

**ЕДИНЕН
МНОГОГОДИШЕН
НАЦИОНАЛЕН
КОНТРОЛЕН ПЛАН
НА Р БЪЛГАРИЯ
за храни, фуражи,
здравеопазване на
животните, хуманно
отношение към тях и
защита на растенията
януари 2012 г. - декември 2014 г.**

Съдържание:

0. Служба за връзка в държавата-членка

I. Въведение

II. Общи национални стратегически цели

III. Определяне на компетентните органи, националните референтни лаборатории и делегираните контролни органи

IV. Организация и управление на официалния контрол, извършван от компетентните органи

V. Планове за действие в непредвидени случаи и взаимопомощ

VI. Разпоредби за одит от компетентните органи

VII. Мерки за гарантиране на съответствието с оперативните критерии от Регламент (ЕО) № 882/2004

VIII. Приложения

СЪКРАЩЕНИЯ

МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МЗ	Министерство на здравеопазването
МВР	Министерство на вътрешните работи
ДЗЖБХ	Дирекция „Здравеопазване на животните и безопасност на храните”
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
ОДБХ	Областна дирекция по безопасност на храните
ИАСАС	Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОКОЗ	Регионална инспекция за опазване и контрол а общественото здраве
РЦЗ	Регионални центрове по здравеопазване
ДЗК	Държавен здравен контрол
ФСК	Фитосанитарен контрол
ДГК	Дирекция „Граничен контрол”
ЗХОЖ	Дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните”
КК	Дирекция „Контрол и координация”
ВО	Дирекция „Вътрешен одит”
УК	Дирекция „Управление на качеството”
ЛД	Дирекция „Лабораторни дейности”
ЗЖ	Отдел “Здравеопазване на животните”
КХ	Отдел “Контрол на храните”
ПРЗТ	Дирекция „Продукти за растителна защита и торове”
РЗККППЗ	Дирекция „Растителна защита и контрол на качеството на пресни плодове и зеленчуци”
ВМП	Ветеринарномедицински продукти
НДНИВМИ	Национален диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт
ЦЛВСЕЕ	Централна лаборатория за ветеринарно-санитарна експертиза и екология
ЦЛХИК	Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол
ЦЛКР	Централна лаборатория по карантина на растенията
ЕМНКП	Единен многогодишен национален контролен план
ЦУ	Централно управление
ГИП	Граничен инспекционен пункт
ВУ	Ветеринарен участък
СЖП	Странични животински продукти
ТСЕ	Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии
EUROPHYT	Системата за бързо оповестяване за установени огнища от карантинни вредители

TRACES	Информационна система за проследимост на търговията с животни, суровини и храни от животински произход
HACCP	Система за анализ на опасностите и критичните контролни точки
RASFF	Система за бързо съобщаване за храни и фуражи
ЕК	Европейска комисия
EFSA	Европейски орган по безопасност на храните
ФАО	Организация по прехрана и земеделие
СОЗЖ	Световна организация по здравеопазване на животните
СЗО	Световна здравна организация
ПРЗ	Продукти за растителна защита
ГДЗИ	Главен държавен здравен инспектор
НРЛ	Национална референтна лаборатория
ЗВД	Закон за ветеринарномедицинската дейност

**СЛУЖБА ЗА ВРЪЗКА В Р БЪЛГАРИЯ ЗА ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ
ОТНОСНО ЕДИННИЯ МНОГОГОДИШЕН НАЦИОНАЛЕН КОНТРОЛЕН
ПЛАН ЗА ХРАНИ И ФУРАЖИ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ НА ЖИВОТНИТЕ И
ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ТЯХ**

Министерство на земеделието и храните	
Адрес:	бул. „Христо Ботев” № 55 София 1040
Е-мейл адрес:	GKostadinova@mzh.government.bg
Телефон:	00359 2 985 11 301
Факс:	00359 2 981 67 32

Българска агенция по безопасност на храните	
Адрес:	бул. „Пенчо Славейков” № 15 а
Е-мейл адрес:	ceo@bfsa.bg
Телефон:	00359 2 9159820
Факс:	00359 2 9549593

I. Въведение

Единният многогодишен национален контролен план за храни, фуражи, здравеопазване на животните, хуманно отношение към тях и защита на растенията (ЕМНКП) на Р България е изготвен в съответствие с изискването на чл.41 на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския Парламент и Съвета за официалните проверки, които се извършват с цел верификация на изискванията на закона за храните и фуражите, изискванията за здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях и чл.29ж от Закона за храните.

Планът обхваща период от три години - от м. януари 2012 година до м. декември 2014 година.

II. Общи национални стратегически цели

II.1. Общи цели

Общите цели на единния многогодишен националния контролен план на Република България са:

- да се осигури ефективно изпълнение на съответното законодателство на общността и в частност Регламент (ЕО) № 882/2004;
- да се осигури прилагането в Р България на Закона за фуражите и Закона за храните, прилагането на съответните изисквания, поддържане на системите на официален контрол и другите подходящи дейности за наблюдение и мониторинг на всички етапи на производството, преработката и разпространението на храните и фуражите;
- да се осигури функциониране в Р България на ефективна система на официален контрол и наблюдение върху изпълнението на правилата за безопасност на храните и фуражите, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях;
- осигуряване на гъвкав и пропорционален подход за защита здравето на хората, животните и растенията, отчитайки интересите на консуматора;
- опазване територията на страната и Общността от проникване и разпространение на остри заразни заболявания по животните, някои от които се предават и на хората.

С оглед изпълнението на горепосочените цели се следват принципите на пропорционалност, подотчетност, постоянство, прозрачност и планиран резултат. Прилагат се предписани планове за действие, които са съобразени със задълженията на Р България, съгласно законодателството на ЕС.

Изпълнението на ЕМНКП се осъществява от съответните компетентни власти със съдействието на централните правителствени институции и органите на местните власти на територията на страната. Осъществява се координиран подход на всички институции, осъществяващи контролни дейности.

II.2. Специфични цели

1. Контролна система за здравеопазване на животните, контролна система трансмисивни спонгиформни енцефалопatii (ТСЕ) и странични животински продукти (СЖП), контролна система хуманно отношение към животните

- Официалният контрол има за цел да идентифицира рискове, свързани с животни, фуражи или храни, които биха могли да повлияят на безопасността на фуражите, на здравето или благосъстоянието на животните;
- Официалният контрол има за задача да установява несъответствие с изискванията за здравеопазване и хуманно отношение към животните;
- Официалният контрол проследява надеждността на самоконтрола, който се е извършвал в животновъдните обекти, и при транспортиране на животните;
- Официалният контрол е задължен да регистрира информация, свидетелстваща за установените несъответствия;
- Официалните проверки се извършват на всички етапи на отглеждане на животните и на производство, преработка и дистрибуция на странични животински продукти. Те трябва да включват и проверки на предприятията за фуражи за влагане на забранени протеини, или операции, включително и транспорта, прилагани по отношение на живите животни, които са необходими за постигане на целите на Регламент (ЕО) № 882/2004;
- Официални проверки се извършват, с еднакъв подход, при износа извън Общността, при предлагането на пазара в рамките на Общността и при въвеждането от трети страни на територията на ЕС;
- Официалният контрол прилага еднакви критерии и мерки по отношение на животните предназначени както за търговия с държавите-членки, така и за територията на Република България и при износ за трети страни;
- Официалният контрол, свързан със здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, извършва проверки по местоназначение на пратките с животни пристигнали от държавите-членки или трети страни и информацията за тях, получена от физически и юридически лица;
- Официалният контрол извършва проверки на мястото на получаване, по време на отглеждане или транспорт на животни, съхранение и транспортиране на фуражи и при констатирани несъответствия, предприема съответните мерки, съгласно законодателството на ЕС.

2. Контролна система за храни, хигиена на храните и ГМО

2.1. Храни, хигиена на храните (с изключение на натурални минерални, изворни и трапезни води) и ГМО

- Чрез ЕМНКП за храни и фуражи дирекция "Контрол на храните" към Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) ще продължи да изпълнява една от основните си задачи – да опазва здравето на потребителите при консумация на храни. В следствие прилагането на Националния многогодишен план за контрол на храни се очаква да намалее заболяванията, предизвикани от негодни за консумация суровини и храни от животински и неживотински произход.
- Да се изгради една интегрирана контролна система по цялата хранителна верига, която да защитава здравето и интересите на консуматорите;
- Да се улесни статистическата обработка на данните от извършените проверки;

- Да се извършва по-реална преценка на контролните дейности и в следствие на това да се оптимизира работата на контролните органи;
- Да се изгради система за контрол, която да е основана на определени принципи – степен на риска, гъвкавост, пропорционалност и др.
- Да се подобри общата организация и управление на официалния контрол на национално, регионално и местно ниво, включително и на официалния контрол в отделните предприятия.
- Да се засили доверието на консуматорите към предлаганите на пазара храни и органите, осъществяващи техния контрол;
- Да се предпазят живота и здравето на българския потребител от застрашаващи здравето му заболявания, които могат да възникнат след консумация на храни;
- Да се усъвършенства единната контролна система по цялата хранителна верига, основаваща се на определени принципи: анализ и управление на риска; уеднаквяване на критериите за контрол; прозрачност и гъвкавост на контрола, която да доведе до значително намаляване на риска от хранителни отравяния и да повиши доверието на потребителя към системата за официален контрол на суровини и храни в Р България;
- Да се осигури гъвкав и пропорционален подход за защита здравето на хората, животните и растенията, отчитайки интересите на консуматора.
- Постигане висока степен на защита на здравето на хората и здравето на животните посредством упражняване на ефективен контрол на границата при внасяне на продукти от животински произход, живи животни и фуражи;
- Ефективно функциониране на системата за контрол върху вноса на продукти от животински произход, живи животни и фуражи;
- Извършване на регулярен контрол на дейността на ГИП;
- Ефективен контрол върху вноса на продукти съдържащи, състоящи се или произведени от ГМО.

2.2. Натурални минерални, изворни и трапезни води

- Провеждане на ефективен здравен контрол върху бутилираните води и обектите за бутилиране на води, с цел защита здравето на населението и интересите на потребителите;
- Провеждане на контрола в обектите за бутилиране на води за изпълнението на нормативните изисквания за хигиената на храните, посочени в Регламент (ЕО) 852/2004 за хигиената на храните, чрез прилагане на дейностите, посочени в Регламент (ЕО) 882/2004 относно официалния контрол и Закона за храните;
- Спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства и указания;
- Осигуряване на независима и прозрачна контролна дейност, подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол чрез провеждане на системна медийна политика;
- Прилагане на подхода за оценка на риска при провеждане на здравния контрол върху бутилираните води и обектите за бутилиране на води, осигуряване на ефективен здравен контрол при внос на бутилирани води от трети страни;
- Провеждане на лабораторни анализи на бутилираните води относно безопасността им съгласно действащото законодателство и указанията на МЗ, в съответствие с утвърдените методики и стандарти;

- Поддържане на действаща Система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF) и предприемане на незабавни мерки за ограничаване на вредата за човешкото здраве;
- Недопускане разпространението на хранителни заболявания, включително проучване на възникналите взривове;
- Предприемане на административно наказателни мерки, адекватни на констатираните в обектите несъответствия;
- Повишаване знанията и компетентността на държавните здравни инспектори, качеството и ефективността на контрола, провеждане на обучение за усвояване изискванията на европейското и националното законодателство, свързано с храните.

3. Контролна система за фуражи и хранене на животните

- Постигане висока степен на защита на здравето на хората, здравето на животните и околната среда посредством упражняване на ефективен контрол на всички етапи от производство, преработка, съхранение, внасяне, транспортиране, разпространение, включително хранене на животни;
- Предпазване на потребителите от измами, заблуди и незаконни практики с фуражи;
- Постигане на ефективно прилагане и изпълнение на европейското и националното законодателство по фуражите;
- Ефективно функциониране на системата за контрол на фуражи;
- Извършване на редовен и ориентиран към риска контрол на процесите при операторите от фуражния сектор – на всеки етап от производство, преработка, съхранение и разпространение на фуражи, вкл. хранене на животни;
- Извършване на контрол на фуражи, относно съдържание на нежелани и забранени субстанции, както и контрол за съответствието им с предоставената на клиентите информация;
- Ефективен контрол върху генетично модифицирани фуражи, включващ контрол на пускането на пазара, проследяването и етиктирането на фуражи, които съдържат или са произведени от ГМО и постигне на информиран избор на потребителите;
- Контрол по спазване на фуражната забрана, свързана с трансмисивни спонгиформни енцефалопatii, с оглед да не се допусне риск за здравето на хора и животни;
- Контрол по спазването на вътревидовата фуражна забрана относно преработени животински протеини;
- Контрол на производството, отпускането, транспортирането и употребата на медикаментозни фуражи, с цел да се ограничи до възможния минимум рискът от предлагане на пазара на суровини и/или храни от животински произход за консумация от хора, които съдържат над максимално допустимите концентрации фармакологично активни лекарствени субстанции, фиксирани в приложимото законодателство;

4. Контролна система за ветеринарномедицински продукти (ВМП) и остатъци

- Осигуряване производството, търговията и употребата на качествени, безопасни и ефикасни ВМП в съответствие с изискванията на европейското и националното законодателство и европейските стандарти за качество.

- Постоянен контрол на ВМП от производителя до крайното им прилагане върху животните.
- Стартиране на програма за надзор на пазара, по отношение качеството на предлаганите ВМП.
- Стартиране на инспекции по фармакологична бдителност на притежателите на лицензи за употреба на ВМП.
- Стриктен контрол върху употребата на ВМП върху продуктивни животни и спазване на карентните срокове.

5. Контролна система за внос на храни от растителен произход

- Осигуряване на високо ниво на защита здравето на потребителите чрез предотвратяване пускането на пазара на Общността и на Република България на храни от неживотински произход, внос от трети страни.
- Осигуряване на ефективно прилагане на съответното европейско и национално законодателство по отношение контрола върху вноса на храни от неживотински произход.

6. Контролна система за продукти за растителна защита (ПРЗ) и остатъци

- Изпитване и разрешаване на ефикасни, максимално безопасни за здравето на хората и животните, щадящи околната среда продукти за растителна защита.
- Предлагане на пазара, съхранение, преупаковане и употреба в земеделието само на разрешени и годни за употреба продукти за растителна защита. Да се осигурят добрите практики при търговията с ПРЗ и защита интересите на потребителите.
- Да се гарантира правилната употреба на продуктите за растителна защита при първично производство на растения и растителни продукти, предназначени за храна или за фураж, спазвайки изискванията на Добрата растителнозащитна практика (ДРЗП) и внедряване на принципите на интегрираното управление на вредителите.

7. Контролна система за здраве на растенията

- Опазване територията на страната и другите държави-членки на ЕС от внасяне и разпространение на регулирани вредители по растенията и растителните продукти, осигуряване износ на растения и растителни продукти в съответствие с фитосанитарните изисквания на страната вносител.
- Осигуряване прилагането в Р България на Международната конвенция по растителна защита и всички законови и подзаконови нормативни актове в областта на растителното здраве, прилагането на съответните изисквания, поддържане на системите на официален контрол и другите подходящи дейности за наблюдение и мониторинг на всички етапи на производството, преработката и разпространението на растения и растителни продукти.
- Осигуряване ефективно функциониране в Р България на ефективна система на официален контрол и наблюдение в областта на растителното здраве.
- Защита на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители, чрез правилна употреба на продуктите за растителна защита (ПРЗ) при производството на растения и растителни продукти, в т.ч. и растения предназначени

за фураж, спазвайки изискванията на Добрата растителнозащитна практика (ДРЗП) по култури, като се съчетават методите на прогнозата с принципите за устойчива употреба на продуктите за растителна защита (ПРЗ).

8. Биологично производство, храни с традиционно специфичен характер, географски указания и наименования за произход

Биологично земеделие

- Да осигури качество, което да отговаря на предварително установени изисквания.
- Да се осигури независим, безпристрастен и ефективен контрол от контролиращите лица.
- Да се подобри системата за качество по отношение на поставените цели.
- Да се осигури ефикасен и безпристрастен контрол върху производители, преработватели и търговци на биологични продукти.
- Да се осигури спазването на нормативните изисквания.

Храни с традиционно специфичен характер, географски указания и наименования за произход

- Да се осигури постоянен официален контрол върху правомерната употреба на наименования на храни с традиционно специфичен характер при производители, преработватели и търговци.
- Да се обезпечи постоянен официален контрол върху правомерната употреба на защитени географски означения при производители, преработватели и търговци с оглед обезпечаване на защитата на права върху интелектуална собственост.
- Да се обезпечи контрол за съответствие на произвежданите продукти със защитени географски означения и на храни с традиционно специфичен характер със заявената спецификация при производителите на такива продукти.

III. Определяне на компетентните органи, националните референтни лаборатории и делегираните контролни органи (включва и категоризация на риска)

1. Национални референтни лаборатории в системата на МЗХ

В изпълнение на задълженията регламентирани в чл. 33, ал. 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и съгласно Регламент (ЕО) № 208/2001 - Приложение VII, със Заповед № РД 09-773/15.09.2011г. на Министъра на земеделието и храните са определени Националните референтни лаборатории (НРЛ) в системата на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ).

НРЛ са акредитирани по БДС EN ISO/IEC 17025:2006 и имат изградена и функционираща Система за управление на качеството. Лабораториите са оборудвани с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

Съгласно чл. 32, ал. 5, т. 3 от Закона за храните, НРЛ подготвят, организират и провеждат междулабораторни изпитвания на рутинните лаборатории, в своята област на компетентност. При провеждане на междулабораторните изпитвания се спазват правилата на BAS 18 „Процедура за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност“ на ИА БСА.

Със Заповед № РД 11-1009/23.08.2011 г. на Изпълнителния директор на БАБХ е утвърден график за провеждане на междулабораторните изпитвания през 2011 г. организирани от НРЛ с участието на областните изпитвателни лаборатории в структурата на БАБХ.

НРЛ в системата на БАБХ извършват изпитвания и като рутинни лаборатории, в сферата на своята компетентност. НРЛ сътрудничат с референтната лаборатория от Общността, на която съответстват в своята сфера на компетентност, участват в организираните от нея сравнителни изпитвания и обучения.

2. Национални референтни лаборатории в системата на МЗ

1. Лабораторията в сектор „ГМО“, отдел „Храни и хранене“, Дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ от Националният център по обществено здраве и анализи, гр. София, към МЗ е определена за Национална референтна лаборатория в системата на Министерство на здравеопазването относно генетично модифицирани организми.

2. Лабораторията в отдел „Материали и предмети в контакт с храни“, Дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ от Националният център по обществено здраве и анализи, гр. София, към МЗ е определена за Национална референтна лаборатория в системата на Министерство на здравеопазването относно материали и предмети в контакт с храни.

Дирекция „Лабораторни дейности“, БАБХ

Дирекция „Лабораторни дейности“ е част от структурата на Българската агенция по безопасност на храните. В състава ѝ са включени експерти от различни области на приложение – ветеринарна медицина, химия, санитарна химия и микробиология.

С Устройствения правилник на Българската агенция по безопасност на храните, приет с ПМС № 35 от 14.02.2011 г. са определени основните дейности на дирекцията:

- да осъществява координация и контрол на лабораториите, извършващи изпитвания на храни, фуражи и диагностични изследвания на заболяванията по животните;
- подпомага лабораториите в системата на БАБХ по отношение подготовката им за акредитация, осигуряване на необходимото дооборудване, аналитични методи и др.;
- участва в разработването на многогодишни и едногодишни планове за контрол, национални мониторингови програми за суровини, храни и здравеопазване на животните, и координира изпълнението им в лабораторно-диагностичната част;
- изготвя предложение до изпълнителния директор за определяне на лабораториите, които ще извършват изследвания за целите на официалния контрол съгласно европейското право;
- участва в проверки на лабораториите от системата на агенцията;
- координира и организира провеждането на междулабораторни сравнителни изпитвания за пригодност и ринг тестове на лабораториите, свързани с дейността на агенцията, и референтните лаборатории на ЕС;
- участва в изработването на проекти на нормативни актове и образци на документи;
- експертите от дирекцията участват в работни групи, свързани с лабораторните дейности, експертни комисии и др.;
- дирекцията е Национална контактна точка и отговаря за обработване и подаване на информация до Европейския орган по безопасност на храните (EFSA) на резултати за пестицидни остатъци в храни изследвани в България;
- води регистър на лабораториите.

1. Контролни системи за здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях

НАСТОЯЩА СТРУКТУРА

От 01.03.2011 г. дирекция "Здравеопазване и хуманно отношение към животните" е в структурата на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

Съгласно чл.3. от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) министърът на земеделието и храните чрез БАБХ осъществява държавната политика в областта на ветеринарномедицинската дейност.

БАБХ е административна структура към министъра на земеделието и храните. Тя е официалния компетентен орган за управление, осъществяване и контрол на ветеринарномедицинската дейност.

Структурата, съставът и функциите на БАБХ се уреждат с Устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

БАБХ се ръководи и представлява от изпълнителен директор, а контрола по ветеринарномедицинската дейност се осъществява от главен ветеринарен санитарен инспектор.

Дирекцията води публични регистри (публикувани в официалния сайт на БАБХ) на:

- издадените лицензи за превоз на животни;
- животновъдните обекти;
- ветеринарните участъци;
- ветеринарните клиники, амбулатории и лаборатории;
- пазарите на животни;
- събирателните центрове за животни;
- места за почивка на животни;

- з) депата за карантиниране на внесени животни;
- и) работа с експериментални животни.
- й) обектите за добив и съхранение на зародишни продукти.

Общи нормативни актове, касаещи контролната дейност на компетентните органи:

Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните.

Дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните”

БАБХ, чрез Дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” (ЗХОЖ) упражнява контрол съгласно изискванията на Закона за ветеринарномедицинска дейност (ДВ бр. 87/2005 г.), подзаконовите нормативни актове и следните регламенти на Общността:

- Регламент (ЕО) № 999/2001 относно правилата за предотвратяване и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопatii;
- Регламент (ЕО) № 1/2005 относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97;
- Регламент (ЕО) № 21/2004 за създаване на система за идентификация и регистрация на животни от рода на овцете и козите;
- Регламент (ЕО) № 1760/2000 за създаване на система за идентификация и регистрация на едър рогат добитък и относно етикетирването на говеждо месо и продукти от говеждо месо;
- Регламент (ЕО) № 504/2008 относно методите за идентификация на еднокопитни животни;
- Регламент (ЕО) № 1266/2007 по отношение контрола, надзора и придвижването на животни възприемчиви към заболяването син език.
- Регламент (ЕО) № 1069/2009 по отношение здравните правила към страничните животински продукти.

В изпълнение на чл. 33, ал. 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните, за Национални референтни лаборатории (НРЛ) за опазване здравето на животните са определени следните лаборатории:

В Националния диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт (НДНИВМИ) към изпитвателната лаборатория “Екзотични и особено опасни инфекции” са включени следните НРЛ:

1. НРЛ „Класическа и Африканска чума по свинете“
2. НРЛ „Шап и Везикулозна болест по свинете“
3. НРЛ „Африканска чума коне“
4. НРЛ „Инфлуенца А и Нюкясълска болест по птиците“
5. НРЛ „Син език“
6. В НДНИМИ е обособена самостоятелна НРЛ “Заболявания по рибите, двучерупчести мекотели и ракообразни болести“.

В НДНИВМИ към Национален референтен център по здравеопазване на животните (НРЦЗЖ) са включени следните НРЛ:

7. НРЛ „Бяс и контрол на ефективността на ваксинирането“

8. НРЛ „Бруцелоза“
9. НРЛ „Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии“ (ТСЕ)
10. НРЛ „Паразитозоозии – трихинела, ехинококус и анизакис“
11. НРЛ „Лептоспироза“
12. НРЛ „Туберкулоза и антракс“
13. НРЛ „Ензоотична левкоза по говедата“

НРЛ са акредитирани по БДС EN ISO/IEC 17025:2006 и имат изградена и функционираща Система за управление на качеството. Лабораториите са оборудвани с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

2. Контролна система за храни

Българската агенция по безопасност на храните осъществява официален контрол по отношение на изискванията към:

- фитосанитарната дейност, продуктите за растителна защита и торовете;
- ветеринарномедицинската дейност, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях;
- страничните животински продукти, предназначени за консумация от човека;
- фуражите;
- суровините и храните с изключение на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води;
- материалите и предметите, предназначени за контакт с храни;
- съответствието на качеството на пресните плодове и зеленчуци със стандартите на Европейския съюз за предлагане на пазара.

Българската агенция по безопасност на храните осъществява и:

- оценка на съответствието на качествените характеристики на храните с изискванията на национални стандарти, стандарти, разработени от браншови организации и одобрени от компетентния орган, и технологични документи;
- лабораторно-диагностична и научноизследователска дейност;
- оценка и комуникация на риска;
- обучение и квалификация.

Централната и регионалните структури “Контрол на храните” осъществяват контрол на:

- всички етапи на производство, преработка и търговия на храни;
- състоянието и начина за използване на площадките, сградите, инсталациите и прилежащото им пространство, техническото и материалното оборудване, транспортните средства, свързани с производството и търговията с храни;
- суровините, съставките, добавките и другите продукти, които се използват за производство на храни;
- технологичните процеси за производство на храни;
- миещите, почистващите, дезинфекционните, дезинсекционните и дератизационните препарати и процеси;
- материалите и предметите, предназначени да влязат в контакт с храните;
- полуготовите и готовите храни;

- етикетирането, представянето и рекламата на храните, включително съответствието им с Регламент (ЕО) № 510/2006 на Съвета от 20 март 2006 г. относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни и Регламент (ЕО) № 509/2006 на Съвета от 20 март 2006 г. относно селскостопански и хранителни продукти с традиционно специфичен характер;
- етикетирането, представянето и рекламата на храните, включително съответствието им с Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2092/91 и Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията от 5 септември 2008 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етикетирането и контрола;
- методите и средствата за съхраняване и консервиране на храните;
- хигиената на лицата, които влизат в контакт пряко или косвено с материалите и продуктите по т. 3, 5, 6 и 7;
- добрите практики за производство и търговия с храни, системата за управление на безопасността на храните, системата за анализ на опасностите и критични контролни точки или съответните процедури, основани на нейните принципи, а също технологичната документация.

Контролът се отнася както за храните, които се произвеждат и продават на територията на страната, така и за храните, предназначени за износ.

В обектите, подлежащи на официален контрол се извършват периодични проверки в зависимост от оценката на риска по отношение спазване на:

- изискванията на Регламенти (ЕО) №: 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004, 882/2004, 2073/2005, 2074/2005, 2075/2005, 2076/2005 и измененията им;
- изискванията към млекопреработвателните предприятия от категория II и III по смисъла на Договора за присъединяване на Република България към ЕС;
- изискванията за хуманно отношение към животните по време на клане и по време на транспорт, съгласно Директива 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1/2005;
- контролни мерки за КЧС, съгласно Решение 2008/855/ЕО и Директива 2002/99/ЕО;
- контролни мерки за ТСЕ и скрейпи, съгласно Регламент (ЕО) № 999/2001;
- изискванията за събиране, съхранение и предаване за обезвреждане на СЖП, съгласно Регламент (ЕО) № 1069/2009;
- изискванията на Наредбата за изискванията за етикетирането и представянето на храните;
- изискванията по отношение наличие на ГМО и етикетиране на готовите продукти, съдържащи ГМО;
- изискванията на Регламент (ЕО) № 1333/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно добавките в храните;
- изискванията на Наредба № 3 от 04.06.2007 г. за специфичните изисквания към материалите и предметите, различни от пластмаси, предназначени за контакт с храни;
- изискванията на Наредба № 2 от 23.01.2008 г. за материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни;
- изискванията на Наредба № 119 от 21 декември 2006 г. за мерките за контрол върху определени субстанции и остатъци от тях в живи животни, суровини и храни от животински произход, предназначени за консумация от хора;

- изискванията на Наредба № 31 от 29 декември 2003 г. за норми за максимално допустимите количества на остатъци от пестициди в храните;
- изискванията на Наредба № 31 от 08.10.2004 г. за максимално допустимите количества замърсители в храните;
- изискванията на Регламент (ЕО) № 1881/2006 на Комисията от 19 декември 2006 г. за определяне на максимално допустимите количества на някои замърсители в храните;
- изискванията на Регламент (ЕО) № 669/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юли 2009 г. относно засилен официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход и за изменение на Решение 2006/504;
- изискванията на Наредба № 8/2002 за изискванията към използване на добавки в храните;
- изискванията за официални специфични проверки на рибни продукти, съгласно Глава 2, Анекс 3 от Регламент (ЕО) № 854/2004;
- изискванията на Регламент (ЕО) № 510/2006 на Съвета от 20 март 2006 г. относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни и Регламент (ЕО) № 509/2006 на Съвета от 20 март 2006 г. относно селскостопански и хранителни продукти с традиционно специфичен характер.
- изискванията на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2092/91 и Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията от 5 септември 2008 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етикетирането и контрола;

Официалният контрол се извършва систематично на базата на риска и с подходяща честота с цел осигуряване безопасността на храните, като се вземат предвид:

- установените рискове, свързани с храните, с производството и търговията с храни, с употребата на храни или с процесите, материалите, веществата, дейностите или действията, които могат да повлияят на безопасността на храната;
- водената документация от производителите и търговците на храни по отношение на съответствието с нормативните изисквания;
- документираните от компетентните органи данни за установени при предишни проверки несъответствия в дейността на производителя и търговеца с нормативните изисквания;
- надеждността на извършваните от производителя или търговеца собствени проверки в обекта.

Официалният контрол се извършва на всички етапи на производство, преработка и дистрибуция на храни и включва контрол на обектите за производство и търговия с храни, употребата и съхранението на храни, процесите, материалите, веществата, дейностите или действията, включително транспортирането на храни.

Официалният контрол се извършва и в обектите за производство на предмети и материали, предназначени за контакт с храни и добавки и тяхната употреба.

Официалният контрол в обектите, подлежащи на контрол от страна на БАБХ, в частност “Контрол на храните” се състои от една или няколко от следните дейности:

- оценка на процедурите за прилагане на добри практики, на системата за управление на безопасността на храните или на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки, а когато тя е неприложима - на процедурите в съответствие с нейните принципи;
- вземане на проби и образци и провеждане на анализи и изследвания;
- контрол на хигиената на персонала;
- преглед на документацията и записите, които могат да имат връзка с оценката на съответствието с изискванията на законодателството по храните;
- разговори с ръководителите и изпълнителите в предприятията за производство и търговия с храни;
- отчитане на стойностите, регистрирани от средствата за измерване, използвани в обектите за производство и търговия с храни;
- проверки на регистрираните стойности от средствата за измерване в обекта чрез използване на собствени средства за измерване от компетентните органи;
- оценка на съответствието с изискванията при етикетването и представянето на храните, в т. ч. етикетването на продукти, чиито съставки могат да предизвикат неблагоприятни реакции при податливи индивиди /алергени/.

Официалният контрол в обектите, подлежащи на контрол от страна на БАБХ, в частност “Контрол на храните” се извършва и по сигнали и жалби на граждани. При установени нарушения, за които са дадени предписания или наложени глоби или имуществени санкции, съгласно действащото национално законодателство.

Със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните, в НДНИВМИ към Национален референтен център по безопасност на храни за НРЛ са определени следните лаборатории:

1. НРЛ „Салмонели, Кампилобактер и Антимикробна резистентност“;
2. НРЛ „Листерия и Ешерихия коли“;
3. НРЛ „Морски биотоксини“;
4. НРЛ „Водно съдържание на птиче месо“;

В Централна лаборатория по ветеринарно-санитарна експертиза и екология (ЦЛВСЕЕ) за НРЛ са определени следните лаборатории:

5. НРЛ за остатъци от препарати с анаболен ефект и неразрешени субстанции в биологични течности, суровини и храни от животински произход (за група A1, A2, A3, A4, A5 и A6 от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
6. НРЛ за остатъци от ветеринарномедицински продукти в биологични течности, суровини и храни от животински произход (за група B1, B2a, B2b, B2d, B2e и B3e от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
7. НРЛ за остатъци от замърсители от околната среда в суровини и храни от животински произход (за група B2c, B3a, B3b, B3c и B3d от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
8. НРЛ за остатъци от гама-емитиращи радионуклиди във води, напитки, фуражи, суровини и храни (група B3f от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
9. НРЛ за безопасност и качество на пчелен мед и пчелни продукти;

19

В Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) София-град за НРЛ е определена:

10. НРЛ „Мляко и млечни продукти“.

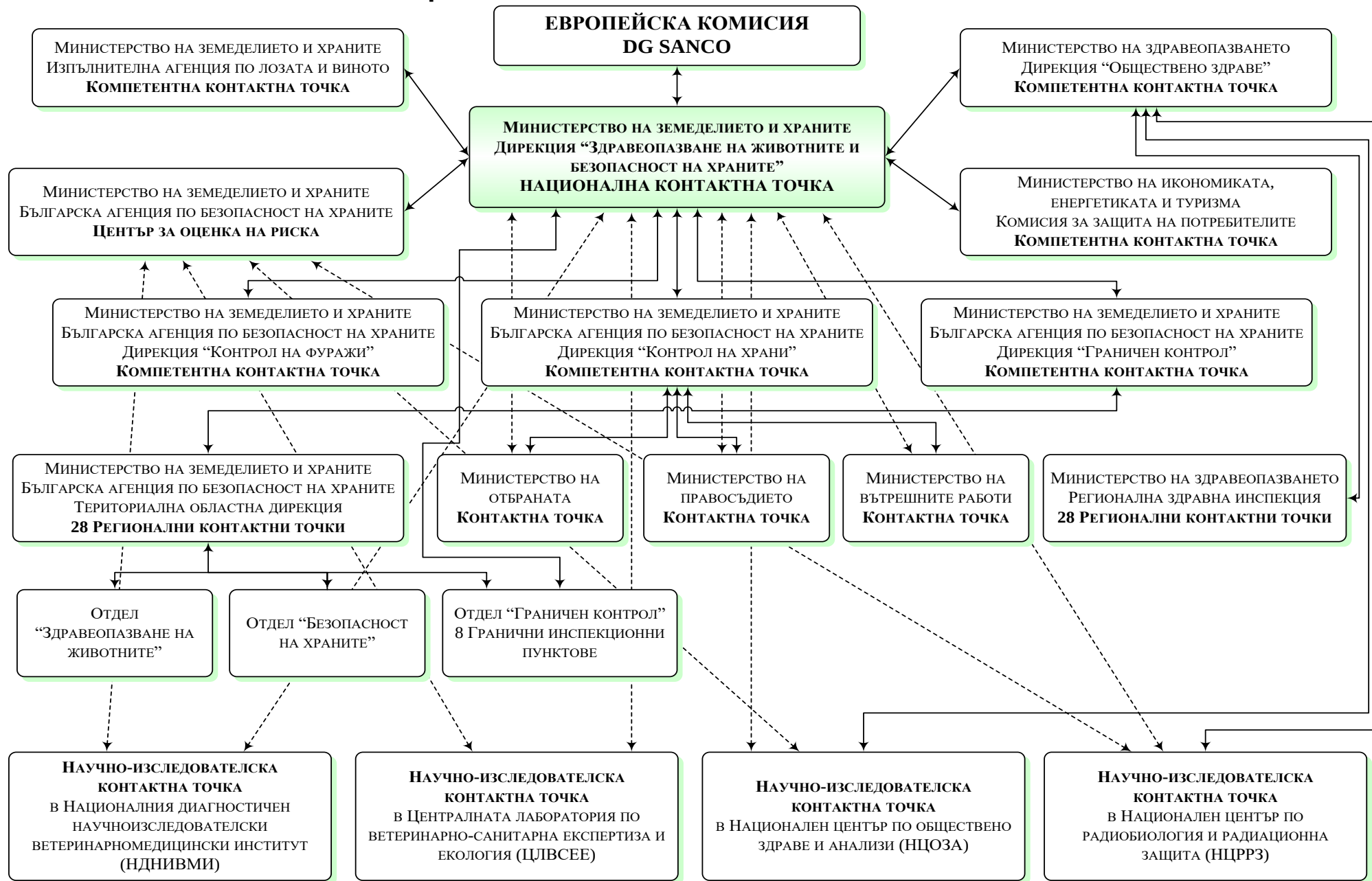
НРЛ са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

2.1. Система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF)

Националната контактна точка (НКТ) по Системата е ситуирана в дирекция „Здравеопазване на животните и безопасност на храните“ към Министерство на земеделието и храните. НКТ осъществява комуникация с Европейската комисия. Тя координира дейността на компетентните контактните точки (ККТ), разположени в Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), Министерство на здравеопазването (МЗ) и Изпълнителна агенция по лозата и виното (ИАЛВ).

Структурата на системата включва Централно управление на БАБХ, Център за оценка на риска към БАБХ, 28 Областни дирекции по безопасност на храните към БАБХ, 8 Гранични инспекционни пунктове (ГИП) към БАБХ, Централна лаборатория по ветеринарно-санитарна експертиза и екология (ЦЛВСЕЕ) към БАБХ, Национален диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт (НДНИВМИ) към БАБХ, Национален център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ), Национален център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА), МЗ чрез дирекция „Обществено здраве“ и 28 Регионални здравни инспекции (РЗИ), Изпълнителна агенция по лозата и виното, Комисия за защита на потребителите и контактни точки в Министерство на отбраната, Министерство на вътрешните работи и Министерство на правосъдието.

СИСТЕМА ЗА БЪРЗО СЪОБЩАВАНЕ ЗА ХРАНИ И ФУРАЖИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ RASFF

Дирекция „Здравеопазване на животните и безопасност на храните” е специализирана структура в министерство на земеделието и храните. Основните дейности на дирекцията са:

1. подпомага министъра при разработването, координирането и прилагането на политиката на министерството в областта на качеството и безопасността на храните, безопасност на фуражите, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях;
2. разработва и/или съгласува проекти на нормативни актове, свързани с безопасността на храните, фуражите, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях;
3. координира изготвянето на единен многогодишен национален план за контрол в изпълнение на чл. 41 от Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните и годишен доклад за изпълнение на единния многогодишен национален план за контрол;
4. подпомага методически структурите на министерството по безопасност на храни и фуражи, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях;
5. координира дейностите на министерството с Министерството на здравеопазването и с други ведомства и организации, имащи отношение към качеството и безопасността на храните, безопасността на фуражите, здравеопазването на животните и хуманно отношение към тях;
6. координира дейността на лабораториите към министерството, извършващи лабораторни анализи по хранителната верига;
7. участва с експерти в дейностите по извършване на одит на официалния контрол, осъществяван от Българската агенция по безопасност на храните съгласно чл. 4, пар. 6 от Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните;
8. осъществява функции на национална контактна точка по Кодекс Алиментариус и координира ефективното функциониране на дейностите по Кодекс Алиментариус в България;
9. приема заявления за предлагане на генетично модифицирани организми на пазара, като продукти или съставка на продукти, и участва в комисията по генетично модифицирани организми;
10. води и поддържа в електронен вид публичен регистър на издадените от министъра разрешения за пускане на пазара на генетично модифицирани организми;
11. изгражда и поддържа система за бързо съобщаване за наличие на опасни храни и фуражи (RASFF) в Република България и изпълнява ролята на национална контактна точка на системата;
12. координира дейността на министерството с браншовите организации по отношение на качеството и безопасността на храните и фуражите, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях;
13. участва в осъществяване на съвместна дейност с Европейската служба по безопасност на храните, Световната здравна организация, Организацията за прехрана и земеделие, Кодекс Алиментариус, Световната организация за здравеопазване на животните и с други международни организации по безопасност на храните и фуражите, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях;
14. участва в работата на работните групи към Съвета на ЕС в конфигурацията му „Селско стопанство и рибарство”;

15. участва в работата на Постоянния комитет по хранителната верига и здравеопазване на животните, Кодекс Алиментариус и на работните групи към тях;

16. участва в изготвянето на становища и позиции за участие в работните органи към Съвета на ЕС и Европейската комисия по въпросите от компетентността на дирекцията.

Контрол на генетично модифицирани храни

Законовата база даваща приложното поле на действие на органите на контрол на храните по отношение на контрола на ГМО:

- Регламент (ЕО) № 1829/2003 относно генетично модифицирани храни и фуражи.
- Регламент (ЕО) № 1830/2003 относно проследимостта и етикетиране на генетично модифицирани организми.
- Закон за храните;
- Наредба за етикетирането и представянето на храните.

Посочените актове определят принципната рамка на контрола и по-конкретно контролът, който БАБХ упражнява при пускането на пазара, етикетирането и проследимостта на генетично модифицирани храни.

Обхват: Храните, които се състоят от ГМО или съдържат съставки от ГМО. Храни, произведени от или съдържащи съставки, произведени от ГМО.

Цели: Постигане на съответствие със законодателството в ЕС по отношение на проследяването и етикетирането на храни, които се доставят като такива на крайния потребител или доставчици на едро в Общността и които се състоят, съдържат или са произведени от ГМО, или съдържат съставки и/или добавки, произведени от ГМО.

Оценка на риска.

Оценката на риска обхваща неразрешени на ниво ЕС генетични модификации, за които се предвижда нулева толерантност. По отношение на разрешените и включени в регистъра на ЕК генетично модифицирани храни, контролът включва пускане на пазара, етикетиране и проследимост.

Оценката на риска се основава на:

- научни данни и пручвания, проведени от Европейския орган по безопасност на храните (EFSA) за всеки конкретен случай при разрешаване за употреба на определена генетична модификация;
- пряко приложимо европейско право и транспонирани в българското законодателство не пряко приложими европейски актове, касаещи генетично модифицирани храни (ГМХ);
- официален контрол – контролни параметри – стратегия, честота, методи, техники, управление на ефективността на контрола и нива на установяване на несъответствия;
- очаквано ниво на защита на обществото;
- управление на риска;
- комуникация на риска.

Изготвената оценка на риска може да претърпи промени във връзка с изменения в цитираните нормативни актове и параметри.

Оценката на риска се изготвя, за да послужи при осъществяването на официален контрол за спазване на изискванията на специфичното законодателство за ГМХ на

територията на страната и има за цел постигането на приемливо ниво на защита на здравето на хората и животните и да гарантира правото на информиран избор на потребителите във връзка с ГМХ.

Контрол върху ГМХ: Поради трудността на сегашния етап да оценим прякото въздействие на ГМО и всички възможни дългосрочни ефекти върху човешкото здраве и околната среда, остава възможността да се контролира риска от влагането им в храни. Всички обекти за производство, съхранение и реализация на съставки и добавки от не животински произход, които влизат в състава на храните, са под контрола на КХ. Честотата на проверките в тези обекти е заложена в Инструкцията за прилагане на единния многогодишен план за официален контрол.

Контролът се осъществява чрез:

1. Вземане на случайни проби готови продукти от търговската мрежа за наличие на ГМО;
2. Тематични проверки с честотата, определена съгласно направената оценка на риска;
3. Официален контрол **минимум един път на шест месеца** по отношение на наличие на ГМО и етикетиране на готовите продукти съдържащи ГМО за бизнес оператор.

При проверките се следи за спазване на Наредбата за изискванията за етикетирането и представянето на храните, при етикетирането на храни и хранителни съставки, които съдържат или са съставени от ГМО, или са произведени, или съдържат съставки, произведени от ГМО, съгласно чл. 12 и 13 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно генетично модифицираните храни и фуражи.

При производството на храни преработвателните предприятия използват свои рецептури - технологични документи. В много от произвежданите асортименти се влагат съставки и добавки, както и компоненти на дадена съставка, които могат да съдържат ГМО или следи от ГМО. Такива продукти не се етикетират като ГМО храни, ако следите от ГМО в тях са под 0,9% за разрешена ГМ и присъствието на този генетичен материал е случайно и технически неизбежно. Затова бизнес операторите трябва да докажат, че са взели всички необходими мерки за избягване съдържанието на ГМО материал. Осъществяването на официален контрол за съдържанието на ГМО в храните се осъществява на две нива.

По отношение на наличие на ГМО в суровините и етикетирането на готовите продукти се извършват проверки в обектите за производство. С това се цели да се елиминира до възможно най-малка степен допускане на пазара на продукти съдържащи ГМО, което не е изписано на етикетите и съответно заблуждава консуматорите. Основно внимание се обръща на:

- подробното описание на спецификациите на влаганите съставки и добавки в технологичните документи на произвежданите продукти;
- наличието на необходимата съпроводителна документация, в това число лабораторни сертификати на влаганите съставки и добавки;
- анализа на риска при влагане на съставки и добавки, съдържащи ГМО в НАССР плановете на производителите на храни;
- спазването на рецептурите по време на производството на храни;
- правилното изписване на всички задължителни реквизити при етикетирането на храните, съгласно Наредба за изискванията за етикетиране и представяне на храните и по-специално по отношение на съдържанието на ГМО;

- уникалният идентификационен код на ГМ;
- протоколите от лабораторния мониторинг за наличие или отсъствие на ГМО в храните, ако е извършван такъв.

По отношение на верификацията на произведените готови продукти и липсата или присъствието на ГМО в храни, контролът се извършва чрез вземане на случайни проби от търговската мрежа, които се изследват в акредитирана за ГМО лаборатория.

3. Контролна система за внос на храни от животински произход

Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) е компетентният държавен орган, който осъществява официалния граничен контрол при внасяне, изнасяне и транзитно преминаване на суровини и храни от животински произход, живи животни, странични животински продукти и продукти, получени от тях, специфични растителни продукти, фуражни суровини, фуражни добавки, премикси и комбинирани фуражи по реда и условията уредени в Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Дирекция “Граничен контрол” при БАБХ методически ръководи и координира дейностите на ОДБХ свързани с граничния контрол, упражнява контрол на граничните инспекционни пунктове, прилага и следи за стриктното изпълнение на европейското и национално законодателство при внасяне, изнасяне и транзитно преминаване на животни, храни и фуражи, а също и по отношение на транспортиращите ги превозни средства.

3.1.Области на компетентност на дирекция „Граничен контрол” към Българската агенция по безопасност на храните

Дирекция “Граничен контрол” е компетентен орган относно:

- прилагане на законодателството в областта на граничния контрол;
- осигуряване на правилното интерпретиране и приложение на правните норми;
- осигуряване на координация между компетентните власти;
- изготвяне на програми за мониторинг;
- извършване на проверки на граничните пунктове;
- събиране и анализ на данни, отнасящи се до вноса и транзита, извършените инспекции и взетите проби;
- издаване на разрешителни за износ на живи животни;
- анализ на риска.

Служителите на дирекция “Граничен контрол” на централно ниво:

- методически ръководят и координират дейностите на ОДБХ, свързани с граничния контрол;
- координират дейностите по изпълнение на поетите от Р.България задължения по конвенции, споразумения и други документи свързани с граничния контрол по безопасност на хранителната верига;
- участват в разработването на образци на документи за изнасяне на животни и зародишни продукти съгласно изискванията на приемащата страна;
- изготвят оперативна информация, справки и становища по въпросите на граничния контрол;
- изготвят предложения до Изпълнителния директор на БАБХ във връзка с реконструкция, ремонт и оборудване на съоръженията за граничен контрол;

- осъществяват взаимодействие с другите органи от задължителния граничен контрол;
- изготвят проекти на нормативни актове;
- участват в различни работни групи, съвещания, семинари, конференции, проекти и други мероприятия в страната и чужбина, свързани с граничния контрол;
- участват в разработването на програми за обучение на инспекторите осъществяващи граничния контрол;
- извършват обмен на информация чрез системата за проследяване на търговията с животни, суровини храни (TRACES) при извършването на граничния ветеринарномедицински контрол, както и обмен на информация чрез информационните системи EUROPHYT и RASFF;
- изготвят становища по заявленията за издаване на разрешителни за изнасяне на животни и зародишни продукти;
- извършват проверки на дейността на ГИП за спазване на процедурите при осъществяване на граничния контрол;
- участват в изготвянето на критерии за оценка на риска на ГИП при внасяне и транзитно преминаване;
- участват в изготвянето на ЕМНКП, предоставят данни за изпълнението му и контролират изпълнението му в частта свързана с функциите им;
- методически ръководят, организират и координират дейността на ОДБХ при планиране и осъществяване контрола на продукти съдържащи, състоящи се или произведени от ГМО.

3.2.Области на компетентност на ГИП

Съгласно устройствения правилник на БАБХ на граничните инспекционни пунктове (ГИП) към ОДБХ се извършва официалния граничен контрол при внасяне, изнасяне и транзитно преминаване на храни, животни, странични животински продукти и продукти, получени от тях, специфични растителни продукти, фуражни суровини, фуражни добавки, премикси и комбинирани фуражи.

Дежурните ветеринарни инспектори при граничните инспекционни пунктове осъществяват непрекъснат 24 часов оперативен граничен ветеринарен контрол.

Функции на официалните ветеринарни лекари на ГИП:

- извършват ветеринарни проверки на обектите под ветеринарен контрол посочени в Решение 275/2007/ЕС съгласно разпоредбите на чл. 4 на Директива 97/78/ЕС и чл. 2 на Директива 91/496/ЕИО, както и на фуражи и фуражни добавки съгласно чл. 184 от ЗВД;
- участват в контрола (проверките) на личния багаж на пътниците, пренасящи продукти от животински произход от трети страни;
- осъществяват контрол при въвеждането в ЕС на домашни любимци с произход трети страни.

3.3.Области на компетентност на националните референтни лаборатории

Със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните в НДНИВМИ към Национален референтен център по безопасност на храните за НРЛ са определени следните лаборатории:

1. НРЛ „Салмонели, Кампилобактер и Антимикробна резистентност“;
2. НРЛ „Листерия и Ешерихия коли“;
3. НРЛ „Морски биотоксини“;
4. НРЛ „Водно съдържание на птиче месо“;

В Централна лаборатория по ветеринарно-санитарна експертиза и екология (ЦЛВСЕЕ) са определени следните НРЛ:

5. НРЛ за остатъци от препарати с анаболен ефект и неразрешени субстанции в биологични течности, суровини и храни от животински произход (за група A1, A2, A3, A4, A5 и A6 от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
6. НРЛ за остатъци от ветеринарномедицински продукти в биологични течности, суровини и храни от животински произход (за група B1, B2a, B2b, B2d, B2e и B3e от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
7. НРЛ за остатъци от замърсители от околната среда в суровини и храни от животински произход (за група B2c, B3a, B3b, B3c и B3d от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
8. НРЛ за остатъци от гама-емитиращи радионуклиди във води, напитки, фуражи, суровини и храни (група B3f от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
9. НРЛ за безопасност и качество на пчелен мед и пчелни продукти;

В Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) София-град за НРЛ е определена:

10. НРЛ „Мляко и млечни продукти“.

НРЛ са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

3.4.Общи нормативни актове, касаещи контролната дейност на компетентните органи

Граничният ветеринарен контрол на живи животни, храни от животински произход и фуражи се регламентира от следните нормативни документи:

Европейско законодателство

- Директива 97/78/ЕО за определяне на принципите които регулират организацията на ветеринарните проверки на продукти въведени в Общността от трети страни;
- Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към тях;
- Решение 275/2007/ЕС - списък на живи животни и продукти обект на гранични ветеринарни проверки;
- Регламент (ЕО) № 136/2004 на Комисията за определяне на процедурите за ветеринарни проверки на ГИП на Общността на продукти внасяни от трети страни;
- Регламент (ЕО) № 282/2004 за установяване на документ за декларирането и за ветеринарните проверки на животни идващи от трети страни и въведени в Общността;
- Регламент (ЕО) № 1069/2009 за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, предназначени за консумация от човека;

- Директива 91/496/ЕЕС относно определяне принципите на организация на ветеринарни проверки на животни въведени в Общността от трети страни;
- Регламент (ЕО) № 206/2009 за въвеждане в Общността на пратки с продукти от животински произход за лична консумация и за изменение на Регламент ЕО/136/2004;
- Регламент (ЕО) № 998/2003 изменен с Регламент ЕО/454/2008 и Регламент ЕО/898/2009 относно ветеринарно-санитарните изисквания, които са приложими при движение на домашни любимци с нетърговска цел;
- Регламент (ЕО) № 1/2005 относно защитата на животните по време на транспортиране;
- Решение на Комисията 94/360/ЕИО относно намалената честота на физическите проверки;
- Решение за изпълнение на Комисията 215/2011/ЕС за изпълнение на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на претоварването на входния граничен инспекционен пункт на пратки с продукти, предназначени за внос в Съюза или за трети страни;
- Регламент (ЕО) № 152/2009 за определяне на методите за взимане на проби и анализ за целите на официалния контрол на фуражите;
- Регламент (ЕО) № 178/2002 за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне процедурите относно безопасността на храните;
- Директива 92/65/ЕИО за определяне на ветеринарно-санитарните изисквания относно търговията и вноса в Общността на животни, яйцеклетки и ембриони;
- Както и всички останали европейски нормативни актове свързани с граничния контрол на живи животни, суровини и продукти от животински произход и фуражи.

Национално законодателство

- Закон за БАБХ, ДВ бр.8/25.01.2011 г.;
- Устройствен правилник на БАБХ, приет с ПМС № 35, ДВ бр.15/18.02.2011 г.
- Закон за ветеринарномедицинската дейност (ДВ бр.87/1.11.2005 г. с последно изменение ДВ бр.8/25.01.2011 г.);
- Наредба № 47/26.05.2006 г. на МЗГ за изискванията към граничните инспекционни пунктове и условията и реда за провеждане на граничния инспекционен контрол;
- Закон за храните (ДВ бр. 90/15.10.1999 г., последно изменение ДВ бр. 8/25.01.2011 г.);
- Закон за фуражите (ДВ бр. 55/07.07.2006г., последно изменение ДВ бр. 8/25.01.2011 г.);
- Закон за ГМО (ДВ бр. 27/29.03.2005, последно изменение ДВ бр. 8/25.01.2011 г.);
- Наредба № 10/03.04.2009 на МЗХ за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Наредба № 22 на Министерство на здравеопазването за условията и реда за взимане на проби от храни (ДВ бр. 93/21.10.2003 г.);
- Наредба за граничните контролно - пропускателни пунктове, приета с ПМС № 104/20.05.2002 г., изменена и допълнена ДВ бр.106/27.12.2006 г.; изм. и доп. с ПМС № 160 от 29.07.2010 г.

- Наредба за граничния контрол на пристанища, приета с ПМС № 2/06.01.2006 г., изменена ДВ бр.5/14.01.2011г.;
- Наредба № 109 за официалния контрол на фуражите (ДВ бр. 84/17.09.2006 г., последно изменение ДВ бр.84/2010 г. на МЗХ);
- Инструкция за взаимодействие с Агенция „Митници” относно контрола на търговските пратки;
- Както и всички останали нормативни документи, инструкции, указания, планове, ръководства и наръчници свързани с граничния контрол на суровини и продукти от животински произход, животни и фуражи.

4. Контролна система за фуражи и хранене на животните

4.1. Компетентни органи

Официалният контрол на фуражи по смисъла на чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004 е възложен на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ). Контролните функции на БАБХ по отношение на фуражи са разписани в чл. 34 на Закона за фуражите (ДВ, бр.55/2006 г., изм. ДВ, бр. 54/2008 г., изм. ДВ, бр.8/2011 г.).

Контролът се организира от дирекция „Контрол на фуражи” към Агенцията и физически се изпълнява от областните дирекции по безопасност на храните, съгласно Устройствения правилник на БАБХ.

4.2. Структура на дирекциите в системата на БАБХ, имащи отношение към безопасността на фуражите

4.3. Области на компетентност

Българска агенция по безопасност на храните, чрез дирекция „Контрол на фуражи“, контролира фуражи съгласно приложимото право на ЕС и националното законодателство – Закон за фуражите (ДВ бр. 55/2006, изм. ДВ, бр. 8/2011), Закон за ветеринарномедицинската дейност и Закон за подпомагане на земеделските производители (съответно Наредба № 3 от 29.01.1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители) и подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането им.

Дирекция „Контрол на фуражи“ при БАБХ методически ръководи и координира дейността на ОДБХ по осъществяване на официалния контрол на фуражи.

4.3.1. Общи нормативни актове, касаещи контролната дейност на компетентните органи:

Европейско законодателство

- Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 12 януари 2005 година относно определяне на изискванията за хигиена на фуражите;
- Регламент (ЕО) № 141/2007 на Комисията от 14 февруари 2007 година относно изискванията за одобрение в съответствие с Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета на предприятия за фураж, произвеждащи или пускащи на пазара фуражни добавки от категорията „кокцидиостатици и хистомоноостатици“;
- Регламент (ЕС) № 225/2012 на Комисията от 15 март 2012 година за изменение на приложение II към Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на одобряването на предприятия, които пускат на пазара за употреба като фуражи продукти, получени от растителни масла и смесени мазнини, и по отношение на специфичните изисквания във връзка с производството, складирането, транспорта и проверката за диоксини на масла, мазнини и продукти, получени от тях;
- Регламент (ЕО) № 767/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно пускането на пазара и употребата на фуражи, за изменение на Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета, за отмяна на Директива 79/373/ЕИО на Съвета, Директива 80/511/ЕИО на Комисията, директиви 82/471/ЕИО, 83/228/ЕИО, 93/74/ЕИО, 93/113/ЕО и 96/25/ЕО на Съвета, както и на Решение 2004/217/ЕО на Комисията;
- Регламент (ЕС) № 454/2010 на Комисията от 26 май 2010 година относно преходни мерки съгласно Регламент (ЕО) № 767/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на разпоредбите за етикетиране на фураж;
- Регламент (ЕС) № 568/2010 на Комисията от 29 юни 2010 година за изменение на приложение III към Регламент (ЕО) № 767/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на забраната за пускането на пазара или употребата за целите на храненето на животни на протеинови продукти, получени от дрожди от вида *Candida*, култивирани върху n-алкани;
- Регламент (ЕС) № 892/2010 на Комисията от 8 октомври 2010 година относно статуса на някои продукти по отношение на фуражните добавки, попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета;
- Регламент (ЕС) № 939/2010 на Комисията от 20 октомври 2010 година за изменение на приложение IV към Регламент (ЕО) № 767/2009 относно допустими отклонения при етикетиране на съдържанието на фуражни суровини или комбиниран фураж, посочени в член 11, параграф 5;

- Препоръка 2011/25/ЕС на Комисията от 14 януари 2011 година за установяване на насоки за разграничаването между фуражни суровини, фуражни добавки, биоциди и ветеринарни лекарствени продукти;
- Препоръка 2006/576/ЕС на Комисията от 17 август 2006 година за наличието на деоксилеваленол, зеараленон, охратоксин А, Т-2 и НТ-2 и фумозини в продукти предназначени за хранене на животните;
- Препоръка на Комисията от 15 март 2012 година за наблюдение на наличието на алкалоиди от мораво рогче във фуражите и храните;
- Регламент (ЕС) № 575/2011 на Комисията от 16 юни 2011 година относно Каталога на фуражните суровини;
- Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно добавки за използване при храненето на животните;
- Регистър на Европейската комисия към Регламент (ЕО) № 1831/2003, относно разрешените за употреба фуражни добавки;
- Регламент (ЕО) № 386/2009 на Комисията от 12 май 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета във връзка със създаване на нова функционална група фуражни добавки;
- Регламент (ЕО) № 429/2008 на Комисията от 25 април 2008 година относно подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на подготовката и представянето на заявления и оценката и разрешаването на фуражни добавки;
- Регламент (ЕО) № 378/2005 на Комисията от 4 март 2005 година относно подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно задълженията и задачите на Референтната лаборатория на Общността във връзка със заявленията за издаване на разрешителни за фуражни добавки;
- Регламент (ЕО) № 850/2007 на Комисията от 19 юли 2007 година за изменение на Регламент (ЕО) № 378/2005 относно подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1831/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно задълженията и задачите на Референтната лаборатория на Общността във връзка със заявленията за издаване на разрешителни за фуражни добавки;
- Регламент (ЕО) № 885/2009 на Комисията от 25 септември 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 378/2005 по отношение на референтните проби, таксите и лабораториите, посочени в приложение II (текст от значение за ЕИП);
- Регламент (ЕО) № 152/2009 на Комисията от 27 януари 2009 година за определяне на методите за вземане на проби и анализ за целите на официалния контрол на фуражите;
- Регламент (ЕС) № 278/2012 на Комисията от 28 март 2012 година за изменение на Регламент (ЕО) № 152/2009 по отношение определянето на нивата на диоксини и полихлорирани бифенили;
- Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните;
- Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно генетично модифицираните храни и фуражи;
- Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно проследяването и етиктирането на генетично

модифицирани организми и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти и за изменение на Директива 2001/18/ЕО;

- Регламент (ЕС) № 619/2011 на Комисията от 24 юни 2011 година за определяне на методите за вземане на проби и анализ за целите на официалния контрол на фуражите по отношение на наличието на генетично модифициран материал, за който е в ход процедура за даване на разрешение или за който разрешението е изтекло;

- Регламент (ЕО) № 16/2011 за установяване на мерки за прилагане на Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи;

- Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти);

- Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията от 25 февруари 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за прилагане на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на някои проби и артикули, освободени от ветеринарни проверки на границата съгласно посочената директива;

- Регламент (ЕС) № 749/2011 на Комисията от 29 юли 2011 година за изменение на Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията за прилагане на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за прилагане на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на някои проби и артикули, освободени от ветеринарни проверки на границата съгласно посочената директива;

- Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно определяне на правила за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопatii;

- Директива 2008/38/ЕО на Комисията от 5 март 2008 година за съставяне на списък на предназначенията на фуражите със специфични хранителни цели - въведена в Наредба № 10 за фуражите със специално предназначение;

- Регламент (ЕС) № 1070/2010 на Комисията от 22 ноември 2010 година за изменение на Директива 2008/38/ЕО за добавяне в списъка на предназначенията подпомагането на метаболизма на ставите при остеоартроза при кучета и котки като специфична хранителна цел;

- Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 май 2002 година относно нежеланите вещества в храните за животни – въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;

- Директива 2003/57/ЕО на Комисията от 17 юни 2003 година за изменение на Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нежеланите вещества в храните за животни - въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;

- Директива 2003/100/ЕО на Комисията от 31 октомври 2003 година за изменение на приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нежеланите вещества в храните за животни - въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;

- Директива 2005/8/ЕО на Комисията от 27 януари 2005 година за изменение на приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за нежеланите вещества в храни за животни;
- Директива 2005/86/ЕО на Комисията от 5 декември 2005 година за изменение на приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нежелани вещества в храните за животни по отношение на камфехлор - въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Директива 2005/87/ЕО на Комисията от 5 декември 2005 година за изменение на Приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нежеланите вещества в храните за животни по отношение на олово, флуор и кадмий – въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Директива 2006/13/ЕО на Комисията от 3 февруари 2006 година за изменение на приложения I и II от Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нежелани вещества в храните на животните, като диоксини и диоксиноподобни PCBs – въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Директива 2008/76/ЕО на Комисията от 25 юли 2008 година за изменение на приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нежеланите вещества в храните за животни – въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Директива 2006/77/ЕО на Комисията от 29 септември 2006 година за изменение на приложение I на Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максималните равнища на органични хлорни съединения в храните за животни - въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Директива 2009/8/ЕО на Комисията от 10 февруари 2009 за изменение на приложение I от Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно максимално допустимите граници за неизбежното преминаване на кокцидиостатици или хистомоноостатици в нецелеве фуражи – въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Директива 2009/141/ЕО на Комисията от 23 ноември 2009 година за изменение на приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максималните равнища на арсен, теобромин, *Datura sp.*, *Ricinus communis* L., *Croton tiglium* L. и *Abrus precatorius* L. във фуражите;
- Директива 2010/6/ЕС на Комисията от 9 февруари 2010 година за изменение на приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно живак, свободен госипол, нитрити и *Mowrah*, *Bassia*, *Madhusa* – въведена в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;
- Регламент (ЕС) № 574/2011 на Комисията от 16 юни 2011 година за изменение на приложение I към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максимално допустимите граници за нитрити, меламина, *Ambrosia spp* и при преминаването на някои кокцидиостатици и хистомоноостатици, и за консолидиране на приложения I и II към директивата - въведен в Наредба № 10 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите;

- Регламент (ЕС) № 277/2012 на Комисията от 28 март 2012 година за изменение на приложения I и II към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максималните граници и праговете за диоксини и полихлорирани бифенили;

- Регламент (ЕС) № 744/2012 на Комисията от 16 август 2012 г. за изменение на приложения I и II към Директива 2002/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максималните граници за арсен, флуор, олово, живак, ендосулфан, диоксини, Ambrosia spp., диклазурил и лазалоцид А натрий и по отношение на праговете за диоксини;

- Директива 98/68/ЕО на Комисията от 10.09.1998 г. относно определянето на стандартния документ, посочен в чл. 9, параграф 1 от Директива 95/53/ЕО на Съвета и определени правила за проверки при въвеждането в Общността на фуражи от трети страни – въведена като изменение и допълнение на Наредба № 109 за официалния контрол върху фуражите

- Директива 90/167/ЕИО на Съвета от 26 март 1990 година относно определяне на условията, регулиращи подготовката, пускането на пазара и употребата на медикаментозни фуражи в Общността;

- Директива 93/74/ЕИО на Съвета от 13 септември 1993 година относно фуражите, предназначени за специфични хранителни цели,

НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

- Закон за фуражите (Обн. ДВ. бр.55 от 7 юли 2006 г., посл. изм. ДВ. бр.8 от 25 януари 2011 г.);

- Закон за ветеринарномедицинската дейност (Обн., ДВ, бр. 87 от 1.11.2005 г., посл. изм. бр. 8 от 25.01.2011 г., в сила от 25.01.2011 г.);

- Закон за генетично модифицирани организми (обн. ДВ. бр. 27 от 29 март 2005г., посл. изм. ДВ. бр.82 от 16 октомври 2009г., изм. ДВ. бр. 25 от 30 март 2010 г.);

- Наредба № 10 от 17 февруари 2003 г. за фуражите със специално предназначение (Обн. ДВ. бр.20/2003 г., посл. изм. ДВ. бр.97/2011 г.);

- Наредба № 91 от 4 август 2006 г. за хигиена на фуражите – обн., ДВ, бр. 71 от 1 септември 2006. Прилага се Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 12 януари 2005 година за определяне на изискванията за хигиена на фуражите;

- Наредба № 10 от 3 април 2009 г. за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите (Обн. ДВ. бр.29/2009 г., посл. изм. ДВ. бр.103/2011 г.);

- Наредба 109 от 12 септември 2006 г. за официалния контрол върху фуражите (обн. ДВ. бр.84/2006 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.20/2012 г.);

- Наредба № 20 от 14 декември 2005 г. за условията за производство, съхранение, отпускане, транспортиране, деконтаминация, детоксикация и унищожаване на медикаментозни фуражи (Обн. ДВ. бр.5/2006 г.).

Контролът обхваща:

- условия и ред за регистрация и одобрение на производители и търговци на фуражи;
- спазване на изискванията на законодателството в областта на фуражите при производители и търговци на фуражи, включително и фуражи със специално предназначение;
- спазването на етикетирането на фуражи;
- проследимост на фуражите;

- съответствие на фуражи с декларираните показатели;
- влагане на медикаментозни премикси във фуражи, употреба на медикаментозни фуражи.
- нежелани субстанции и продукти във фуражи;
- производство, пускане на пазара и употреба на фуражни добавки;
- наличие на забранени и неразрешени фуражни добавки във фуражите;
- контрол на генетично модифицирани фуражи;
- спазване на фуражната забрана, свързана с трансмисивни спонгиформни енцефалопатии, с оглед да не се допусне риск за здравето на хора и животни;
- спазване на вътрешновидовата фуражна забрана относно преработени животински протеини;
- система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF), в частта за фуражи;
- граничен контрол на фуражи – изпълняван от дирекция ГК в системата на БАБХ;

4.4. Канали за отчитане и обмен на информация

В съответствие с член 4, параграф 5 на Регламент (ЕО) № 882/2004, са изготвени писмени процедури за взаимодействие и обмен на информация в рамките на БАБХ. Чрез тях се уреждат сътрудничеството, координацията и обмена на информация при изпълнението на интегриран контрол за безопасност и качество на фуражи.

Процедурите за обмен на информация осигуряват постоянен поток на информация по контролната дейност, което гарантира постигане на стратегическите и конкретните цели на многогодишния план.

Резултатите от контрола периодично се довеждат до знанието на заинтересованите експерти и инспектори. Информацията се анализира, с цел да послужи за повишаване на ефективността на интегрирания контрол.

4.5. Лаборатории

Със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните са определени за НРЛ следните лаборатории:

В ЦЛВСЕЕ:

1. НРЛ за остатъци от гама-емитиращи радионуклиди във води, напитки, фуражи, суровини и храни (група В3f от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);

В НДНИВМИ към Национален референтен център по безопасност на храни:

2. НРЛ „Салмонели, Кампилобактер и Антимикробна резистентност“;
3. НРЛ „Животински протеини във фуражи“

НРЛ са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

5. Контролна система трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) и странични животински продукти (СЖП)

5.1. Контрол на храните

Организация на официалния контрол в обектите за добив, преработка и съхранение на храни от животински произход и в одобрените обекти извършващи дейност по Регламент (ЕО) № 1069/2009 (Регламент (ЕО) № 1774/2002 преди 04.2011г.). Въз основа на Инструкциите относно прилагането на многогодишния национален план за контрол на суровини и храни от животински произход и контрол на СЖП се изготвя годишен план за извършване на:

- официален контрол от официалните ветеринарни лекари, контролиращи обектите;
- одити на системата НАССР от комисии от ОДБХ;
- годишна програма за извършване на вътрешни одити от началниците на отдели „Контрол на храните” в обектите за добив, преработка и съхранение на хранителни продукти от животински произход. Една от темите, залегнали в годишния план и годишната програма е спазване на изискванията на Регламент 1774/2002 (Регламент 1069/2009). Честотата на планиваните инспекции и одити се определя въз основа на анализ на риска съгласно критерии, формулировки, цифрени стойности и формуляри за оценка на риска, заложи в инструкцията.

Оценката на нивото на риска е основана на определяне въздействието на 9 основни критерии, пряко влияещи на вероятността за реализацията на основните опасности. Някои критерии не са числово измерими и е възможен субективизъм. По тази причина всеки от тях трябва да се обсъди внимателно, като се подходи с необходимата отговорност. Оценката на риска подлежи на корекции в случай на промени в обекта, оказващи влияние на заложените критерии (например, промяна във вида на продуктите, категорията на СЖП и вида на обектите). Оценката на риска на съответните обекти е окончателна за момента на нейното извършване, като ОВЛ, контролиращ обекта носи пълната отговорност за оценяването и изхода от него.

5.1.1. Структура и оборудване

Сградният фонд и оборудването на обектите за съхранение, обработка, преработка на СЖП трябва да са съобразени с изискванията на Регламент (ЕО) 1069/2009 за съответния вид обект за СЖП и преди всичко да бъдат така изградени, че да не представляват риск за здравето на животните или общественото здраве.

Видовете обекти за СЖП са: междинни предприятия, предприятия за производство на храни за домашни любимци, предприятия за технически продукти, складове за СЖП, олеохимични предприятия, преработвателни предприятия за животински протеини.

1. Висок риск.

Налице са сериозни недостатъци в структурната организация. Машините и оборудването са амортизирани и/или морално остарели. Текущата поддръжка на обектите не е на необходимото ниво. Необходимо е да се предприемат сериозни мерки за подобряване на сградния фонд и оборудването на обекта.

2. Нисък риск.

Структурата и оборудването са съобразени с нормативните изисквания за осъществяване на съответната дейност. Не се констатира отклонения по отношение на сграден фонд и оборудване. Използваните материали и оборудване са съобразени с

изискванията на законодателството и не представляват риск за здравето на животните или общественото здраве при съхранение, обработка, преработка на СЖП.

5.1.2. Многообразие на дейностите

Обектите, които извършват разнообразни и разнородни дейности са комплицирани по отношение спазване на изискванията на Регламент (ЕО) 1069/2009, което крие потенциален риск.

1. Висок риск.

Обекти, чиито дейности са разнообразни, прилагат се различни технологични обработки и се извършват многобройни дейности.

2. Нисък риск.

Обекти, в които не се прилагат разнообразни технологични обработки и се извършва един вид дейност.

5.1.3. Видове дейности

Различните видове СЖП преминават разнообразна технологична обработка и преработка свързана с различен риск. СЖП, които са подложени на термична преработка или процес на обработка са с по-малък риск отколкото непреработените СЖП. Оценката на риска по този критерий се прави при условие, че се спазват всички технологични параметри (време, температура, налягане и др.), заложи в технологичната документация.

1. Висок риск.

Обекти за съхранение на непреработени СЖП, като непреработена кожа с косми, без процеси на консервиране, непреработена свинска четина, непреработена вълна, непреработени пера и части от пера, сурови храни за домашни любимци и др.

2. Нисък риск.

Преработените продукти или обработените продукти чрез препариране, осоляване, изсушаване, и други методи на консервиране и обработка, позволяващи сигурното унищожаване на болестотворните причинители, като ловни трофеи, консервирани храни за домашни любимци, преработени животински протеини, топени мазнини и др.

5.1.4. Произход на СЖП

Суровините, използвани в обектите за съхранение, обработка, преработка на СЖП са особено важен критерий за оценката на риска.

1. Висок риск - в обекта се съхраняват, обработват или преработват СЖП от категории 1 и/или 2.

2. Нисък риск - в обекта се съхраняват, обработват или преработват СЖП от категория 3.

5.1.5. Системи за самоконтрол или НАССР

Съгласно европейското и националното законодателство обектите за съхранение, обработка и преработка на СЖП трябва да имат разработени и внедрени системи за самоконтрол или НАССР, в зависимост от изискванията на Регламент 1069/2009/ЕО. Всяко предприятие има индивидуални особености и системите за самоконтрол са с различен обхват и степен на прилагане.

1. Висок риск.

Системите за самоконтрол са разработени, но не са действащи и обхватът им е непълен. Системите не са валидирани и верифицирани. Персоналът не е компетентен по отношение на системите за самоконтрол. Ръководството не осигурява необходимите ресурси за разработването и поддържането им. Не е направен анализ на потенциалните опасности. Документацията не се води задоволително, няма предприети корективни действия в случай на несъответствия и не се извършват вътрешни одити на системата. Персоналът не е достатъчно квалифициран и обучен. Не са осигурени достатъчно финансови ресурси за поддържане и актуализиране на системите за самоконтрол.

2. Нисък риск.

Системите за самоконтрол са разработени, внедрени и действат адекватно. Има назначен специалист отговарящ единствено за поддържане на системите за самоконтрол, както и обучен оперативен персонал. Документацията отразява реалното състояние на обекта. Извършен е одит на системата. Анализът на риска обхваща всички потенциални опасности. Своевременно се предприемат корективни действия и актуализиране на системите за самоконтрол.

5.1.6. Квалификация на персонала

От съществено значение са квалификацията и професионалният опит на персонала. Предприятията разполагат с различен по степен на обучение и производствен опит наличен персонал.

1. Висок риск.

Наличният персонал в предприятието е без необходимото образование, професионален стаж и компетентност за извършваните дейности и прилагането на системите за самоконтрол. Предприятието няма разработена програма и финансов ресурс за допълнително обучение и квалификация на кадрите.

2. Нисък риск.

Персоналът в предприятието притежава необходимото професионално образование, стаж и компетентност и е с добри познания по прилагането на системите за самоконтрол. Предприятието разполага с разработена програма за обучение за подобряване и усъвършенстване квалификацията на кадрите, която е обезпечена с достатъчен финансов ресурс.

5.1.7. Мениджмънт на обекта

Управлението на предприятието и ангажираността на ръководството оказва пряко влияние върху цялостната организация на обекта и изграждането на доверие в обществото по изпълнение на целите, които покрива регламента.

1. Висок риск.

Ръководството не осъзнава отговорността, която носи. Не се изпълняват в указания срок предписанията от официалните компетентни органи. Не се полагат усилия за обучение на персонала. Не се извършват вътрешни одити. Липсват подготвени хора за решаването на проблеми и кризи свързани със самоконтрола. Ръководството прави опити за упражняване на натиск под различна форма на официалните ветеринарни лекари. Мениджърите пренебрегват официалния контрол и/или не осигуряват достъп до цялата документация, касаеща дейността на предприятието.

2. Нисък риск.

Ръководството е убедено, че носи цялата отговорност по отношение на безопасността на произвежданите продукти. Провеждат се обучения на целия персонал в зависимост от заеманите длъжности. Планирани са и се извършват вътрешни одити. Направените от одиторите препоръки се вземат под внимание от ръководството. Мениджърите са запознати с промените в законодателството и своевременно прилагат новите изисквания.

Честота на контрол на обектите за съхранение, обработка и преработка на СЖП

Обектите за съхранение, обработка и преработка на СЖП се групират на базата на оценка на възможните рискове съгласно сбора от точки в една от следните категории определяща честотата на контрол в тях. Те са:

I група – обекти с висок риск: сбор от точки над 33 – контрол минимум 2 пъти на месец;

II група – обекти с нисък риск: сбор от точки до 32 - контрол минимум 1 път на месец.

Честотата на контрол задължително се увеличава в следните случаи:

- а. Епизоотични причини;
- б. Установени сериозни несъответствия при извършения контрол.

Честота на контрол на СЖП в обектите за храни от животински произход, предназначени за човешка консумация

ОВЛ, контролиращ предприятието за храни предназначени за човешка консумация извършва минимум веднъж месечно проверка за спазване изискванията на Регламент 1069/2009/ЕО. ОВЛ задължително документира проверката.

За предприятията за храни не се попълва Формуляр за оценка на риска.

Честотата на контрол задължително се увеличава при констатирани несъответствия при извършения контрол.

Честота на контрол в обектите за търговия на едро и дребно със СЖП

ОВЛ, контролиращ обекта извършва минимум веднъж месечно проверка за спазване изискванията на Регламент 1069/2009/ЕО. ОВЛ задължително документира проверката.

За обектите за търговия на едро и дребно не се попълва Формуляр за оценка на риска.

Честотата на контрол задължително се увеличава при констатирани несъответствия при извършения контрол.

Одити на системата за самоконтрол

Директорите на ОДБХ определят комисии, които да извършват одити на системата за самоконтрол или НАССР въведена в обектите за съхранение, обработка или преработка на СЖП на територията на съответния регион.

В комисиите, извършващи одит на системата за самоконтрол или НАССР да се включат служители с необходимия професионален опит, преминали обучения по

НАССР, познаващи добре конкретните обекти, способни да се справят с отговорната задача.

Честотата за извършване на одити е минимум 1 път годишно. Одитите се извършват при спазване на всички принципи за извършване на одити (уведомяване на фирмата, съгласуване на датата и програмата за извършване на одит, встъпителна среща, попълване на чек-лист с критериите, които се одитират, заключителна среща с обсъждане на несъответствията, предписване на несъответствията с краен срок за отстраняването им, доклад от извършения одит, проверка на предприетите корективни действия и в зависимост от резултата предприемане на съответните законови мерки).

Всяка ОДБХ си разработва писменни критерии и формуляри съотнесени към вида на обектите – обекти за съхранение, обработка и преработка на СЖП.

Контрол върху ТСЕ

Обхват: Контролни мерки за ТСЕ и скрейпи, съгласно Регламент (ЕО) № 999/2001.

Официалния контрол в кланиците се осъществява периодично, с честота, в зависимост от интензитета на работа на кланицата за преживни животни. Официалните ветеринарни лекари, осъществяващи контрол в кланиците, на база Инstrukция за добив на месо от глави и отделяне на гръбначен мозък при едри и дребни преживни животни, проверяват за спазване изискванията на законодателството за отделяне на специфичните рискови материали.

От всяко от ЕПЖ над 30 месечна възраст и всяко ДПЖ над 18 месеца се взема проба мозък от ОВЛ, на специално обозначено за целта място след което отвора /форамен магнум/ се запуща с тапа. Пробата се изпраща в НДНИВМИ за изследване за ТСЕ.

Финализирана е работата по нова инструкция - Инструкция относно вземане на проби при добив на месо от глави от ЕПЖ над 30 месечна възраст за определяне на замърсяването им с тъкъв от централната нервна система. Чрез тази инструкция ще се осигури по-добра ефективност на системата за официален контрол, като по този начин се гарантира безопасността на месодобива, съхранението и предлагането на месо от глави от ЕПЖ.

Официалният ветеринарен лекар осигурява вземането на проби, идентифицирането, обработването и изпращането им до акредитирана лаборатория в изпълнение на Регламент № 722/2007 за ТСЕ, изменящ приложения II, V, VI, VIII, IX и XI на Регламент 999/2001.

5.2. Спазване на фуражната забрана при преживни животни и вътревидовата забрана относно преработени животински протеини

Законодателство

- Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001г. относно определяне на правила за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии;
- Регламент (ЕО) № 1069/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 3 октомври 2002 г. относно установяване на здравни правила относно странични животински продукти, непредназначени за консумация от човека;
- Регламент (ЕО) № 142/2011 на Комисията от 25 февруари 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за прилагане на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на някои проби и артикули, освободени от ветеринарни проверки на границата съгласно посочената директива;

- Регламент (ЕС) № 749/2011 на Комисията от 29 юли 2011 година за изменение на Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията за прилагане на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за прилагане на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на някои проби и артикули, освободени от ветеринарни проверки на границата съгласно посочената директива;

Пълната фуражна забрана е влязла в сила през 2006 г. със Заповед на министъра на земеделието и горите. Контролът се упражнява от областните дирекции по безопасност на храните под ръководството на дирекция “КФ” на централно ниво. Областните дирекции получават указания за изготвяне и изпълнение на годишен план, базиран на многогодишния план за контрол, на оценка на риска на национално ниво и на резултатите от предходни периоди.

Лабораторният контрол се изпълнява от акредитирана лаборатория.

Място на вземане на пробата	Брой планирани проби за наличие на протеини от животински произход за периода от 2012 г. до 2014 г.		
	Фуражни суровини план	Комбинираните фуражи	
		За преживни план	За непреживни план
Фуражни заводи	54	180	158
Посредници/складове	33	65	30
Във ферми	54	700	290
Внос	0	0	2
Общо	141	945	480

Забележка: Предвижда се промяна на броя на пробите за изследване за периода от 2012 до 2014 г., тъй като за предишните отчетни периоди не са установени положителни несъответстващи резултати. В случай, че оценката на риска за определяне на броя на планираните проби бъде променена, промяната ще се извърши чрез промяна на годишния план за официален контрол на фуражи.

5.3. Лаборатории

Със заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните в НДНИВМИ към „Национален референтен център по здравеопазване на животните“ за НРЛ е определена НРЛ „Трансмисивни спонгиформни енцефалопatii (ТСЕ)“. Лабораторията извършва бързи диагностични изследвания чрез ELISA методи, за

доказване на прионовите протеини. Използва се сандвич ELISA метод с моноклонални антитела на фирма Био-рад - ТСЕ тест, за доказване на абнормални прионовите протеини. Потвърждението на съмнителните резултати получени чрез бързите ELISA тестове се осъществява чрез имунохистохимичен и уестърн блот методи.

6. Контролна система за ветеринарномедицински продукти (ВМП) и остатъци

6.1. Официален контрол на ВМП

В контролна система ВМП и остатъци, дирекция “Контрол на фуражи” контролира спазването на приложимото законодателство по отношение на влягането на медикаментозни премикси във фуражите. Контролът се осъществява съгласно утвърдена инструкция за контролиране на животновъдни обекти, с цел следене да съблюдаването на изискванията на Наредба № 20 за медикаментозните фуражи.

В Закона за ветеринарномедицинската дейност е въведена забрана за директно влягане на фармакологично активни лекарствени субстанции във фуражи. Забраната се контролира чрез инспекции на обекти за производство на фуражи и на животновъдни обекти за вземане на проби, които се изпращат за изследване за антибактериални и/или противопаразитни субстанции, според списъка на най-често употребяваните медикаментозни премикси за производство на медикаментозни фуражи.

Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), чрез Дирекция “Контрол на ветеринарномедицински продукти” (КВМП) контролира:

- производството на активни субстанции за ВМП съгласно изискванията на ДПП;
- производството на междинни и крайни ВМП и документацията съгласно изискванията на ДПП;
- изходните суровини и материали за производство на ВМП;
- спазване на етапите на технологичния процес и хигиенните норми при производство на ВМП;
- внасянето и освобождаването за продажба на партии ВМП;
- съхранение и транспортиране на ВМП в обектите за търговия на едро, търговия на дребно, клиники и амбулатории;
- търговията и употребата на ВМП;
- спазване на карентните срокове на ВМП;
- употребата на ВМП в лечебните заведения (klinики, амбулатории), съгласно данните върху опаковката и в листовката;
- рекламата на ВМП;
- документацията за произхода и движението на суровините и готовите ВМП в обектите за производство, търговия и употреба на ВМП;
- употреба на ВМП извън предназначението му и индикациите, посочени в досието на продукта;
- фармакологична бдителност;
- употреба на ВМП в животновъдните обекти;
- производство, преработване, съхранение, търговия, внос и износ на наркотични вещества от приложения № 2 и 3 към чл. 3, ал. 2 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП),
- съхранение, отчетност, употреба на ВМП, съдържащи наркотични вещества в лечебните заведения (klinики, амбулатории).

- пускането на пазара на ветеринарномедицински продукти, които се състоят или съдържат генетично модифицирани организми или комбинация от генетично модифицирани организми.

Контролът върху търговията с ВМП, както и употребата на ВМП във фермите се извършва съгласно Годишна инспекционна програма на БАБХ за официален контрол върху ВМП /ГИП/, която определя честотата и последователността на извършване на проверките на базата на оценка на риска, в зависимост от:

- обема на производство, търговия и/или употреба на ВМП;
- броя, вида и тежестта на нарушения, констатирани при предишни инспекции;
- естеството на контролираните обекти или продукти, както и спецификата и степента на риск от възникване на несъответствие с изискванията за производство, търговия, съхранение и употреба на ВМП;
- получени сигнали и жалби във връзка с производство, търговия, съхранение и употреба на ВМП;
- резултати от лабораторните изследвания на проби от ВМП или суровини, взети при предходни инспекции;
- видовете, предназначението и броя на животните или птиците, които обслужва ветеринарната клиника или амбулатория;
- категорията на ветеринарната амбулатория или клиника;
- видовете, предназначението и броя на животните или птиците във фермата;
- обема на производство или употреба на медикаментозни фуражи.

Инспекторите от ОДБХ извършват най-малко по една инспекция в годината на:

- обекти за търговия на дребно с ВМП;
- обекти за търговия на едро с ВМП;
- клиники, амбулатории;
- животновъдни ферми;
- обекти за търговия на дребно с ВМП, съдържащи наркотични вещества;
- обекти за търговия на едро с ВМП, съдържащи наркотични вещества;

Извършват инспекции по всяко заявление за издаване на лиценз за търговия на дребно с ВМП. Извършват инспекции по всяко заявление за издаване на лицензия за търговия на дребно с ВМП, съдържащи наркотични вещества. Извършват инспекция при значими промени или при несъответствие с условията на издадените лицензи за търговия на едро и дребно с ВМП.

Инспекторите от дирекция "Контрол на ветеринарномедицински продукти":

- извършват най-малко по една инспекция на всеки три години в обектите за производство/внесяне на ВМП за съответствие с изискванията на ДПП.
- извършват инспекции по всяко заявление за издаване на лиценз за производство/внесяне и търговия на едро с ВМП.
- извършват инспекция при значими промени или при несъответствие с условията на издадените лицензи за производство на ВМП и при търговия на едро с ВМП.

Инспекторите от дирекция КВМП и/или ОДБХ извършват проверки за проследяване изпълнението на дадени предписания от предшестващи проверки.

Инспекторите от дирекция КВМП и/или ОДБХ извършват проверки при всеки получен сигнал или жалба, свързани с нарушения на ЗВД или ЗКНВП при производството, внасянето, търговията, съхранението, рекламата и употребата на ВМП.

При необходимост, за целите на контрола върху производството, търговията и употребата на ВМП, инспекторите вземат проби от ВМП и/или активни субстанции за извършване на анализ в лабораторията на БАБХ за контрол на ВМП.

Пробите за лабораторни изследвания на ВМП се вземат в присъствието на собственика на ВМП или негов представител, за което се съставя протокол.

За лабораторни изследвания се вземат три проби от ВМП в запазени цели опаковки, всяка от които е достатъчна за извършване на три изследвания. Една от пробите се изпраща за изследване в лабораторията за контрол на ВМП, а останалите две се съхраняват съответно от собственика на ВМП и в лабораторията до изтичане срока им на годност и служат като доказателство при възникване на спор.

В края на всяко тримесечие директорите на ОДБХ изпращат до Дирекция “Контрол на ветеринарномедицински продукти” в ЦУ на БАБХ обобщени доклади за извършените проверки за контрол на ВМП и копия от протоколи от извършените проверки по образец. Дирекция “КВМП” обобщава докладите от ОДБХ и до 10 януари изготвя до изпълнителния директор на БАБХ годишен доклад за изпълнението на ГИП от предходната година.

6.2. Лаборатории

Със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните в ЦЛВСЕЕ за НРЛ са определени следните лаборатории:

1. НРЛ за остатъци от препарати с анаболен ефект и неразрешени субстанции в биологични течности, суровини и храни от животински произход (за група А1, А2, А3, А4, А5 и А6 от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
2. НРЛ за остатъци от ветеринарномедицински продукти в биологични течности, суровини и храни от животински произход (за група В1, В2а, В2b, В2d, В2е и В3е от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
3. НРЛ за остатъци от замърсители от околната среда в суровини и храни от животински произход (за група В2с, В3а, В3b, В3с и В3d от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
4. НРЛ за остатъци от гама-емитиращи радионуклиди във води, напитки, фуражи, суровини и храни (група В3f от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);

НРЛ са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

7. Контролна система за храни, хигиена на храните и ГМО

7.1. Контролна система за храни от неживотински произход и хигиена на храните

Лабораторията в отдел „Материали и предмети в контакт с храни”, Дирекция „Обществено здраве и здравен риск” от Националният център по обществено здраве и анализи, гр. София, към МЗ е определена за Национална референтна лаборатория в системата на Министерство на здравеопазването относно материали и предмети в контакт с храни.

Със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните за НРЛ са определени следните лаборатории:

В НДНИВМИ към Национален референтен център по безопасност на храни са определени следните лаборатории:

1. НРЛ „Салмонели, Кампилобактер и Антимикробна резистентност“;
2. НРЛ „Листерия и Ешерихия коли“;
3. В ЦЛВСЕЕ - НРЛ за остатъци от гама-емитиращи радионуклиди във води, напитки, фуражи, суровини и храни (група В3f от Приложение I на Директива 96/23/ЕС);
4. В Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) - НРЛ за еднокомпонентни методи за анализ на остатъци от пестициди;
5. В ЦЛХИК - НРЛ за анализ на остатъци от пестициди в плодове и зеленчуци, включително продукти с високо водно и киселинно съдържание;
6. В ЦЛХИК - НРЛ за анализ на микотоксини в храни от растителен произход.

7.2. Генетично модифицирани храни

Лабораторията в сектор „ГМО“, отдел „Храни и хранене“, Дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ от Националният център по обществено здраве и анализи, гр. София, към МЗ е определена за Национална референтна лаборатория в системата на Министерство на здравеопазването относно генетично модифицирани организми.

НРЛ са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

7.3. Генетично модифицирани семена и посадъчен материал

Компетентен орган по отношение контрола на ГМ семена и посадъчен материал на територията на Република България е Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС). Тази функция е възложена на ИАСАС в Закона за генетично модифицираните организми и Закона за посевния и посадъчен материал.

ИАСАС е второстепенен разпоредител с бюджетни средства към министъра на земеделието и храните с 12 териториални звена (ТЗ).

Графика на контролната дейност на ИАСАС:

Официалният контрол на ГМО в семена и посадъчен материал обхваща всички производствени етапи при производство и търговията на семена и посадъчен материал : производство, заготовка, търговия, разфасоване и преупаковане на семена в регламентирани и нерегламентирани обекти и внос от трети страни. На същия контрол подлежат и семената, доставяни от фирми за целите на сортоизпитването за признаване на нови сортове за вписване в Официалната сортова листа на РБългария и за защита правата на селекционера. Обменът на информация се осъществява двупосочно на ниво организация между централното управление и териториалните звена и извън организацията – хоризонтално с бизнес операторите, други държавни структури като Агенция „Митници”, БАБХ, сродни офиси на държавите членки на ЕС и др. и вертикално с МЗХ, Европейската комисия и др.

В областта на контрол на генетично променени семена не са делегирани функции на контрол.

Контролът за наличие на ГМО при семена се осъществява в дирекция „Централна лаборатория” на ИАСАС. Регламент (ЕО) № 882/2004 няма изискване за референтна лаборатория.

7.4. Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

7.4.1. Компетентни органи

Компетентни органи към министерство на здравеопазването за упражняване на официален контрол на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води са:

- Главен държавен здравен инспектор,
- Дирекция “Обществено здраве” (Д „ОЗ”),
- 28 Регионални здравни инспекции (РЗИ), дирекция “Здравен контрол” (ЗК), отдел “Контрол на нехранителните обекти и стоки” (КНОС) и дирекция “Лабораторни изследвания”(ЛИ).

7.4.2. Области на компетентност

Главен държавен здравен инспектор, дирекция “ОЗ” и РЗИ контролират прилагането на законодателството в областта на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води.

7.4.3. Функции по компетентност

Главният държавен здравен инспектор организира, контролира, координира и ръководи дейността Регионалните здравни инспекции.

Дирекция “Обществено здраве”

- разработва и съгласува проекти на нормативни актове в областта на храните;
- разработва здравни изисквания и норми в областта на храните;
- разработва и съгласува проекти на нормативни актове, които транспонират актове на Европейския съюз;
- организира разрешителната и регистрационната дейност и поддържа регистри в областта на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води;
- координира изпълнение на програми и проекти и дейности в областта на храните и храненето на населението.

Регионалните здравни инспекции осъществяват държавната политика по опазването на общественото здраве и държавният здравен контрол на територията на съответната област. РЗИ е юридическо лице на бюджетна издръжка - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на здравеопазването, със седалище населеното място - административен център на областта и е структурирана в обща и специализирана администрация.

Дирекция „Здравен контрол“ като част от специализираната администрация на РЗИ чрез отдел „Контрол на нехранителни обекти и стоки“:

1. Контролира спазването на здравните изисквания към обектите с обществено предназначение (в т.ч. и към обектите за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, водоизточниците и водоснабдителните системи и съоръжения към тези предприятия) продуктите и стоките със значение за здравето на хората (в т.ч. и бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води), дейностите със значение за здравето на човека, фактори на жизнената среда (в т.ч. води за питейно-битови цели и минерални води, предназначени за пиене).

2. контролира спазването на здравните изисквания към лицата, работещи във водоснабдителните обекти, предприятията, които произвеждат и търгуват с храни, по отношение на тяхното здравословно състояние;

3. взема проби и образци за лабораторни анализи в количества, необходими за извършване на изследвания;

4. издава предписания за провеждане на задължителни хигиенни мерки в случаите, предвидени в закон;

5. съставя актове за установяване на административни нарушения;

6. прави предложения до директора на РЗИ за налагане на принудителни административни мерки в случаите, предвидени в закон;

7. участва съвместно с дирекция "НЗБ" в анкетирането на епидемичните взривове, възникнали по хранителен, воден и контактно-битов път, и извършва контрол по изпълнението на предприетите мерки за тяхното ограничаване и ликвидиране;

8. съвместно с митническите власти извършва дейности за недопускане на внос на стоки, застрашаващи здравето на населението;

9. участва в състава на експертните съвети по устройство на територията, съгласува при необходимост устройствени схеми, общи устройствени и подробни устройствени планове, участва в оценката на съответствието на инвестиционните проекти, когато тя се извършва с приемане от експертен съвет на одобряващата администрация или по искане на физически или юридически лица, дава становище по готовността на строежите за въвеждането им в експлоатация по реда на Закона за устройството на територията (вкл. и за обекти произвеждащи бутилирани води);

10. разработва и участва в изпълнението на регионални програми и проекти в областта на здравния контрол;

11. участва в изпълнението на международни и национални програми и проекти в областта на здравния контрол;

12. събира, обработва и обобщава оперативната информация относно дейността по държавния здравен контрол.

Дирекция “Лабораторни изследвания”:

1. извършва лабораторни изпитвания и измервания:

а) за обективизиране на държавния здравен контрол (в т.ч. и на контрола върху бутилираните води и предприятията за тяхното производство);

б) за осъществяване мониторинг на факторите на жизнената среда (вкл. питейни и минерални води);

в) по искане на физически и юридически лица;

2. участва при необходимост в набирането на проби за лабораторни изпитвания и измервания по т. 1;

3. участва в дейността по анализиране и оценяване на данните за състоянието на факторите на жизнената среда и здравния статус на населението на територията на съответната област;

4. извършва изследвания, свързани с провеждане на мерки за ограничаване, намаляване и ликвидиране на негативните ефекти от въздействието на факторите на средата от екологични произшествия, аварии и бедствия върху здравето на населението;

5. изготвя комплексна документация във връзка с процедурите по акредитирането и преакредитирането на лабораториите;

6. осигурява високо качество на извършваната лабораторна дейност чрез спазване и поддържане изискванията на внедрената Система за управление на качеството съгласно БДС EN ISO/IEC 17025 (за лабораториите, извършващи анализи на бутилирани води) и/или БДС EN ISO/IEC 17020;

7. осигурява изпълнението на изискванията за метрологична проследимост на използваните средства за измерване;

8. създава и поддържа база данни с резултати от лабораторните изследвания/ измервания и извършва периодичен анализ и оценка на данните;

9. участва в национални и международни изпитвания за пригодност.

7.4.4. Структурата на компетентните органи за упражняване на държавен здравен контрол

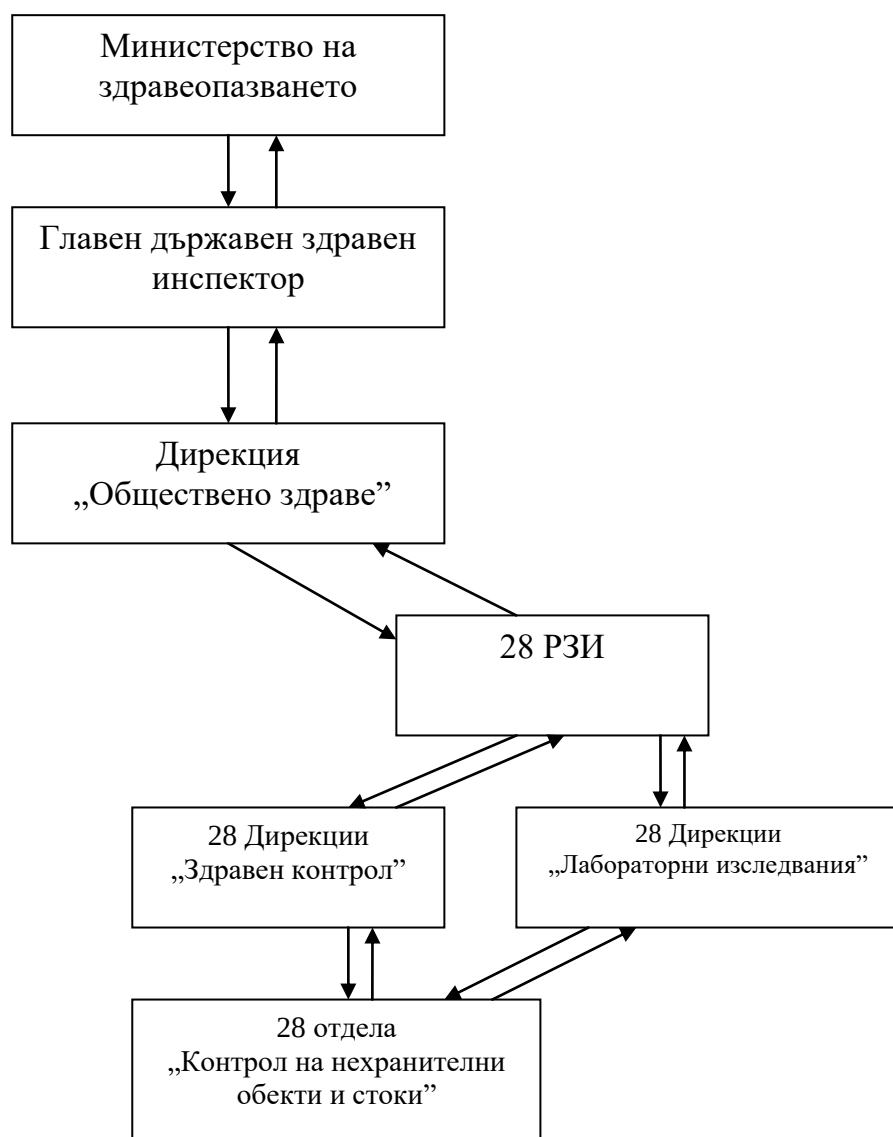
7.4.5. Канали за отчитане и обмен на информация

Потокът на информация по контролната дейност се осъществява на хоризонтално и вертикално ниво.

Вертикално обмена се осъществява в структурите на МЗ – от ГДЗИ и Д „ОЗ“ към регионалните структури и обратно. Всяка Регионална здравна инспекция (РЗИ) изготвя тримесечни и годишен отчети за резултатите от контролната си дейност.

Регионалните структури обменят информация на хоризонтално ниво за резултатите от контролната си дейност по компетентност и при необходимост.

Дирекция „ОЗ“ анализира резултатите от контрола и обмена на информация, както и изготвя справки и указания към регионалните структури за усъвършенстване на контрола в областта на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води.

7.4.6. Национални референтни лаборатории:

1. Лабораторията в сектор „ГМО“, отдел „Храни и хранене“, Дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ от Националният център по обществено здраве и анализи, гр. София, към МЗ е определена за Национална референтна лаборатория в системата на Министерство на здравеопазването относно генетично модифицирани организми.

2. Лабораторията в отдел „Материали и предмети в контакт с храни“, Дирекция „Обществено здраве и здравен риск“ от Националният център по обществено здраве и анализи, гр. София, към МЗ е определена за Национална референтна лаборатория в системата на Министерство на здравеопазването относно материали и предмети в контакт с храни.

8. Контролна система за внос на храни от растителен произход

8.1. Централен компетентен орган

Централен компетентен орган е Дирекция "Граничен контрол" при ЦУ на БАБХ, която:

1. методически ръководи и координира дейностите на ОДБХ, свързани с граничния контрол;
2. координира дейностите по изпълнение на поети от Република България задължения по конвенции, споразумения и други документи, свързани с граничния контрол по безопасност на хранителната верига;
3. участва в разработването на образци на документи за изнасяне на животни и зариодишни продукти съгласно изискванията на приемащата страна;
4. изготвя оперативна информация, справки и становища по въпросите на граничния контрол;
5. изготвя предложения до изпълнителния директор на агенцията във връзка с реконструкция, ремонт и оборудване на съоръженията за граничен контрол;
6. осъществява взаимодействие с другите органи от задължителния граничен контрол;
7. изготвя проекти на нормативни актове, свързани с дейността ѝ;
8. участва в работната група към Междуведомствения съвет по въпросите на граничния контрол, в работни групи с представители на ведомствата, които извършват задължителния граничен контрол, и в работни групи, срещи, семинари, конференции, проекти и други мероприятия в страната и в чужбина, свързани с граничния контрол;
9. участва в разработването на програми за обучение на инспекторите, осъществяващи граничния контрол;
10. обменя информация чрез информационните системи на ЕС - TRACES, EUROPHYT, RASFF;
11. изготвя становища по заявленията за издаване на разрешителни за изнасяне на животни и зариодишни продукти;
12. извършва проверки на дейността на граничните инспекционни пунктове за спазване на процедурите при осъществяването на граничния контрол;
13. участва в изготвянето на критерии за оценка на риска на граничните инспекционни пунктове при внасяне и транзитно преминаване;
14. проверява и заверява официални документи, свързани с дейността ѝ;
15. участва в изготвянето на ЕМНКП, предоставя данни за докладване на изпълнението му и контролира изпълнението му в частта, свързана с функциите ѝ;
16. методически ръководи, организира и координира дейността на ОДБХ при планиране и осъществяване контрола на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от ГМО, съобразно компетентността ѝ

Дейността на дирекцията се осъществява от директор-1, главни експерти -6 бр., ст.експерт -1 бр., мл.експерт- 1бр. и мл.специалист -1бр.

8.2. Териториални компетентни органи

Официалният контрол върху вноса се извършва от официални инспектори, определени със заповед както следва:

1. ОДБХ–Хасково- 9 бр. мл. инспектори, които са отдел „Граничен контрол”
2. ОДБХ- София - 4 бр. мл.инспектори, в отдел „Специализиран контрол”
3. ОДБХ- Варна - 1бр. мл.инспектор, в отдел „Граничен контрол”
4. ОДБХ – Бургас – 1бр. ст.инспектор, 2 бр.мл.инспектори в отдел „Контрол на храните”

5. ОДБХ –Пловдив - 3бр. гл.инспектори в отдел „Контрол на храните”

8.3. Лаборатории

Със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министър на земеделието и храните са определени за НРЛ следните лаборатории:

- НРЛ за еднокомпонентни методи за анализ на остатъци от пестициди, ЦЛХИК;
- НРЛ за анализ на остатъци от пестициди в плодове и зеленчуци, включително продукти с високо водно и киселинно съдържание, ЦЛХИК;
- НРЛ за анализ на микотоксини в храни от растителен произход, ЦЛХИК;
- НРЛ за остатъци от гама-емитиращи радионуклиди във води, напитки, фуражи, суровини и храни (група В3фот Приложение I на Директива 96/23/ЕС), ЦЛВСЕЕ;

НРЛ са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

9. Контролна система за продукти за растителна защита (ПРЗ) и остатъци

Българската агенция по безопасност на храните е компетентния държавен орган, който осъществява официалния контрол при условията, по реда и съгласно правомощията уредени в Закона за защита на растенията и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, по отношение разрешаването за пускане на пазара на продуктите за растителна защита, с цел производството на безопасна растителна продукция, защита здравето на хората и животните и опазване на околната среда от замърсяване. Българската агенция по безопасност на храните контролира търговията и употребата в Р България на продуктите за растителна защита и торовете.

Дирекция “Продукти за растителна защита и торове” към БАБХ методически ръководи и координира дейността на ОДБХ относно контролната дейност върху продуктите за растителна защита и торовете.

9.1.Функции:

- Осъществява контрол при производството, преупаковането, съхранението, вноса, пускането на пазара и търговията с продукти за растителна защита;
- Контролира употребата на продукти за растителна защита при първично производство на растения и растителни продукти.
- Контролира интегрираното производство на растения и растителни продукти;
- Организира, ръководи и провежда биологично изпитване за ефикасност и остатъчни количества от продукти за растителна защита в растения и растителна продукция;
- Регистрира, разрешава или забранява използването на продукти за растителна защита;
- Контролира декларирания състав и годност на предлаганите на пазара продукти за растителна защита.

54

9.2. Нормативна база, касаеща контролната дейност на БАБХ по отношение на продуктите за растителна защита:

9.2.1. Обща правна уредба:

- Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните;
- Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета;
- Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004г. за хигиена на храните;
- Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 12 януари 2005г. за определяне на изискванията за хигиена на фуражите;
- Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход.
- Закон за защита на растенията;
- Закон за фуражите;
- Закон за пчеларството;
- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за административните нарушения и наказания.

9.2.2. Специфична правна уредба:

- Наредба № 104 от 22 август 2006 г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита (обн. ДВ. бр. 81 от 6 октомври 2006 г.);
- Наредба за изискванията към складовата база, транспортирането и съхранението на продукти за растителна защита (приета с ПМС № 322 от 5.12.2006 г., обн. ДВ. бр.101 от 15 декември 2006г., изм. ДВ. бр.2 от 9 януари 2009 г.);
- Наредба № 11 за санитарно-хигиенните изисквания към устройството и работата на селскостопанските аптеки (обн. ДВ. бр.37/1995 г., изм. ДВ. бр.54/1999 г., изм. ДВ. бр.34/ 2002 г.);
- Наредба за разрешаване на продукти за растителна защита (обн. ДВ. бр. 81 от 6 октомври 2006 г.);
- Наредба за условията и реда за етикетиране на продукти за растителна защита (обн. ДВ. бр. 54 от 13 юни 2003 г., изм. ДВ бр.17 от 24 февруари 2006 г.);
- Наредба № 15 от 3 август 2007 г. за условията и реда за интегрирано производство на растения и растителни продукти и тяхното означаване (обн. ДВ. бр. 66 от 14 август 2007 г.);
- Наредба № 15 за мерките за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности (обн. ДВ. бр.47 от 1 юни 2004 г., изм. ДВ. бр.82 от 19 септември 2008 г.);
- Наредба № 112 за специфичните изисквания при извършване на фумигация и обеззаразяване на площи, помещения и растителна продукция срещу вредители (обн. ДВ бр. 87 от 27 октомври 2006 г.).

9.3. Лаборатории

В системата на БАБХ Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) извършва анализи за съответствие на продуктите за растителна защита (ПРЗ), с цел установяване на съответствието им с показателите, одобрени при разрешаването. ЦЛХИК извършва изпитвания за целите на официалния контрол, изпълнява и анализи на външни заявители.

За контрол на остатъци от пестициди след употребата на продукти за растителна защита при първично производство на растения и растителни продукти, със Заповед № РД 09-773/15.09.2011 г. на Министъра на земеделието и храните са определени за НРЛ следните лаборатории:

НРЛ за еднокомпонентни методи за анализ на остатъци от пестициди, ЦЛХИК;

НРЛ за анализ на остатъци от пестициди в плодове и зеленчуци, включително продукти с високо водно и киселинно съдържание, ЦЛХИК;

НРЛ са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

10. Контролна система за хуманно отношение към животните

Контрол на храните

Официалните ветеринарни лекари в кланиците извършват проверки в кланиците за спазване изискванията на Директива 93/119/ЕО на Света от 22 декември 1993 година относно защитата на животните по време на клане или умъртвяване и Регламент (ЕО) № 1/2005 относно защитата на животните по време на транспортиране.

Компетентните органи при своите проверки се ръководят от Инструкция за намаляване до минимум страданията на животните по време на клане или умъртвяване. С тази инструкция се определят минималните изисквания за намаляване до минимум страданията на животните при:

1. придвижване на животните;
2. предкланична почивка и подготовка за клане;
3. ограничаване на движението, фиксиране и зашеметяване;
4. клане.

Всички манипулации по време на придвижването на животните, предкланичната почивка, подготовката за клане, ограничаването на движението, фиксирането, зашеметяването, клането или умъртвяването на животните се организират и извършват по начини, които намаляват до минимум възбудата, болката и страданието им.

Официалните ветеринарни лекари имат достъп до всички места в тях по всяко време на производствения процес.

Контролните органи извършват:

- редовни проверки на инструментите и съоръженията, за да се уверят, че отговарят на изискванията на законодателството и се поддържат в добро работно състояние;
- проверка на професионалните знания и умения на персонала в кланиците;
- резултатите от проверките се документират с чек-листове и протоколи.

При констатиране на нарушения на изискванията контролните органи предприемат необходимите законови мерки. Съгласно изискванията на Инструкцията за прилагане на многогодишния план за официален контрол, официалните ветеринарни лекари в кланиците извършват един път на три месеца тематични проверки за спазване

изискванията за хуманно отношение към животните по време на транспорт, разтоварване и зашеметяване.

11. Контролна система за здраве на растенията

11.1. Правни разпоредби

Член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004 изисква от държавите-членки да определят компетентните органи, които отговарят за извършването на официалния контрол. Посочената разпоредба не се прилага по отношение на растителната защита, но член 1, параграф 4 от Директива 2000/29/ЕО на Съвета изисква от всяка държава-членка да създаде или да определи единен орган, отговорен най-малкото за координацията и контактите по въпросите, предмет на директивата.

По силата на член 2, параграф 1, буква ж) от същата директива „компетентните официални органи“ са или единният орган за растителна защита в държавата-членка или всеки един държавен орган, който е създаден на национално равнище или на регионално равнище под контрола, чиито граници са установени от конституцията на съответната държава-членка, на националните власти.

Член 13г, параграф 6 от Директива 2000/29/ЕО изисква от държавите-членки да определят органите, оправомощени да събират фитосанитарната такса, предвидена в член 13г, параграф 1 от същата директива.

11.2. Функции

Чрез дирекция "Растителна защита и контрол на качеството на пресни плодове и зеленчуци", Българската агенция по безопасност на храните е компетентният държавен орган по отношение на качеството и безопасността на храните по цялата хранителна верига, който осъществява официалния контрол върху фитосанитарната дейност и контрола при съответствието на качеството на пресните плодове и зеленчуци със стандартите на Европейския съюз, а именно:

1. методически ръководи и координира дейността на ОДБХ в областта на растителната защита, качеството на пресните плодове и зеленчуци и задълженията на Република България по Международната конвенция по растителна защита;
2. участва в разработването на проекти на нормативни актове, регламентиращи обществените отношения в областта на растителното здраве;
3. изготвя методически указания и инструкции, свързани с прилагането на фитосанитарното законодателство;
4. разработва образци на фитосанитарни документи, свързани с дейността ѝ;
5. изготвя годишен работен план за осъществяване на фитосанитарния контрол;
6. организира, ръководи и контролира мероприятията по ограничаване и ликвидиране на огнища от карантинни вредители;
7. изготвя справки, становища, информации и отчети, свързани с дейността ѝ;
8. участва в разработването на програми за обучение на инспекторите;
9. подготвя и участва във вътрешни и международни обучения на фитосанитарни инспектори, свързани с изменения на европейското и националното законодателство по изпълнение на програмите за мониторинг за карантинни вредители, и в обучения, организирани и финансирани от ЕК, в съвместни срещи и обучения с членове на националните асоциации на производители и оператори на регулирани растения и растителни продукти на национално и регионално ниво;

10. изготвя ежегодни доклади за резултатите от проведените мониторингови програми по изпълнение на контролни директиви и решения на ЕК за предприемане на извънредни спешни мерки;
11. участва в Постоянния комитет по растително здраве към ЕК, в работни групи по растително здраве при Съвета и в други международни мероприятия;
12. участва в изготвянето на Единния многогодишен национален контролен план на Република България за храни, фуражи, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях и растително здраве (ЕМНКП), предоставя данни за докладване на изпълнението му и контролира изпълнението му в частта, свързана с функциите ѝ;
13. участва в междуведомствени работни групи по въпроси, свързани с фитосанитарния контрол;
14. извършва проверки на ОДБХ относно извършвания фитосанитарен контрол;
15. разглежда искания и предложения от ОДБХ, свързани с осъществяване на растителната защита;
16. извършва обмен на информация и анализ чрез системата за бързо оповестяване за установени огнища от карантинни вредители в страната, задържани такива пратки от внос или пратки с установена зараза при движението им между държавите членки (EUROPHYT);
17. организира, ръководи и координира контрола за съответствие на обявеното качество на пресните плодове и зеленчуци с нормативно установените изисквания за качеството;
18. поддържа национален регистър на търговците на пресни плодове и зеленчуци и система за извършване на анализ и оценка на риска;
19. организира дейностите по наблюдение върху развитието на икономически важни вредители при основни земеделски култури;
20. прави предложения до изпълнителния директор на агенцията за обявяване на масова проява на вредители;
21. изготвя списъка на икономически важните вредители по стратегически земеделски култури;
22. участва в изготвянето на списъка на биологичните агенти, които могат да се внасят и използват в страната;
23. организира система за превенция, контрол и управление при възникване на биологични бедствия - масова поява на вредители, огнища от карантинни вредители.

11.3. Нормативна база, касаеща контролната дейност

11.3.1. Обща правна уредба

- Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните;
- Закон за защита на растенията;
- Закон за административните нарушения и наказания.

11.3.2. Специфична правна уредба, касаеща контролната дейност

- Наредба № 1 за фитосанитарен контрол

С тази наредба се въвеждат:

- Директива на Комисията 94/3/ЕО от 21 януари 1994 г., въвеждаща процедура за нотификация на залавяне на пратка или вредител от трети страни, представляващ неизбежна фитосанитарна опасност.

- Директива на Комисията 93/51/ЕЕО от 24.VI.1993 г., установяваща правилата за транспортиране на някои растения, растителни продукти или други стоки през защитена зона и за транспортирането на растения, растителни продукти или други стоки, произхождащи от и транспортирани вътре в защитената зона.
 - Директива на Комисията 98/22/ЕО от 15 април 1998 г., определяща минималните условия за провеждане на проверки за растително здраве в Общността, на инспекционните постове, различни от тези по местоназначение - на растения, растителни продукти и други обекти, идващи от трети страни.
 - Директива на Комисията 92/105/ЕЕС от 3 декември 1992 г., въвеждаща степен на стандартизация за растителни паспорти, използвани за движение на определени растения, растителни продукти или други обекти в Общността, и въвеждаща детайлните процедури, свързани с издаването на такива растителни паспорти, и условията и детайлните процедури за тяхната смяна.
 - Директива на комисията 92/70/ЕЕС от 30.VII.1992 г., утвърждаваща подробните правила за надзор, който да се извършва с цел признаването на защитени зони в Общността.
 - Директива на Комисията 92/90/ЕЕС от 3 ноември 1992 г., въвеждаща задължения, на които са обект производители и вносители на растения, растителни продукти и други стоки, и въвеждаща детайлите по тяхната регистрация.
 - Директива на Съвета 2000/29/ЕС от 8 май 2000 г. за защитните мерки срещу въвеждането в Общността на вредители по растенията или растителните продукти и срещу тяхното разпространение в Общността.
-
- Наредба № 68 от 16 май 2006 г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения, растителни и други продукти, осъществявани на места, различни от определените за въвеждане на територията на европейската общност.
 - Наредбата въвежда Директива на Комисията 2004/103/ЕС от 7 октомври 2004 г. относно проверки за идентичност и за растително здраве на растения, растителни продукти или други обекти, включени в част Б от приложение V на Директива на Съвета 2000/29/ЕС, които могат да се извършват на място, различно от мястото на въвеждане в общността, или на място в непосредствена близост и определяща условията, свързани с тези проверки.
 - Наредба № 11 от 11 април 2001 г. за борба с бактериалното гниене по картофите, причинявано от бактерията *Ralstonia Solanacearum* (Smith) Yabuuchi et Al. (Загл. изм. ДВ, бр. 71 от 2006 г.) - въвежда Директива на Съвета 98/57/ЕС от 20 юли 1998 г. за контрол на *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.
 - Наредба № 38 за борба срещу листозавивачките по карамфила – въвежда Директива 74/647/ЕЕС. Обн. ДВ. бр.98 от 16 ноември 2001г., изм. ДВ. бр.8 от 22 януари 2002г., изм. ДВ. бр.64 от 8 август 2006 г.
 - Наредба № 20 за борба срещу рака по картофите, причиняван от гъбата от *Synchytrium endobioticum* (Schilb.) - въвежда Директива 69/464/ЕЕС;
 - Наредба № 17 от 3 юни 2010 г. за контрол на картофените цистообразуващи нематоди. В сила ила от 01.07.2010 г.
 - Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 19 за борба срещу пръстеновидното гниене по картофите, причинявано от *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. - въвежда Директива 93/85/ЕС, Обн. ДВ. бр.62 от 13 юли 2001г., изм. ДВ. бр.8 от 22 януари 2002г., изм. ДВ. бр.74 от 8 септември 2006 г.

- Наредба № 1 за условията, при които вредители, растения, растителни и други продукти се използват за научно-изследователски цели и селекции - въвежда Директива 95/44/ЕЕС, Обн. ДВ. бр.8 от 22 януари 2002г., изм. ДВ. бр.71 от 1 септември 2006 г.
- Наредба № 11 за борба срещу бактериалното кафявото гниене по картофите, причинявано от бакт. *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. С тази наредба се въвежда Директива на Съвета 98/57/ЕС от 20 юли 1998 г. за контрол на *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. Обн. ДВ. бр.40 от 20 април 2001г., изм. ДВ. бр.8 от 22 януари 2002г., изм. ДВ. бр.71 от 1 септември 2006 г.
- Наредба № 56 от 9 май 2006 г. определяща образците на официалните фитосанитарни сертификати и на фитосанитарните сертификати за реекспорт, съпровождащи растения, растителни и други продукти от трети страни.
- Наредба № 82 от 22 юни 2006 г. за защитените зони в европейската общност, изложени на особен фитосанитарен риск
- Регламент 690/2008 на Европейската комисия от 4 юли 2008 година, относно признаване на защитени зони в Общността, изложени на специфични фитосанитарни рискове.

12. Биологично производство, храни с традиционно специфичен характер, географски указания и наименования за произход

12.1. Биологично земеделие

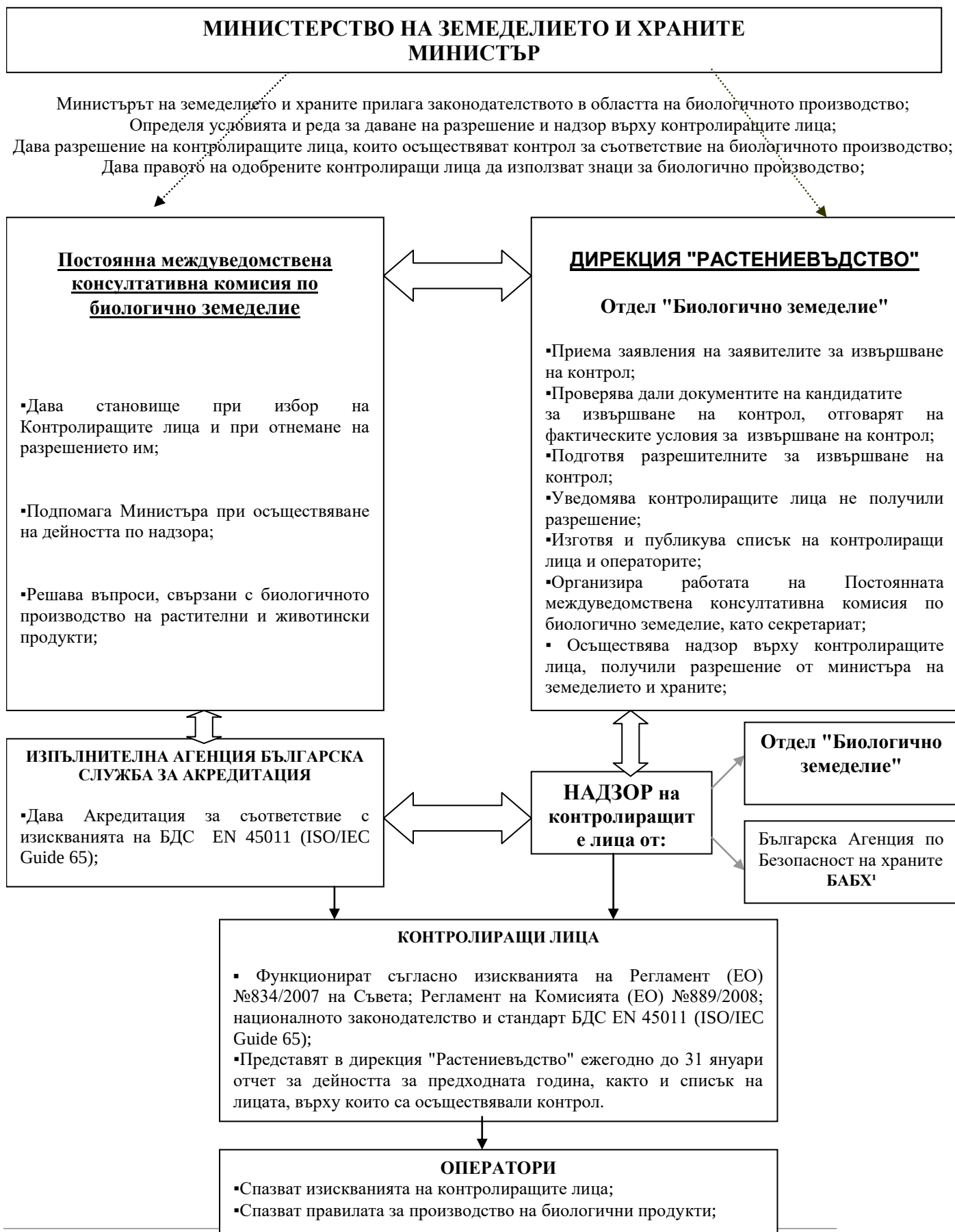
От началото на 2009 г. започна прилагането на ново законодателство в областта на биологичното производство:

- Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91;
- Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008 от 5 септември 2008 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етикетирането и контрола.

По силата на това ново законодателство дейностите, извършвани от операторите на всички етапи на производството, обработката и разпространението на биологични продукти, трябва да са подчинени на система за контрол, определена и управлявана в съответствие с разпоредбите, заложи в Регламент на Европейския парламент и на Съвета (ЕО) № 882/2004 от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните.

По-долу е представена схемата за извършване на контрол и за осъществяване на надзор върху контролната дейност:

СХЕМА НА КОНТРОЛ ЗА БИОЛОГИЧНО ПРОИЗВОДСТВО

12.1.1. Определяне на компетентни органи

Съгласно Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, министърът на земеделието и храните провежда политика на качество съгласно Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и означаването на биологичните продукти и Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008 относно определянето на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета.

12.1.2. Определяне на национални референтни лаборатории

Съгласно Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, контролиращите лица трябва да имат сключени договори с лаборатории за извършване на анализи, в случай на съмнение, че са използвани непозволени в биологичното производство продукти за растителна защита, ветеринарномедицински препарати и др. Съгласно Стандарт EN 45011, (ISO/IEC Guide 65) за общите изисквания за органите, които извършват сертификация на продукти, по които контролиращите лица задължително трябва да са акредитирани, договорите им трябва да са сключени с лаборатории, които съответстват на изискванията на Стандарт EN ISO/IEC 17025 за общите изисквания, на които трябва да отговарят лабораториите за изпитване и/или калибриране.

12.2. Национален компетентен орган за земеделски продукти и храни със защитени географски означения и храни с традиционно специфичен характер

Дирекция „Директни плащания и пазарна подкрепа” в МЗХ подпомага министъра на земеделието и храните при провеждане на националната политика по прилагане на Обща селскостопанска политика (ОСП) в областта на защитата на качествени земеделски продукти и храни и изпълнява функциите на национален компетентен орган за земеделски продукти и храни със защитени географски означения и традиционно специфичен характер съгласно европейското законодателство.

В изпълнение на тези функции Дирекция „Директни плащания и пазарна подкрепа” отговаря за:

- подготовка и представяне на искания до Европейската комисия за вписване, изменение и заличаване на вписване в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения и на други искания, свързани с този регистър;
- подготовка и представяне на искания до Европейската комисия за вписване, изменение и заличаване на вписване в Европейския регистър на земеделските продукти и храни с традиционно специфичен характер;
- даване на разрешение и надзор върху дейността на контролиращите лица, които осъществяват контрол за съответствие на земеделските продукти и на храните с географски означения и с традиционно специфичен характер с тяхната спецификация;
- създаването и поддържането на базите данни на производителите на земеделски продукти и храни с географски означения; на производителите на земеделски продукти и храни с традиционно специфичен характер; на лицата, които осъществяват контрол за съответствие на продуктите и храните с географски означения и с традиционно специфичен характер.

В съответствие с Наредба 16 от 14.09.2007 г. за подготовка и представяне на искания до Европейската комисия относно земеделските продукти и храни със защитени географски означения и традиционно специфичен характер, за контрол за

съответствие с продуктова спецификация и водене на регистри на производителите и контролиращите лица, обн., ДВ, бр. 79 от 2.10.2007 г., дирекция „Директни плащания и пазарна подкрепа” в МЗХ осъществява националната процедура по:

- одобрение на подадените досиета, които кандидатстват за вписване, изменение и заличаване на вписване в Европейските регистри на земеделските продукти и храни със защитени географски означения и на земеделските продукти и храни с традиционно специфичен характер;
- даване на разрешение и надзор върху дейността на контролиращите лица, които осъществяват контрол за съответствие на земеделските продукти и на храните с географски означения и с традиционно специфичен характер с тяхната спецификация;
- водене на база данни на производителите на земеделски продукти и храни с географски означения;
- водене на база данни на производителите на земеделски продукти и храни с традиционно специфичен характер;
- водене на база данни на лицата, които осъществяват контрол за съответствие;
- обезпечаване на кореспонденция по повод кандидатстващи досиета, изменение и заличаване на вписване в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения и Европейския регистър на земеделските продукти и храни с традиционно специфичен характер и на други искания, свързани с тези регистри.

Националната процедура относно подадените досиета за кандидатстващи продукти/за контролиращи лица включва:

- преглед на документите на експертно ниво;
- проверки на място при кандидатстващи производители и контролиращи лица;
- публикуване на заявленията и възможност за подаване на възражения (при досиетата за продукти);
- обсъждане и предлагане на решение на министъра за одобрение или мотивирано отхвърляне в рамките на Постоянна междуведомствена консултативна комисия по географски означения и храни с традиционно специфичен характер;
- изпращане на одобрените досиета до ЕК.

Официалният контрол върху земеделски продукти или храни, по чл. 2 от Закона за храните, включително върху употребата на защитени географски означения по смисъла на чл. 10 от Регламент на Съвета (ЕО) № 510/2006 от 20 март 2006 година относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни и наименования на храни с традиционно специфичен характер по смисъла на чл. чл. 14 от Регламент на Съвета (ЕО) № 509/2006 от 20 март 2006 година относно селскостопански и хранителни продукти с традиционно специфичен характер, се упражнява от Българската агенция по безопасност по храните (БАБХ) в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните.

Ежегодно до 31 март Българската агенция по безопасност по храните представя на министъра на земеделието и храните подробен годишен отчет за извършените проверки, констатираните нарушения и наложените санкции за предходната година,

съответните последващи проверки и списък на лицата, върху които са упражнили контрол.

Контролът за съответствие на земеделските продукти и храни с традиционно специфичен характер или защитено географско означение със спецификацията на продукта или храната се осъществява от контролиращи лица. Контролиращите лица са местни и чуждестранни лица - търговци по смисъла на Търговския закон или на законодателството на държава - членка на ЕС, или на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, акредитирани по стандарт EN 45011 и получили разрешение от министъра на земеделието и храните. Контролът за съответствие се осъществява въз основа на договор между производителя на земеделския продукт или храна и контролиращото лице. Контролиращото лице сключва предварително договор с лаборатория/лаборатории, която/които ще извършва/извършват анализи.

Контролиращото лице извършва задължителна годишна проверка на всички производители на земеделския продукт или храна със защитено географско означение и с традиционно специфичен характер и допълнителни планови или внезапни проверки, когато са установени нарушения при извършване на годишната проверка, съответно при наличие на данни за извършени нарушения от страна на производителя.

За резултатите от всяка проверка се изготвя протокол в три екземпляра, който се подписва от контролиращото лице и от производителя. Един екземпляр се изпраща на компетентното звено в МЗХ в 3-дневен срок.

Ежегодно до 31 януари контролиращите лица представят на министъра на земеделието и храните подробен годишен отчет за предходната година и списък на лицата, върху които са упражнили контрол.

- *Делегиране на задачи, свързани с официалния контрол, на контролните органи*
- *Отговорен компетентен орган по осъществяване на официален контрол*

БАБХ осъществява официалния контрол върху употребата на защитени географски означения и наименования на храни с традиционно специфичен характер при производители, преработватели и търговци.

Контролиращи лица, акредитирани по стандарт EN 45011 и одобрени от МЗХ – осъществяват контрол за съответствие със спецификацията при производителите на земеделски продукти и храни със ЗГУ/ЗНП/ХТСХ

БАБХ

1. Осигурява постоянен официален контрол върху правомерната употреба на наименования на храни с традиционно специфичен характер при производители, преработватели и търговци.

2. Обезпечава постоянен официален контрол върху правомерната употреба на защитени географски означения при производители, преработватели и търговци с оглед обезпечаване на защитата на права върху интелектуална собственост.

- *Делегирани задачи, свързани с официалния контрол*

Контролиращо лице

Обезпечава контрол за съответствие на произвежданите продукти със защитени географски означения и на храни с традиционно специфичен характер със заявената спецификация при производителите на такива продукти.

Контролиращото лице извършва цялостна първоначална проверка на производителя за готовността му да изпълнява спецификацията на земеделския продукт или храна с географско означение и с традиционно специфичен характер.

Контролиращото лице извършва задължителна годишна проверка на всички производители на земеделския продукт или храна със защитено географско означение и с традиционно специфичен характер. Контролиращото лице може да извършва допълнителни планови или внезапни проверки, когато са установени нарушения при извършване на годишната проверка, съответно при наличие на данни за извършени нарушения от страна на производителя.

За резултатите от всяка проверка се изготвя протокол в три екземпляра, който се подписва от контролиращото лице и от производителя. Един екземпляр се изпраща на компетентното звено в МЗХ в 3-дневен срок.

Проверките се извършват в съответствие с етапа на производствения процес:

- по документи;
- визуално;
- чрез измервания;
- чрез вземане на проби и анализи;
- по друг начин, избран от контролиращото лице.

Контролиращото лице изготвя годишен доклад за цялостната си контролна дейност и го представя в компетентното звено в МЗХ до 31 януари на следващата година.

Надзорът върху контролиращите лица се възлага от министъра на земеделието и храните на длъжностни лица от компетентното звено в МЗХ. При необходимост в надзора могат да участват и други длъжностни лица, определени от министъра на земеделието и храните. Надзорът се осъществява чрез документални проверки и чрез проверки на място. За извършените проверки на място длъжностните лица изготвят протокол. Копие от протокола се изпраща на поднадзорното лице.

Разпоредби гарантиращи, че изискванията на законодателството относно делегирането на контролни задачи на контролните органи са удовлетворени:

- Закон за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 96 от 2006 г.; изм. и доп. бр. 16 от 2008 г., бр. 10 и 82 от 2009 г. и бр. 26 от 2010 г.)
- Наредба № 16 от 14.09.2007 г. за подготовка и представяне на искания до Европейската комисия относно земеделските продукти и храни със защитени географски означения и традиционно специфичен характер, за контрол за съответствие с продуктова спецификация и водене на регистри на производителите и контролиращите лица (обн., ДВ, бр. 79 от 2.10.2007 г.)
- Наредба № 6 от 5 май 2011 г. за специфичните изисквания при осъществяване на официалния контрол върху употребата на защитени географски означения и храни с традиционно специфичен характер.

IV. Организация и управление на официалния контрол, извършван от компетентните органи

1. Контролни системи за здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях

1.1. Общи изисквания за националните планове за контрол

При изготвянето на Плана, съгласно изискването на член 42 на Регламент (ЕО) № 882/2004 са взети под внимание следните аспекти:

- а) стратегически цели на плана и какво е отражението на приоритетите на контрола и разпределението на ресурсите;
- б) принципи за извършване на оценка на риска;
- в) определяне на компетентните органи и техните задачи на централно, регионално и месно ниво и на ресурсите на тяхно разположение;
- г) обща организация и управление на официалния контрол на национално, регионално и местно ниво;
- д) при необходимост, делегиране на задачи на контролните органи;
- е) методи за осигуряване на съответствие с определените критерии в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 882/2004;
- ж) обучение на персонала, който участва в извършването на официален контрол, посочен в член 6 от Регламент (ЕО) № 882/2004;
- з) документални процедури, посочени в член 8 и 9 от Регламент (ЕО) № 882/2004;
- и) организирането и изпълнението на планове за действие в непредвидени случаи за извънредни ситуации, възникнали във връзка с болести и други рискове застрашаващи здравето на хората и животните.

Дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните”

Дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” на БАБХ се ръководи от директор, трима началник отдели и 18 ветеринарни експерти.

Задълженията на дирекцията са следните:

- 1. изготвя:
 - а) държавната профилактична програма и списъка на заразните болести по чл. 118, ал. 1 от ЗВД;
 - б) програмите за надзор върху заразните болести;
- 2. методически ръководи дейността на териториалните звена към БАБХ – областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) по изпълнение на мерките, предвидени в програмата, списъка и програмите за надзор върху заразните болести;
- 3. разработва и предлага за утвърждаване от изпълнителния директор на БАБХ програми за профилактика и ерадикация на болестите по животните и предпазване на хората от зоонози;
- 4. изготвя схеми за дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастация и ги представя за утвърждаване от изпълнителния директор на БАБХ;
- 5. изготвя програми за опазване на околната среда от вредните въздействия на животновъдството;
- 6. контролира дейността на обектите за обезвреждане на странични животински продукти и продукти, получени от тях;
- 7. организира и координира дейността в системата на БАБХ по осъществяване на контрола при изхранване на селскостопанските животни с протеини от животински произход;

8. събира и обобщава месечните отчети на териториалните звена към БАБХ за извършените профилактични мероприятия при изпълнение на държавната профилактична програма и програмите за надзор;

9. одобрява тримесечните отчети на териториалните звена за заплащане труда на регистрираните ветеринарни лекари на ветеринарна практика;

10. планира и организира доставките на имунологични ВМП, необходими за изпълнение на държавната профилактична програма и на програмите за надзор върху заразните болести;

11. изготвя необходимите документи за обявяване на болестите по чл. 47 от ЗВД пред Световната организация за здравеопазване на животните (СОЗЖ);

12. уведомява чрез компютърната система за спешно обявяване на болести (ADNS) държавите - членки на ЕС, за констатираните болести;

13. изготвя и представя доклади до Европейската комисия и до компетентните органи на държавите - членки на ЕС, за епизоотичната обстановка в страната;

14. регистрира и обявява по реда на чл. 124 от ЗВД констатираните на територията на страната заразни болести;

15. изготвя и изпраща ежемесечно международен и вътрешен бюлетин за обявените в страната заразни болести на териториалните звена към БАБХ и вътрешен бюлетин на ФАО, СОЗЖ и СЗО;

16. изготвя становища при съгласуване на проекти на нормативни актове и отговори по постъпили запитвания, свързани с дейността ѝ;

17. изготвя и участва в изготвянето на проекти на нормативни актове, свързани с дейността на дирекцията;

18. разработва програми за предотвратяване и ликвидиране на последствията при кризи, които могат да нанесат или са нанесли щети на животновъдството;

19. контролира провеждането на карантината на внесени животни;

20. организира, координира и методически ръководи дейността по хуманно отношение към животните в териториалните звена на БАБХ;

21. контролира спазването на ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти и зоохигиенните параметри при отглеждане на животни в тях;

22. дава становища по заявленията за издаване на разрешителни за изнасяне на живи животни, зародишни продукти и странични животински продукти.

23. организира и участва в работата на комисиите за имунологични ВМП;

24. контролира спазването на ротационната програма за профилактика на кокцидиозата по животните;

25. контролира събирането и обезвреждането на умрели животни от цялата територия на страната;

26. разработва програми за обучение по здравеопазване и хуманно отношение към животните;

27. организира събирането, обработката и отчитането на информацията от териториалните звена на БАБХ и обектите с епизоотично значение, свързана с идентификацията на животните и с регистрацията на животновъдните обекти;

28. изготвя справки, анализи и информации относно:

а) поголовията на животните и тяхното движение;

б) собствениците на животни;

в) обектите с епизоотично значение;

29. методически ръководи и контролира прилагането на мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по животните;

30. участва в организирани от ЕС работни срещи по здравеопазване на животните, хуманно отношение към тях, регистрация на животновъдните обекти и идентификация на животните;

31. обменя информация чрез информационните системи на ЕС - за проследяване на търговията с животни, зародишни продукти и странични животински продукти (TRACES) и за спешно обявяване на болести (ADNS).

Областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ)

Територията на страната е разделена на 28 ОДБХ. Във всяка ОДБХ има длъжност началник отдел “Здравеопазване на животните”, който осъществява контрол по здравеопазването на животните в съответния регион. В своята дейност той се подпомага от ветеринарни инспектори.

Към всеки началник отдел “Здравеопазване на животните” има официални ветеринарни лекари отговарящи за спазване правилата за защита и хуманно отношение към животните, за фуражите, употребата на ветеринарномедициски препарати и регионални администратори.

Официални ветеринарни лекари, отговарящи за съответните общини

Контролът по здравеопазването на животните на общинско равнище се осъществява от официални ветеринарни лекари – общо 265 човека.

Ветеринарни участъци

Р България е разделена на 1000 ветеринарни участъка (ВУ), в които работят регистрирани в съответните ОДБХ ветеринарни лекари на ветеринарна практика. Те участват в изпълнение на мерките по държавната профилактична програма и издаването на ветеринарномедицински документи за придвижване на животни на територията на страната. Контрола върху тяхната дейност се осъществява от общинските ветеринарни лекари.

В таблиците по-долу е даден план на проверките в животновъдни обекти за здравословно състояние на животните, за изхранване с кухненски отпадъци, мерки за биосигурност и във връзка със здравеопазване на животните през 2012 г., 2013 г. и 2014г.

ПЛАН

за проверки в животновъдни обекти за здравословно състояние на животните и събиране и обезвреждане на умрели животни, през 2012г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград	120	80	9462	2	4	4	4	22	140	9838
2. Бургас	120	150	7223	10	50					7553
3. Варна	81	68	132	6	15		1		13	316
4. В.Търново	40	10	10		15			4	24	103
5. Видин	209	110	10424		6	4	2	4	150	10909
6. Враца	616	49	12728		20					13413
7. Габрово	60	12	380	2	30			2	16	502
8. Добрич	174	63	67		24					328
9. Кърджали	700	100	340	180	30		2	4	70	1426
10. Кюстендил	20	20	16410		20			2	30	16502
11. Ловеч	151	70	7734	6	22	2		16	32	8033
12. Монтана	371	169	10104		92			24	135	10895

13. Пазарджик	20	10	5810	40	10			20	10	5920
14. Перник	70	85	48	1	5					209
15. Плевен	200	100	608		40				61	1009
16. Пловдив	120	20	4514		30		5	20		4709
17. Разград	100	100	342		5					547
18. Русе	205	30	2532		5					2772
19. Силистра	100	100	4000	4	20		3			4227
20. Сливен	110	115	18262			1	1			18489
21. Смолян	1169	314	90	8	12			24	2	1619
22. София-град	50	5	4000	8	96		2			4161
23. София-обл.	190	55	6764	5	40	6				7060
24. Ст.Загора	186	224	186		14	1	1	12	6	630
25. Търговище	80	30	50		10	2	1	2	20	195
26. Хасково	400	400	1500	2	50			10	10	2372
27. Шумен	189	434	3207	2	2			2	125	3961
28. Ямбол	22	4	12		7			10	10	65
Общо за БАБХ	5873	2927	126939	276	674	20	22	178	854	137763

ПЛАН

за проверки в животновъдни обекти за здравословно състояние на животните и събиране и обезвреждане на умрели животни, през 2013 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград	120	80	700	2	4	2	2			910
2. Бургас	130	250	130		35					545
3. Варна	68	70	32	9	25	1				205
4. В.Търново	40	8	160		40					248
5. Видин	120	150	1100		16	4				1390
6. Враца	150	80	130	2	20	2	2			386
7. Габрово	35	15	12	2	45					109
8. Добрич	110	74	42	1	6	1				234
9. Кърджали	500	100	10	35	12		1			658
10. Кюстендил	20	20	700	5	15		2			762
11. Ловеч	82	63	300	1	24	1				471
12. Монтана	216	149	1100		90					1555
13. Пазарджик	200	50	500	20	10					780
14. Перник	200	107	49	2	4					362
15. Плевен	236	232	99	8	36		2			613
16. Пловдив	210	77	38		26		5			356
17. Разград	100	80	172		5					357
18. Русе	70	30	600		10					710
19. Силистра	80	70	734		8					892
20. Сливен	18	14	184		5	1	1			223
21. Смолян	560	230	60	8	12			24		894
22. София-град	50	20	500		10					580
23. София-обл.	480	150	60	20	18	4	1			733
24. Ст.Загора	186	224	186		14	1	1			612
25. Търговище	25	30	10		15					80
26. Хасково	800	400	100	12	50					1362
27. Шумен	15	10	688	1	2					716
28. Ямбол	25	25	14	2	16					82

Общо за БАБХ	4846	2808	8410	130	573	17	17	24	0	16825
--------------	------	------	------	-----	-----	----	----	----	---	-------

ПЛАН

за проверки в животновъдни обекти за здравословно състояние на животните и събиране и обезвреждане на умрели животни, през 2014г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград	120	80	678	2	2	2	2			886
2. Бургас	160	245	59	14	10					488
3. Варна	68	70	32	9	25	1				205
4. В.Търново	40	8	160		40					248
5. Видин	120	150	1100		16	4				1390
6. Враца	150	80	130	2	20	2	2			386
7. Габрово	35	15	12	2	45					109
8. Добрич	110	74	42	1	6	1				234
9. Кърджали	500	100	10	35	12		1			658
10. Кюстендил	20	20	700	5	15		2			762
11. Ловеч	82	63	300	1	24	1				471
12. Монтана	216	149	1100		90					1555
13. Пазарджик	200	50	500	20	10					780
14. Перник	200	107	49	2	4					362
15. Плевен	236	232	99	8	36		2			613
16. Пловдив	210	77	38		26		5			356
17. Разград	100	80	172		5					357
18. Русе	70	30	600		10					710
19. Силистра	80	70	734		8					892
20. Сливен	18	14	184		5	1	1			223
21. Смолян	560	230	60	8	12			24		894
22. София-град	50	20	500		10					580
23. София-обл.	480	150	60	20	18	4	1			733
24. Ст.Загора	186	224	186		14	1	1			612
25. Търговище	25	30	10		15					80
26. Хасково	800	400	100	12	50					1362
27. Шумен	15	10	688	1	2					716
28. Ямбол	25	25	14	2	16					82
Общо за БАБХ	4876	2803	8317	144	546	17	17	24	0	16744

ПЛАН

за проверки в животновъдни обекти за изхранване с кухненски отпадъци, през 2012 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград			9462							9462
2. Бургас			7223							7223
3. Варна			132							132
4. В.Търново			10							10
5. Видин			10424							10424
6. Враца			12728							12728
7. Габрово			380							380
8. Добрич			5712							5712

9. Кърджали			340							340
10. Кюстендил			16410							16410
11. Ловеч			7734							7734
12. Монтана			10104							10104
13. Пазарджик			5810							5810
14. Перник			48							48
15. Плевен			608							608
16. Пловдив			4514							4514
17. Разград			342							342
18. Русе			2532							2532
19. Силистра			4000							4000
20. Сливен			18262							18262
21. Смолян			500							500
22. София-град			4000							4000
23. София-обл.			6764							6764
24. Ст.Загора			420							420
25. Търговище			75							75
26. Хасково			1500							1500
27. Шумен			3207							3207
28. Ямбол			12							12
Общо за БАБХ	0	0	133253	0	0	0	0	0	0	133253

ПЛАН

за проверки в животновъдни обекти за изхранване с кухненски отпадъци, през 2013 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград			700							700
2. Бургас			130							130
3. Варна			60							60
4. В.Търново			160							160
5. Видин			1100							1100
6. Враца			130							130
7. Габрово			6							6
8. Добрич			103							103
9. Кърджали			10							10
10. Кюстендил			700							700
11. Ловеч			1100							1100
12. Монтана			1100							1100
13. Пазарджик			500							500
14. Перник			49							49
15. Плевен			92							92
16. Пловдив			42							42
17. Разград			172							172
18. Русе			600							600
19. Силистра			734							734
20. Сливен			184							184
21. Смолян			300							300
22. София-град			50							50
23. София-обл.			60							60
24. Ст.Загора			420							420
25. Търговище			25							25

26. Хасково			100							100
27. Шумен			688							688
28. Ямбол			14							14
Общо за БАБХ	0	0	9329	0	0	0	0	0	0	9329

ПЛАН

за проверки в животновъдни обекти за изхранване с кухненски отпадъци, през 2014 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коня	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград			678							678
2. Бургас			59							59
3. Варна			60							60
4. В.Търново			160							160
5. Видин			1100							1100
6. Враца			130							130
7. Габрово			6							6
8. Добрич			103							103
9. Кърджали			10							10
10. Кюстендил			700							700
11. Ловеч			1100							1100
12. Монтана			1100							1100
13. Пазарджик			500							500
14. Перник			49							49
15. Плевен			92							92
16. Пловдив			42							42
17. Разград			172							172
18. Русе			600							600
19. Силистра			734							734
20. Сливен			184							184
21. Смолян			300							300
22. София-град			50							50
23. София-обл.			60							60
24. Ст.Загора			420							420
25. Търговище			25							25
26. Хасково			100							100
27. Шумен			688							688
28. Ямбол			14							14
Общо за БАБХ	0	0	9236	0	0	0	0	0	0	9236

ПЛАН

за проверки в животновъдни обекти за мерки за биосигурност, през 2012 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коня	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград	120	80	9462	2	4	4	4	22		9698
2. Бургас	120	150	7223							7493
3. Варна	32	24	132		15			1		204
4. В.Търново	100	10	2451		30					2591
5. Видин	209	110	10424		6	4	2	4	150	10909
6. Враца	616	49	12728		20	3				13416
7. Габрово	60	12	380	2	60				16	530

8. Добрич	174	63	67		24					328
9. Кърджали	700	100	340		30			4		1174
10. Кюстендил	20	20	20		30	5				95
11. Ловеч	98	72	7734	6	22	2		12		7946
12. Монтана	371	169	10104		92					10736
13. Пазарджик	20	10	5810	1	12					5853
14. Перник	70	85	48	1	5	2				211
15. Плевен	200	100	608		44				36	988
16. Пловдив	100	20	4514		45					4679
17. Разград	100	100	342		5					547
18. Русе	205	30	2532		15					2782
19. Силистра	30	24	12	4	20		3			93
20. Сливен	110	75	18262			1	1			18449
21. Смолян	1169	314	500	4	2			12		2001
22. София-град	50		4000	2	8					4060
23. София-обл.			6764							6764
24. Ст.Загора	16	6	28		14		2			66
25. Търговище	80	30	50		20	2	1		10	193
26. Хасково	400	400	1500	2	50					2352
27. Шумен	189	434	3207	2	2			2	125	3961
28. Ямбол	22	4	12		7					45
Общо за БАБХ	5381	2491	109254	26	582	23	13	57	337	118164

ПЛАН
за проверки в животновъдни обекти за мерки за биосигурност, през 2013 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград	20	8	75	2	4	2	2			113
2. Бургас	30	25	130		35					220
3. Варна	8	3	32	9	25	1				78
4. В.Търново			77		40					117
5. Видин	12	5	112		16	4				149
6. Враца	150	80	27	2	20	2	2			283
7. Габрово	35	15	12	2	45					109
8. Добрич	10	7	42	1	6	1				67
9. Кърджали	5	10	10	35	12					72
10. Кюстендил	20	20	23		15					78
11. Ловеч	20	10	22	1	24	1				78
12. Монтана	21	14	80		90					205
13. Пазарджик			10		10					20
14. Перник	11	3	2	2	4					22
15. Плевен	100	10	89	8	33		2			242
16. Пловдив	122	32	38		26		1			219
17. Разград	25	12	33		5					75
18. Русе	70	30	47		10					157
19. Силистра	14	11	16		8					49
20. Сливен	18	14	184		5	1	1			223
21. Смолян	5	5	31	4	2			12		59
22. София-град			14		10					24
23. София-обл.	50		60	20	18	2				150

24. Ст.Загора	16	6	28		14		2			66
25. Търговище	25	10	10		30					75
26. Хасково	30	20	20	12	50					132
27. Шумен	15	10	40	1	2					68
28. Ямбол	25	25	14	2	16					82
Общо за БАБХ	857	385	1278	101	575	14	10	12	0	3232

ПЛАН
за проверки в животновъдни обекти за мерки за биосигурност, през 2014 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни									
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Риби	Пчели	Всичко
1. Благоевград	20	8	70	2	2	2	2			106
2. Бургас	50	35	59	1	10					155
3. Варна	8	3	32	9	25	1				78
4. В.Търново			77		40					117
5. Видин	12	5	112		16	4				149
6. Враца	150	80	27	2	20	2	2			283
7. Габрово	35	15	12	2	45					109
8. Добрич	10	7	42	1	6	1				67
9. Кърджали	5	10	10	35	12					72
10. Кюстендил	20	20	23		15					78
11. Ловеч	20	10	22	1	24	1				78
12. Монтана	21	14	80		90					205
13. Пазарджик			10		10					20
14. Перник	11	3	2	2	4					22
15. Плевен	100	10	89	8	33		2			242
16. Пловдив	122	32	38		26		1			219
17. Разград	25	12	33		5					75
18. Русе	70	30	47		10					157
19. Силистра	14	11	16		8					49
20. Сливен	18	14	184		5	1	1			223
21. Смолян	5	5	31	4	2			12		59
22. София-град			14		10					24
23. София-обл.	50		60	20	18	2				150
24. Ст.Загора	16	6	28		14		2			66
25. Търговище	25	10	10		30					75
26. Хасково	30	20	20	12	50					132
27. Шумен	15	10	40	1	2					68
28. Ямбол	25	25	14	2	16					82
Общо за БАБХ	877	395	1202	102	548	14	10	12	0	3160

В таблиците по-долу е даден план на проверките в животновъдни обекти за спазване правилата за хуманно отношение към животните през 2012 г., 2013 г. и 2014 г.

ПЛАН
за проверки в животновъдни обекти за спазване правилата за хуманно отношение към животните, през 2012 г.

ОДБХ	Брой проверки по видове животни							
	Говеда	ДПЖ	Свине	Коне	Птици	Зайци	Дивеч	Всичко
1. Благоевград	120	80	70	2	4	4		280
2. Бургас	100	130	150	10	50			440
3. Варна	57	32	26	1	21	1	1	139
4. В.Търново	70	10	20	4	100		1	205
5. Видин	104	64	234		24	3		429
6. Враца	50	20	30		10	3	2	115
7. Габрово	112	12	12	2	4			142
8. Добрич	24	56	46	2	34			162
9. Кърджали	1200	350	88	35	10		3	1686
10. Кюстендил	15	10	10		15	2		52
11. Ловеч	48	13	24	2	24	8		119
12. Монтана	116	132	116		55			419
13. Пазарджик	20	10	63	60	4	1		158
14. Перник	270	280	130	30	25	15		750
15. Плевен	132	112	100		66		1	411
16. Пловдив	100	30	40		35			205
17. Разград	120	185	50		10			365
18. Русе	12	3	7		5			27
19. Силистра	300	250	100		30		4	684
20. Сливен	60	60	200		12	1	1	334
21. Смолян	28	28	14		2			72
22. София-град	50	5	72	10	72			209
23. София-обл.	185	115	154	7	93	12	15	581
24. Ст.Загора	42		20		32			94
25. Търговище	17	20	10		6	5	1	59
26. Хасково	40		20	2	50			112
27. Шумен	189	434	138	2	9			772
28. Ямбол	58	22	16		14			110
Общо за БАБХ	3639	2463	1960	169	816	55	29	9131

ПЛАН
за проверки в животновъдни обекти за спазване правилата за хуманно отношение към животните, през 2013 г.

ОДБХ	кокошки носачки			теле та	прасета	ЕПЖ (без телета)	овце	кози	други птици от кокошовия вид	щраусови птици	патици	гъски
	свободн о отглежд ане	подово отглежда не	уголем ени клетки									
1. Благоевград		2		30	70	90	50	30				
2. Бургас		8		15	30	110	160	70				
3. Варна		2		51	23	52	50	14	6		10	
4. В.Търново		2	6	4	14	12	15	2	1			
5. Видин		4		10	68	120	65	21	12			
6. Враца		4		50	100	100	50	30	4	2		
7. Габрово		2		48	36	60	30	2	12			
8. Добрич		2	1	3	42	107	89	14	2		3	
9. Кърджали			6	30	2	500	100	10			1	
10. Кюстендил		6		12	20	70	50	10	3			

11. Ловеч		12		15	23	41	23	5	6		6	
12. Монтана				7	73	216	140	48	90			
13. Пазарджик	2	1	1	50	9	200	70	20			5	
14. Перник		3		30	49	170	78	29	1			
15. Плевен		18		79	63	190	106	111	70	3		2
16. Пловдив				34	26	77	36	12			17	
17. Разград		1	1		21	100	60	20			1	
18. Русе		4		10	20	30	15	5		1		
19. Силистра		10			20	13	14	8	2		8	
20. Сливен			8		10	18	10	4	4		3	
21. Смолян				2	2	560	300	40				
22. София-град			5	4	20							
23. София-обл.		6	4	5	6	40	30	5	2	2	2	
24. Ст.Загора		12	2	2	5	24	18	9	1		13	
25. Търговище		2			10	150	150	10	25			
26. Хасково		4		20	20	40					30	
27. Шумен				15	8	15	8	2	2			
28. Ямбол		3			26	25	5	2	6		5	
Общо за БАБХ	2	108	34	526	816	3 130	1 722	533	249	8	104	2

ПЛАН
за проверки в животновъдни обекти за спазване правилата за хуманно отношение към животните, през 2014 г.

ОДБХ	кокошки носачки			теле та	прасета	ЕПЖ (без телета)	овце	кози	други птици от кокошовия вид	щраусови птици	патици	гъски
	свобод но отглеж дане	подово отглеждане	уголемени клетки									
1. Благоевград		2		30	70	90	50	30				
2. Бургас	1	3	4	26	53	157	178	111			5	
3. Варна		2		51	23	52	50	14	6		10	
4. В.Търново		2	6	4	14	12	15	2	1			
5. Видин		4		10	68	120	65	21	12			
6. Враца		4		50	100	100	50	30	4	2		
7. Габрово		2		48	36	60	30	2	12			
8. Добрич		2	1	3	42	107	89	14	2		3	
9. Кърджали			6	30	2	500	100	10			1	
10. Кюстендил		6		12	20	70	50	10	3			
11. Ловеч		12		15	23	41	23	5	6		6	
12. Монтана				7	73	216	140	48	90			
13. Пазарджик	2	1	1	50	9	200	70	20			5	
14. Перник		3		30	49	170	78	29	1			
15. Плевен		18		79	63	190	106	111	70	3		
16. Пловдив				34	26	77	36	12			17	
17. Разград		1	1		21	100	60	20			1	
18. Русе		4		10	20	30	15	5		1		
19. Силистра		10			20	13	14	8	2		8	
20. Сливен			8		10	18	10	4	4		3	
21. Смолян				2	2	560	300	40				
22. София-град			5	4	20							
23. София-обл.		6	4	5	6	40	30	5	2	2	2	

24. Ст.Загора		12	2	2	5	24	18	9	1		13	
25. Търговище		2			10	150	150	10	25			
26. Хасково		4		20	20	40					30	
27. Шумен				15	8	15	8	2	2			
28. Ямбол		3			26	25	5	2	6		5	
Общо за БАБХ	3	103	38	537	839	3 177	1 740	574	249	8	109	

ПЛАН
за проверки по време на транспорт за спазване правилата за хуманно отношение към животните, през 2012 г.

А. Брой проверки за движение в страната

ОДБХ	на пътя по време на транспорт							на мястото на предназначение							на пазарите						
	Говеда	свин е	Д П Ж	ЕК	Пти ци	Зайц и	Др. видо ве	Гове да	свин е	ДПЖ	ЕК	Пти ци	Зайц и	Др. вид ове	Го ве да	св ин е	ДПЖ	ЕК	Птиц и	За йц и	Др. вид ове
1. Благоевград								5	15	5											
2. Бургас	15	15	35					5	5	5	2	2									
3. Варна	24	24	36	12	60		1	10	3	11	7	15		1							
4. В.Търново								10	5	10		25			1	1		1			
5. Видин	10	10	5	2	10		2	5	4	5	2	10		1	20		20	2	20		1
6. Враца	5	5	5	5	20	2		10	10	10	5	20									
7. Габрово									3		3										
8. Добрич	8	4	7		2	1		1	1			2									
9. Кърджали	6	2	6	2	2			24	4	12											
10. Кюстендил	2	2	1	1				2	2	2	1	3		3	3	3	3	3			
11. Ловеч	5	10	2		2			10	25	16	2	30									
12. Монтана	14	14	14	14	14	14		14	14	14	14	14	14		14	14	14	14	14	14	
13. Пазарджик								5	5	5	5	5			4	4	4	4	4		
14. Перник	5	2	5	1	3			5	2	5	1	3									
15. Плевен								4	6	4				10	10	5	10	10			
16. Пловдив	8	2	8	2	6			1		1		4		10		10	5	5			
17. Разград								5	5			20		5	5	5	5	5			
18. Русе	15	20	5		5										10						
19. Силистра		3	5	2				5	5	5	5										
20. Сливен								6	4	7				1	1	1	1	1	1	1	1
21. Смолян	5	2	5	2	2			5		5	2	1									
22. София-град		10		30											10				5		
23. София-обл.	30	10	15	10	5	2	5		3					10		10	5	10	5	5	
24. Ст.Загора									2			6		1		1		2			
25. Търговище	5	5	11		5			10	15	10											
26. Хасково	12	12	12	6	24		4		12					4		4	4	4			
27. Шумен	1	1	1	1	1			7	88	4	1										
28. Ямбол	1	1	1	1	1				3	2		2			10			10	10		
Общо за БАБХ	171	154	179	91	162	19	12	149	241	138	50	162	14	2	82	68	78	53	94	30	7

ОДБХ	в събирателните центрове							на местата за заминаване						
	Говеда	свин е	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свин е	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове

1. Благоевград								5		5				
2. Бургас								10	15	15				
3. Варна								12	24	12		36		
4. В.Търново								2	3	3		2		
5. Видин								10	15	5	2	10		1
6. Враца								15	15	15	10	20	1	
7. Габрово												2		
8. Добрич								7	2	9		2		
9. Кърджали	1			1				1		1				
10. Кюстендил								3	2	3	1	3		
11. Ловеч								13	28	6	2	10		
12. Монтана								14	14	14	14	14	14	
13. Пазарджик					5			10	10	10	10	10		
14. Перник														
15. Плевен								23	22	23				
16. Пловдив	4							9		7		2		
17. Разград								5	5	5		1		
18. Русе														
19. Силистра	3			4				20		20		4		
20. Сливен	5			5				14	14	10		10		
21. Смолян												3		
22. София-град	30				30							3		
23. София-обл.	3							2	2	2	2	2	2	
24. Ст.Загора	2							2				5		
25. Търговище	3			5				3		5		5		
26. Хасково					6			2	2	2		2		
27. Шумен	2			2				2	2	2	1	1		
28. Ямбол								5	5	5		7		
Общо за БАБХ	53	0	17	41	0	0	0	189	180	179	42	154	17	1

Б. Брой проверки за вътреобщностна търговия

ОДБХ	на пътя по време на транспорт							на мястото на предназначение							на пазарите					
	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци
1. Благоевград	5							5	30											
2. Бургас												2								
3. Варна	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3	1	1						
4. В.Търново									6	6										
5. Видин	5	5	5	2	3		1	2	2	2	2			1						
6. Враца																				
7. Габрово									3		3									
8. Добрич								1												
9. Кърджали																				
10. Кюстендил																				
11. Ловеч								2			2									
12. Монтана	1		1					1		1		9								
13. Пазарджик												5								
14. Перник																				
15. Плевен																				
16. Пловдив																				
17. Разград																				

18. Русе								5	5	5										
19. Силистра																				
20. Сливен								2	2											
21. Смолян								2		2	2			2						
22. София-гр.																				
23. София-обл.																				
24. Ст.Загора																				
25. Търговище																				
26. Хасково																				
27. Шумен	1	1	1	1	1				19											
28. Ямбол								1	8			5								
Общо за БАБХ	13	7	8	4	5	1	2	23	77	18	11	24	1	4	0	0	0	0	0	0

ОДБХ	в събирателните центрове							на местата за заминаване							на местата за почивка						
	Гове да	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Гове да	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Гове да	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	
1. Благоевград								20		10											
2. Бургас																					
3. Варна															1						
4. В.Търново																					
5. Видин								5		3	3				3	3	3				
6. Враца																					
7. Габрово											3										
8. Добрич																					
9. Кърджали																					
10. Кюстендил																					
11. Ловеч								2			2										
12. Монтана								1		1	1										
13. Пазарджик				10							10										
14. Перник																					
15. Плевен								2	3	4											
16. Пловдив																					
17. Разград								1			3										
18. Русе								1	1	1		1			10						
19. Силистра										4											
20. Сливен	3		3																		
21. Смолян																					
22. София-град	30			30																	
23. София-обл.	4			3																	
24. Ст.Загора																					
25. Търговище	2		3					2		3											
26. Хасково				6							6										
27. Шумен			1						1		1										
28. Ямбол												28									
Общо за БАБХ	39	0	7	49	0	0	0	34	5	26	29	29	0	0	14	3	3	0	0	0	

ОДБХ	на междинните пунктове						
	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове
1. Благоевград							
2. Бургас							
3. Варна							
4. В.Търново							
5. Видин	3	3	3	2			
6. Враца							
7. Габрово							
8. Добрич							
9. Кърджали							
10. Кюстендил							
11. Ловеч							
12. Монтана							
13. Пазарджик							
14. Перник							
15. Плевен							
16. Пловдив							
17. Разград							
18. Русе							
19. Силистра							
20. Сливен							
21. Смолян							
22. София-град							
23. София-обл.							
24. Ст.Загора							
25. Търговище							
26. Хасково							
27. Шумен							
28. Ямбол							
Общо за БАБХ	3	3	3	2	0	0	0

ПЛАН
за проверки по време на транспорт за спазване правилата за хуманно отношение към животните, през 2013 г.

А. Брой проверки за движение в страната

ОДБХ	на пътя по време на транспорт							на мястото на предназначение							на пазарите						
	Говеда	свин е	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове
1. Благоевград								5	15	5											
2. Бургас	24	24	33	3	4			11	11	11	1	5							15		1
3. Варна	24	24	36	12	60		1	10	3	11	7	15		1							
4. В.Търново								10	5	10		25				1	1		1		
5. Видин	10	10	5	2	10		2	5	4	5	2	10		1	20		20	2	20		
6. Враца	5	5	5	5	20	2		10	10	10	5	20									

7. Габрово									3		3									
8. Добрич	8	4	7		2	1		1	1			2								
9. Кърджали	6	2	6	2	2			24	4	12										
10. Кюстендил	2	2	1	1				2	2	2	1	3			3	3	3	3	3	
11. Ловеч	5	10	2		2			10	25	16	2	30								
12. Монтана	14	14	14	14	14	14		14	14	14	14	14	14		14	14	14	14	14	14
13. Пазарджик								5	5	5	5	5			4	4	4	4	4	
14. Перник	5	2	5	1	3			5	2	5	1	3								
15. Плевен								4	6	4					10	10	5	10	10	
16. Пловдив	8	2	8	2	6			1		1		4			10		10	5	5	
17. Разград								5	5			20			5	5	5	5	5	
18. Русе	15	20	5		5										10					
19. Силистра		3	5	2				5	5	5	5									
20. Сливен								6	4	7					1	1	1	1	1	1
21. Смолян	5	2	5	2	2			5		5	2	1								
22. София-град		10		30											10				5	
23. София-обл.	30	10	15	10	5	2	5		3						10		10	5	10	5
24. Ст.Загора									2			6			1		1		2	
25. Търговище	5	5	11		5			10	15	10										
26. Хасково	12	12	12	6	24		4		12						4		4	4	4	
27. Шумен	1	1	1	1	1			7	88	4	1									
28. Ямбол	1	1	1	1	1				3	2		2				10			10	10
Общо за БАБХ	180	163	177	94	166	19	12	155	247	144	49	165	14	2	82	68	78	53	109	30

ОДБХ	в събирателните центрове							на местата за заминаване						
	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове
1. Благоевград								5		5				
2. Бургас								8	5	21	1			
3. Варна								12	24	12		36		
4. В.Търново								2	3	3		2		
5. Видин								10	15	5	2	10		1
6. Враца								15	15	15	10	20	1	
7. Габрово												2		
8. Добрич								7	2	9		2		
9. Кърджали	1		1					1		1				
10. Кюстендил								3	2	3	1	3		
11. Ловеч								13	28	6	2	10		
12. Монтана								14	14	14	14	14	14	
13. Пазарджик				5				10	10	10	10	10		
14. Перник														
15. Плевен								23	22	23				
16. Пловдив	4							9		7		2		
17. Разград								5	5	5		1		
18. Русе														
19. Силистра	3		4					20		20		4		
20. Сливен	5		5					14	14	10		10		
21. Смолян												3		
22. София-град	30			30								3		
23. София-обл.	3							2	2	2	2	2	2	
24. Ст.Загора	2							2				5		

25. Търговище	3		5					3		5		5		
26. Хасково				6				2	2	2		2		
27. Шумен	2		2					2	2	2	1	1		
28. Ямбол								5	5	5		7		
Общо за БАБХ	53	0	17	41	0	0	0	187	170	185	43	154	17	1

Б. Брой проверки за вътреобщностна търговия

ОДБХ	на пътя по време на транспорт							на мястото на предназначение							на пазарите						
	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	
1. Благоевград	5							5	30												
2. Бургас	3		3		1			1				9									
3. Варна	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3	1	1							
4. В.Търново									6	6											
5. Видин	5	5	5	2	3		1	2	2	2	2			1							
6. Враца																					
7. Габрово									3		3										
8. Добрич								1													
9. Кърджали																					
10. Кюстендил																					
11. Ловеч								2			2										
12. Монтана	1		1					1		1		9									
13. Пазарджик												5									
14. Перник																					
15. Плевен																					
16. Пловдив																					
17. Разград																					
18. Русе								5	5	5											
19. Силистра																					
20. Сливен								2	2												
21. Смолян								2		2	2			2							
22. София-гр.																					
23. София-обл																					
24. Ст.Загора																					
25. Търговище																					
26. Хасково																					
27. Шумен	1	1	1	1	1				19												
28. Ямбол								1	8			5									
Общо за БАБХ	16	7	11	4	6	1	2	24	77	18	11	31	1	4	0	0	0	0	0	0	

ОДБХ	в събирателните центрове							на местата за заминаване							на местата за почивка						
	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свин е	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	
1. Благоевград								20		10											
2. Бургас								1		1					3						
3. Варна															1						
4. В.Търново																					
5. Видин								5		3	3				3	3	3				
6. Враца																					

7. Габрово											3								
8. Добрич																			
9. Кърджали																			
10. Кюстендил																			
11. Ловеч							2				2								
12. Монтана							1			1	1								
13. Пазарджик				10							10								
14. Перник																			
15. Плевен							2	3		4									
16. Пловдив																			
17. Разград							1				3								
18. Русе							1	1		1		1			10				
19. Силистра										4									
20. Сливен	3		3																
21. Смолян																			
22. София-град	30			30															
23. София-обл.	4			3															
24. Ст.Загора																			
25. Търговище	2		3				2			3									
26. Хасково				6							6								
27. Шумен			1						1		1								
28. Ямбол												28							
Общо за БАБХ	39	0	7	49	0	0	0	35	5	27	29	29	0	0	17	3	3	0	0

ОДБХ	на междинните пунктове						
	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове
1. Благоевград							
2. Бургас							
3. Варна							
4. В.Търново							
5. Видин	3	3	3	2			
6. Враца							
7. Габрово							
8. Добрич							
9. Кърджали							
10. Кюстендил							
11. Ловеч							
12. Монтана							
13. Пазарджик							
14. Перник							
15. Плевен							
16. Пловдив							
17. Разград							
18. Русе							
19. Силистра							
20. Сливен							
21. Смолян							
22. София-град							
23. София-обл.							
24. Ст.Загора							

25. Търговище							
26. Хасково							
27. Шумен							
28. Ямбол							
Общо за БАБХ	3	3	3	2	0	0	0

ПЛАН
за проверки по време на транспорт за спазване правилата за хуманно отношение към животните, през 2014 г.

А. Брой проверки за движение в страната

ОДБХ	на пътя по време на транспорт							на мястото на предназначение							на пазарите						
	Говеда	свин е	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свин е	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свин е	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове
1. Благоевград								5	15	5											
2. Бургас	20	20	30	3	4			11	11	11	1	5							15		15
3. Варна	20	20	35	10	50		1	10	3	11	7	15		1							
4. В.Търново								10	5	10		25				1	1		1		
5. Видин	10	10	5	2	10		2	5	4	5	2	10		1	20		20	2	20		1
6. Враца	5	5	5	5	20	2		10	10	10	5	20									
7. Габрово									3		3										
8. Добрич	8	4	7		2	1		1	1			2									
9. Кърджали	6	2	6	2	2			24	4	12											
10. Кюстендил	2	2	1	1				2	2	2	1	3			3	3	3	3	3		
11. Ловеч	5	10	2		2			10	25	16	2	30									
12. Монтана	10	12	14	12	14	14		14	14	14	14	14	14		14	14	14	14	14	14	
13. Пазарджик								5	5	5	5	5			4	4	4	4	4		
14. Перник	5	2	5	1	3			5	2	5	1	3									
15. Плевен								4	6	4					10	10	5	10	10		
16. Пловдив	8	2	8	2	6			1		1		4			10		10	5	5		
17. Разград								5	5			20			5	5	5	5	5		
18. Русе	15	20	5		5										10						
19. Силистра		3	5	2				5	5	5	5										
20. Сливен								6	4	7					1	1	1	1	1	1	1
21. Смолян	5	2	5	2	2			5		5	2	1									
22. София-град		10		30												10			5		
23. София-обл.	25	10	15	10	5	2	5		3						10		10	5	10	5	5
24. Ст.Загора									2			6			1		1		2		
25. Търговище	5	5	11		5			10	15	10											
26. Хасково	10	10	12	6	21		4		12						4		4	4	4		
27. Шумен	1	1	1	1	1			7	88	4	1										
28. Ямбол	1	1	1	1	1				3	2		2				10			10	10	
Общо за БАБХ	161	151	173	90	153	19	12	155	247	144	49	165	14	2	82	68	78	53	109	30	22

ОДБХ

в събирателните центрове

на местата за заминаване

	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове
1. Благоевград								5		5				
2. Бургас								8	5	21	1			
3. Варна								12	24	12		40		
4. В.Търново								2	3	3		2		
5. Видин								10	15	5	2	10		1
6. Враца								15	15	15	5	20	1	
7. Габрово												2		
8. Добрич								7	2	9		2		
9. Кърджали	1		1					1		1				
10. Кюстендил								3	2	3	1	3		
11. Ловеч								13	28	6	2	10		
12. Монтана								14	14	14	14	15	15	
13. Пазарджик				5				10	10	10	10	15		
14. Перник														
15. Плевен								23	22	23				
16. Пловдив	4							9		7		2		
17. Разград								5	5	5		1		
18. Русе														
19. Силистра	3		4					15		30		4		
20. Сливен	5		5					14	14	10		15		
21. Смолян												3		
22. София-град	30			30								3		
23. София-обл.	3							2	2	2	2	2	2	
24. Ст.Загора	2							2				5		
25. Търговище	3		5					3		5		5		
26. Хасково				6				2	2	2		2		
27. Шумен	2		2					2	2	2	1	1		
28. Ямбол								5	5	5		7		
Общо за БАБХ	53	0	17	41	0	0	0	182	170	195	38	169	18	1

Б. Брой проверки за вътреобщностна търговия

ОДБХ	на пътя по време на транспорт							на мястото на предназначение							на пазарите						Д р. в и д о в е
	Гове да	свине	Д П Ж	ЕК	Птиц и	Зайци	Др. видов е	Гове да	свине	Д П Ж	ЕК	Пт иц и	Зайци	Др. видов е	Говеда	свине	ДП Ж	ЕК	Пт иц и	Зайци	
1. Благоевград	5							5	28												
2. Бургас	3		3		1			1				9									
3. Варна	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3	1	1							
4. В.Търново									6	5											
5. Видин	4	4	4	2	3		1	2	2	2	2			1							
6. Враца																					
7. Габрово									3		3										
8. Добрич								1													
9. Кърджали																					
10. Кюстендил																					
11. Ловеч								2			2										

12. Монтана	1		1					1		1		7								
13. Пазарджик												5								
14. Перник																				
15. Плевен																				
16. Пловдив																				
17. Разград																				
18. Русе								5	5	5										
19. Силистра																				
20. Сливен								2	2											
21. Смолян								2		2	2			2						
22. София-гр.																				
23. София-обл																				
24. Ст.Загора																				
25. Търговище																				
26. Хасково																				
27. Шумен	1	1	1	1	1				15											
28. Ямбол								1	8			5								
Общо за БАБХ	15	6	10	4	6	1	2	24	71	17	11	29	1	4	0	0	0	0	0	0

ОДБХ	в събирателните центрове							на местата за заминаване							на местата за почивка					
	Гове да	свине	ДПЖ	ЕК	Птиц и	Зайци	Др. видове	Говед а	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове	Гове да	свине	ДП Ж	ЕК	Птиц и	Зайци
1. Благоевград								15		8										
2. Бургас								1		1					3					
3. Варна															1					
4. В.Търново																				
5. Видин								3		3	3				3	3	3			
6. Враца																				
7. Габрово											3									
8. Добрич																				
9. Кърджали																				
10. Кюстендил																				
11. Ловеч								2			2									
12. Монтана								1		1	1									
13. Пазарджик				10							8									
14. Перник																				
15. Плевен								2	3	4										
16. Пловдив																				
17. Разград								1			3									
18. Русе								1	1	1		1			8					
19. Силистра										3										
20. Сливен	2		3																	
21. Смолян																				
22. София-град	28			28																
23. София-обл.	4			3																
24. Ст.Загора																				
25. Търговище	2		3					2		3										
26. Хасково				6							5									
27. Шумен			1						1		1									
28. Ямбол												22								
Общо за БАБХ	36	0	7	47	0	0	0	28	5	24	26	22	0	0	15	3	3	0	0	0

ОДБХ	на междинните пунктове						
	Говеда	свине	ДПЖ	ЕК	Птици	Зайци	Др. видове
1. Благоевград							
2. Бургас							
3. Варна							
4. В.Търново							
5. Видин	5	5	5	3			
6. Враца							
7. Габрово							
8. Добрич							
9. Кърджали							
10. Кюстендил							
11. Ловеч							
12. Монтана							
13. Пазарджик							
14. Перник							
15. Плевен							
16. Пловдив							
17. Разград							
18. Русе							
19. Силистра							
20. Сливен							
21. Смолян							
22. София-град							
23. София-обл.							
24. Ст.Загора							
25. Търговище							
26. Хасково							
27. Шумен							
28. Ямбол							
Общо за БАБХ	5	5	5	3	0	0	0

1.2. Обучение

Съгласно чл. 6 на Регламент (ЕО) № 882/2004/ЕО за официалния контрол, компетентните органи гарантират, че всички членове на персонала, които извършват официален контрол, получават за своята сфера на компетентност подходящо обучение, което им дава възможност да изпълняват задълженията си компетентно и последователно и да извършват официалния контрол. Обучения се провеждат при следните случаи:

- при новости в законодателството;
- при установени слабости в изпълнението на задълженията;
- по искане от официалните ветеринарни лекари;
- след анализи на доклади от одити;
- съобразно предвидени обучения

На централно ниво се изготвят методични указания и се предоставят до съответните областни и общински служби.

Периодично се провеждат работни срещи, семинари и обучения с началник отделите “Здравеопазване на животните” към ОДБХ и се обсъждат често срещани затруднения и възникнали въпроси от упражняването на контрола.

За периода 2012 – 2014 г. се предвижда да бъдат проведени следните обучения на официалните ветеринарни лекари от отдел “Здравеопазване на животните” към ОДБХ:

- по Регламент (ЕО) № 1069/2009 по отношение здравните правила към страничните животински продукти;
- по Регламент (ЕО) № 999/2001 относно правилата за предотвратяване и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопatii;
- по Регламент (ЕО) № 1/2005 относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97;
- по Регламент № 21/2004/ЕО за създаване на система за идентификация и регистрация на животни от рода на овцете и козите;
- по Регламент (ЕО) № 1760/2000 за създаване на система за идентификация и регистрация на едър рогат добитък и относно етиктирането на говеждо месо и продукти от говеждо месо;
- по Регламент (ЕО) № 504/2008 относно методите за идентификация на еднокопитни животни;
- за работа по системата TRACES.

1.3. Лаборатории

Към Областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) в Шумен, Благоевград, Враца, Сливен, Хасково, Пловдив и Варна функционират седем лаборатории като рутинни, които извършват лабораторно-диагностични изпитвания в областта на диагностика на заболяванията по животните. Лабораториите за изпитване са акредитирани в съответствие с БДС EN ISO 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството и методически се ръководят от съответните НРЛ към НДНВМИ, които извършват и рутинни изпитвания. В структурата на БАБХ към НДНВМИ функционират и две изпитвателни регионални лаборатории в Стара Загора и Велико Търново. Лабораториите са акредитирани по БДС EN ISO/IEC 17025:2006.

2. Контролна система за храни, хигиена на храни и ГМО

I. Храни, хигиена на храни (с изключение на натурални минерални, изворни и трапезни води) и ГМО

Българската агенция по безопасност на храните осъществява официален контрол на всички етапи на производство, преработка и дистрибуция на храни. Официалния контрол в областта на храните има за цел да:

1. предотврати възникването на опасност за здравето на хората, свързана с консумация на суровини и храни;
2. контролира безопасността на суровините и храните.

Управлението на контрола на храните на национално ниво се осъществява от Изпълнителен директор, Заместник изпълнителен директор и директор на Дирекция “Контрол на храните” при ЦУ на БАБХ, а на регионално и местно ниво от директор на Областна дирекция по безопасност на храните и началник отдели на “Контрол на храните” при ОДБХ.

Структурно контролът на храните в страната е изграден както следва:

В състава на специализираната администрация на ЦУ на БАБХ влиза Дирекция "Контрол на храните". Основни функции на дирекция "Контрол на храните" са:

1. методически ръководи и координира дейността на ОДБХ по осъществяване контрола на:

- а) безопасността и качеството на суровините, храните, материалите и предметите, предназначени за контакт с храни;
- б) междинните предприятия за съхранение и предприятията за преработка на странични животински продукти;
- в) хуманното отношение към животните по време на клане.

2. поддържа регистри съгласно изискванията на Закона за храните и ЗВМД съобразно компетентността ѝ;

3. събира, обработва и анализира информация, свързана с безопасността, качеството и контрола на суровините, храните, материали и предмети, предназначена за контакт с храни;

4. разработва образци на документи, свързани с дейността ѝ;

5. изготвя отчети, справки и становища по въпроси, свързани с безопасността, качеството и контрола на суровините, храните, материалите и предметите, предназначени за контакт с храни;

6. осъществява взаимодействие с държавни органи и неправителствени организации по въпроси, свързани с дейността ѝ, по разпореждане на изпълнителния директор на агенцията;

7. участва в изготвянето на проекти на нормативни актове, свързани с осъществяването на контрола за безопасност на суровините, храните, материалите и предметите, предназначени за контакт с храни;

8. при необходимост извършва самостоятелно или съвместно с други органи надзор, проверки и инспекции, свързани с безопасността, качеството и контрола на храните в обектите за производство, съхранение и търговия с храни;

9. изготвя и участва в изготвянето на въпросници, наръчници, указания и инструкции за осъществяване на проверки, инспекции, одити и надзор в областта на безопасността на суровините, храните, материалите и предметите, предназначени за контакт с храни;

10. участва в изготвянето на ЕМНКП и на Годишния доклад за изпълнението на плана и ежегодно изготвя национален план за осъществяване контрола на безопасността на храните;

11. участва при разработването на ръководства за прилагане на добри практики и на Система за анализ на опасностите и критични контролни точки;

12. участва в разработването на критерии за оценка на риска и контролира правилното им прилагане в обектите за производството и търговия с храни;

13. изготвя и предлага за утвърждаване от изпълнителния директор Националния контингенс план по безопасност на храните;

14. организира изпълнението на Националния контингенс план по безопасност на храните;

15. обменя информация за храни по Системата за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF) в случай на опасност за човешкото здраве, която произтича от храна, пусната на пазара и осигурява адекватна реакция при необходимост;

16. изготвя доклади с резултати от проведен контрол и за изпълнението на национален план за осъществяване на контрол за безопасността на храните;

17. участва в експертни комисии, съвети и работни групи в страната и в чужбина по въпроси, свързани с дейността ѝ;

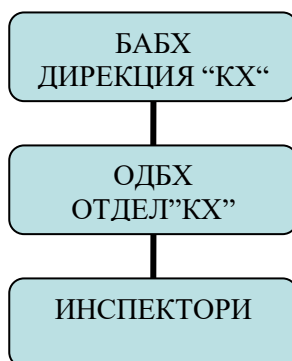
18. участва в разработването на програми за обучение по качество и безопасност на храните;

19. изготвя становища по съгласуване на образци на документи, свързани с износ на храни;
20. участва в разработването на документи, свързани с безопасността на храните, и изготвя становища по проекти на документи, представени за съгласуване;
21. участва в изработването и актуализирането на проекти на стандарти;
22. методически ръководи и координира дейността на ОДБХ при планиране и осъществяване контрола на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от ГМО, използвани като храна, суровини, компоненти и съставки за тяхното производство.

Дирекцията е структурирана в следните три отдела с 26 души персонал:

- Отдел “Контрол на храните в производствени обекти и обекти за търговия на едро”
- Отдел ”Контрол на храни в обекти за търговия на дребно и обществено хранене”
- Отдел ”Контрол на храни със специално предназначение, нови храни, хранителни добавки, материали в контакт с храни и ГМО”

Контрол на храните на регионално ниво се осъществява от 28 отдела “Контрол на храните” влизащи в състава на Областните дирекции по безопасност на храните.

2.1. Системи за контрол и координация на дейностите

Органите, отговорни за контрола на храните са компетентни органи по смисъла на Регламент (ЕО) № 882/2004 и Регламент (ЕО) № 854/2004. Официалният контрол върху храните се извършва по процедури в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните.

Официалният контрол върху храните се осъществява чрез подходящи методи и техники като мониторинг, надзор, верифициране, одит, инспекция, вземане на проби и анализ. Официалният контрол се състои от една или няколко от следните дейности:

1. инспекции на:

а) сгради, прилежащи площи, помещения, съоръжения и технологично оборудване, включително на транспортни средства, използвани при производството и търговията с храни, съоръжения, използвани при първичното производство, както и на храните;

- б) суровини, съставки, спомагателни вещества и други продукти, използвани за производство и приготвяне на храни;
 - в) полуготови храни;
 - г) материали и предмети, предназначени за контакт с храните;
 - д) почистващи и поддържащи препарати и процеси, както и пестициди;
 - е) етикетиране, представяне и рекламиране на храни, включително съответствието им с Регламент (ЕО) № 510/2006 и Регламент (ЕО) № 509/2006;
 - ж) етиктирането, представянето и рекламата на храните, включително съответствието им с Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етиктирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91 и Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията от 5 септември 2008 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етиктирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етиктирането и контрола;
2. проверки на хигиенните условия в обектите за производство и търговия с храни;
 3. оценка на процедурите за прилагане на добри практики, на системата за управление на безопасността на храните или на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки, а когато тя е неприложима - на процедурите в съответствие с нейните принципи;
 4. вземане на проби и образци и провеждане на анализи и изследвания;
 5. контрол на хигиената на персонала;
 6. преглед на документацията и записите, които могат да имат връзка с оценката на съответствието с изискванията на законодателството по храните;
 7. разговори с ръководителите и изпълнителите в предприятията за производство и търговия с храни;
 8. отчитане на стойностите, регистрирани от средствата за измерване, използвани в обектите за производство и търговия с храни;
 9. проверки на регистрираните стойности от средствата за измерване в обекта чрез използване на собствени средства за измерване от компетентните органи;
 10. оценка на съответствието на качествените характеристики на храните с изискванията на национални стандарти и стандарти, разработени от браншови организации и одобрени от компетентен орган.
- Официалният контрол се извършва и по сигнали и жалби на граждани. При установени нарушения, за които са дадени предписания или наложени глоби или имуществени санкции, производителите и търговците заплащат такса за извършената проверка в размер, утвърден с тарифа.

Компетентните органи имат право:

1. на свободен достъп до всички обекти за производство и търговия с храни, както и до транспортните средства;
2. да изискват сведения и документи, свързани с производството и търговията с храни, и да получават копия от тях;
3. да вземат проби и образци за лабораторни анализи и изследвания;
4. да посочват в писмен вид конкретно установените от тях отклонения от нормативните изисквания, без да дават указания за начина на отстраняване;
5. да предлагат на държавната приемателна комисия за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България решение за отказ за приемане на обекти за производство

и търговия с храни, когато установят съществени нарушения на нормите и изискванията, определени с нормативен акт;

6. да спират експлоатацията на обекти за производство и търговия с храни или на части от тях временно или завинаги при установяване нарушения на нормите и изискванията, определени с нормативен акт;

7. да извършват мониторинг;

8. да спират реализацията на храни, които пряко или косвено застрашават здравето на хората, и да разпореждат те да бъдат върнати, отнети, унищожени, преработени или използвани за други цели;

9. да съставят актове за констатиране на административни нарушения;

10. да ограничават достъпа до обектите под възбрана чрез удостоверителни знаци;

11. да ограничат или забранят пускането на пазара на храни;

12. да предприемат необходимите действия за гарантиране безопасността на храните и съответствие с нормативните изисквания;

13. да предприемат всякакви други действия, необходими за изпълнение на правомощията им. Компетентните органи провеждат дейностите по контрола на принципа на прозрачността, като за целта предоставят своевременно необходимата информация относно контролните си дейности на обществеността.

При изпълнение на своите задължения компетентните органи са длъжни да пазят в тайна научаваните от тях факти и обстоятелства, които имат поверителен характер или съставляват тайна, с цел защита интересите на физическите и юридическите лица.

Българската агенция по безопасност на храните извършва и оценка на съответствието на качествените характеристики на храните с изискванията на национални стандарти и стандарти, разработени от браншови организации и одобрени от компетентен орган, и технологични документи.

Министерството на земеделието и храните изгражда и поддържа Система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF). България е пълноправен член на мрежата на RASFF от 01.01.2007 г.

В дирекция “Контрол на храните” при БАБХ е ситуирана компетентната контактна точка в аспекта на безопасността на храните и материалите, предназначени за контакт с храните. Компетентната контактна точка осъществява координация с националната контактна точка в МЗХ, дирекция „ЗЖБХ”, и координира дейностите на регионалните контактни точки, които са 28 на брой.

Структурата, функциите и дейностите на контактните точки на RASFF в България са описани в национален документ (Наръчник) и Ръководство от Комисията.

Националната контактна точка в МЗХ получава всички нотификации (сигнали) от Европейската комисия за установени опасни храни, фуражи и материали, предназначени за контакт с храните на територията на Европейския съюз. Филтрира и анализира нотификациите, след което ги препраща на компетентните контактни точки. Нотификациите, които касаят продукти, разпространени на територията на България или са с произход България, се изпращат от Националната контактна точка (преведени на български език) до компетентната контактна точка за предприемане на необходимите мерки и действия. Изпращат се също така и нотификации, които касаят продукти разпространени на територията на съседните на България държави-членки Румъния и Гърция, както и други, които могат да имат отношение за България. Компетентните контактни точки изпращат информацията на регионалните контактни точки и след обсъждане на всеки отделен случай с директорите и началник отделите на съответните структури, се предприемат необходимите действия по изтегляне на опасните храни и фуражи и предотвратяване тяхното разпространение.

БАБХ работи в тясна връзка с всички компетентни органи свързани с безопасността на храните - МЗХ, МЗ, Комисия за защита на потребителите и др. Освен това редовно се осъществяват съвместни дейности с браншовите организации, най-често при изготвяне и съгласуване на утвърдени стандарти.

2.2. Съответствие с оперативните критерии

Официалният контрол на компетентните органи от отделите „Контрол на храните” към ОДБХ се извършва систематично на базата на риска, и с подходяща честота с цел осигуряване безопасността на храните.

Честотата на проверките, извършвани от инспекторите към отделите “Контрол на храните” е съобразена с Инструкцията за прилагане на многогодишния план за официален контрол, включително и:

1. честотата на проверките на обектите за добив, преработка, съхранение и търговия на едро на суровини и храни от животински произход.
2. честотата на проверките на обектите за добив, преработка, съхранение и търговия на едро на суровини и храни от неживотински произход, материали в контакт с храни, добавки в храните, хранителни добавки, търговия на дребно и обществено хранене.
3. честотата на одитите на системата HACCP в обектите за добив, преработка, съхранение и търговия на едро на суровини и храни, добавките и материалите в контакт с храните.
4. честотата и периодичността на проверките, които се извършват от началник отдел “Контрол на храни” на дейността на инспекторите относно:
 - уменията му да използва методите на официален контрол определени в Регламенти (ЕО) № 854/2004 и 882/2004;
 - уменията му да предприема адекватни действия съгласно Закона за храните и Закона за ветеринарномедицинската дейност и уменията да води необходимата документация;
 - уменията му да забелязва несъответствия относно спазването на изискванията на изброените по-горе нормативни документи.

За целта компетентният орган извършва оценка на рисковете за здравето на хората, като взема под внимание въздействието на 12 основни критерии за храни от животински произход, пряко влияещи на вероятността за появата на основните опасности. Някои критерии не са числово измерими и е възможен субективизъм. По тази причина всеки от тях трябва да се обсъди внимателно, като се подходи с необходимия професионализъм и лична отговорност.

Оценката на риска подлежи на корекции в случай на промени в обекта, оказващи влияние на заложените критерии (например, промяна в асортимента).

2.2.1. Сграден фонд и технологично оборудване

Сградният фонд и оборудването на обектите за добив, преработка, съхранение и реализация на хранителни продукти от животински произход трябва да са съобразени с вида на произвежданите продукти, капацитета, броя на работниците и преди всичко да бъдат така изградени, че да не се създават предпоставки за безопасността на произвежданите суровини и храни от животински произход.

2.2.2. Капацитет на обектите

Капацитетът на обектите за добив, преработка, съхранение и реализация на суровини и храни от животински произход е много важен фактор, който влияе върху безопасността на храните. Всеки обект е проектиран по начин, който да позволява добив и производство на определено количество суровини и храни от животински

произход за час, ден или седмица, а също така да позволява тяхното ефективно съхранение.

При определяне честотата на проверките инспекционните екипи отчитат фактора сезонност.

2.2.3. Асортимент

Обектите, чиято асортиментна структура е разнообразна и работят по многобройни, разнородни технологични документации са много комплицирани по отношение спазване на изискванията за безопасността на храните, което крие потенциален риск.

2.2.4. Технология (вид на продуктите)

Различните суровини и храни от животински произход преминават разнообразна технологична обработка, свързана с различен риск. Продуктите, които са подложени на термична преработка са с по-малък риск, както и сирената, които са преминали процес на зреене най-малко 60 дни.

Оценката на риска по критерий технология се прави при условие, че се спазват всички технологични параметри (време, температура, налягане и т. н.), заложи в технологичната документация.

2.2.5. Произход и качество на суровините и храните

Суровините, използвани в предприятията за производство, съхранение и реализация на храни от животински произход са особено важен критерий за оценката на риска при производството и реализацията на даден продукт. Постъпилите в предприятието суровини са основно звено в системите за проследяемост.

Това е от особено голяма важност при млекопреработвателните предприятия, които се ползват от дерогацията да преработват неотговарящо на Регламент (ЕО) № 853/2004 сурово краве мляко и рибопреработвателните предприятия, които работят с хистаминпродуциращи видове риби от шестте семейства. Съществува и вероятност в обектите за съхранение и търговия на едро с храни от животински произход под митнически контрол (складовете под митнически контрол) одобрени само по Регламент (ЕО) № 853/2004, за съхранение само на отговарящи на изискванията за внос в ЕО продукти, да бъдат изпратени и приети и неотговарящи на изискванията за свободна търговия с ЕО продукти.

2.2.6. Водоизточници

Водата, която се използва в обектите за добив, преработка, производство, съхранение и търговия е много важен фактор, оказващ влияние върху безопасността на храните. Всеки обект е уникален по отношение използването на водата за различни цели. Оценката на критерия зависи от:

- вида на водоизточника – централен или собствен;
- изправност на водопроводната мрежа;
- водата, като елемент в състава на продуктите и количеството ѝ в тях;
- дебит на водата в предприятието;
- различия в състава на водата в съответните региони;
- контрол по отношение изпълнението на мониторинговите програми за безопасността на водата в съответствие с изискванията на Директива (ЕО) 98/83.

2.2.7. Системи за самоконтрол

Съгласно европейското и националното законодателство обектите за добив, преработка, производство, съхранение и търговия на храни от животински произход трябва да имат разработени и внедрени системи за самоконтрол (добри производствени практики и НАССР). Тъй като всяко предприятие има индивидуални особености, системите за самоконтрол са с различен обхват и степен на прилагане.

2.2.8. Квалификация и обучение на персонала в предприятието

Съществено значение за безопасността на храните от животински произход при добива, преработката, производството, съхранението и търговията има квалификацията и обучението на персонала и техния професионален опит. В страната производствените предприятия разполагат с различен по степен на обучение и производствен опит наличен персонал.

2.2.9. Лабораторен мониторинг

Съгласно законодателството свързано с безопасността на храните, те не трябва да съдържат патогенни микроорганизми, техни метаболити, токсини в количества, които създават опасност за човешкото здраве, остатъци от химични замърсители, лекарствени средства и вредни вещества, хистамин и наличие на паразити за рибни продукти. Изследването на проби взети от обекта на производство е своеобразен инструмент за констатиране присъствието на патогенни микроорганизми в храните. Микробиологичните резултати могат лесно да бъдат приложени в контекста на анализа на риска. Редовно трябва да се вземат проби и за контрол на производствената среда и оборудването.

2.2.10. Мениджмънт на обекта

Управлението на обектите включва всички аспекти от гледна точка безопасността на храните. Ангажираността на ръководството оказва пряко влияние върху цялостната организация на обекта – производството, предлагането на безопасни храни и изграждането на доверие в консуматорите.

2.2.11. Сигнали по Система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF)

Наличието или отсъствието на входящи или изходящи нотификации, касаещи съответното предприятие се отчита като критерий за оценка на риска.

2.2.12. История на обекта (по отношение резултати от инспекции, проверки и одити извършвани от официалния контрол)

Степента на риск за дадения обект се определя от констатираните при официалния контрол несъответствия, техния брой, тежест и т.н. Колкото по-малко и по-несъществени несъответствия се откриват в даден обект при изпълнение на официалните проверки, толкова по-малка е степента на риска.

Оценка на риска за складове за съхранение и търговия с храни от животински произход и пазари за храни, предлагани на едро.

За тези обекти се използват критерии: IV-I Сградният фонд и технологично оборудването, IV-II Капацитет на обектите, IV-III Асортимент, IV-V Произход и качество на суровините и храните, IV-VII Системи за самоконтрол, IV-VIII Квалификация и обучение на персонала в предприятието, IV-X Мениджмънт на обекта, IV-XI Сигнали по Системата за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF), IV-XII История на обекта (по отношение резултати).

Определянето на степента на оценка на риска е разпределено в три категории:

- Висок риск;
- Среден риск;
- Нисък риск.

Оценката на значимостта на съответните критерии се извършва по 10 балната система.

Вж. Приложение 1; Приложение 2; Приложение 3.

Обектите за добив, преработка, производство, преупаковане и съхранение на храни от животински произход се групират на базата на оценка на възможните рискове

съгласно сбора от точки в една от следните категории определяща честотата на официален контрол в тях. Те са:

I група – обекти с висок риск: сбор от точки от 61 до 80 – посещение минимум 1 път на седмица;

II група – обекти със среден риск: сбор от точки от 32 до 61 - посещение минимум 1 път на 2 седмици;

III група – обекти с нисък риск: сбор от точки до 31 - посещение минимум 1 път месечно;

Обекти с над 80 точки не трябва да осъществяват дейност.

Обектите за съхранение и търговия на храни от животински произход се групират на базата на оценка на възможните рискове и те са:

I група – обекти с висок риск: сбор от точки от 33 до 63 – посещение минимум 1 път на седмица;

II група – обекти със среден риск: сбор от точки от 22 до 32 - посещение минимум 1 път на 2 седмици;

III група – обекти с нисък риск: сбор от точки до 21 - посещение минимум 1 път месечно;

Обекти с над 63 точки не трябва да осъществяват дейност.

За определяне честотата на контрол в обектите за производство, търговия с храни от неживотински произход и на обектите от общественото хранене са използвани следните критерии:

- Съответствие на сградов фонд и оборудване във връзка с дейността;
- Капацитет на обектите;
- Вида (асортимента) на произвежданите или предлаганите храни;
- Ефективността на въведената система за самоконтрол;
- Местоположение на обекта (пазари, спирки, кръстовища и др.) и броя на клиентите (човекопотока);

На база на горепосочените критерии се определя риска и честотата на контрол в обектите. Категоризирането на обектите за производство и търговия с храни от неживотински произход, материали и предмети за контакт с храни във високо-, средно- и ниско рискови се основава на база дадени указания. Най-съществените рискови фактори са:

- Вид на храната;
- Дейности, извършвани в обекта;
- Прилагани технологични процеси и оборудване;
- Основните групи потребители..

Риск и честота на контрол в обектите за производство и търговия на едро с храни от неживотински произход, материали и предмети предназначени за контакт с храните и добавки в храните

97

На база на изброените критерии за тези обекти се определя следния риск и честота на контрол:

Обекти с висок риск:

- обекти за производство на малотрайни сладкарски изделия (торти, пасти, еклери и др.);
- обекти за производство на готови за консумация кулинарни изделия - тип кухня - майка (кетъринг);
- обекти за производство на диетични храни за специални медицински цели.

Честота на контрол – минимум един път на месец.

Обекти със среден риск:

- хлебозаводи
- мелници
- фурни и цехове за хляб и/или сурови тестени изделия (кори за баници, кори за лазаня, тесто, замразени сурови тестени изделия)
- обекти за производство на плодови и зеленчукови консерви, замразени и изсушени зеленчуци и плодове
- обекти за производство и/или бутилиране на безалкохолни напитки, пиво
- обекти за производство на готови за консумация храни в консервиран вид (сърми, боб и др.)
- обекти за производство на захарни изделия, шоколадови изделия и трайни (сладкарски изделия)
- обекти за производство на готови за консумация храни в замразен вид (пици, лазаня, равиоли и др.)
- обекти за производство на бланширани зеленчуци и гъби
- обекти за производство и/или бутилиране на растителни масла
- обекти за производство на маргарини, халварини и др.
- обекти за производство на сосове (кетчуп, горчица, соеви сосове, салатни сосове и др.)
- обекти за производство и/или бутилиране на боза
- обекти за производство и/или пакетиране на хранителни добавки
- обекти за производство и/или пакетиране и търговия на едро на добавки в храните
- обекти за производство и/или пакетиране и търговия на едро на хранителни добавки

Честота на контрол в обектите със среден риск - минимум един път на три месеца.

Обекти с нисък риск:

- обекти за производство и/или пакетиране на варива, зърнени храни и храни на зърнена основа (с изключение на мелници)
- обекти за производство на хлебни изделия - сухари, солети, солени бисквити
- обекти за производство на тестени храни (макарони, спагети, юфка, кус-кус, мюсли, корнфлейк и др. с изключение на суровите тестени изделия включени в обекти със среден риск)
- екструдирани храни
- производство на храни на база картофи (чипс, картофено нишесте, картофено пюре, бланширани картофи)
- обекти за производство и/или пакетиране на сол и захар
- обекти за производство на храни в концентриран изсушен вид (сухи супи, бульони и др.)
- обекти за производство и/или бутилиране на оцет
- обекти за производство и пакетиране на подправки
- обекти за производство и пакетиране на хлебна мая

- обекти за производство на малц
- обекти за производство и/или пакетиране на ядки, ядкови плодове и маслодайни семена
- обекти за печене и/или пакетиране на кафе, заместители на кафе, какао, мате, чай
- обекти за търговия на едро с храни от неживотински произход (тържищата, складове, борси)
- складови бази за зърнени храни и храни на зърнена основа (зърнобази)
- обекти за търговия на едро с хранителни добавки
- обекти за търговия на едро с добавки към храните
- обекти за производство, съхранение и търговия на едро с материали и предмети, предназначени за контакт с храни

Честота на контрол в обектите с нисък риск - минимум един път на шест месеца.

В случаите, когато в обекта се произвеждат високо и нискорискови храни обекта се категоризира в по-високия риск.

Пример: Хлебозаводите са обекти категоризирани със среден риск. Ако в тези обекти се произвеждат и малотрайни сладкарски изделия, то тогава обекта се категоризира във висок риск.

Риск и честота на контрол в обектите за търговия на дребно и обществено хранене

При обектите за търговия на дребно и общественото хранене водещ критерий е съответствието на сградовия фонд и оборудването с асортимента на предлаганите храни.

Обекти с висок риск:

- специализирани обекти за търговия на дребно с кулинарни продукти
- специализирани обекти за търговия на дребно за храни само от животински произход
- детски млечни кухни
- банки за майчина кърма
- обекти за раздаване на храни, приготвени от кухня-майка или детски млечни кухни
- хранителни блокове на детски, лечебни и медико-социални заведения
- обществени кухни за приготвяне и раздаване на храна на място за социално слаби граждани
- хали, хипермаркети, супермаркети
- ученически, студентски, работнически и учреденски столове; ресторанти (класически, специализирани, национална кухня, с чуждестранна кухня, атракционнo-тематични и др.)
- ресторанти (класически, специализирани, национална кухня, с чуждестранна кухня, атракционнo-тематични и др.)
- снeк-баровe, бистра, бързи закуски, пицарии
- закусвални, шкембеджийници, кебапчийници и други обекти за производство на място на готови за консумация храни (с изключение на баничарници, мекичарници)
- производители на първични продукти, регистрирани в съответствие с чл.1, т.1 от Наредба 26/20010 г. на МЗХ
- обекти за търговия на дребно,осъществяващи дейност в съответствие с чл.1, т.2 от Наредба 26/20010 г. на МЗХ

Честота на контрол - минимум един път на три месеца.

Обекти със среден риск:

- смесени магазини за търговия с няколко групи храни
- смесени магазини за търговия с хранителни и нехранителни стоки
- павилиони за търговия с храни, предлагащи неупаковани храни, манипулирани на мястото на предлагане
- общински пазари, пазари на производители, седмични пазари
- баничарници, мекичарници, бюфети, павилиони, каравани
- сладкарници, сладоледени салони, кафе-сладкарници, кафе-аперитиви, бирарии, винарни, пивници
- сезонни обекти – машини за сладолед, млекомати, колички за хот-дог, колички за сандвичи, колички за скара и грил
- обекти, разкрити във връзка с провеждането на конкретни обществени прояви или за приготвяне и/или разливане на храна за хранене на работещи извън населените места
- обекти за търговия на дребно с храни, които произвеждат предназначени за консумация от хора храни, реализирани в същия обект
- обекти със странична, локална и ограничена дейност, които са с преобладаваща търговия на дребно и предлагат храни от животински и/или неживотински произход

Честота на контрол-минимум един път на шест месеца.

Обекти с нисък риск:

- специализирани обекти за търговия на дребно с хляб и тестени изделия;
- специализирани обекти за търговия на дребно с плодове и/или зеленчуци
- смесени обекти за търговия на дребно с няколко групи храни; павилиони за търговия с храни, предлагащи само опаковани храни
- самостоятелни щандове за търговия с храни на територията на пазари, хали, гари и други обекти
- кафенета, кафе-клубове, кафетерии, чайни
- коктейл-барове; кафе-барове; лоби-барове; дискотеки; бар-клубове; пиано-барове; нощни барове; барове в казина, вариетета, конгресни центрове, спортни центрове и др.
- сезонни обекти - автомати за продажба на захарни изделия, шоколадови изделия, кафе, чай, безалкохолни напитки, пиво и др. фабрично пакетирани храни
- търговия на дребно с хранителни добавки
- обекти за търговия на дребно с добавки в храните
- обекти за търговия на дребно с материали и предмети в контакт с храните

Честота на контрол - минимум един път в годината.

Посочената по-горе честота на инспекциите е индикативна и може да подлежи на промяна от съответната ОДБХ. Промените също следва да бъдат извършени на база оценка на риска и да вземат в предвид резултатите от контрола, провеждан в обектите през предходните периоди, съществуващите записи и собствен контрол, повтарящи се отклонения от нормативните изисквания, вид и обем на продукцията и т.н. Прехвърлянето на обекта от една честота на инспекция към друга следва да бъде мотивирана и изрично посочено в Годишния план на ОДБХ.

Официален контрол

Официалния контрол трябва да се провежда чрез използване на следните методи определени в Регламент (ЕО) №882/2004: проверка (верификация), инспекция,

мониторинг, одит, вземане на проби за лабораторно изпитване и да включва обекти и теми, изброени в Инструкцията за прилагане на многогодишния национален план за контрол на суровини и храни, добавки в храни и материали в контакт с храните.

За да се осигури ефективност на извършвания официален контрол при посещенията в предприятията да се обхващат няколко обекти (теми), включително и вземане на проби за лабораторен контрол.

Документирането на извършения официален контрол в (чек-лист, протокол и доклад) трябва да включва и използваните методи за контрол и обектите(темите) на контрол.

Директорите на ОДБХ да организират извършването на официален контрол на следния принцип:

- Със заповед да се определят официалните ветеринарни лекари, които ще извършват постоянен контрол за всяка кланица, птицекланица, предприятия за дивеч и складовете под митнически контрол.

- За всички други обекти отпада задължението да се определя със заповед контролиращия ги инспектор.

- Предприятията, обектите (темите) на контрол и инспекторите, които ще извършват контрола се определят по възможност минимум веднъж на шест месеца, съгласно разработения годишен план за извършване на инспекции и одити от началник отделите «Контрол на храните», съгласувано с директорите на ОДБХ.

Разпределението и ротацията да се осъществяват според физическите и финансовите възможности на ОДБХ.

- Началник отделите „Контрол на храните”, съгласувано с директорите на ОДБХ изготвят писмено графика за контрол, който включва името и регистрационния номер на предприятието, официалния ветеринарен лекар или инспектора, който трябва да извърши контрола и обектите(темите) на контрол.

- датите и часовете на проверките и инспекциите не се определят предварително, за да се спази принципа на изненада и внезапност.

- при определянето на инспекторите, които ще извършват контрола се спазва ротационния принцип, така че контрола в едно предприятие да не се извършва само от един и същи инспектор или един и същи инспекционен екип.

- при необходимост могат да се формират инспекционни екипи от двама инспектори.

- извършения официален контрол да се отчита веднъж седмично на началник отдел „КХ”.

- в ОДБХ се води досие за всяко предприятие, което включва протоколите и докладите от извършения официален контрол и всички официални документи издадени във връзка с дейността на предприятието.

- всеки официален ветеринарен лекар или инспектор се запознава с досието на предприятието, преди да извърши официалния контрол.

- в случаите в които инспектор е издал нормативен документ (предписание и др.), контрола по изпълнението му се извършва от същия инспектор издал документа.

- в ОДБХ се води отчетност за издадените предписания и сроковете за изпълнението им.

Директорите на ОДБХ определят със заповед комисии, които да извършват одити на системата НАССР въведена в предприятията на територията на съответния регион.

Честотата за извършване на одити е минимум един път годишно на предприятия, произвеждащи храни от животински произход и един път на две години на предприятия, произвеждащи храни от неживотински произход.

В инспекционните екипи извършващи оценка на риска трябва да се включат служители с необходимия професионален опит, преминали обучения по НАССР, познаващи добре конкретните обекти, способни да се справят с отговорната задача.

Одитите се извършват при спазване на всички принципи за извършване на одити: (уведомяване на фирмата, съгласуване на датата и програмата за извършване на одит, въвеждаща среща, попълване на чек-лист с критериите, които се одитират, заключителна среща с обсъждане на несъответствията, предписване на несъответствията с краен срок за отстраняването им, доклад от извършения одит, проверка на предприетите корективни действия и в зависимост от резултата предприемане на съответните законови мерки).

При извършване на одит се спазват изискванията на Наръчник за извършване на одити, като всяка ОДБХ си разработва писменни критерии и формуляри съотнесени към вида на обектите.

При установяване на сериозни несъответствия свързани с безопасността на храните честотата се увеличава.

Отчетна таблица за осъществения месечен официален контрол по теми

секция/група от регистъра	Извършени одити	Извършени инспекции по оценка на риска	Извършени инспекции и проверки по теми:																			инспекции хранително-вкусови продукти, получени от други теми за месец	проверки във връзка с изготвяне на справки и, по писма, заповеди, RASF и др.	бр. проверки по сигнали и жалби				
			По Регл. 178/2002	По Регл. 852/2004	По регл. 853/2004	По Регл. 882/2004	По Регл.2073 и 1441	По Регл.2075/2005	По Регл.1069/2009	ХОЖ по Дир. 93/119 и Регл. 1/2005	ТСЕ по 999/2001	МПП по Решение 861/2009	КЧС по Дир. 2002/99	Етиктиране ПМС №136/2000	ГМО	По Регл.1333/2008	по Наредба № 3/2007	по Наредба № 2/2008	по Наредба №119	по Наредба № 31/2003	по Наредба №31/2004				По Регл.1881/2006	По Регл. 669/2009	по Наредба 8/2002	по ДПП и НАССР
0																												
I																												
II																												
IV																												
V																												
VI																												
VII																												
VIII																												
IX																												
X																												
XI																												
XIII																												
ABP																												
15																												
18																												
1																												
2																												
3																												
4																												

[illegible]

Честота на официалния лабораторен контрол

В обектите за добив, преработка, производство, съхранение и търговия на храни се вземат проби за лабораторно изпитване с минимална честота, както следва:

1. Вземане на проби за изпитване по критериите за безопасност на произвежданите храни и хигиена на производствения процес от Регламент (ЕО) № 2073/2005:

- за всички обекти произвеждащи храни от животински произход, съгласно „Инструкцията за прилагане на многогодишния национален план за контрол на суровини и храни, добавки в храни и материали в контакт с храните” и нейните изменения.

- за обекти произвеждащи храни от неживотински произход лабораторен контрол се извършва на база „Инструкцията за прилагане на многогодишния национален план за контрол на суровини и храни, добавки в храни и материали в контакт с храните” и „Указание за дейността на ОДБХ през 2012 г., за провеждане на официален контрол /вземане на проби/ на суровини и храни от неживотински произход, добавки и материали в контакт с храни”, което се актуализира ежегодно;

2. Вземане на проби за изпитване за качеството на суровото краве мляко съгласно изискванията на Наредба № 4 от 19.02.2008 г. за специфичните изисквания при производството, съхранението и транспортирането на сурово краве мляко и изискванията за търговия и пускане на пазара на мляко и млечни продукти;

3. Вземане на проби от рибни продукти и живи двучерупчести мекотели по показатели в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2073/2005 и Регламент (ЕО) № 853/2004 (вкл. визуална инспекция за паразити).

4. Вземане на проби за изпитване по критериите за чистота на контактните повърхности съгласно Наредба № 5 от 25.05.2006 г. за хигиената на храните-веднъж месечно от най-рисковите места в обектите за производство на храни от животински произход, а за обекти произвеждащи храни от неживотински произход се извършва на база „Инструкцията за прилагане на многогодишния национален план за контрол на суровини и храни, добавки в храни и материали в контакт с храните” и „Указание за дейността на ОДБХ през 2012 г., за провеждане на официален контрол /вземане на проби/ на суровини и храни от неживотински произход, добавки и материали в контакт с храни”, което се актуализира ежегодно.

5. Вземане на проби за изпитване за качеството на използваната питейна вода съгласно изискванията на Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели.

6. Вземане на проби за изпитване по изискванията на Наредба № 31 от 29 декември 2003 г. за норми за максимално допустимите количества на остатъци от пестициди в храните и Национална мониторингова програма за контрол на остатъци от пестициди в и върху храни от растителен и животински произход, съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1274/2011 на Комисията, в изпълнение на Регламент (ЕС) № 369/2005.

7. Вземане на проби за изпитване по изискванията на: Наредба 31 от 08.10.2004 г. за максимално допустимите количества замърсители в храните; Регламент (ЕО) № 401/2006 по отношение на фъстъци, други маслодайни семена, черупкови плодове, кайсиеви ядки, сладник и растително масло; Регламент (ЕО) № 1881/2006 на Комисията от 19 декември 2006 година за определяне на максимално допустимите количества на някои замърсители в храните;

8. Вземане на проби за изпитване по изискванията на Регламент (ЕО) № 669/2009.

9. Посочената честота е минимална и не включва вземането на допълнителни проби при съмнение за безопасността на храната, при отклонения от допуските на стойностите на показателите за безопасност на храните или хигиена на технологичния

процес, при получена нотификация за възникнало заболяване при животните или за хранителен инцидент при хората.

10. Посочената честота не включва пробите вземани по Националните програми за контрол на остатъците от ветеринарномедицински препарати и замърсители на околната среда и програмите за надзор на заболяванията при животните, изследване за трихинела съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 2075/2005, изследване за ТСЕ съгласно Регламент (ЕО) № 999/2001, Регламент (ЕО) № 669/2009 и други.

11. Вземането на проби извън посочената честота трябва да се извършва след документирана обосновка в протокол от инспектора.

12. Вземане на случайни проби от внос, производствата и готови продукти от търговската мрежа за наличие на ГМО.

13. По преценка на инспектора се вземат проби за качествените показатели на храните, съгласно технологична документация, БДС, утвърден стандарт.

Отчетна таблица за осъществения официален лабораторен контрол по показатели и продукти

	ВЗЕТИ ПРОБИ ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ от ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПРЕДПРИЯТИЯ																				
	МИКРОБИОЛОГИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ										ФИЗИКО-ХИМИЧНИ		ЗАМЪРСИТЕЛИ						Оцветители	ГМО	Други изпитвания
Вид на продукт	Салмонела	Листерия моноцитогенес	Ешерихия коли	Колиформи	Ентеробактерии/Ентерококи	ОЕМ	Клостридии	Коагулазоположителни стафилококи	Хистамин	Bacillus cereus	плесени/дрожди	Други показатели	Качествени показатели по ТД/БДС/УС	Други показатели	микотоксини	Олово	Кадмий	нитрати			
1. Каркаси СВ																					
2. Каркаси КН																					
3. Каркаси ЕРД																					
4. Каркаси ДРД																					
5. Каркаси ПТ																					
6. Мляно месо и месни заготовки КЖ																					
7. Мляно месо и месни заготовки ПТ																					
8. Месни продукти																					
9. Млечни продукти																					
10. Риба и рибни продукти																					
11. Яйца и яйчни продукти																					
12. Малотрайни сладкарски изделия																					
13. Храни за кърмачета под 6 месеца																					

14. Меню от училищни столове, детски градини и детски млечни кухни																				
15. Комбинирани сандвичи, донери																				
16. Боза																				
17. Готови за консумация, непастъоризирани плодове и зеленчукови сокове																				
18. Готови за консумация покълнали семена																				
19. Готови за консумация кулинарни изделия																				
20. Предварително нарязани плодове и зеленчуци готови за консумация																				
21. Соев лецитин, соево брашно, соев гранулат/изолат																				
22. Трайни сладкарски /шоколадови/ изделия																				
23. Детски храни-пюрета на зеленчукова и месна основа																				
24. брашна																				
25. подправки																				
26. хлебни изделия																				
27. зърно /пшеница, царевица, соя/																				
28. Пресни плодове и зеленчуци																				
29. хранителни добавки																				
30. Консерви																				
31. Други продукти																				

Лабораторни изпитвания на храни от растителен произход за целите на официалния контрол се извършват в ЦЛХИК и ЦЛВСЕЕ към БАБХ. Микробиологичните изпитвания на храни от неживотински произход, съгласно Указание за дейността на ОДБХ се извършват в деветте областни лаборатории в системата на БАБХ. Лабораториите са подали документи за разширяване обхвата на акредитация за храни от неживотински произход в ИА БСА и са в процедура на акредитация.

Изпитвания на храни от неживотински произход по показатели – неорганичен калай, съдържание на оцветители, съдържание на добавки, ГМО и контрол на материали и предмети в контакт с храни, се извършва в акредитираните лаборатории към МЗ за сметка на бюджета на БАБХ.

Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) към БАБХ, извършва изпитвания за съдържание на остатъци от пестициди, микотоксини, тежки метали и нитрати в храни от растителен произход. Лабораторията е НРЛ за анализ на остатъци от пестициди в плодове и зеленчуци, за еднокомпонентен метод за остатъци от пестициди и микотоксини. ЦЛХИК извършва изпитвания за целите на официалния контрол и като рутинна лаборатория.

Централната лаборатория за ветеринарносанитарна експертиза (ЦЛВСЕЕ) към БАБХ извършва изпитвания на суровини и продукти от растителен произход за физикохимични показатели и замърсители от околната среда.

Лабораториите са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

Вътрешни проверки по смисъла на чл. 8 от Регламент (ЕО) № 882/2004

Началник отдел “КХ” извършва периодични проверки, съгласно Програма за извършване на проверки в БАБХ за:

1. дейността на ОВЛ и инспекторите относно уменията им да използват методите на официален контрол определени в Регламенти (ЕО) № 854/2004 и 882/2004, уменията им да предприемат адекватни действия съгласно Закона за храните и Закона за ветеринарномедицинската дейност и уменията им да водят необходимата документация.
2. уменията на ОВЛ и инспекторите да използват подходящите техники на контрол.
3. дейността на ОВЛ и инспекторите, свързана със способността им да констатира несъответствия относно спазването на изискванията на нормативните документи, вътрешните разпореждания и заповеди;
4. дейността на инспекторите, свързана с издаването на сертификати за износ и други официални документи.
5. дейността на инспекторите свързана с вземането и изпращането на проби за лабораторно изпитване.

За целите на вътрешните проверки началник отделите “КХ” избират предприятие и теми (обекти) на контрол, в което наблюдават как проверяваният официален ветеринарен лекар или инспектор извършва контрол.

Началник отделите “КХ” извършват проверките минимум 1 път на година.

Проверките задължително се документират, като в заключението се записват препоръките към официалния ветеринарен лекар или инспектор, както и препоръки за неговото обучение.

2.3. Обучение на персонала, който извършва официален контрол

Дирекция "Обучение и квалификация" при ЦУ на БАБХ изготвя годишни програми и организира провеждането на курсове за обучение и повишаване квалификацията на служителите от БАБХ. Всяка ОДБХ изготвя годишни програми за обучение на служителите си. Програмите основно включват:

- подходящо обучение, което дава възможност органите от отделите "Контрол на храните" да изпълняват задълженията си компетентно и последователно да извършват официалния контрол;
- допълнителни обучения по актуални въпроси в сферата на тяхната компетентност.

Служители на БАБХ с добри познания по чужди езици регулярно участват в обучения, организирани от ГД "Здравеопазване и потребители", като след това на каскаден принцип предават наученото на своите колеги.

2.4. Документални процедури

Компетентните органи извършват официален контрол в съответствие с изискванията на европейското и националното законодателство и съответните документални процедури. Тези процедури съдържат информация и указания за персонала, който извършва официален контрол.

Органите на официалният контрол разполагат с процедури за проверка на ефективността на официалния контрол, който извършват, както и процедури за осигуряване на коригиращи действия при необходимост.

Органите на отделите "Контрол на храните" изготвят доклади за извършения официален контрол. Докладите включват описание на целта на официалния контрол, използваните методи на контрол, резултатите от официалния контрол и в зависимост от случая, действията, които собственикът на провереното предприятие следва да предприема. Компетентните органи осигуряват за собственика на провереното предприятие копие от доклада от извършената проверка и връчват предписания за констатираните несъответствия.

Органите, отговорни за контрол на храните, съгласно законодателството имат право да изискват сведения и документи, свързани с производството и търговията с храни и да получават копие от тях.

2.5. Лаборатории

Изпитване на продукти от животински произход се извършва от Изпитвателните лаборатории към ОДБХ-София, ОДБХ - Благоевград, ОДБХ - Хасково, ОДБХ - Враца, ОДБХ - Сливен, ОДБХ - Шумен, ОДБХ - Варна, ОДБХ – Габрово, ОДБХ – Пловдив и ЦЛВСЕЕ. Деветте рутинни лаборатории за изпитване в рамките на ОДБХ и ЦЛВСЕЕ, са акредитирани съгласно БДС EN ISO 17025:2006 и имат изградена и функционираща Система за управление на качеството.

НРЛ в съответната област на изпитване методически ръководят изпитвателните лаборатории към ОДБХ и едновременно с това НРЛ действат като рутинни лаборатории.

II. Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

Обща организация и структура на системата за официалния контрол върху бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води

Официалният контрол се осъществява под ръководството на Министерство на здравеопазването - Главен държавен здравен инспектор и Дирекция „ОЗ”.

Главният държавен здравен инспектор организира, контролира, координира и ръководи дейността на Регионалните здравни инспекции.

Дирекция “Обществено здраве”:

- разработва и съгласува проекти на нормативни актове в областта на храните;
- разработва здравни изисквания и норми в областта на храните;
- разработва и съгласува проекти на нормативни актове, които транспонират актове на Европейския съюз;
- организира разрешителната и регистрационната дейност и поддържа регистри в областта на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води;
- координира изпълнение на програми, проекти и дейности в областта на храните и храненето на населението.

На териториално ниво на основание Правилник за устройството и дейността на РЗИ (ДВ бр. 6/2011) осъществяването на официален контрол е възложено на 28 областни регионални инспекции. РЗИ се ръководи и представлява от директор, а административното ръководство се осъществява от главен секретар. Оперативното ръководство на дирекция „ЗК” и дирекция „ЛИ” се осъществява от директор на дирекция, а на отдел „КНОС” от началник на отдел.

Организация на работата

Здравният контрол върху обектите за производство и търговия с бутилирани води и върху самите бутилирани води се извършва по реда на Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол на храните, Директива 2009/54/ЕО относно експлоатацията и предлагането на пазара нанатурални минерални води, Закона за храните, Закона за здравето, Закона за водите, Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели и Наредба № 36 за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

Официалният контрол върху обектите за производство и търговия с бутилирани води и върху самите бутилирани води се провежда за установяване спазването на изискванията и разпоредбите на:

- Регламентите и директивите на ЕС;
- Решенията на ЕС;
- Закона за храните;
- Закона за здравето;
- Закона за водите;
- Наредбите, издадени на основание на Закона за храните, Закона за здравето и Закона за водите,

и следва да включва официален контрол, извършван чрез текущи инспекции и тематични проверки, основан на безпристрастност, качество и последователност.

Всяка календарна година от страна на МЗ се изготвя указание за планиране на дейността на РЗИ в областта на официалния контрол на обекти за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води и на пуснатите на пазара бутилирани води, на база на което регионалните структури изготвят годишен план за дейността си. Последният се утвърждава от директорите на РЗИ. Въз основа на годишния план на инспекцията всеки държавен здравен инспектор работи по изготвен индивидуален годишен план.

Всяка седмица инспекторите изготвят план – график за контрола. Отчитането на дейността по контрола се извършва ежедневно. Всеки инспектор поддържа досиета на всички контролирани обекти за бутилиране на натурална минерална, изворна и трапезна вода.

Извършването на лабораторни изследвания за контрол и мониторинг на безопасността на храните се извършва в шест лаборатории на РЗИ Столична, Плевен, Велико Търново, Варна, Бургас и Пловдив, които отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) 882/2004 относно официалния контрол.

Контролът на бутилираните води се извършва въз основа на годишното указание за планиране дейността на РЗИ, изготвяно от МЗ, отразено в годишните планове на инспекциите и индивидуалните планове на държавните здравни инспектори. Проби се взимат от:

1. Бутилирани води от производствените предприятия и обектите за търговия. Изследват се по химични и микробиологични показатели, посочени в Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и Броят на пробите се определя съгласно настоящия план.

2. Водоизточниците, които се използват за бутилиране на натурални минерални и изворни води. Изследват се по химични и микробиологични показатели в обем и честота съгласно Приложение № 3 и Приложение № 5 на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите.

3. В производствените предприятия на мястото на пълнене на опаковките. Изследват се по химични и микробиологични показатели с обем и честота съобразно аценката на риска и изискванията на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и Наредба № 9 за качеството на водите, предназначени за питейно-битови цели

Пробите се представят за лабораторни изпитвания в лабораториите на инспекциите. При несъответствие се предприемат действия, съгласно действащото законодателство и оперативните процедури.

В края на всяка контролна година всяка РЗИ изготвя годишен отчет за дейността по държавен здравен контрол, който се представя в МЗ – дирекция „Обществено здраве“.

Персонал, ангажиран за провеждане на държавния здравен контрол

- здравни инспектори и лекари – 120 човека

Ресурси, подкрепящи действията, свързани с официалния контрол

Лаборатории

С Постановление № 1 на Министерския съвет от 06.01.2011 г. (ДВ, бр. 5 от 2011 г.) се преобразуват съществуващите регионални центрове по здравеопазване (РЦЗ) и регионални инспекции за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ) в регионални здравни инспекции (РЗИ).

РЗИ са създадени със Закона за здравето (ДВ, бр. 8 от 2011 г.) и са специализирани регионални органи на Държавния здравен контрол към Министерство на здравеопазването. Дейността им се осъществява на основание на Правилник за устройството и дейността на регионалните здравни инспекции (ДВ, бр. 6/2011).

В структурата на всяка от 28 РЗИ има самостоятелна дирекция „Лабораторни изследвания“, в която се извършва лабораторен контрол на бутилирани натурални

минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, както и лабораторен контрол на други продукти, стоки и дейности със значение за здравето на населението и факторите на жизнената среда. В дирекциите "Лабораторни изследвания" работят лекари, химици, физици, биолози, психолози, медицински лаборанти, анализатори и помощен персонал. В дирекциите „Лабораторни изследвания” на РЗИ са създадени и функционират два отдела – „Физико-химични изследвания” и „Санитарна микробиология”. Лабораториите са акредитирани като органи за контрол от вида А, в съответствие със стандарт БДС EN ISO/IEC 17020:2005 „Общи критерии за дейността на различните видове органи за контрол”.

От 2009 г. лабораториите в РЗИ (бивши РИОКОЗ) - Столична, Пловдив, В. Търново, Варна, Бургас и Плевен, на които са възложени междуобластни функции са акредитирани в съответствие със стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2006 „Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране”. Изградени са и се поддържат система за управление на качеството и всички останали документи по изискванията на стандарта. В обхвата на акредитацията на лабораториите за анализи на храни са включени анализи гарантиращи химичната безопасност на храните – наличие на пестицидни остатъци, нитрати, микотоксини, тежки метали, добавки, анализи за ГМО в храни, анализи на материали и предмети, предназначени за контакт с храни, органолептични и физикохимични анализи, както и санитарно-микробиологични и микологични анализи, в групите продукти, посочени в § 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на Закона за храните.

Процедура за определяне на лабораториите

При определянето на лабораториите за анализ на храни, взети при официалния контрол, са спазени изискванията на чл. 12 „официални лаборатории” на Регламент (ЕО) № 882/2004 и на чл. 33, ал. 2 от Закона за храните.

Шестте лаборатории за контрол на храните са акредитирани в съответствие със стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2006 „Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране”. Лабораториите са изградили и се поддържат система за управление и всички останали документи по изискванията на стандарта.

Анализите в акредитираните лаборатории се извършват по международно признати методи, БДС, ISO, EN стандарти.

Процедури за гарантиране удовлетворяването на изискванията, приложими към официалните лаборатории

Лабораториите, които извършват анализи за целите на официалния контрол на храните в системата на Министерството на здравеопазването участват в кръгови изпитвания, съгласно изготвена програма, за които получава сертификат за одобрение. Всяка от лабораториите провежда вътрешно лабораторни тестове по собствена програма, два пъти в годината.

Лабораториите гарантират, че за всички изпитвания и вземане на извадки/проби, в рамките за обхвата на акредитацията, прилагат подходящи стандартизирани методи, които задължително се верифицират. При използване на нестандартизирани методи, същите задължително се валидират. Лабораториите използват с предимство БДС, БДС ISO, БДС EN, БДС EN ISO методи. В лабораториите не се използват методи за изпитване, които биха довели до недоверен резултат. При липса на нормативни изисквания за методи за вземане на извадки/проби и методи за анализ се прилагат международно признати или национални правила и методи, регламентирани в стандарти. В тези случаи могат да се използват и други разработени методи,

съответстващи на целта. Когато не са налице гореспоменатите изисквания, валидирането на методите за анализ се извършва в една лаборатория съгласно международно приет протокол.

Методите за анализ на храните се характеризират със следните критерии:

- точност;
- приложимост (матрица и диапазон на концентрация);
- граница на откриване;
- граница на определяне;
- прецизност;
- повторяемост;
- възпроизводимост;
- възстановяване;
- избирателност;
- чувствителност;
- линейност;
- неопределеност на измерванията;
- други критерии, които могат да бъдат подбрани при необходимост.

Съответствието на даден метод с изискванията се установява чрез междублабораторни изпитвания.

Когато се получи разлика в интерпретацията на резултати от лабораторно изследване на храни, при които са приложени различни методи за анализ, валидни са гореспоменатите критерии.

Методите на контрол и използваните техники

Официалния контрол се извършва като се използват подходящи методи и техники на контрол като мониторинг, верифициране, одит, инспекция, взимане на проби и анализ. Съгласно Закона за храните на официален контрол подлежат:

- всички етапи на производство, преработка и дистрибуция на храни;
- състоянието и начинът за използване на площадките, сградите, инсталациите и прилежащото им пространство, техническото и материалното оборудване, транспортните средства, свързани с производството и търговията с храни;
- материалите и предметите, предназначени да влязат в контакт с храните;
- технологичните процеси за производство на храни;
- миешите, почистващите, дезинфекционните, дезинсекционните и дератизационните препарати и процеси;
- етикетването, представянето и рекламата на храните;
- методите и средствата за съхраняване на храните;
- хигиената на лицата, заети в производството;
- добрите практики за производство и търговия с храни, системата за управление на безопасността на храните, системата за анализ на опасностите и критични контролни точки или съответните процедури, основани на нейните принципи, а също технологичната документация.

Официалният контрол се извършва без предварително уведомяване, систематично и с подходяща честота, като се имат предвид:

- установените рискове, свързани с производството на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, които могат да повлияят на безопасността им;

- водената документация от производителите по отношение на съответствието с нормативните изисквания;
- документираните от компетентните органи данни за установени при предишни проверки несъответствия в дейността на производителя с нормативните изисквания;
- надеждността на извършваните от производителя собствени проверки в обекта;
- всяка друга информация, която би могла да свидетелства за несъответствие.

Официалният контрол се извършва с предварително уведомяване в случаите на одити, за провеждането на които производителите задължително се уведомяват.

Официалният контрол се състои от една или няколко от следните дейности:

1. инспекции на:

а) сгради, прилежащи площи, помещения, съоръжения, технологично оборудване, опаковки, включително на транспортни средства, използвани при производството;

б) етикетиране, представяне и рекламиране на водите;

2. проверки на хигиенните условия в предприятията за производство бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;

3. оценка на процедурите за прилагане на добри практики, на системата за управление на безопасността на храните или на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки, а когато тя е неприложима - на процедурите в съответствие с нейните принципи;

4. вземане на проби и образци и провеждане на анализи и изследвания;

5. контрол на хигиената на персонала;

6. преглед на документацията и записите, които могат да имат връзка с оценката на съответствието с изискванията на законодателството по храни;

7. разговори с ръководителите и изпълнителите в предприятията за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;

8. отчитане на стойностите, регистрирани от средствата за измерване, използвани в предприятията за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;

9. проверки на регистрираните стойности от средствата за измерване в предприятието чрез използване на средства за измерване от компетентните органи;

10. други дейности, необходими за осигуряване изпълнението на целите на законодателството.

Видове методи на контрол и използвани техники:

- Инспекции – извършват се по стандартни оперативни процедури, разработени в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) 882/2004 относно официалния контрол;
- Одити на процедурите на добрите практики и принципите на HACCP;
- Вземане на проби, основаващи се оценка на риска и при съмнение, както и вземане на проби на случаен принцип.

Инспекции

Официалният контрол, чрез инспекции, в обектите за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води за установяване на съответствие на извършваната от бизнес операторите дейност с нормативните изисквания за хигиената на храните. Контролът е насочен предимствено към:

- високорисковите обекти за производство и търговия с бутилирани води;

- обекти, в които в хода на провеждания официален контрол се констатира системни нарушения;

- оценка степента на въвеждане на системи за управление безопасността на храните в обектите за производство и търговия с бутилирани води, вкл. въведените системи за проследяване на храните; подпомагане на бизнес операторите за въвеждане на системите чрез предоставяне и разясняване на нормативните изисквания, предоставяне на информация къде да бъдат намерени на интернет страницата на ЕК, МЗ или РЗИ (БАБХ) и при необходимост предоставяне на действащи Регламенти и ръководства на Европейската комисия (Guidelines), както и разработени такива от компетентния орган – МЗ и РЗИ;

Честотата на инспекциите в обектите за производство на бутилирани води, планирана на база оценката на риска на обектите е не по-малко от 4 пъти годишно.

Официалният контрол на **бутилираните води** е насочен към спазване на нормативните изисквания към храните по отношение на тяхната химична и микробиологична безопасност; състав; правилно етикетирание, представяне и рекламиране, условията и сроковете на съхранение; технологията на производство; съпровождащата документация и други специфични изисквания към натуралните минерални, изворни и трапезни води.

Одит

За оценка на ефективността на системата за безопасността на храните се използват техниките на одита. Планира се изготвяне на критерии за одитна програма в зависимост от резултатите от извършените одити.

Контрол чрез вземане на проби

В процеса на извършване на инспекциите се вземат проби на основание разработен годишен план, изготвен на база оценката на риска и при необходимост. Пробите се анализират за съответствие с декларирани показатели от страна на производителите и изискванията на европейското и национално законодателство.

Определяне броя на анализите

Анализирани са резултатите от изпълнение на плана от 2009 г. и 2010 г. и несъответствията. Те са основа за определяне броя на анализите за следващите 3 години (2012 - 2014 г.) за оценка на химични и микробиологични показатели.

Разпределение на броя на анализите

Разпределението на броя на анализите за оценка на химичните и микробиологичните показатели е съобразено с оценката на риска и съобразно указанията на МЗ.

Планиран брой проби от бутилирани води, взети от търговската мрежа или производствените предприятия по групи показатели за периода 2012-2014 г.:

Показатели:	2012 г.	2013 г.	2014 г.
- микробиологични	280	280	280
- химични	56	56	56
общо	336	336	336

Други контролни мерки

Така представеният план за контрол описва минималните дейности по контрола на бутилираните води. В тази връзка би трябвало да се добавят 10 % за допълнителен контрол:

- препоръки на ЕК;
- последващ контрол при несъответствие;
- контрол по оплаквания на потребители;
- при нотификации по системата RASFF и в случай на възникнали кризи с храни.

Обучения

Съгласно чл. 6 на Регламент (ЕО) 882/2004 за официалния контрол, компетентните органи гарантират, че всички членове на персонала, който извършват официален контрол:

а) получават за своята сфера на компетентност подходящо обучение, което им дава възможност да изпълняват задълженията си компетентно и последователно да извършват официалния контрол. Това обучение обхваща в зависимост от случая областите, посочени в приложение II, глава I на Регламент (ЕО) 882/2004;

б) са информирани за новостите в своята сфера на компетентност и редовно получават допълнително обучение при необходимост;

Планирането на обученията става на база нуждите и посочените области в Приложение II, Глава I “Предмет на обучението на персонала, извършващ официален контрол” от Регламент 882/2004.

Обучения се провеждат в следните случаи:

- при постъпване на работа;
- при новости в законодателството;
- при идентифицирани слабости в изпълнението на задълженията;
- по искане от инспекторите;
- след анализи на доклади от одити.

Осигурена е максимална достъпност за всеки държавен здравен инспектор до всички нормативни актове в областта на храните на хартиен и електронен носител. От страна на МЗ се изготвят указания за прилагането на нови нормативни актове и се предоставят на РЗИ.

Периодично се провеждат срещи с всички инспектори и се обсъжда прилагането на нормативните актове, срещани затруднения и възникнали въпроси от упражняването на контрола. Провеждат се семинари и обучения периодично. За всички проведени обучения се съставят протоколи. Участниците, преминали успешно обучението, получават документ, удостоверяващ придобитите знания и компетентност.

3. Контролна система за внос на храни от животински произход

Организацията и управлението на граничния ветеринарномедицински контрол върху пратките с животни, продукти от животински и неживотински произход и фуражи е следната:

3.1. Дирекция „Граничен контрол“

БАБХ чрез Дирекция „Граничен контрол“ контролира въвеждането, изнасянето и транзита през териториите на Общността на животни, храни и фуражи, идващи от трети страни.

Съгласно устройствения правилник на БАБХ /обн.ДВ, бр.15/2011 г., изм.ДВ, бр.59/2011 г./ дирекция „Граничен контрол“ е в структурата на специализираната администрация и се ръководи от директор. В дирекцията работят 6 главни експерта, един старши експерт и един младши експерт.

3.2. Гранични инспекционни пунктове

Оперативния контрол се извършва от граничните инспекционни пунктове, които са на пряко подчинение на ОДБХ.

Съгласно Решение на Комисията 2007/276/ЕС от датата на присъединяване на Р. България към ЕО към БАБХ функционират 8 (осем) гранични инспекционни пункта (ГИП) за контрол на търговския обмен на пратки.

1. Пристанище Варна–Запад: за въвеждане на пакетирани суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

2. Пристанище–Бургас: за въвеждане на пакетирани суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

3. Капитан Андреево–шосе: за въвеждане на живи животни, суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

4. Златарево–шосе: за въвеждане на пакетирани суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

5. Гюешево– шосе: за въвеждане на пакетирани суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

6. Калотина–шосе: за въвеждане на живи животни, пакетирани суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

7. Летище София: за въвеждане на еднокопитни и други животни, суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

8. Брегово–шосе: за въвеждане на пакетирани суровини и храни от животински произход, на температурен и не температурен режим, предназначени за консумация от хора и не предназначени за консумация от хора.

На тези гранични пунктове се извършват всички ветеринарни проверки, регламентирани от европейското законодателство. Същите са одобрени от Европейската комисия и са включени в списъка на ГИП на ЕС.

3.3. Входни пунктове, на които се извършва ветеринарен контрол на личния багаж на пътниците и на домашни любимци от гранични ветеринарни инспектори:

Малко Търново, Лесово, Логодаж, Стрезимировци, Летище Варна, Летище Бургас
Официалните ветеринарни лекари на входните точки:

-участват в контрола (проверките) на личния багаж на пътниците, пренасящи продукти от животински произход от трети страни;

-осъществяват контрол при въвеждането в ЕС на домашни любимци с произход трети страни.

3.4. На методологично ръководство от Компетентния орган са и следните нетърговски входни точки:

София – “Национален Пощенски Събирателен Център”, Свиленград – ж.п. гара, Видин – ферибот, Видин – речна гара, Пристанище Лом, Русе – ферибот, пристанища Русе, Силистра, Свищов, Никопол, Сомовит, летище Пловдив, Връшка чука и Олтоманци.

Изброените пунктове осъществяват контрол при въвеждане на животни, придружаващи пътниците и хранителните продукти от животински произход, предназначени за лична консумация. Оперативният контрол на тези пунктове се осъществява от митническите органи.

3.5. Категоризиране на риска

Официалният контрол се извършва въз основа на оценка на риска и данните получени от извършената контролна дейност през предходните години. Категоризирането и оценката на риска се извършва на база на съществуващото законодателство, както и

ползвайки информацията от Световната организация по здравеопазване на животните и информационните системи TRACES и RASFF.

3.6. Организация на контрола при въвеждане от трети страни на суровини и продукти от животински произход, живи животни и фуражи.

Всички пратки със суровини и продукти от животински произход, живи животни и фуражи от трети страни се внасят при спазване на изискванията на европейското и национално законодателство. Официалният контрол включва посочените в чл.16, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 882/2004 дейности:

- 24 часа преди пристигане на пратката лицето отговорно за товара подава попълнена първа част /А/ на общия ветеринарен документ за въвеждане в общността (ОВДВ).
- В деня на вноса лицето отговорно за товара предоставя на пункта придружаващите пратката документи.
- Съгласно Директива 97/78, Регламент (ЕО) № 136/2004, Регламент (ЕО) № 282/2004, Директива 91/496, Наредба №47/2006 г. на Министъра на земеделието и горите и чл.188/1/ от ЗВД, граничният ветеринарен инспектор от ГИП, при внос от трети страни в ЕС на пратки с продукти от животински произход, живи животни и фуражи, извършва за всяка от тях документална проверка, проверка за идентичност и физическа проверка преди те да бъдат пуснати за свободно обръщение в Общността.
- Проверката се извършва преди митническия контрол. Обектите, които подлежат на ветеринарни проверки, са дадени в Решение 275/2007/ЕО и чл.184 от ЗВД. Проверките се извършват по начин недопускащ възможност от кръстосано замърсяване и при спазване на необходимия температурен режим.
- Физическата проверка включва и взимането на проби. Проби се взимат по мониторингова програма, при съмнение и при наличие на съобщение в Система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF). Пробите се изпращат за анализ в одобрени от компетентните органи лаборатории.
- Когато се взимат проби по мониторингова програма, пратката може да бъде освободена преди излизане на лабораторните резултати. При получаване на незадоволителен резултат от лабораторно изследване по мониторингова програма на дадена пратка, се вземат проби от следващите 10 пратки от същия вид и страна на произход. До получаване на резултата от лабораторното изследване пратките се задържат.
- Когато се взимат проби при възникнало съмнение, пратката се освобождава след получаване на задоволителни резултати от лабораторните изследвания.
- Физическата проверка на животни включва клинично изследване по отношение на тяхното здравословно състояние и спазване изискванията за хуманно отношение към тях по време на транспорта, съгласно Регламент (ЕО) № 1/2005, включително и взимане на проби ако е необходимо съгласно изискванията на Директива 91/496/ЕЕС.
- Съгласно изискванията на чл.198 от ЗВД и чл.19 от Регламент (ЕО) № 882/2004, когато официалният ветеринарен лекар на ГИП установи, че при вноса на дадена пратка има нарушение на законодателството, той поставя под възбрана пратката и след установяване на контакт с отговорните за нея бизнес оператори разпорежда: връщане в страната на произход, третирането ѝ по специален начин, пренасочването ѝ извън пределите на Общността, използването ѝ с цели различни от тези, за които първоначално е предназначена или нейното унищожаване.

- Когато при внос на живи животни граничният ветеринарен инспектор установи, че има несъответствия в придружаващата пратката документация и всички или някои от животните в нея не отговарят на изискванията, той или задържа пратката, като определя срок за изясняване на случая и осигурява необходимите грижи за животните, а при съмнение ги поставя и под карантина, или връща пратката при спазване на здравните изисквания и на изискванията за хуманно отношение към тях (ЗВД, чл.193).
- Когато при проверката официалният ветеринарен лекар установи, че пратката с животни представлява опасност за здравето на хората и животните, той издава разпореждане отнемането им в полза на държавата и унищожаване на пратката (ЗВД, чл.195).
- Копия от всички документи, които се изготвят при недопускане или унищожаване на пратката се изпращат в Дирекция „Граничен контрол” при БАБХ.

3.7. Персонал, отговорен за провеждане на официалния граничен ветеринарномедицински контрол

Граничният ветеринарен контрол на ГИП се извършва от назначени по служебно правоотношение със заповед на Изпълнителния директор на БАБХ официални ветеринарни лекари (ОВЛ), които са ефективно отговорни за проверките и взимането на съответното решение. Те изпълняват своите задължения в съответствие с действащото ветеринарно законодателство.

На централно ниво граничният контрол се осъществява от 1 директор, 6 главни експерти, един старши експерт и един младши експерт.

На регионално ниво в ГИП работят 63 официални ветеринарни лекари (ОВЛ).

Инспекторите на ГИП осъществяват 24-часов оперативен граничен ветеринарен контрол при въвеждане, изнасяне и транзит на пратки, обект на ветеринарномедицински контрол.

С цел повишаване на капацитета и опита на служителите на граничните инспекционни пунктове се организират обучения. Съгласно чл.6 на Регламент (ЕО) № 882/2004 компетентните органи гарантират, че всички гранични ветеринарни инспектори, които извършват официален контрол са получили подходящо обучение, което им дава възможност да изпълняват задълженията си компетентно. Информирани са за новостите в своята сфера на компетентност и при необходимост получават допълнително обучение. Изготвя се годишна програма за обучение, утвърдена от Изпълнителния директор на БАБХ.

3.8. Лаборатории

Изпитване на продукти от животински произход се извършва от Изпитвателните лаборатории към ОДБХ-София, ОДБХ - Благоевград, ОДБХ - Хасково, ОДБХ - Враца, ОДБХ - Сливен, ОДБХ - Шумен, ОДБХ - Варна, ОДБХ – Габрово, ОДБХ - Пловдив и ЦЛВСЕЕ. Деветте рутинни лаборатории за изпитване в рамките на ОДБХ и ЦЛВСЕЕ, са акредитирани съгласно БДС EN ISO 17025:2006 и имат изградена и функционираща Система за управление на качеството.

НРЛ в съответната област на изпитване методически ръководят изпитвателните лаборатории към ОДБХ и едновременно с това НРЛ действат като рутинни лаборатории.

Изпитвания на проби от животински произход от внос, взети съгласно Национална мониторингова програма за контрол на остатъци от ветеринарномедицински продукти и замърсители от околната среда в живи животни и продукти от животински произход (НМПКО) се извършват в ЦЛВСЕЕ към БАБХ.

4. Контролна система за фуражи и хранене на животните

4.1. Обща вътрешна организация и структура на дирекция „Контрол на фуражи“

Дирекция „Контрол на фуражи“ към БАБХ упражнява официален контрол на фуражите. Съгласно Устройствения правилник на БАБХ (Обн. ДВ. бр.15/2011 г., изм. ДВ, бр. 59/2011), дирекция „Контрол на фуражи“ е специализирана администрация по контрола на фуражите в системата на БАБХ, и се ръководи от директор. В състава на дирекцията има 11 щатни бройки.

Във всяка Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) има по един или двама инспектори или експерти, назначени за контрола на фуражи. Инспекторите и експертите отговорни по контрола на фуражи в ОДБХ са назначени в отдел „Здравеопазване на животните“. Числеността на инспекторите и експертите в ОДБХ е 30. Числеността на официалните ветеринарни лекари в ОДБХ, заместващи експертите или инспекторите отговорни по контрола на фуражи е 28. Числеността на официалните ветеринарни лекари издаващи сертификати за износ на фуражи е 62.

4.2. Организация на работата

Експерти или инспектори от ОДБХ, отговорни за контрола на фуражи изготвят рамкови планове за контрол за контролираните от тях области.

Експерти от дирекция „Контрол на фуражи“ в ЦУ на БАБХ изготвят обобщен Рамков план за контрол на фуражите, на базата на рамковите планове за контрол на фуражите изготвени от експертите или инспекторите от съответните ОДБХ. Плана за контрол се одобрява със заповед на Изпълнителния директор на БАБХ.

Експертите от дирекция „Контрол на фуражи“ изготвят Указания за работа за изпълнение на плана за контрол по компетентност, които се одобряват от Изпълнителния директор на БАБХ. Рамковият план за контрол и Указанията за работа се предоставят на всички инспектори или експерти в ОДБХ.

Всеки месец инспекторите или експертите от ОДБХ изготвят план – график за контрола по Образец, който се одобрява от директора на съответното ОДБХ. В края на всеки месец инспекторите или експертите от ОДБХ изпращат до дирекция „Контрол на фуражи“ отчет за извършения контрол по образец. Седмично всички инспектори изпращат до дирекция „Контрол на фуражи“ сканирани копия на констативни протоколи, протоколи за вземане на проби, протоколи от изпитване, както и документи взети от извършените проверки. ЦУ съхранява получените материали в електронни досиета на операторите. Всеки инспектор или експерт притежава досиета на всички оператори под негов контрол. В досието на един оператор се съхраняват и Протоколите за вземане на проби, взети за официалния контрол. Всеки месец дирекция „Контрол на фуражите“ обобщава резултатите от официалния контрол и предоставя месечно отчет на изпълнителния директор на БАБХ.

4.3. Персонал, ангажиран за провеждане на официалния контрол на фуражите

Дирекция „Контрол на фуражи“ в ЦУ на БАБХ, съгласно Устройствения правилник на БАБХ разполага с 11 щатни бройки.

Инспекторите или експертите в отдел „Здравеопазване на животните“ в ОДБХ, отговорни за контрола на фуражи са 30 и официалните ветеринарни лекари са 28. Всички инспектори и експерти са с висше образование, магистри в областите – хранене на животните, технология на фуражите, ветеринарна медицина, химици. Всички инспектори са държавни служители, с часова заетост 8 часа/ден, 40 часа/седмично. Всички инспектори имат на разположение служебен транспорт, мобилни телефони, преносими компютри, постоянен достъп до интернет.

4.4. Лаборатории

Проби, взети за целите на официалния контрол на фуражи се изпращат в акредитирани лаборатории (БДС EN ISO/IEC 17025 „Общи изисквания към компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране”) за изследване по международно признати методи.

Когато в системата на БАБХ няма акредитирана лаборатория за изследване на даден показател в конкретна матрица, анализите се възлагат по договор или по силата на споразумение на външна лаборатория в страната. Когато в страната няма лаборатория, която да отговаря на посочените изисквания, пробите се изследват в чужда акредитирана лаборатория по договор или споразумение.

Лабораторни изпитвания на проби от фуражи, взети за целите на официалния контрол, съгласно Заповед РД №.11-936/15.08.2011 г. се извършват в следните лаборатории от системата на БАБХ: НДНИВМИ, Отдел „Лаборатория за окачествяване на зърно, зърнени продукти и фуражи” (ЛОЗЗПФ) към ОДБХ-София, ЦЛВСЕЕ и ЦЛХИК. Лабораториите са акредитирани за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, имат изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвани са с необходимата аналитична апаратура, разполагат с високо квалифициран персонал и прилагат стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

По сключени договори с акредитирани външни лаборатории, извън системата на БАБХ, се извършват изпитвания на проби от фуражи по определени показатели, за които към момента в БАБХ липсват методи и лабораторно оборудване.

4.5. Методи и техники на контрол

Официалният контрол се извършва чрез прилагане на методи и техники на контрол, като мониторинг, надзор, проверка, одит, инспекция, взимане и изследване на проби, в съответствие с изискванията на чл. 10 на Регламент (ЕО) № 882/2004.

Официалният контрол се извършва без предупреждение, с изключение на одитите.

Официалните проби се вземат и изследват при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 152/2009 за методите за вземане и изследване на проби за целите на официалния контрол на фуражи и в съответствие с изискванията на чл. 11 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

4.6. Приоритети на контрола, разпределение на ресурсите и начин, по който те се свързват с категоризирането на риска

Официалният контрол на фуражи се изпълнява според приоритети, които са в основата на поставените стратегически цели. Контролът обхваща цялата хранителна верига на животните:

- производство на първични фуражи и свързаните с това операции, съгласно чл. 5 на Регламент (ЕО) № 183/2005 за хигиена на фуражите;
- производство и търговия с фуражи;
- съхранение на фуражи, транспортни и спедиторски операции;
- граничен контрол на фуражи;
- животновъдни обекти.

Честота и нивата на официалния контрол (инспекции, документални проверки и прилагането на останалите техники на контрол), се определя въз основа на оценка на риска, като се вземат предвид следните параметри:

- естество на контролирания оператор (одобрен или регистриран);
- вид на извършваната дейност/и с фуражи – съхранение, производство, търговия, отглеждане на животни, както и видът, броят и категориите отглеждани животни;
- вид и произход на фуражите, с които работи операторът; употреба на рискови фуражи (добавки и премикси от добавки с фиксирано максимално съдържание, рибно брашно, вторични продукти от храни и др.), които изискват особено внимание при контрола на качеството;
- специфичност и степен на риска от възникване на несъответствие с изискванията за производство, търговия, съхранение и спазване на такава последователност при производство на фуражи, че да бъде постигнат;
- капацитет/обем на производство, търговия и/или друг вид дейност на оператора;
- брой, вид и тежест на нарушения, констатирани в предишни периоди;
- получени сигнали и жалби във връзка с упражняваната от оператора дейност или комбинацията от дейности;
- резултати от лабораторни изследвания на официални проби;
- обем на производство или употреба на медикаментозни фуражи;
- надеждност на самоконтрола;
- пускане на пазара, проследяване, влагане, употреба и етикетиране на ГМ-фуражи.

Методи и техники на контрол:

- **Проверки** се извършват за издаване на документ за дейност на оператор, подал заявление за това. Проверката има за цел инспекторът или експертът да установи дали операторът е изпълнил критериите и изискванията на приложимото към дейността законодателство.

При проверки на операторите се акцентира на:

- отговорности на предприятието, персонал, квалифицирани кадри;
- спазване на условията за одобрение или регистрация;
- документална проверка за съхранение на проби;
- проследимост;
- проверка на документацията по самоконтрола;
- проверка на транспортни средства и транспортиране;
- съхранение на фуражи;
- съоръжения и оборудване;
- отпадъчни материали, почистващи шаржове и материали от филтрите;
- спазването на изискването за поддържане на процедури, основани на принципите на HACCP;
- етикетиране на фуражи.

- **Документални проверки** на записите, обхващащи определен период от време;
- **Вземане и изследване на проби.** Броят, честотата и нивата се определят въз основа на оценка на риска. Проби се вземат и при съмнение, както и на случаен принцип. При вземането на проби се акцентира на спазване на законодателството по отношение на:
 - нежелани субстанции, забранени за влагане добавки и замърсяване на фуражите с ветеринарномедицински продукти;

- спазване на фуражната забрана за преживни животни и вътревидовата забрана по отношение на преработени животински протеини;
- спазване на условията в индивидуалните разрешителни на фуражни добавки;
- съответствие с обозначенията и етикетирание на фуражи, включително и ГМФ;
- защита на потребителите от фалшификации и представяне на фуражите в обекти за търговия.

4.7. Одити на НАССР - системи в обектите за производство или търговия с фуражи

Директорите на ОДБХ определят със заповед комисии, които да извършват одити на НАССР - системи въведена в предприятията на територията на съответния регион. В комисията взема участие служителът, отговорен за контрола на фуражи и официалният ветеринарен лекар, определен да издава ветеринарни сертификати за изнасяне на фуражи за трети страни. Посочените служители трябва да имат необходимия професионален опит, да са преминали обучения по НАССР, да познават приложимото законодателство. По преценка на директора на съответната ОДБХ в комисията може да бъде включен и служител на друга ОДБХ, който има опит в извършването на одити.

Честота на извършване на одити: **минимум един път годишно за оператори**, чиято дейност/и е свързана с по-висок риск, а именно:

- фуражни добавки, в които може да има остатъци (с определени карентни срокове или при кръстосано замърсяване при неизбежен пренос в нецелеви фуражи) в суровини и/или храни за хора;
- съдържат протеини от животински произход;
- производство или търговия с медикаментозни фуражи.

При останалите оператори – когато дейността не е свързана с толкова висок риск, одити се провеждат поне веднъж на две години.

Одитите се извършват при спазване на принципите за предварително уведомяване, съгласуване на датата и програмата за извършване на одита, провеждане на въстъпителна среща, попълване на чек-лист с критериите, които се одитират, заключителна среща с обсъждане на несъответствията, предписание за несъответствията и краен срок за отстраняването им, доклад от извършения одит, проверка на предприетите корективни действия и в зависимост от резултата – предприемане на съответните законови мерки.

4.8. Вътрешни проверки за ефективността на официалния контрол на фуражи по смисъла на чл. 8, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 882/2004

Проверката на ефективността на контрола, упражняван от служителите на областно ниво се извършва въз основа на заповед на изпълнителния директор на БАБХ по предварително утвърдена годишна програма и Стандартна оперативна процедура за извършване на проверка на ефективността на извършвания официален контрол на фуражи от областните дирекции по безопасност на храните в съответствие с чл. 8, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 882/2004 (СОП 1-12).

http://babh.government.bg/bg/actualno-department-feed-control&article_id=543.html

При извършване на проверката се следи за:

- уменията на служителите да използват подходящите методи и техники на контрол;

- дейността на служителите, свързана със способността им да констатира несъответствия относно спазването на изискванията на нормативните документи, вътрешните разпореждания и заповеди;
- дейността на инспекторите, свързана с издаването на сертификати за износ и други официални документи;
- дейността на инспекторите свързана с вземането и изпращането на проби за лабораторно изпитване;
- прилагане на практически знания на служителите при извършване на проверки, инспекции и одити.

Проверката за ефективността на официалния контрол на областно ниво се извършва от служители на централно ниво, най-малко веднъж годишно за всяка ОДБХ. Проверката се извършва в присъствието на прекия ръководител на проверявания служител.

Проверките задължително се документират. След приключването им в срок до 25 работни дни се изготвя доклад, който дава пълен, точен, цялостен и ясен запис от направените констатации и заключения. Докладът включва следните елементи.

- наименование и адрес на ОДБХ;
- дата на извършване на проверката;
- период, който обхваща проверката;
- екипът от експерти;
- обхват на проверката;
- резултати и заключения;
- дадени препоръки.

Планиране на инспекции на оператори във фуражния сектор

Ориетировъчен брой планирани официални инспекции/проверки на оператори във фуражния сектор, изразени в % от общия брой оператори от съответния вид

Вид на оператора	Брой инспекции, %
1. Регистрирани и/или одобрени производители на добавки, премикси и комбинирани фуражи	100 – 200
2. Регистрирани и/или одобрени търговци на добавки и премикси	100 – 200
3. Регистрирани търговци на комбинирани фуражи и фуражни суровини, превозвачи на фуражи, регистрирани производители на фуражни суровини (мелници, маслобойни...)	80 - 100
4. Първични производители на фуражи – приложение I към Регламент (ЕО) № 183/2005	10 - 15
5. Животновъдни обекти, в които се смесват фуражи за нуждите на тези стопанства, без да се влагат добавки и премикси от добавки – приложение № I и III и оператори, попадащи в обхвата на чл. 5, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕО) № 183/2005	20 – 30

4.9. Контрол на процесите

При извършване на проверки/инспекции се взема предвид вида на дейността/дейностите, капацитета и декларираното от оператора производство на фуражи. Следи се за наличие на документални процедури и за записи за изпълнението им, както и на процедури и документация за проследяване и самоконтрол за качество и безопасност на фуражи.

Документални проверки на:

- документ за дейност – изпълнение на изискванията за одобрение/регистрация;
- документи за определяне на отговорностите на персонала;
- органиграма/технологична схема на производствения/те процеси;
- промени в технологичната схема и/или оборудването;
- прилагане на писмена система за управление на качеството; процедури, основани на принципите на HACCP;
- поддържане на записи и документи;
- документация за гарантиране на обратно проследяване;
- документация за извършени собствени проверки, вкл. взимане на проби при самоконтрола;
- вземане и съхранение на проби от суровини, добавки, премикси и крайни продукти;
- документация на производствения процес;
- документация, относно входящ, текущ и изходящ контрол;
- документи по борбата с вредителите и други хигиенни мерки.

Проверки/инспекции на:

- Сгради, складове, технически съоръжения, транспортни пътища (чистота/хигиена, вкл. борбата с вредителите; съхранение на различните продукти и избягване на кръстосана контаминация);
- Използване на дезинфекционни и миешки препарати;
- Борбата с вредителите и други хигиенни мерки;
- Спазване на изискванията за етикетиране;
- Спазване на изискванията за използване на фуражите.
- Процедури, основани на принципите на HACCP (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки);
- Състояние на сградите и оборудването;
- Вид и съдържание на фирмената документация, по-специално за гарантиране на обратното проследяване;
- Входящ контрол;
- Рекламации в миналото и тяхната оценка.

4.10. Контрол на продуктите – вземане и изследване на проби

При извършване на планов официален контрол, както и при съмнение за несъответствие, може да се взимат и изследват официални проби.

4.10.1. Материали и методи

Препоръките на Европейската комисия за изпълнението на координирана контролна програма от 2006 г. са взети под внимание и продължава тяхното изпълнение и в многогодишния план 2012-2014 г., по-специално по отношение на:

- съдържание на определени микотоксини (Афлатоксин В1, Охратоксин А, Зеараленон, Деоксинваленол, Фумонизин, Т2 и НТ2-токсин).
- неразрешени или забранени за употреба като фуражни добавки на лекарствени субстанции и продукти;
- спазване на ограниченията при производството и употребата на фуражи от животински произход;
- съдържание на микроелементи (например: цинк и мед в комбинирани фуражи за свине).
- Нотификации получени чрез Системата за бързо съобщаване за храни и фуражи

За ориентирани към риска изследвания, относно остатъци от средства за борба с вредителите във фуражите, към настоящия момент няма на разположение достатъчни данни относно тяхното преминаване във фуражи, евентуално контаминиране.

4.10.2. Определяне броя на изследванията на проби от официалния контрол

През 2011 г. количеството произведени комбинирани фуражи според предназначението им за определени видове и категории животни, в сравнение с предходни отчетни периоди, не е променено съществено. Поради това, общият брой на планирани изследвания на официални проби за периода от 2012 г. до 2014 г. няма да се промени съществено.

В зависимост от резултатите от официалния контрол, оценката и анализа на риска за 2011 г., броят планирани изследвания по показатели и нива на вземане на проби може да претърпи промяна.

Промяната се извършва при условията и реда на чл. 42, т. 3 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

4.10.3. Разпределение на броя на анализите

Разпределението на броя анализи върху всичките фуражи (комбинирани фуражи, премикси, фуражни добавки, фуражни суровини) е в съответствие с оценката на риска (например тежки метали в суровини от минерален произход и съединения на микроелементи). За диоксини ще се изследват сушени фуражни суровини, рибно брашно, свързващи вещества, както и съединения на микроелементи. Като се има предвид, че се редуцира допустимото съдържание на микроелементи в комбинираните фуражи за свине, (опазване на околната среда), леко ще се увеличи броя на анализите от комбинирани фуражи за свине). Анализирането на получените резултати и контролната дейност за 2009 година са основа за определянето на броя анализи по показатели за периода 2012-2014 година. Увеличаването или намаляването на броя на показателите се дължи на анализа на несъответствията и оценката на риска. Взети са под внимание препоръките на ЕК. Регламент (ЕО) № 183/2005 разширява обхвата на контрола и целевите групи по фуражната верига.

4.10.4. Определяне на целевите групи при вземане на проби

При вземане на проби се вземат предвид следните групи, като критерии:

- производители – 70 - 80 %;

- търговци, транспортиращи фирми и търговци, притежаващи складове за съхранение – 30-40%;
- фермери – 30-40%

Разпределение по области

Разпределението по области зависи от броя на предприятията, произведените количества фуражи, както и от вида им и особеностите на областите.

Брой изследвания по групи показатели за цялата контролна система “Фуражи и хранене на животните”

(средно натоварване на една проба – 3 до 5 изследвания)

ПОКАЗАТЕЛИ	2009 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
	общ брой	брой	брой	брой
Хранителен състав (макроеlementи и качествени показатели)	230	486	350	300
Фуражни добавки, с фиксирано максимално съдържание, в т. ч. и кокцидиостатици*	380	402	380	380
Нежелани вещества (тежки метали, пестициди, диоксини, микотоксини);	1500	1272	1300	1300
Неразрешени добавки (чиято употреба се допуска за определен вид, възраст или категория животни) и неизбежен пренос в нецелеви фуражи и забранени за влагане като фуражни добавки на антибиотици**	800	119***	90***	90***
Микробиологични изследвания (салмонела)	110	148	110	110
Генетично модифицирани фуражи	-	30	30	30

Забележка: получените от самоконтрола на операторите от фуражния сектор резултати също оказват влияние върху броя на планираните анализи.

* декоквинат, диклазурил, халофугинон хидробромид, ласалоксид-А-натриум, мадурамицин-амониум-алфа, момензин-натрий, наразин, наразин-никарбазин, робенидин-хидрохлорид, салиномицин-натрий, сеамдурамицин-натрий.

** Забранени антибиотици - амоксицилин, ампицилин, ампролиум, цинк бацитрацин, карбадокс, хлортетрациклин, декоквинат, диклазурил, диметридазол, динитолмит, доксациклин, етопабат, флубендазол, фуралтадон, фуразолидон, халофугинон, ипронидазол, линкомицин, медрокси прогестерон ацетат, метихлорпендол, никарбазин, нифуроксазид, нифурпразин, нифурзол, нитрофурантоин, олаквиндокс, окситетрациклин, ронидазол, спирамицин, сулфабензамид, сулфахиноксалин, сулфаклозин, сулфадиазин, сулфадиметоксин, сулфадимидин, сулфадоксин, сулфамеразин, сулфаметизол, сулфаниламид, сулфатиацил, тетрациклин, тиамулин, триметоприм, тилозин, вирджиниамицин

*** Една проба се анализира за 45 показателя

4.11. Контрол на етиктирането или придружаващия документ (за насипни фуражи) за съответствие на фуража с декларираното от производителя съдържание

Контролът за съответствие с декларираното съдържание се прилага с цел следене за спазване от страна на операторите на приложимите към съответния фураж изискванията на законодателството за защита на потребителя.

4.12. Други контролни мерки

Така представения план за контрол включва минимални параметри. Планът може да бъде коригиран, както следва:

- по препоръки на ЕК;
- промяна в законодателството;
- резултати от проведени мисии от експерти на ЕК;
- за последващ контрол при несъответствие или разследване;
- при нотификации по системата RASFF;
- в случай на възникване на кризи, предизвикани от фуражи.

4.13. Разпределение на ресурсите

За определяне на необходимото финансиране се прилага програмно бюджетиране. При определяне на размера на нужните финансови ресурси за предстоящите контролни години, са взети предвид посочените по-горе критерии. Заложените финансови ресурси са определени на база резултатите от контрола за 2011 година и са заложили до 2014 година. Оценката на риска за всяка предстояща контролна година може да коригира, както планираните контроли, така и бюджета за предстоящата година.

4.14. Обучения

Планът за обученията за периода на изготвяне на плана е съобразен с разпоредбата на чл. 6 на Регламент (ЕО) № 882/2004 за официалния контрол. С оглед да се гарантира компетентността на служителите, които извършват официален контрол по фуражите, планираните обучения обхващат областите, посочени в приложение II, глава I на цитирания регламент. Предвидени са семинарни занятия за информиране на служителите за новости в сферата на контрола, който упражняват.

Ежегодно, изпълнителният директор на БАБХ утвърждава план за провеждане на обучения на служителите, като част от този план е и планът за обучение на служителите, отговорни за официалния контрол на фуражи.

Обучения:

- първоначални – при постъпване на работа и последващи обучения;
- при новости в законодателството;
- при идентифицирани слабости в изпълнението на задълженията;
- по искане на служителите, отговорни за контрола на фуражи;
- след анализи на доклади от одити;
- съобразно предвидени обучения, заложили в стратегията за развитие на БАБХ;
- след извършени проверки на ефективността на официалния контрол на фуражи, по смисъла на чл. 8, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

С цел своевременно информиране на служителите, отговорни за контрола на фуражи, всички нови или променени нормативни актове в областта на фуражите им се изпращат за информация и изпълнение.

На централно ниво с цел уеднаквяване на контрола се изготвят указания по изпълнение на рамковите планове за контрол на фуражите.

При възникване на въпроси от страна на служителите по контрола на фуражи, своевременно се търси отговор, включително и чрез контакти и запитвания на експерти от други държави-членки или ЕК.

5. Контролна система трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) и странични животински продукти (СЖП)

Дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” към БАБХ през периода 2012-2014 г. ще продължи да контролира изпълнението на Регламент (ЕО) 999/2001 относно правилата за предотвратяване и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии и Регламент № 1069/2009/ЕО по отношение здравните правила към страничните животински продукти.

По отношение на Регламент 999/2001/ЕО дирекцията ще контролира вземането на проби за изследване за ТСЕ в т.н. “задни дворове” и по-специално клането на здраво заклани преживни животни за собствена консумация.

В края на 2012 г. се навършват 6 години откакто е наложена пълната фуражна забрана, след което дирекцията ще поиска от Европейската комисия да бъде увеличена възрастта на подлежащите на задължителни изследвания говеда, предназначени за човешка консумация от 30 месечна възраст на 48 месечна възраст.

Ще бъде засилен официалния контрол по отношение отстраняване на специфично-рисковите материали за ТСЕ при клането на животни от стопаните за собствена консумация.

По отношение на страничните животински продукти дирекцията извършва официален контрол на екарисажите в гр. Шумен и гр. Варна, както и изгарянето на месокостното брашно в циментовия завод в с. Бели извор, обл. Враца.

За целта и на трите места са назначени официални ветеринарни лекари, които ежедневно контролират дейността по приемане, преработка и обезвреждане на страничните животински продукти.

НРЛ за ТСЕ извършва диагностични изпитвания за целите на официалния контрол и същевременно функционира като рутинна лаборатория. В структурата на БАБХ към НДНИВМИ функционират и две изпитвателни регионални лаборатории в Стара Загора и Велико Търново. Лаборатории са акредитирани по БДС EN ISO/IEC 17025:2006 и в момента са в процедура за разширение обхвата на акредитация.

6. Контролна система за ветеринарномедицински продукти (ВМП) и остатъци

Европейско законодателство

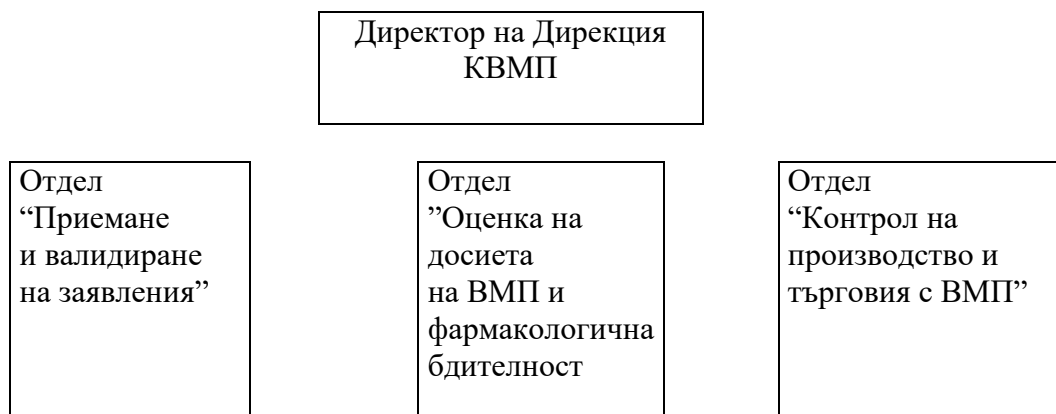
- Регламент (ЕС) № 37/2010 на Комисията от 22 декември 2009 година относно фармакологичноактивните субстанции и тяхната класификация по отношение на максимално допустимите стойности на остатъчните количества в храните от животински произход.
- Директива 2001/82/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 година относно кодекса на Общността за ветеринарните лекарствени продукти.

Национално законодателство

- Закон за ветеринарномедицинската дейност (ДВ бр.87/1.11.2005 г. с последно изменение ДВ бр.8/25.01.2011 г.).

6.1. Обща вътрешна организация и структура на дирекция „Контрол на ВМП”

Съгласно Устройствения правилник на БАБХ (Обн. ДВ. бр.15/2011 г., изм. ДВ, бр. 59/2011), дирекция "Контрол на ветеринарномедицински продукти" (КВМП) методически ръководи и координира дейността на ОДБХ по осъществяване на мерките за официален контрол при производството, търговията, съхранението, употребата и рекламата на ВМП. В състава на дирекцията има 26 щатни бройки.

Във всяка Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) има по един инспектор или експерт, назначен за контрола на ВМП. Инспекторите и експертите отговорни по контрола на ВМП в ОДБХ са назначени в отдел „Здравеопазване и хуманно отношение към животните”. Числеността на инспекторите и експертите в ОДБХ е 28.

6.2. Организация на работата

Контролът върху търговията с ВМП, както и употребата на ВМП във фермите се извършва съгласно Годишна инспекционна програма на БАБХ за официален контрол върху ВМП /ГИП/, която определя честотата и последователността на извършване на проверките на базата на оценка на риска. Програмата се изготвя ежегодно от дирекция "Контрол на ветеринарномедицински продукти".

На базата на Годишната инспекционна програма на БАБХ в ОДБХ се изготвят годишни планове за извършване на проверки, като инспекторите от ОДБХ извършват най-малко по една инспекция в годината на:

- обекти за търговия на дребно с ВМП;
- обекти за търговия на едро с ВМП;
- клиники, амбулатории;
- животновъдни ферми;
- обекти за търговия на дребно с ВМП, съдържащи наркотични вещества;
- обекти за търговия на едро с ВМП, съдържащи наркотични вещества;

6.3. Персонал, ангажиран за провеждане на официалния контрол на ВМП

В състава на дирекция "Контрол на ветеринарномедицински продукти" има 26 щатни бройки, като всичките са заети. Числеността на инспекторите и експертите в ОДБХ, отговарящи за контрола на ВМП е 28. Всички инспектори са държавни служители с висше образование с часова заетост 8 часа/ден, 40 часа/седмично. Всички

инспектори имат на разположение служебен транспорт, мобилни телефони, преносими компютри, постоянен достъп до интернет.

6.4. Разпределение и брой планирани проверки в обектите за търговия и употреба на ВМП за следващите три години.

ПЛАН

за проверки в обекти за производство и търговия с ВМП, ветеринарномедицински лечебни заведения и животновъдни обекти за употреба на ВМП през 2012 г.

ОДБХ	Обекти за производство на ВМП	Обекти за търговия на едро с ВМП	Обекти за търговия на дребно с ВМП	Ветеринарномедицински лечебни заведения	Употреба на ВМП в животновъдни обекти	Общо
1. Благоевград			2	38	56	96
2. Бургас		1	11	24	54	90
3. Варна		2	10	72	36	50
4. В.Търново	1	2	17	28	23	120
5. Видин			6	34	18	58
6. Враца		3	12	24	18	57
7. Габрово	1	1	5	18	22	47
8. Добрич		2	14	39	32	87
9. Кърджали			6	42	19	67
10. Кюстендил	1	1	7	40	39	88
11. Ловеч	1	1	5	43	59	109
12. Монтана		2	8	26	28	64
13. Пазарджик	1	1	12	34	41	89
14. Перник			2	18	36	56
15. Плевен		4	11	26	35	76
16. Пловдив	2	6	27	78	71	184
17. Разград	3	6	5	52	26	92
18. Русе			10	25	24	59
19. Силистра			2	18	20	40
20. Сливен	1	1	12	26	26	66
21. Смолян		1	6	22	22	51
22. София-град	4	27	10	86	28	155
23. София-обл.	2	1	5	44	46	98
24. Ст.Загора	1	7	28	52	62	150
25. Търговище		1	9	30	36	76
26. Хасково		1	6	19	39	65
27. Шумен	1	3	9	43	43	99
28. Ямбол		2	8	22	20	42
Общо за БАБХ	20	86	237	1023	979	2267

ПЛАН

за проверки в обекти за производство и търговия с ВМП, ветеринарномедицински лечебни заведения и животновъдни обекти за употреба на ВМП през 2013 г.

134

ОДБХ	Обекти за производство на ВМП	Обекти за търговия на едро с ВМП	Обекти за търговия на дребно с ВМП	Ветеринарномедицински лечебни заведения	Употреба на ВМП в животновъдни обекти	Общо
------	-------------------------------	----------------------------------	------------------------------------	---	---------------------------------------	------

1. Благоевград			2	38	66	106
2. Бургас	1	1	11	24	54	91
3. Варна		2	10	72	36	50
4. В.Търново	1	2	17	28	23	120
5. Видин			6	34	18	58
6. Враца		3	12	24	18	57
7. Габрово	1	1	5	18	22	47
8. Добрич		2	14	39	32	87
9. Кърджали			6	42	29	87
10. Кюстендил	1	1	7	40	39	88
11. Ловеч	1	1	5	43	59	109
12. Монтана		2	8	26	28	64
13. Пазарджик	1	1	12	34	41	89
14. Перник			2	18	36	56
15. Плевен	1	4	11	26	35	77
16. Пловдив	2	6	27	78	71	184
17. Разград	3	6	5	52	26	92
18. Русе			10	25	24	59
19. Силистра			2	18	20	40
20. Сливен	1	1	12	26	26	66
21. Смолян		1	6	22	22	51
22. София-град	4	27	10	106	28	175
23. София-обл.	2	1	5	44	46	98
24. Ст.Загора	1	7	28	52	62	150
25. Търговище		1	9	30	36	76
26. Хасково		1	6	19	39	65
27. Шумен	1	3	9	43	43	99
28. Ямбол		2	8	22	20	42
Общо за БАБХ	22	86	237	1043	1009	2319

ПЛАН
за проверки в обекти за производство и търговия с ВМП, ветеринарномедицински
лечебни заведения и животновъдни обекти за употреба на ВМП през 2014 г.

ОДБХ	Обекти за производство на ВМП	Обекти за търговия на едро с ВМП	Обекти за търговия на дребно с ВМП	Ветеринарномед ицински лечебни заведения	Употреба на ВМП в животновъдни обекти	Общо
1. Благоевград			4	38	66	108
2. Бургас	1	1	11	24	54	91
3. Варна		2	10	72	36	50
4. В.Търново	1	2	17	28	23	120
5. Видин			6	34	18	58
6. Враца		3	12	24	18	57
7. Габрово	1	1	5	18	22	47
8. Добрич		2	14	39	32	87
9. Кърджали		1	6	42	29	87
10. Кюстендил	1	1	7	40	39	88
11. Ловеч	1	1	5	43	59	109
12. Монтана		2	8	26	38	74
13. Пазарджик	1	1	12	34	41	89

14. Перник			2	23	36	61
15. Плевен	1	4	11	26	35	77
16. Пловдив	2	6	27	78	71	184
17. Разград	3	6	5	52	26	92
18. Русе	1		10	25	24	70
19. Силистра		1	2	18	20	41
20. Сливен	1	1	12	26	26	66
21. Смолян		1	6	22	22	51
22. София-град	4	27	10	106	28	175
23. София-обл.	2	1	5	44	46	98
24. Ст.Загора	1	7	28	52	62	150
25. Търговище		1	9	30	36	76
26. Хасково		1	6	19	39	65
27. Шумен	1	3	9	43	43	99
28. Ямбол		2	8	22	20	42
Общо за БАБХ	23	88	239	1048	1019	2339

Забележка:

Цифрите в горните таблици са за планиран минимален брой инспекции за период от една календарна година. За база са взети данните от 2011 година, като всяка година те варират около този брой, в зависимост от промяната в броя на лицензираните обекти за производство и търговия с ВМП и в зависимост от броя на регистрираните ветеринарни лечебни заведения и животновъдни обекти за всяка година.

Дирекция „Лабораторни дейности“ при ЦУ на БАБХ, съвместно с дирекции „Контрол на храните“, „Контрол на ветеринарномедицински продукти“, „Здравеопазване и хуманно отношение към животните“, „Продукти за растителна защита и торове“ и специализираните структури ЦЛВСЕЕ и ЦЛХИК, ежегодно изготвят следните мониторингови програми:

1. Национална мониторингова програма за контрол на остатъци от ветеринарномедицински продукти и замърсители от околната среда в живи животни и продукти от животински произход (НМПКО) по Директива 96/23/ЕО. За някои групи субстанции от ВМП ЦЛВСЕЕ използва външни акредитирани лаборатории от Общността, за които към момента в БАБХ липсват разработени методи и лабораторно оборудване. НМПКО се утвърждава от Министъра на земеделието и храните и до 30 март всяка година се изпраща в ЕК за одобряване.

2. Национална програма за мониторинг на остатъци от пестициди в и върху храни от растителен и животински произход, съгласно Регламент (ЕО) № 1274/2011 относно координирана многогодишна контролна програма на Общността (НПМОП).

Пробонабирането по НМПКО и НПМОП се извършва от инспекторите от ОДБХ в цялата страна, а Дирекция „Лабораторни дейности“ координира изпълнението на мониторинговите програми.

Изпитването на пробите от НМПКО се извършва в ЦЛВСЕ, а изпитването на пробите по НПМОП се извършва в ЦЛВСЕЕ и ЦЛХИК. При установени несъответствия се изпраща писмо с резултатите от изпитването до изпълнителния директор на БАБХ и до директора на ОДБХ от където е взета пробата. При всеки случай на несъответствие се назначава проверка от директора на ОДБХ, която изяснява причините за появата на остатъчни вещества в животни и продукти или замърсяване на околната среда. След определяне на източника на замърсяване се предприемат

съответни мерки за недопускане на следващи несъответствия, съгласно националното и европейско законодателство.

6. Генетично модифицирани семена и посадъчен материал

Структурата на ИАСАС включва обща и специализирана администрация. Специализираната администрация е организирана в две главни дирекции: „Сортоизпитване, и „Апробация и семеконтрол” и дирекция „Централна лаборатория”. Вземането на проби за целите на контрола се осъществява от инспектори на главна дирекция „Апробация и семеконтрол”, оторизирани за тази цел със заповед на изпълнителния директор на ИАСАС. Инспекторите на ИАСАС работят на пълен работен ден, техният общ брой е 43 и са разпределени сравнително равномерно по територията на страната.

Дирекция „Централна лаборатория” е оборудвана с необходимата апаратура, която да гарантира извършване на предвидените анализи. Инспекторите на ИАСАС са оборудвани с необходимите уреди за вземане на проби и обучени за техниките на пробовземане.

Методът на контрол е мониторинг, като броят на вземаните проби е съобразен с оценката на риска в сектора. За всяка една година от многогодишния план са предвидени анализи за наличие на ГМО в по 20 проби.

При контрола на ГМО семена ИАСАС има ефективно и ефикасно сътрудничество с БАБХ в областта на контрол при внос на семена от трети страни. БАБХ информира ИАСАС за всеки внос на семена, вносителя и за мястото на което се намират семената.

Инспекторите на ИАСАС преминават първоначално обучение при постъпване на работа в агенцията и планово обучение, веднъж годишно, за поддържане на уменията и запознаване с промените в техническите изисквания, законодателството и др., ако има промени. Ако по някаква причина бъде идентифицирана необходимост от обучение в специфична област или на определени лица, се провежда допълнително обучение, съобразено с възникналата необходимост.

За проведените обучения се водят и съхраняват записи и се проверява ефективността им (дали обучаваният/те действително са усвоили и прилагат на практика изискванията).

8. Контролна система за внос на храни от растителен произход

Европейско законодателство

- Регламент (ЕО) № 178/2002 за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните;
- Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните;
- Регламент (ЕО) № 1152/2009 на Комисията за налагане на специални условия за вноса на определени храни, внасяни от някои трети страни, във връзка с

рисковете от замърсяване на тези продукти с афлатоксини и за отмяна на Решение 2006/504/ЕО;

- Регламент (ЕО) № 669/2009 на Комисията от 24 юли 2009 година за прилагане на Регламент № 882/2004 на ЕП и на Съвета по отношение на засиления официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход и за изменение на Решение 2006/504/ЕО;
- Регламент (ЕО) № 1135/2009 на Комисията от 25 ноември 2009 година за налагане на специални условия по отношение на вноса на някои продукти с произход или изпратени от Китай и за отмяна на Решение 2008/798/ЕО на Комисията;
- Регламент (ЕО) № 1151/2009 на Комисията от 27 ноември 2009 година за налагане на специални условия по отношение на вноса на слънчогледово масло с произход или в пратки от Украйна поради риск от замърсяване с минерално масло и за отмяна на Решение 2008/433/ЕО;
- Регламент (ЕС) № 258/2010 на Комисията от 25 март 2010 година за налагане на специални условия върху вноса на гума гуар, която е с произход от Индия или е изпратена от същата държава, поради риска от замърсяване с пентахлорфенол и диоксини и за отмяна на Решение 2008/352/ЕО;
- Регламент (ЕС) № 284/2011 на Комисията от 22 март 2011 година за определяне на специфични условия и подробни процедури за вноса на пластмасови кухненски съдове и прибори от полиамид и меламин с произход или изпратени от Китайската народна република и специалния административен район Хонконг, Китай;
- Регламент (ЕО) № 1635/2006 на Комисията от 6 ноември 2006 година за установяване на подробни правила относно прилагането на Регламент (ЕИО) № 737/90 на Съвета относно условията за внос на селскостопански продукти с произход от трети страни след аварията в атомната електроцентрала в Чернобил;
- Регламент за изпълнение (ЕС) № 961/2011 на Комисията от 27 септември 2011 година за налагане на специални условия, регулиращи вноса на фуражи и храни с произход или изпратени от Япония, след аварията в ядрената централа „Фукушима“ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 297/2011;
- Регламент (ЕО) № 401/2006 на Комисията от 23 февруари 2006 година за установяване на методи за вземане на проби и за анализ за целите на официалния контрол на нивата за микотоксини в храни;
- Регламент (ЕС) № 178/2010 на Комисията от 2 март 2010 година за изменение на Регламент (ЕО) № 401/2006 по отношение на фъстъци, други маслодайни семена, черупкови плодове, кайсиеви ядки, сладник и растително масло;
- Регламент (ЕО) № 1881/2006 на Комисията от 19 декември 2006 година за определяне на максимално допустимите количества на някои замърсители в храните;
- Регламент (ЕС) № 165/2010 на Комисията от 26 февруари 2010 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1881/2006 за определяне на максимално допустимите количества на някои замърсители в храните по отношение на афлатоксините;
- Регламент 1829/2003 относно генетично модифицирани храни и фуражи;
- Регламент 1830/2003 относно проследимостта и етикетиране на генетично модифицирани организми.

- Закон за храните (обн. ДВ. бр.90 от 15 октомври 1999г. посл. изм. ДВ бр.8 от 25 януари 2011 г.) и наредбите по прилагането му, касаещи храните от неживотински произход.

Области на компетентност

Служителите в Дирекция “Граничен контрол” на централно ниво извършват следните дейности:

- осъществяват проверки върху дейността на служителите от ГИП, извършващи граничен контрол;
- разработват образци на документи, свързани с дейността по граничен контрол;
- изготвят справки, становища, информации и отчети, свързани с осъществяването на граничния контрол;
- осъществяват взаимодействие с други контролни органи, браншови асоциации и неправителствени организации по въпроси, свързани с дейността й;
- изготвят и участват в изготвянето на проекти на нормативни актове, свързани с осъществяването на граничния контрол;
- участват в работни групи с представители на ведомствата, които извършват задължителен граничен контрол;
- участват в срещи, семинари, конференции и други мероприятия в страната и в чужбина, свързани с осъществяването на граничния контрол;
- организират и провеждат периодични съвещания по въпроси, свързани с граничния контрол;
- участват в работната група към Междуправителствения съвет по въпросите на граничния контрол;
- участват в разработването на програми за обучение на служителите, осъществяващи граничния контрол;
- извършват обмен на информация чрез системата за проследяване на търговията с животни, суровини и храни от животински и неживотински произход (TRACES, RASFF) при извършването на граничния контрол.

Официалните инспектори на определените гранични пунктове, пунктове за внос, контролни пунктове и първи пунктове на въвеждане извършват:

- документални, идентификационни и физически проверки на пратки, съдържащи храни от неживотински произход;
- вземане на проби храни от неживотински произход с честота, определена в съответния Регламент, на пратки с храни от неживотински произход предназначени за внос в Република България и ЕС. В случай че при проверка, извършена на мястото на получаване или по време на съхранение или транспортиране на пратката от внос, официалните инспектори и установят несъответствие, те предприемат съответни мерки, включително връщане на пратката в страната на произход. За извършените проверки инспекторите попълват Протокол за вземане на проби, Констативен протокол и оформят и подпечатват Общия документ за влизане CED;
- изготвят тримесечни справки и отчети по изпълнението на Регламентите, касаещи вноса на храни от неживотински произход.

Определените гранични пунктове, пунктове за внос, контролни пунктове и първи пунктове на въвеждане са обявени на интернет страницата на БАБХ и

нотифицирани пред Европейската комисия, съгласно изискванията на Регламентите на ЕС, касаещи вноса на храни от неживотински произход.

Системи за контрол

Вътрешните проверки от дирекция „Граничен контрол“ на определените гранични пунктове, пунктове за внос, контролни пунктове и първи пунктове на въвеждан се провеждат в съответствие с годишния план за вътрешните проверки по предварително уточнени процедури. Те могат да бъдат:

- Планови;
- Внезапни, в зависимост от резултатите от плановите проверки и предписаните указания;
- По сигнал за несъответствие.

След приключване на проверката се изготвя доклад, който се представя на изпълнителния директор на БАБХ, директора на дирекция „Граничен контрол“ и лицата, които са били обект на проверката. В случаите на установени несъответствия и след изтичане на срока на предписаните корективни мерки се провежда повторна проверка.

Одитите на дейността на дирекция „Граничен контрол“ се извършват от дирекция „Управление на качеството“ при ЦУ на БАБХ.

Контролната дейност на дирекция „Граничен контрол“ се основава на принципа на прозрачност.

Координация и обмен на информация

Дирекция „Граничен контрол“ координира дейността си с останалите служби от задължителния граничен контрол - главна дирекция „Гранична полиция“ и Агенция „Митници“, и работи в тясно сътрудничество както с тях, така и с Министерство на околната среда и водите, „Български пощи“ ЕАД, Министерство на транспорта, а при необходимост и с други заинтересовани ведомства.

Оперативното взаимодействие между органите на БАБХ, Агенция „Митници“ и главна Дирекция „Гранична полиция“ се осъществява на териториален принцип от съответните териториални структури на трите ведомства.

Съгласно Инструкцията за взаимодействие между БАБХ и Агенция „Митници“, митническите органи не разрешават вдигането на пратката преди извършване на граничен контрол от компетентния орган.

Процедурите за обмен на информация имат за цел осигуряването на постоянен поток на информация по контролната дейност на компетентните органи, с което се гарантира постигане на целите на многогодишния план. Съгласно инструкциите за взаимодействие, периодично експерти от централните управления на компетентните органи се събират и анализират резултатите от контрола и обмена на информация, а също така и изготвят указания към регионалните структури за усъвършенстване на контрола върху вноса .

Обучения

Съгласно чл. 6 на Регламент (ЕО) № 882/2004 за официалния контрол, компетентните органи гарантират, че всички членове на персонала, който извършват официален контрол:

а) получават за своята сфера на компетентност подходящо обучение, което им дава възможност да изпълняват задълженията си компетентно и последователно да

извършват официалния контрол. Това обучение обхваща в зависимост от случая областите, посочени в приложение II, глава I на Регламент (ЕО) № 882/2004;

б) са информирани за новостите в своята сфера на компетентност и редовно получават допълнително обучение при необходимост.

Планирането на обученията става на база нуждите и посочените области в Приложение II, Глава I “Предмет на обучението на персонала, извършващ официален контрол” от Регламент (ЕО) № 882/2004.

Обучения се провеждат в следните случаи:

- при постъпване на работа;
- съгласно утвърден годишен план за обучение;
- при новости в законодателството;
- при идентифицирани слабости в изпълнението на задълженията;
- по искане от инспекторите;
- след анализи на доклади от одити.

Осигурена е максимална достъпност за всеки официален инспектор до всички нормативни актове в областта на храните на хартиен и електронен носител. От страна на дирекция „Граничен контрол” се изготвят указания за прилагането на нови нормативни актове и се предоставят на инспекторите.

Периодично се провеждат срещи с всички инспектори и се обсъжда прилагането на нормативните актове, срещани затруднения и възникнали въпроси от упражняването на контрола. Провеждат се семинари и обучения периодично. За всички проведени обучения се съставят протоколи. Участниците, преминали успешно обучението, получават документ, удостоверяващ придобитите знания и компетентност.

Указание за дейността по официалният контрол върху вноса на храни от неживотински произход

Официалният контрол върху вноса на храни от неживотински произход се извършва в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1635/2006, Регламент (ЕО) № 669/2009, Регламент (ЕО) № 1152/2009, Регламент (ЕО) № 1135/2009, Регламент (ЕО) № 1151/2009, Регламент (ЕС) № 258/2010, Регламент (ЕС) № 284/2011, Регламент (ЕС) № 961/2011.

Лабораторните изследвания включват:

1. Контрол за съдържание на микотоксини в храни

а) афлатоксини в храни от внос, съгласно Регламент (ЕО) № 669/2009:

- фъстъци и продукти, получени от тях с произход и/или доставяни от Аржентина, Бразилия, Гана, Южна Африка, Индия;

- подправки: чили /цели пиперки, стрити или смлени/, продукти от чили /кърп/ индийско орехче, мацис, джинджифил, куркума - внос от Индия;

- семки от пъпеш (egusi) и производни продукти от тях, внос от Нигерия;

- чили /цели пиперки, стрити или смлени/ внос от Перу;

- лешници /с черупки или без черупки/ внос от Азербайджан;

б) охратоксин А в храни от внос, съгласно Регламент (ЕО) № 669/2009

- сухо грозде, внос от Узбекистан;

- чили /цели пиперки, стрити или смлени/ внос от Перу;

в) афлатоксини, в определени храни, внос от трети страни, съгласно Регламент (ЕО) № 1152/2009:

- бразилски орехи с черупки и смеси от сушени плодове или черупкови плодове съдържащи бразилски орех, внос от Бразилия;

- фъстъци, внос от Китай и Египет;

- шам фъстък и производни продукти от тях, внос от Иран и Турция;
- сушени смокини и лешници и производни продукти от тях, внос от Турция;
- бадеми със или без черупка (сурови, печени или пържени), смеси от сушени плодове или от черупкови плодове съдържащи бадеми, внос от САЩ.

2. Контрол за съдържание на пестицидни остатъци в храни

2.1. за храни при представяне за внос в страната:

а) пестицидни остатъци в храни от внос, съгласно Регламент (ЕО) № 669/2009 г. на Европейската комисия:

- манго, аспержов боб (*Vigna sesquipedalis*), горчив пъпеш (*Mormordica charantia*), кратуна (*Lagenaria siceraria*), чушки и патладжани, внос от Доминиканска република;

- пресни цитрусови плодове помело и листа от бял и черен , внос от Китай;

- зеленчуци, пресни и охладени, замразени (сладки пиперки и домати), внос от Турция;

- зеленчуци, пресни, охладени, замразени (yard long beans (вид тънък аспержов боб), патладжани, зеленчуци от рода на зелето) и пресни подправки /листа от кориандър и босилек/, внос от Тайланд;

- пресни плодове и зеленчуци- портокали, праскови, нар , ягоди, зелен фасул и пиперки, внос от Египет;

- листа от къри и прясна бамя, внос от Индия;

Пробите се вземат с определена честота съгласно приложение I на Регламент 669/2009, след получаване на част I на „CED”, попълнен от вносителя съгласно изискванията на приложение II на Регламента. Пробите се доставят в съответната лаборатория за официален контрол.

3. Контрол за съдържание на оцветители в храни от внос, съгласно Регламент (ЕО) № 669/2009, пуснати на пазара:

Изследват се проби за установяване съдържанието на оцветители Судан I, II, III и IV стрити или смлени пиперки, продукти от чили, /къри/, куркума, червено палмово масло – при представяне за внос.

4. Контрол на материали и предмети, предназначени за контакт с храни

Изследват се проби за установяване съдържанието на първични ароматни амини и формалдехид в пластмасови кухненски съдове и прибори от полиамид и меламин, представени за внос.

5. Контрол за съдържание на радионуклеиди в храни с произход определени трети страни представени за внос след аварията в Чернобил.

6. Контрол на храни за генетична модификация

- соя и соеви продукти- внос; царевица и царевични продукти- внос; Рапица-от внос;
- ориз и продукти съдържащи ориз;
- картофено нишесте и продукти съдържащи картофи;
- други.

Изпитвания на храни от растителен произход - внос се извършва в ЦЛХИК и ЦЛВСЕЕ към БАБХ. Микробиологичните изпитвания на храни от неживотински произход, съгласно Указание за дейността на ОДБХ се извършват в деветте областни лаборатории в системата на БАБХ. Лабораториите са подали документи за разширяване обхвата на акредитация за храни от неживотински произход в ИА БСА и са в процедура на акредитация.

Изпитвания на храни от неживотински произход по показатели – неорганичен калай, съдържание на оцветители, съдържание на добавки, ГМО и контрол на

материали и предмети в контакт с храни, се извършва в акредитираните лаборатории към МЗ за сметка на бюджета на БАБХ.

В изпълнение на Регламент (ЕО) № 187/2011 на Комисията за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 669/2009 за прилагане на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, относно засиления официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход е сключен договор № 27/09.06.2011 г. между БАБХ и РЗИ-Плевен за изпитване на храни от растителен произход - внос, за конкретни пестицидни остатъци, за които към настоящия момент в ЦЛХИК липсват методи.

Всяка година дирекция „Лабораторни дейности“ обобщава резултатите, съгласно Регламент 396/2005 и изпраща Национален обобщен доклад, резултати от контрола на остатъци от пестициди до Европейския орган по безопасност на храните.

9. Контролна система за продукти за растителна защита (ПРЗ) и остатъци

9.1. Общи изисквания за националните планове за контрол

При изготвянето на Плана, съгласно изискването на член 42 на Регламент (ЕО) № 882/2004 са взети под внимание следните аспекти:

- стратегически цели на плана и какво е отражението на приоритетите на контрола и разпределението на ресурсите;
- принципи за извършване на оценка на риска;
- определяне на компетентните органи и техните задачи на централно, регионално и местно ниво и на ресурсите на тяхно разположение;
- обща организация и управление на официалния контрол на национално, регионално и местно ниво, включително и на официалния контрол в отделните звена;
- системи на контрол, приложими за съответните сектори и координацията между различните служби на компетентните органи, отговарящи за официалния контрол в тези сектори;
- при необходимост, делегиране на задачи на контролните органи;
- методи за осигуряване на съответствие с определените критерии в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 882/2004;
- обучение на персонала, който участва в извършването на официален контрол, посочен в член 6 от Регламент (ЕО) № 882/2004;
- документираните процедури, посочени в член 8 и 9 от Регламент (ЕО) № 882/2004;
- организирането и изпълнението на планове за действие в непредвидени случаи и извънредни ситуации, възникнали във връзка с болести и други рискове, предизвикани от храни от животински произход, застрашаващи здравето на хората;
- организирането на сътрудничество и взаимопомощ.

9.2. Категоризиране на риска

Официалният контрол върху продуктите за растителна защита се извършва въз основа на категоризиране на риска, на база контролната дейност от предходни години. Обектите за контрол се определят в зависимост от извършения от инспекторите на ОДБХ анализ на риска, което включва:

А. При контрол на предлагането на пазара на ПРЗ:

- Проследяване предлагането на неразрешени и/или забранени ПРЗ.

- Проследяване предлагането на ПРЗ с изтекъл срок на годност.
- Продажба на ПРЗ в нерегламентирани за целта обекти.

Б. При контрол на употребата на ПРЗ от земеделски производител:

- Структурата на отглежданите култури за съответния район и изготвяне на представителна извадка на земеделски производители по видове култури които отглеждат;
 - Култури, изискващи интензивна растителна защита.
 - Въз основа на данни, получени от инспекторите, отговарящи за агроекологичния район по отношение на плътността, развитието и разпространението на вредителите над прага на икономическа вредност, на база дългосрочна прогноза.
- При каламитет и епифитотия през вегетационния период.
- По сигнал за нерегламентирана употреба на продукти за растителна защита.
- При констатирани несъответствия при предходни инспекции.
- Земеделски производители които не водят записи според изискванията на нормативната уредба.

В. Инспекции извън предварително планирания официален контрол:

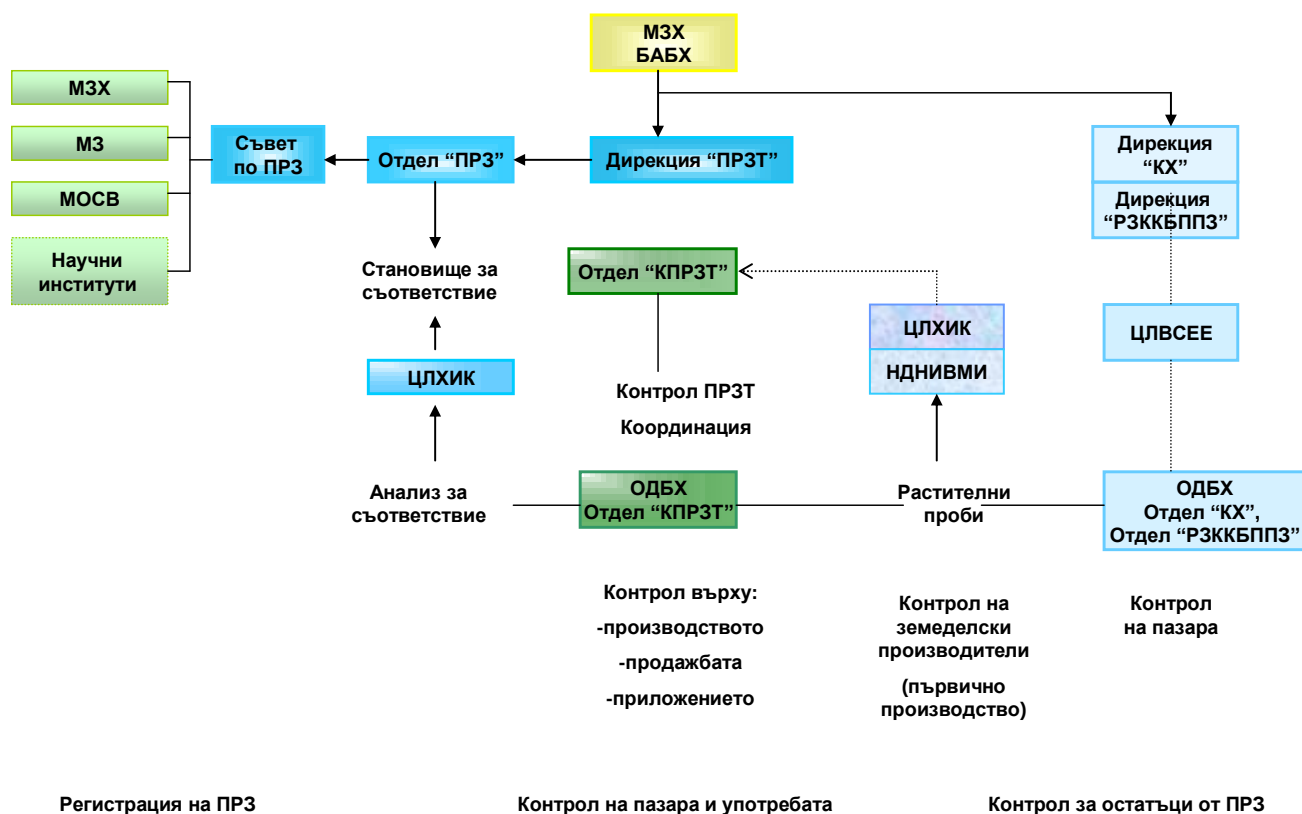
Освен предварително планираните, инспекции се извършват и по допълнителни указания и писма на МЗХ, във връзка с постъпили нотификации по системата RAPEX, по сигнали и жалби на физически и юридически лица и др.

Инспекции по сигнал се извършват в срок до един работен ден от подаването на сигнала и отразяването му в дневник за подадените жалби и сигнали в ОДБХ или БАБХ. Тези инспекции следва да се предвидят в плановете за контрол, като за база се вземат получените през предходната година сигнали.

9.3. Обща организация и структура на БАБХ

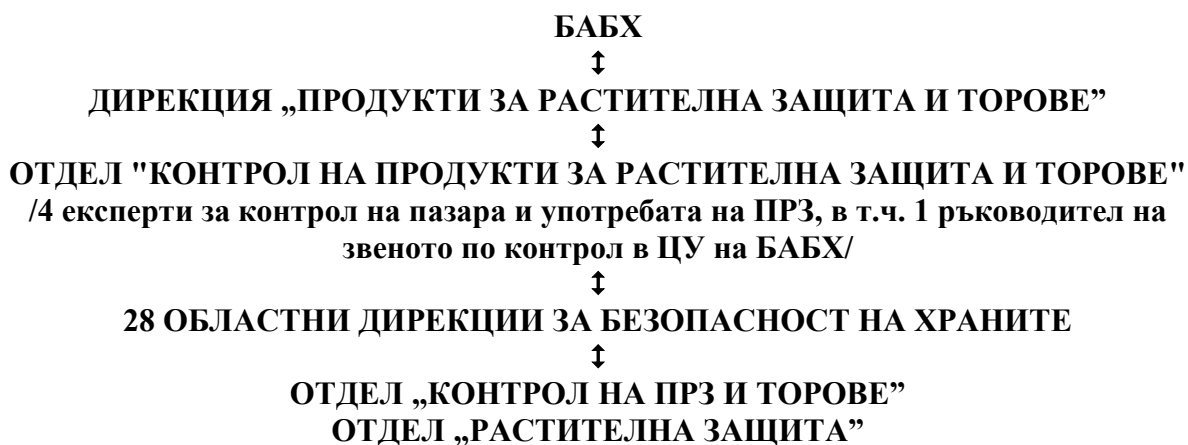
Дирекция “Продукти за растителна защита и торове” и дирекция “Растителна защита и контрол на качеството и безопасността на пресни плодове и зеленчуци” методически ръководят и контролират отделите “Контрол на ПРЗ и торове и “Растителна защита” към областните дирекции по безопасност на храните.

СТРУКТУРА НА КОНТРОЛНА СИСТЕМА ПРОДУКТИ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И ОСТАТЪЦИ ОТ ПЕСТИЦИДИ

9.4. Организация на контролната дейност на БАБХ върху предлагането на пазара и употребата на продуктите за растителна защита

Официалният контрол, извършван от БАБХ по отношение на пускането на пазара и употребата на продуктите за растителна защита, използвани при първичното производство на земеделски култури, предназначени за храна или за фураж или за производство на храна или фураж, е организиран в следната схема:

/общо 91 инспектори за контрол на пазара и употребата на ПРЗ, в т.ч.
28 регионални отговорници за контрол на ПРЗ/

Контролът върху продуктите за растителна защита законодателно е уреден със Закона за защита на растенията и Наредба № 104 от 22 август 2006г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита.

Продуктите за растителна защита се:

- предлагат на пазара и се употребяват, когато са разрешени по реда на Закона за защита на растенията;
- предлагат на пазара с етикети на български език;
- предлагат на пазара в оригинални запечатани опаковки на производителя или преупаковани от лице, което притежава разрешение за това.

БАБХ контролира:

- производството, преупаковането, съхранението, вноса, пускането на пазара, предлагането за продажба, търговията и употребата на продукти за растителна защита по отношение на формулацията, етикетирването, съдържанието на етикетите и тяхното съответствие с продукта за растителна защита;
- употребата на ПРЗ от земеделските производители при първичното производство на земеделски култури, предназначени за храна или за фураж;
- производството, вноса, съхранението и транспортирането на неодобри активни вещества и на неразрешени ПРЗ.

Контролните органи имат право да:

1. инспектират всички обекти, в които се произвеждат, преупаковат, съхраняват и

- предлагат ПРЗ;
2. инспектират местата, където се употребяват ПРЗ;
 3. инспектират лицата, които употребяват ПРЗ;
 4. изискват от инспектираните лица документи, свързани с предмета на контрола;
 5. вземат проби от ПРЗ за лабораторен анализ за съответствие с показателите, одобрени при разрешаването;
 6. вземат проби от почви, растения и растителна продукция за извършване на лабораторен анализ за остатъчни количества от ПРЗ;
 7. вземат проби от работния разтвор, с който се третира растения и други обекти, за анализ на вида на ПРЗ и прилаганата концентрация (доза);
 8. съставят констативни протоколи и актове за нарушения;
 9. дават задължителни предписания за отстраняване на допуснатите нарушения;
 10. преустановяват продажбата или изземват ПРЗ, които:
 - а) не са разрешени съгласно Закона за защита на растенията;
 - б) са с изтекъл срок на годност;
 - в) се предлагат на пазара в опаковки, несъответстващи на изискванията;
 - г) при лабораторния анализ са показали несъответствия с показателите, одобрени при разрешаване на ПРЗ;
 - д) не са етикетирани съгласно изискванията;
 - е) са от първа (професионална) категория на употреба и се предлагат извън регламентираните места;
 11. сезират съответните компетентни органи, имащи отношение към констатираните нарушения;
 12. забраняват употребата или изземват ПРЗ от лицата, които ги употребяват, когато:
 - а) продуктът не е разрешен за предлагане на пазара и употреба в страната;
 - б) продуктът е предназначен за култури извън сеитбооборота на културите в стопанството;
 - в) продуктът се прилага не според разрешената му употреба.

Контролните проби от ПРЗ или растения се предоставят за анализ в Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) към БАБХ.

9.5. Персонал, провеждащ официалния контрол върху ПРЗ

Контролната дейност на територията на страната, на централно ниво се организира, координира, обобщава и анализира от 4 експерта от отдел „Контрол на ПРЗ и торове” към дирекция „Продукти за растителна защита и торове”, а на регионално ниво се извършва от 91 инспектора от 28 Областни дирекции по безопасност на храните.

Всички експерти и инспектори са с висше агрономическо образование, с образователна степен магистър и са държавни служители. За осъществяването на контролната дейност инспекторите са обезпечени с необходимите технически средства и оборудване, с изключение на мобилна интернет връзка.

Изпълнителният директор на БАБХ със заповед определя ръководител на звеното по контрол в ЦУ на БАБХ и регионален отговорник по контрола във всяка Областна дирекция по безопасност на храните и лицата, които осъществяват контрола.

Лицата, определени в заповедта, при изпълнение на служебните си задължения по осъществяване на контрола са подчинени на ръководителя на звеното по контрол в ЦУ на БАБХ.

Ръководителят на звеното по контрол в ЦУ на БАБХ ежегодно извършва вътрешна проверка върху дейността на инспекторите, осъществяващи контрола по

програма, утвърдена от директора на дирекция “Продукти за растителна защита и торове”.

Контролните органи преминават ежегодно обучения, свързани с предмета на контрола, по програма, утвърдена от изпълнителния директор на БАБХ.

9.6. Методи на контрол и използвани техники

Официалния контрол върху продуктите за растителна защита се извършва като се използват подходящи методи и техники на контрол, като инспекции на обекти, изпълнение на мониторингови програми, вземане на проби от ПРЗ и растителни проби и извършване на анализ, в съответствие с изискванията на чл. 10 на Регламент (ЕО) № 882/2004.

Ръководителят на звеното по контрол в БАБХ в срок до 30 януари изготвя Национален план и програма за контрол на пазара и Национален план и програма за контрол върху употребата на ПРЗ за извършване на проверки за текущата календарна година, които се утвърждават от изпълнителния директор на БАБХ.

Националните планове и програми се изпращат в 7-дневен срок от утвърждаването им на регионалния отговорник по контрола във всяка ОДБХ.

Въз основа на националните програми за извършване на проверки, регионалните отговорници по контрола изготвят график за броя на инспектираните обекти по месеци на територията на съответната ОДБХ. Непосредствено преди проверката отговорникът по контрол в ОДБХ и инспекторите определят обектите, които ще бъдат посетени.

Инспекциите се извършват от инспекторите от ОДБХ и/или от ръководителя и експертите на звеното по контрол в ЦУ на БАБХ, при спазване на изискванията и реда, посочени в Процедурите за инспекции на селскостопански аптеки, складове за съхранение и търговия с ПРЗ, цехове за преупаковане на ПРЗ и на земеделски производители.

При всяка проверка се съставя доклад от инспекция по утвърден образец, в който се отбелязват проверените контролни точки и констативен протокол, в който се описват обстоятелствата при проведената инспекция. При констатирани нарушения се дават предписания, с фиксиран срок за отстраняване на несъответствието, като се прави последваща проверка или се съставят актове за установяване на нарушение, на основание Закона за защита на растенията. Наказателните постановления се издават от директора на ОДБХ. Установяването на нарушенията, издаването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

За извършените проверки регионалните отговорници по контрола изпращат справки и изготвят периодично доклади, които се обобщават от ръководителя на звеното по контрол в ЦУ на БАБХ.

9.7. Обекти на официалният контрол

А. Контрол на пазара на ПРЗ:

Контролът върху предлагането на пазара на продуктите за растителна защита се осъществява съгласно годишен Национален план за контрол на пазара на продукти за растителна защита.

I. Основна цел:

Да се гарантира предлагането на пазара и употребата само на разрешени продукти за растителна защита, съгласно реда, предвиден в Закона за защита на

растенията. Да се осигурят добрите практики при търговията с ПРЗ и защита интересите на потребителите.

II. Вид на инспектираните обекти и планиране на инспекциите:

А. Селскостопански аптеки – инспектират се от 80 % до 100 % от броя на регистрираните обекти.

Б. Складова база за съхранение и търговия на ПРЗ – инспектират се 100 % от броя на регистрираните обекти.

В. Цехове за преупаковане на ПРЗ – инспектират се 100 % от броя на регистрираните обекти, два пъти годишно.

Г. Нерегламентирани обекти – броят на инспекциите се определя в зависимост от броя на предполагаемите (възможните) обекти, където съществува риск от нерегламентирана търговия с ПРЗ.

Периоди за инспекция на обектите:

- Планови инспекции в обектите - планират се в Регионалната програма на ОДБХ, като брой инспекции по месеци и брой на инспекциите за един инспектор.
- Внезапни инспекции - извършват се през цялата година, в зависимост от рисковите обекти и по преценка на регионалния отговорник по контрол на ОДБХ.
- Инспекции по сигнал - извършват се в срок до един работен ден от подаването на сигнала и отразяването му в Дневник за подадени сигнали и жалби.

Б. Контрол върху употребата на ПРЗ:

Контролът върху употребата на продукти за растителна защита се осъществява съгласно годишен Национален план за контрол на употребата на продукти за растителна защита.

I. Основна цел

Да се гарантира правилната употреба на продуктите за растителна защита (ПРЗ) при производство на растения и растителни продукти, спазвайки изискванията на Добрата растителнозащитна практика (ДРЗП) или интегрираното управление на вредителите.

II. Вид на инспектираните обекти и планиране на инспекциите:

А. Документален контрол - водене на записи от земеделските производители.

Б. Употреба на ПРЗ:

1. С наземна техника;
2. За обеззаразяване на семена;
3. Чрез фумигация;
4. С авиационна техника.

Броят на инспекциите се определя на база от 3% до 5% от регистрираните земеделски производители на растителна продукция, в т.ч. и първично производство на земеделски култури, предназначени за фураж. Планира се въз основа на категоризиране на риска, в зависимост от извършения от инспекторите от БАБХ анализ на риска, като се вземат предвид следните показатели:

- анализ на структурата на отглежданите култури за съответния район и изготвяне на представителна извадка на земеделски производители по видове култури които отглеждат;

- класификация на културите, според интензивността на растителнозащитните мероприятия, които се прилагат при тях, съгласно технологията на отглеждане;

- данни за плътността, развитието и разпространението на вредителите над прага на икономическа вредност, получени от инспекторите, отговарящи за съответния агроекологичен район;

- обявен каламитет или епифитотия през вегетационния период;
- сигнали за нерегламентирана употреба на продукти за растителна защита;
- констатирани несъответствия при предходни инспекции;
- земеделски производители, които не водят записи според нормативната уредба.

Периоди за инспекция на обектите:

Всяка ОДБХ планира периодите за провеждане на инспекциите при земеделските производители, в зависимост от естеството на отглежданите култури в Агроекологичния район и извършваните растителнозащитни мероприятия за съответния период. Изготвя се график за брой инспекции по месеци за всеки един инспектор.

При контролната дейност върху употребата на ПРЗ се вземат предвид следните обстоятелства:

- установените рискове, свързани с търговията и употребата на ПРЗ или с процеси, дейности или действия, които могат да повлияят на безопасността на растителната продукция;
- водената документация от търговците на ПРЗ и от земеделските производители по отношение на съответствието с нормативните изисквания;
- документираните от компетентните органи данни за установени при предишни проверки несъответствия в дейността на търговците и земеделските производители с нормативните изисквания;
- всяка друга информация, която би могла да свидетелства за несъответствие.

9.8. Планиране на инспекциите

А. Контрол на пазара на ПРЗ

План за извършване на официален контрол върху предлагането на пазара на ПРЗ

ОДБХ	Брой инспекции	Брой регистрирани обекти			Нерегламентирани обекти
		Аптеки	Складове	Цехове	
1	2	3	4	5	6
Благоевград	56	49	1	0	6
Бургас	57	42	9	0	6
Варна	64	37	21	0	6
Търговище	20	10	6	0	4
Шумен	40	15	21	0	4
В. Търново	44	31	7	0	6
Габрово	21	17	1	0	3
Видин	20	14	0	0	6
Враца**	53	36	9	1	6
Монтана**	36	19	11	1	4
Добрич	35	19	10	0	6
Силистра	28	19	5	0	4
Кюстендил	35	23	7	0	5
Плевен	58	34	18	0	6
Ловеч	21	15	2	0	4
Пловдив*/***	175	113	49	5	3

Пазарджик**	92	51	33	3	2
Смолян	15	12	0	0	3
Русе*	53	20	27	0	6
Разград	28	14	11	0	3
София-град	48	33	10	1	3
София-област	23	20	0	0	3
Перник	11	5	3	0	3
Ст. Загора	74	48	20	0	6
Сливен	38	25	9	0	4
Ямбол	43	15	24	0	4
Хасково**	64	50	4	2	6
Кърджали	22	19	0	0	3
ОБЩО:	1274	805	318	13	125

Забележка:

* 80% от общо регистрираните селскостопански аптеки

** в брой инспекции е включена два пъти годишно проверка на всеки един от регистрираните цехове за препаковане на ПРЗ

Национална програма за вземане на проби за съответствие на ПРЗ

ОДБХ	Брой проби от ПРЗ за съответствие
Благоевград	8
Бургас	10
Варна	10
Търговище	4
Шумен	3
ВеликоТърново	10
Габрово	3
Видин	8
Враца	10
Монтана	5
Добрич	10
Силистра	3
Кюстендил	8
Плевен	10
Ловеч	5
Пловдив	15
Пазарджик	10
Смолян	3
Русе	10
Разград	3
София-град	6
София-област	4
Перник	3
Стара Загора	10
Сливен	8
Ямбол	8
Хасково	10
Кърджали	3
ОБЩО:	200

Б. Контрол върху употребата на ПРЗ

Национална програма за контрол върху употребата на ПРЗ от земеделски производители.

ОДБХ	Общ брой регистрирани земеделски производители на растениевъдна продукция към 31.12.2010г.	Регистрирани земеделски производители на растения предназначени за фураж за 2010г. (1)	Плануван брой земеделски производители на растения предназначени за фураж за контрол през 2011г. (2)	Плануван общ брой земеделски производители за контрол през 2011г. от 3 % до 5 % (3)
1	2	3	4	5
Благоевград	1472	3	1	74
Бургас	2032	42	1	102
Варна	1571	302	3	79
Търговище	756	222	2	38
Шумен	1873	50	1	94
Велико Търново	1829	322	3	91
Габрово	312	36	1	16
Видин	785	18	1	39
Враца	1003	138	2	50
Монтана	835	18	1	42
Добрич	2971	92	2	149
Силистра	1655	68	2	83
Кюстендил	656	5	1	33
Плевен	1669	122	3	83
Ловеч	435	16	1	22
Пловдив	7017	91	2	351
Пазарджик	2830	10	1	142
Смолян	594	2	0	30
Русе	1842	206	3	92
Разград	1358	125	2	68
София-град	886	93	1	44
София-област	1485	54	1	74
Перник	312	32	1	16
Стара Загора	2499	138	2	125
Сливен	2274	580	5	114
Ямбол	1760	141	2	88
Хасково	3758	73	2	188
Кърджали	447	0	0	22
ОБЩО:	46916	2999	47	2349

Забележка:

(1) Регистрираните земеделски производители на растения, предназначени за фураж са част от общия брой регистрирани земеделски производители.

(2) Плануваният брой на земеделските производители на растения, предназначени за фураж (колона №4), са част от общия брой инспектирани земеделски производители - (колона №5).

ОДБХ	Брой проби за остатъци от пестициди при първично производство на земеделски култури, предназначени за храна	Брой проби за остатъци от пестициди при първично производство на земеделски култури, предназначени за фураж	Проби от извънредни проверки за идентификация на ПРЗ (при подмор на пчели, хербициден ефект и др.)	БРОЙ РАСТИТЕЛНИ ПРОБИ ЗА ОДБХ
1	2	3	4	5
Благоевград	5	0	1	6
Бургас	2	1	2	5
Варна	1	2	2	5
ВеликоТърново	1	2	2	5
Видин	2	0	1	3
Враца	1	2	2	5
Габрово	1	0	1	2
Добрич	2	2	2	6
Кърджали	2	0	1	3
Кюстендил	3	0	1	4
Ловеч	2	0	1	3
Монтана	2	0	2	4
Пазарджик	3	0	2	5
Перник	2	0	1	3
Плевен	2	2	2	6
Пловдив	7	0	2	9
Разград	0	2	2	4
Русе	1	1	2	4
Силистра	1	0	1	2
Сливен	3	0	1	4
Смолян	2	0	1	3
София-град	0	0	2	2
София-област	3	0	1	4
Стара Загора	4	0	1	5
Търговище	1	0	2	3
Хасково	5	0	1	6
Шумен	1	0	2	3
Ямбол	2	1	1	4
ОБЩО:	61	15	42	118

Забележка:

Цифрите в горните таблици са за планиран контрол за период от една календарна година. За база са взети показателите от 2011 година и всяка година те варират около този брой, в зависимост от промяната в броя на регламентиранияте обекти за търговия с ПРЗ и в зависимост от броя на регистрираните земеделски производители на растениевъдна продукция за всяка година.

10. Ресурси, подпомагащи провеждането на официалния контрол върху ПРЗ

Българската агенция по безопасност на храните разполага с лаборатория, която подпомага контролната дейност върху ПРЗ - Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) - София. В нея се извършват анализи на взети при

контролната дейност проби от ПРЗ, за установяване на съответствие с показателите одобрени при разрешаването на продуктите.

При установени несъответствия се изпраща писмо с резултатите от изпитването до изпълнителния директор на БАБХ. В ЦЛХИК или във външна лаборатория се извършват анализи и на растителни проби за идентификация на използваните ПРЗ и суровини и продукти от растителен произход, за анализ на съдържанието на остатъци от пестициди.

Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол има изградена и функционираща система за управление на качеството (СУК). Тя е акредитирана в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025 от ИА "БСА" за анализ на активни бази на ПРЗ.

Тя е Национална референтна лаборатория за остатъци от пестициди в плодове и зеленчуци. Лабораторията има вътрешнолабораторна програма за осигуряване на качеството, която стриктно се спазва.

11. Контрол чрез вземане на проби

При инспекциите на селскостопанските аптеки, складове и цехове се вземат проби от ПРЗ за съответствие по годишната национална програма за контрол на пазара. Пробите се изпращат за анализ в Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол.

Освен пробите от ПРЗ, които се вземат от инспекторите при проверките и съобразени с Националния годишен план за контрол на пазара, проби се вземат и при констатиране на нарушения, както и при заявяване от фирми, търгуващи с ПРЗ, за извършване на анализ за съответствие и за удължаване срока на годност на определени продукти и партиди.

За продуктите за растителна защита, за които при контролната дейност се установи, че са неразрешени, с изтекъл срок на годност, с несъответствия по отношение на етикета или с несъответствие доказано при анализа, се спират от продажба, като се дава съответното разпореждане за безопасното обезвреждане на ПРЗ, съгласно Закона за управление на отпадъците. Иззетите ПРЗ от контролния орган при конфискация се съхраняват в определените за това складове на територията на страната.

При инспекциите на земеделските производители са вземат растителни проби за идентификация на използваните ПРЗ, във връзка с изпълнение на Националния годишен план за контрол на употребата на ПРЗ, както и при участие на инспекторите в комисии по жалби от граждани, за установяване на щети от хербициден ефект и подмор на пчели.

По програмата за контрол на остатъци от пестициди при първично производство на продукти от растителен произход, предназначени за храна или фураж, се вземат проби от местата на производство (полето, оранжерии), при прибиране на реколтата, от набрана продукция, преди предлагането им на пазара. Пробите се изпращат за анализ в Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол.

При установени несъответствия – съдържание на забранено активно вещество, съдържание на активни вещества неразрешени при определени култури, контролните органи предприемат последващи действия, като на земеделските производители се правят предписания или се съставят актове за нарушение по Закона за защита на растенията.

При установяване на остатъци от пестициди със стойности над МДК продукцията се проследява и се прилагат мерките по Закона за храните и Закона за фуражите.

12. Документирани процедури

12.1. Годишен Национален план за контрол на пазара на ПРЗ и Национална програма за инспекции.

- Регионален план за контрол на пазара и график, в който са заложиени броя проверки по месеци и броя на проверките за един инспектор в ОДБХ.
- Годишна програма за вземане на проби от ПРЗ за съответствие.
- Процедури за инспекция на:
 - селскостопанска аптека;
 - складова база;
 - цех за преупаковане;
 - процедура за вземане на средни проби от ПРЗ;
 - процедура за изземване/конфискуване на продукти за растителна защита.

12.2. Годишен Национален план за контрол на употребата на ПРЗ и Национална програма за инспекции.

- Регионален план за контрол на употребата и график, в който са заложиени броя проверки по месеци и броя на проверките за един инспектор в ОДБХ.
- Годишна програма за вземане на листни проби за идентификация на употребените ПРЗ.
- Процедури за инспекция:
 - При земеделски производител;
 - При авиотретиране;
 - При фумигация;
 - При обеззаразяване на семена;
 - Процедура за вземане на проби от растения и растителни продукти за идентификация на използваните ПРЗ

12.3. Процедура за вземане на проби от продукти от растителен произход за остатъци от пестициди, по програма за мониторинг на остатъци от пестициди в суровини и продукти от растителен произход.

Чрез цитираните процедури е въведен унифициран подход при осъществяването на контрола, както и спазване на общи правила за изпълнението му. Следените показатели са измерими. Процедурите гарантират оперативно, съгласувано, прозрачно и целенасочено изпълнение на показателите.

13. Обучение на персонала, който извършва официален контрол

Съгласно чл. 6 на Регламент (ЕО) № 882/2004 компетентните органи гарантират, че всички инспектори, които извършват официален контрол са получили подходящо обучение, което им дава възможност да изпълняват задълженията си компетентно и последователно да извършват официалния контрол. Информирани са за новостите в своята сфера на компетентност и при необходимост получават допълнително обучение.

В рамките на БАБХ дирекция “Обучение и квалификация” изготвя програми, организира и координира провеждането на курсове за обучение и повишаване на квалификацията на служителите на агенцията, както и на новоназначени служители.

На основание Наредба № 104 за контрол върху предлагането на пазара и употребата на ПРЗ контролните органи преминават ежегодно обучения, свързани с предмета на контрола, по програма, утвърдена от изпълнителния директор на БАБХ.

БАБХ залага в Годишния план за обучение на експертите и инспекторите планови и извънпланови, вътрешни и външни обучения за повишаване на тяхната компетентност по отношение на измененията и допълненията в правната уредба на Р България и на ЕО, във връзка с контролната дейност, както и на езиковата и компютърна подготовка.

На базата на планираните от БАБХ годишни обучения, директорът на ОДБХ прави предложения и утвърждава регионален план за организиране и провеждане на тематични обучения за инспекторите, свързани с предмета на контролната дейност, в зависимост от необходимостта, определена на базата на установени пропуски, констатиращи в процеса на осъществяване на инспекциите.

Всяко обучение се документира, като се записва предмета и нивото на обучението, броя на дните за обучение, броя на участниците. Всички обучения се удостоверяват със сертификат, като копие от сертификата да се поставя в досието на инспектора.

Обучения се провеждат в следните случаи:

- при постъпване на работа;
- при новости в националното и европейско законодателство;
- за повишаване на езиковата и компютърна подготовка;
- при идентифицирани слабости в изпълнението на задълженията;
- по искане от инспекторите;
- след анализи на доклади от одити;
- съобразно предвидени обучения, залегнали в плана на БАБХ.

Всички настъпили промени в нормативни актове в областта на контрола на ПРЗ са достояние на инспекторите от БАБХ. На централно ниво се изготвят указания за инспекторите и се предоставят по съответните ОДБХ, за сведение и изпълнение. При възникване на въпроси от страна на инспекторите, своевременно се търси отговор, включително и чрез контакти и запитвания на експерти от други държави-членки или ЕК.

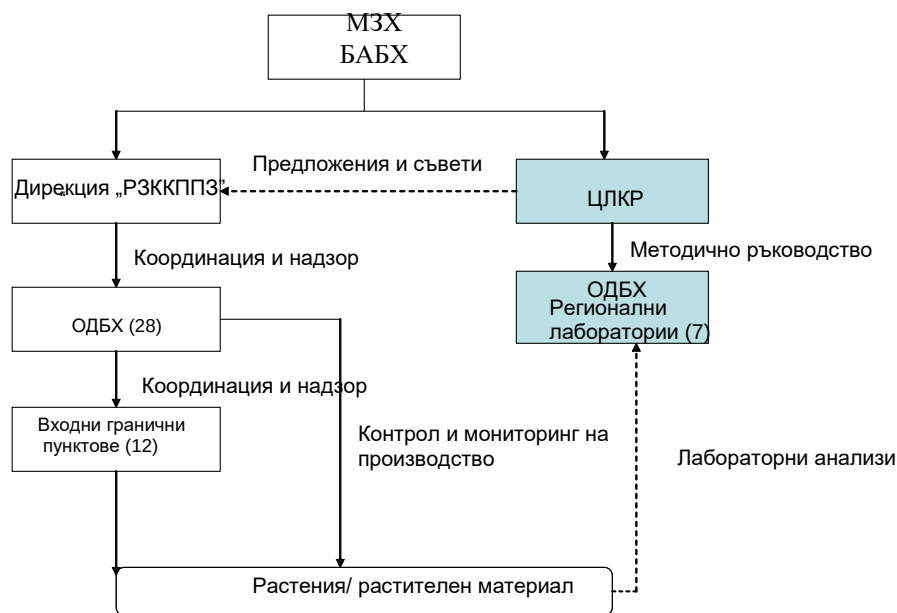
Съгласно Закона за държавния служител два пъти в годината се провеждат срещи между инспекторите и преките им ръководители, за атестация на тяхната дейност, като и се анализират степента на изпълнение на заложените в контролния план цели, както и компетентността на инспектора по изпълнение на неговите задължения.

14. Лаборатории

В ЦЛХИК към БАБХ или във външни лаборатории се извършват изпитвания на продукти за растителна защита, минерални и органични торове, местно производство и внос, за съответствие с физико-химичните показатели, съгласно действащото законодателство.

ЦЛХИК е акредитирана за всички свои дейности, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006, има изградена и функционираща Система за управление на качеството, оборудвана е с необходимата аналитична апаратура, разполага с високо квалифициран персонал и прилага стандартите и методите, съгласно действащото европейско и национално законодателство, в съответната област на изпитване.

10. Контролна система за здраве на растенията

10.1. Дейности

Дирекция «РЗККППЗ» в БАБХ организира, ръководи и извършва фитосанитарен контрол на растения, растителни и други продукти, потенциални преносители на вредители, провежда карантинни мерки при вноса, износа, производството, съхранението, търговията и движението на растения, растителни и други продукти и издава съответните документи.

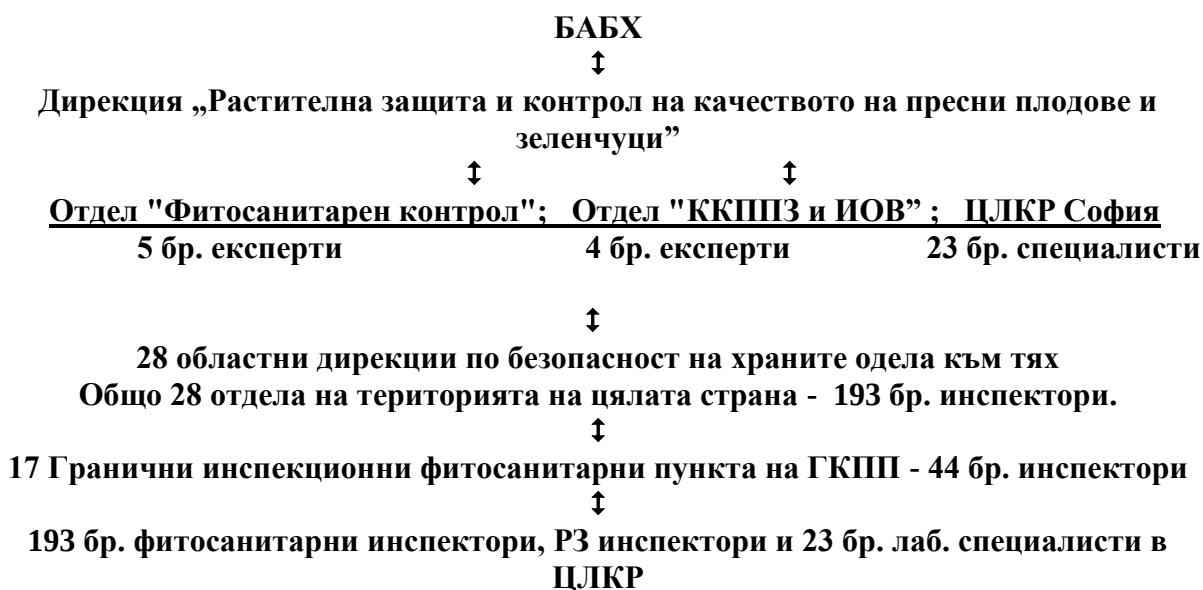
Дейността на БАБХ в областта на фитосанитарния контрол, растителното здраве и фитосанитарните мерки са уредени в международен аспект от Международната конвенция по растителна защита (МКРЗ), а в национален - в Закона за защита на растенията (ЗЗР) и Наредба № 1 за фитосанитарен контрол (ФСК), която е напълно хармонизирана с Директива 2000/29 на ЕК и се състои в:

- граничен фитосанитарен/карантинен/контрол на вноса на растения и растителни продукти за България и страни членки на ЕС, в съответствие с европейските стандарти и Директиви 2000/29, 98/22 и др.
- фитосанитарен контрол при производството на растения и растителни продукти и ефективни наблюдения на територията на страната по отношение на карантинни вредители по растенията и растителните продукти съгласно изискванията на Директива 2000/29 ЕС, Наредба № 1 за ФСК и ЗЗР.
- разработване и провеждане на фитосанитарни мониторингови програми при различни растителни видове за своевременно установяване и предотвратяване разпространението на регулирани вредители на територията на страната и ЕС, изцяло съобразени с Директива 2000/29 на ЕС и Решенията на ЕК за предприемане на спешни мерки за предотвратяване разпространението на територията на ЕС на определени вредители.
- обмен на информация и данни чрез системата „EUROPHYT“ за бърз обмен на информация за установени огнища от карантинни вредители или заловени такива на външни граници на ЕС.
- лабораторно-диагностична мрежа за лабораторни експертизи диагностика и идентификация на карантинни вредители се състои от 7 регионални лаборатории

за рутинни анализи, които методически се ръководят от Централна лаборатория по карантинна на растенията /ЦЛКР/. Основната дейност на ЦЛКР включва:

- Разработване на нови методи за лабораторен анализ, съобразени със световния опит.
- Обучение на лабораторни специалисти:
 - Лабораторна експертиза на почви, растения и растителни продукти от местно производство.
 - Лабораторна експертиза на посевен и посадъчен материал по Закон за посевния и посадъчния материал.
 - Оторизация на лаборатории за осъществяване на здравен анализ;
 - Извършване на арбитражни анализи.
- организира, ръководи и извършва прогноза и сигнализация за борба с вредителите, изготвя препоръки и осъществява технологичен контрол по опазването на земеделските култури;
- внедрява принципите на Добрата растителнозащитна практика по култури и принципите на интегрираната растителна защита.

10.2. Организация на контролната дейност в областта на растителното здраве.

10.3. Права и задължения на фитосанитарните инспектори:

- да влизат в митници, митнически бюра, безмитни зони, морски и речни пристанища, летища, железопътни и автобусни гари, пощенски станции, в складове и хранилища към тях и всички помещения на влизащите в страната влакове, плавателни съдове, самолети от гражданския транспорт и моторни превозни средства за извършване на фитосанитарни прегледи на намиращите се там материали, пратки и багажи;
- да посещават и извършват прегледи на посеви и насаждения, разсадници, маточници, оранжерии, ботанически градини, опитни участъци на институти и станции, фирми, арендатори, земеделски кооперации, лични стопанства, складове и преработвателни предприятия;

- да извършват периодични прегледи на растенията и растителните продукти, които се продават на тържищата и пазарите;
- да изискват от съответните учреждения, предприятия, търговци, организации и други документи и сведения за приетите и намиращите се в тях растения, растителни и други продукти;
- да забраняват, задържат и разрешават при условията, определени в Наредба №1 за ФСК, вноса, транзита, износа, отглеждането и придвижването на растителни материали, когато съществува опасност от пренасяне и разпространение на вредители.
- да имат достъп до обекти за съхраняване и поставяне под карантина на пратки или тяхното унищожаване при необходимост.

Фитосанитарните инспектори са длъжни:

- да извършват фитосанитарен контрол и експертиза при внос и транзит на подкарантинни материали;
- да извършват фитосанитарен преглед на стоките от растителен произход, предназначени за износ, реекспорт или за движение в страната, и да ги освидетелстват с фитосанитарен сертификат или паспорт;
- да регистрират в съответни регистри всички внасяни и изнасяни растителни материали и провеждат периодични прегледи на посевите и насажденията с вносен материал, както и складовете и преработващите предприятия;
- да организират и провеждат периодични прегледи на земеделските, горските и декоративните растителни видове за установяване на фитосанитарното им състояние;
- да поставят под карантина заразените с вредители или застрашените от тях райони и да налагат забрани или ограничения за изнасянето от тях на подкарантинен материал;
- да организират и контролират борбата с карантинните вредители във вътрешността на страната;
- при откриване на непознати вредители да вземат проби и ги изпращат за определяне в ЦЛКР, а до определянето да поставят под карантина материалите;
- да съставят актове при констатиране нарушения на Закона за защита на растенията и Наредба № 1 за ФСК.

10.4. Персонал, провеждащ официалния контрол

Правни разпоредби

Член 4 от Регламент (ЕО) № 882/2004 изисква от компетентния орган да гарантира, че има достъп до достатъчно на брой квалифициран и опитен персонал, че има на разположение подходящи и надлежно поддържани съоръжения и оборудване и че сред персонала, който извършва официален контрол, не възниква конфликт на интереси. Посочената разпоредба не се прилага по отношение на растителната защита.

Член 2, параграф 1, буква и) от Директива 2000/29/ЕО на Съвета изисква от държавите-членки да гарантират, че техните държавни служители и квалифицирани кадри притежават необходимите квалификации за правилното прилагане на директивата.

Съгласно член 2, параграф 1, буква ж) от Директива 2000/29/ЕО на Съвета отговорните официални органи могат да делегират изпълнението на предвидените в

посочената директива задачи на юридическо лице, субект на публичното или частното право, „при условие че това лице и неговите членове нямат личен интерес от резултата от предприеманите от него мерки“.

Общо 193 бр. фитосанитарни и РЗ инспектори осъществяват дейностите свързани с растителното здраве на растенията.

Инспекторите от ОДБХ изпълняват задачи, свързани преди всичко с карантина на растенията. В някои случаи на инспекторите от ГИП се възлагат и други задачи, като например наблюдение на територията.

Всички упълномощени да извършват контролна дейност инспектори от ОДБХ разполагат с необходимите материали, инструменти и оборудване, включително и с автомобили за всякакви терени с напълно окомплектовани куфарчета за извършване на инспекции и средства за лична защита.

10.5. Методи на контрол и използвани техники

Правни разпоредби

Член 3 от Регламент № 882/2004 изисква официалния контрол да се извършва редовно, въз основа на риска и с необходимата честота. Контрол се извършва на всеки един от етапите по веригата за производство и преработка, по принцип без предварително предупреждение. Контролът се прилага с едно и също внимание, както по отношение на износа от Европейския съюз, така и към вноса в Съюза и към предлагането на продукти на пазара в рамките на Европейския съюз. Посочената разпоредба не се прилага по отношение на растителната защита и не съществуват общи законови изисквания, които да са еквивалентни, особено по отношение на износа, но в специални случаи съществуват подобни изисквания.

Съгласно член 6, параграф 5 от Директива 2000/29/ЕО на Съвета официалните проверки, посочени във въпросния член, се извършват редовно, в подходящо време, най-малко веднъж годишно и най-малко чрез наблюдение с просто око. Член 12, параграф 1 от същата директива предвижда държавите-членки да организират официални проверки, за да гарантират спазването на условията на посочената директива, и по-специално на член 10, параграф 2; тези проверки се извършват на случаен принцип, без каквато и да е дискриминация по отношение на произхода на растенията, растителните продукти или други предмети и в съответствие със следните разпоредби:

- случайни проверки по всяко време и на всяко място, където са преместени растения;
- растителни продукти или други предмети;
- случайни проверки в предприятията, където се отглеждат, произвеждат, съхраняват или продават растения, растителни продукти или други предмети, както и в предприятията на купувачите;
- случайни проверки едновременно с всякакви други проверки по документи, извършвани по причини, различни от фитосанитарните.

Проверките трябва да са редовни в предприятията, вписани в официален регистър в съответствие с член 10, параграф 3 и член 13в, параграф 1, буква б), и могат да са редовни в предприятията, вписани в официален регистър в съответствие с член 6, параграф 6. Проверките трябва да бъдат селективни, ако има факти, които позволяват да се смята, че една или няколко разпоредби на посочената директива, не са спазени.

Общият годишен план за дейността на отдел „Фитосанитарен контрол“ се изготвя съвместно от експерти от отдел „ФСК“ в дирекция „РЗКППЗ“ в ЦУ на

БАБХ и ЦЛКР. Планът се обсъжда на годишен семинар по фитосанитарен контрол и се включва в общия план за работа на БАБХ.

Относно обследванията за вредители, всяка година се формират работни групи по различните мониторингови програми, състоящи се от експерти от ЦУ на БАБХ, експерти от ЦЛКР, националния докладчик по съответната програма и фитосанитарни инспектори от регионите, където има интензивно производство на наблюдаваните култури. Работната група анализира резултатите от изпълнението за предходната година, изготвя план за наблюдение за всеки регион, периодите за наблюдение, промените в законодателството, и на тази база актуализира броя на инспекциите и пробите за лабораторно изпитване, необходими да се гарантира изпълнението на програмата.

- фитосанитарни мониторингови програми при картофи
- фитосанитарни мониторингови програми при овощни видове
- фитосанитарни мониторингови програми при лозя
- фитосанитарни мониторингови програми при зеленчукови оранжерии
- фитосанитарни мониторингови програми при ягоди и ягодоплодни
- фитосанитарни мониторингови програми при горски видове
- фитосанитарни мониторингови програми при *Diabrotica virgifera virgifera*
- фитосанитарни мониторингови програми при декоративни видове и оранжерии
- Национална програма за картофени цистообразуващи нематоди.

Мониторинговите програми се актуализират ежегодно с промените в нормативната уредба и въвеждане на нови Решения на ЕК за спешни мерки свързани с предотвратяване разпространението на определени вредители.

В член 10 от Регламент (ЕО) № 882/2004 са определени дейностите, методите и техниките на контрол, които следва да се прилагат. Посочената разпоредба не се прилага по отношение на растителната защита, но специфични изисквания относно дейностите по контрола се съдържат в Директива 2000/29/ЕО.

Като цяло официален контрол се извършва на всички етапи на производството, вноса и търговията. Планираните контроли се основават на риска, като тяхната честота и график на провеждане са съобразени с изискванията на законодателството на страната и ЕС.

Основен метод за оценка на фитосанитарното състояние е визуалната проверка на растенията, която винаги в случай на съмнение, се придружава от вземане на проби и лабораторни анализи. Провеждат се също така редовни обследвания, които включват задължително вземане на проби и лабораторно изследване за всички видове вредители като вредителите по картофите.

Разпространено е използването на феромони за мониторинг на *Diabrotica virgifera virgifera* и *Monochamus* spp.

Обследвания за наличие на вредители се извършват на производствените обекти, в зелените зони и горските райони, съгласно изискванията на ЕС.

Инспекциите през вегетационния период се планират и извършват в подходящо време, като ОДБХ изготвя месечни отчети.

Контролът в рамките на системата на фитосанитарните паспорти е основан на редовни посещения на регистрираните производители. Фитосанитарните паспорти се издават от инспекторите, в случай че резултатът от инспекцията отговаря на изискванията.

10.6.1. Обекти за контрол при граничен фитосанитарен контрол на ГКПП

Растенията, растителните и други продукти от трета страна, посочени в приложение № 5, част Б от Наредба № 1 за ФСК, и въведени на митническата територия на Европейската общност, се поставят под митнически надзор съгласно чл. 37, ал. 1 на Митническия кодекс на Европейската общност и под надзора на фитосанитарните органи от момента на въвеждането им. След издаване на заключението от фитосанитарните органи, че са изпълнени условията по чл. 14 на Наредба № 1 за ФСК, растенията, растителните и другите продукти се поставят под един от митническите режими, определени в чл. 4, ал. 16, букви «а», «г», «д», «е» и «ж» на Митническия кодекс на Европейската общност.

Растенията, растителните и други продукти под формата на постелъчен материал, прегради, палети и опаковъчен материал, които се използват при транспорт на всякакви стоки от трети страни и са различни от изброените в ал. 1, се поставят под надзора на фитосанитарните органи от момента на въвеждането им в митническата територия на Европейската общност до установяването, че отговарят на изискванията по тази наредба.

Пратките или партидите от трети страни, за които имат основателни съмнения, че съдържат или се състоят от растения, растителни или други продукти, посочени в приложение № 5, част Б от Наредба № 1 за ФСК, въпреки че не са декларирани като такива. При съмнения, свързани с идентифицирането на стоката, особено относно рода или вида на растенията или растителните продукти или техния произход, пратката се проверява като съдържаща растения, растителни или други продукти, посочени в приложение № 5, част Б от наредбата.

Растенията, растителните или други продукти, за които е дадено митническо направление по чл. 4, ал. 15, букви «б», «в», «г» и «д» или са поставени под митнически режим по чл. 4, ал. 16, букви «б» и «в» от Митническия кодекс на Европейската общност, подлежат на фитосанитарен контрол, когато съществува риск от разпространение на вредители.

Фитосанитарният контрол при внос включва проверка на документите и опаковките на пратките или партидите, а когато е необходимо и на транспортните средства, идентифициране на растенията, растителните и другите продукти и определяне фитосанитарното им състояние. На контрол подлежи всяка пратка и/или партида, за която според митническите изисквания е декларирано, че се състои от растения, растителни и други продукти по чл. 11а, ал. 1 и 2 в съответствие с разпоредбите на приложение № 4 на Международната конвенция за хармонизиране на граничния контрол на стоки (ДВ, бр. 95 от 2000 г.).

Проверките се извършват в местата на въвеждане или на друго място, определено или одобрено от митническите власти и от официалния фитосанитарен орган. Изключения се допускат при условията и по реда на Наредба № 68 от 2006 г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения, растителни и други продукти, осъществявани на места, различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност (ДВ, бр. 47 от 2006 г.), въвеждаща Директива 2004/103. По време на прегледа се вземат проби за допълнителни анализи, за което фитосанитарният инспектор съставя протокол, подписан от представител на вносителя. Съответните членове от решенията за извънредни ситуации изискват от държавите-членки да извършват всяка година официални обследвания, чиято цел е да се установи наличието на определени вредители. Също така се изисква да се спазват и някои условия за движението на растенията—гостоприемници, посочени във въпросните решения. Когато дадена държава-членка ползва опцията, според която

определени растения произхождат от области, за които се знае, че са свободни от конкретните вредители, то статутът на зона, свободна от вредители, трябва да бъде установен.

10.6.2. Обекти за контрол при производството

Фитосанитарен контрол се осъществява чрез фитосанитарни проверки, които се извършват редовно най-малко веднъж в годината и обхващат регистрираните в официалния регистър за ФСК субекти, сградите на производителя, площите за производство, растежната среда на растенията, скиците и документите.

В официалния регистър за фитосанитарен контрол задължително се регистрират:

- всеки производител на растения, растителни и други продукти, посочени в приложение № 5, част А на Наредба № 1 за ФСК;
- всеки вносител на растения, растителни и други продукти, посочени в приложение № 5, част Б на Наредба № 1 за ФСК;
- всяко лице, което събира или разделя партии с растения, растителни и други продукти, посочени в приложение № 5, част А от наредбата;
- магазини, центрове за експедиция и тържища, разположени в определена производствена зона;
- други лица по решение на Европейската комисия съгласно процедурата по чл. 18 (2) на Директива 2000/29/ЕС.

Производството и движението в страната на растения, растителни и други продукти, посочени в приложение № 4, част А, и приложение № 5, част А на Наредба № 1 за ФСК, подлежи на контрол от страна на фитосанитарните инспектори. Този контрол се отнася до растения, растителни и други продукти, отглеждани от производителя или които се намират при него.

Фитосанитарният контрол се извършва върху отделни партии, без да се прилага дискриминация по отношение произхода на растенията, растителните и други продукти:

- навсякъде и по всяко време, когато растенията, растителните и други продукти се придвижват;
- в предприятията, в които растенията, растителните и други продукти се съхраняват или продават, както и в предприятията на купувачите.

Контролът може да бъде редовен или избиращ, когато има данни, че фитосанитарните изисквания не се спазват.

10.6.3. Процедури при осъществяване на фитосанитарния контрол

Всички процедури по прилагане на фитосанитарното законодателство са подробно описани в утвърдените от изпълнителния директор на БАБХ Методически указания, документация и документооборот за прилагането на Наредба №1 за ФСК и в утвърдените мониторингови програми за съответната година.

10.6.4. Обучение на персонала, който извършва официален контрол

Съгласно чл. 6 на Регламент (ЕО) № 882/2004 за официалния контрол, компетентните органи гарантират, че всички инспектори, които извършват официален контрол са получили подходящо обучение, което им дава възможност да изпълняват задълженията си компетентно и последователно да извършват официалния контрол. Информирани са за новостите в своята сфера на компетентност и при необходимост получават допълнително обучение.

Съгласно изискванията на Наредба №1 за фитосанитарен контрол чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2003 г., в сила от 30.06.2003 г.) фитосанитарният контрол се извършва от фитосанитарните инспектори.

БАБХ провежда обучение на фитосанитарните инспектори за повишаване на тяхната квалификация. Обучението на инспекторите е не по-малко от 40 часа за период от три години.

Всички фитосанитарни инспектори задължително преминават различни видове целеви обучения през годината. Това е заложено в чл. 4а ал. 3 от Наредба № 1 за ФСК, където е посочено, че обучението на инспектори е не по-малко от 40 часа за период от три години. Темите на тези обучения се определят въз основа на анализа на резултатите от контрола, установени несъответствия в работата на инспекторите при извършени проверки от ЦУ на БАБХ, анализ на риска при ново установени вредители в съседни страни или други страни членки на ЕС, с които имаме търговски стокообмен, информации от EUROPHYT и прилагане на нови Решения на ЕК за спешни мерки или промени в Директива 2000/29/ЕС и др. Осигурява ежегодно обучение свързано с фитосанитарния контрол, в рамките на програма за обучение, утвърдена от изпълнителния директор на БАБХ.

11. Биологично производство, храни с традиционно специфичен характер, географски указания и наименования за произход

Биологично земеделие

Организация и управление на официалния контрол, извършван от компетентните органи

Министерство на земеделието и храните е отговорно за прилагане на системата за контрол. Контролът и сертификацията се извършват от одобрени контролиращи лица, акредитирани за съответствие с изискванията на Стандарт EN 45011 (ISO/IEC Guide 65). Контролът върху използването на означенията за биологично производство се упражнява от органите на официалния контрол по Закона за храните – Българска Агенция по безопасност на храните.

Контролът за спазване правилата на биологичното производство се осъществява от контролиращи лица – местни и чуждестранни, получили разрешение от министъра на земеделието и храните.

За получаване на разрешение за осъществяване на контрол на биологичното производство, кандидатите подават заявление в Министерството на земеделието и храните, дирекция “Растениевъдство”, отдел “Биологично земеделие”, съгласно чл. 19 и чл. 20 от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз.

Министерството на земеделието и храните изгражда и поддържа информационни регистри на:

1. Лицата, които осъществяват контрол за съответствие на биологичното производство:

http://www.mzh.government.bg/MZH/Libraries/%d0%91%d0%b8%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d0%b8%d1%87%d0%bd%d0%be_%d0%b7%d0%b5%d0%bc%d0%b5%d0%b4%d0%b5%d0%bb%d0%b8%d0%b5-%d0%a0%d0%b5%d0%b3%d0%b8%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b8/info_register_B.G.sflb.ashx

2. Производителите, преработвателите и търговците на земеделски продукти и храни, произведени по биологичен начин:

<http://www.mzh.government.bg/MZH/Libraries/%d0%91%d0%b8%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d0%b8%d1%87%d0%bd%d0%be %d0%b7%d0%b5%d0%bc%d0%b5%d0%b4%d0%b5%d0%bb%d0%b8%d0%b5-%d0%a0%d0%b5%d0%b3%d0%b8%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b8/OPERATORI BZ.sflb.ashx>

Производителите, преработвателите и търговците на биологични храни, трябва да са регистрирани и контролирани от одобрените от министъра на земеделието и храните контролиращи лица.

До 1 януари 2012 г. министърът на земеделието и храните е одобрил 10 контролиращи лица, които осъществяват контролна дейност на територията на Република България. Издадените разрешения се публикуват в Държавен вестник, а Европейската комисия периодично актуализира списъка на одобрените в държавите-членки контролни органи чрез публикация в Официалния вестник на ЕС.

Одобрените контролиращи лица подлежат на ежегодна надзорна проверка. Тя се осъществява от оправомощени от министъра на земеделието и храните служители.

Компетентният орган работи в тясно сътрудничество с Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация” (ИАБСА), като двама от надзорниците (представители на МЗХ) участват при проверките на контролиращите лица, за установяване на съответствието на системата за качество на контролиращото лице със Стандарт EN 45011 (ISO/IEC Guide 65). От друга страна, представител на ИАБСА е член на постоянната междуправителствена консултативна комисия по биологично земеделие към министъра на земеделието и храните.

Съгласно Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, министърът на земеделието и храните или оправомощени от него лица осъществяват **надзор върху контролиращите лица**. Със заповед на министъра на земеделието и храните са определени експерти от Министерството на земеделието и храните – дирекция „Растениевъдство” и Българска агенция по безопасност на храните, оправомощени от министъра да извършват:

1. проверка на съответствието на представената от кандидата за осъществяване на контролна дейност документация, с фактическите условия за извършване на контролната дейност;
2. осъществяват надзор над контролиращите лица.

I. Първоначална проверка (при подаване на заявление за получаване на разрешение от кандидат за извършване на контрол на биологичното производство до компетентния орган)

Съгласно Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, кандидатът подава в Министерството на земеделието и храните заявление.

А) Когато кандидатът е със седалище в държава - членка на Европейския съюз, или в държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, подава заявление в Министерството на земеделието и храните. Заявлението съдържа данни за правния статус на лицето: търговска или съдебна регистрация, единен идентификационен код или код по БУЛСТАТ, наименование (фирма), седалище, адрес (адрес на управление) в Република България и предмет на дейност. Към заявлението се прилагат:

1. копие от регистрация по ЕИК/БУЛСТАТ или копие на документ за вписване в друг регистър съгласно законодателството на държавата - членка на Европейския съюз, или на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

2. нотариално заверено копие на сертификат за акредитация, издаден от Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация", съответно от органа за акредитация на държавата - членка на Европейския съюз, или на държавата - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, в която е седалището на лицето, с който се удостоверява съответствие с изискванията на стандарт EN 45 011, съответно ISO/IEC Guide 65;

3. досие.

Досието съдържа:

1. процедура за извършване на контрол, включваща подробно описание на превантивните и контролните мерки, които контролиращото лице се задължава да прилага при упражняване на контрола, и гаранции за неговата обективност;

2. копие на договор с лаборатория/лаборатории, която/които ще извършва/извършват анализи;

3. мерките, които контролиращото лице прилага при установяване на нарушения;

4. данни за техническото оборудване, с което контролиращото лице разполага;

5. данни за броя на служители на контролиращото лице и за тяхната квалификация и опит в контролната дейност.

Документи, които са издадени на чужд език, се придружават от легализиран превод на български език.

Б) Когато кандидатът е чуждестранно лице със седалище извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, подават заявление в Министерството на земеделието и храните. Заявлението се подава чрез клон, регистриран по реда на чл. 17а от Търговския закон.

Заявлението съдържа данни за правния статус на чуждестранното лице: правна форма, наименование (фирма), седалище, адрес (адрес на управление), предмет на дейност и административна, съдебна или друга регистрация, ако приложимото в съответната страна право изисква такава, данни за регистрацията на клона и адреса в страната.

Към заявлението се прилагат:

1. копие на акта за административна, съдебна или друга регистрация на чуждестранното лице, ако приложимото в съответната страна право изисква такава;

2. копие на удостоверението за регистрация на клон на чуждестранното лице - търговец, в страната;

3. копие на сертификата за акредитация, с който се удостоверява съответствието с изискванията на стандарт EN 45 011, съответно ISO/IEC Guide 65, издаден от орган на акредитация в страна, която е подписала Споразумението за международно признаване към Международния акредитационен форум;

4. досие.

Досието съдържа:

1. процедура за упражняване на контрол, включваща подробно описание на превантивните и контролните мерки, които контролиращото лице се задължава да приложи при осъществяване на контрола, и гаранции за тяхната обективност;

2. копие на договор с лаборатория/лаборатории, която/които ще извършва/извършват анализи;

3. мерките, които контролиращото лице прилага при установяване на нарушения;

4. данни за техническото оборудване, с което контролиращото лице разполага;

5. данни за броя на служителите на контролиращото лице и тяхната квалификация и опит в контролната дейност.

Документи, които са издадени на чужд език, се придружават от легализиран превод на български език.

След подаване на заявлението за осъществяване на контрол на биологичното производство от местно и чуждестранните лица, в Министерството на земеделието и храните, дирекция “Растениевъдство”, отдел “Биологично земеделие” се стартира процедурата за разглеждане на заявлението и издаване на разрешение.

При проверка на съответствието на представената от заявителя документация и проверката на място за установяване на съответствието ѝ с фактическите условия за извършване на контролната дейност, упълномощените от министъра на земеделието и храните длъжностни лица констатира дали са изпълнени условията, посочени в член 27, параграф 5 на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета:

- има ли точно описание на задачите, които контролният орган може да извършва, и на условията, при които може да ги извършва;
- има ли доказателство, че контролиращото лице: притежава опита, оборудването и инфраструктурата, необходими за извършването на възложените му задачи; притежава достатъчен брой подходящ квалифициран и опитен персонал, както и е безпристрастен и незасегнат от всякакъв конфликт на интереси по отношение на изпълнението на възложените му задачи;
- акредитирано ли е контролиращото лице по последно нотифицирания вариант в Официален вестник на Европейския съюз, серия С, на европейски стандарт EN 45011 или ISO Guide 65 („Общи изисквания за органи, които оперират със системи за сертификация на продукти“) и е одобрен от компетентните органи;
- контролният орган редовно съобщава на компетентния орган резултатите от извършения контрол или при поискване от компетентния орган. Ако резултатите от контрола показват неизпълнение или вероятност за неизпълнение, контролният орган незабавно информира компетентния орган;
- разработена ли е стандартната процедура за контрол, в която подробно да са описани контролните и превантивни мерки, които контролиращото лице прилага над подлежащите на контрола му оператори;
- санкциите, които контролният орган възнамерява да наложи в случай на установени нередности и/или нарушения.

Министърът на земеделието и храните издава разрешение за осъществяване на контрол на биологичното производство на конкретно контролиращо лице, само ако Постоянната междуведомствена консултативна комисия по биологично земеделие излезе с положително становище, след запознаване с доклада на оправомощените от министъра лица.

Разрешението се издава за срок до изтичането на срока на сертификата за акредитация. Издаденото разрешение се обнародва в Държавен вестник.

II. Текущ надзор

След издаване на разрешението за осъществяване на контролна дейност на контролиращите лица, съгласно Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и означаването на биологичните продукти, оправомощените лица от министъра на земеделието и храните осъществяват надзор над

контролиращите лица. Оправомощените от министъра лица извършват ежегодни надзорни проверки на одобрените контролиращи лица. Всяка проверка протича на два етапа:

- Проверка на документация в офиса на контролиращото лице. По време на надзора в офиса се оценяват процедурите и санкциите на контролиращото лице и дали то ги следва при извършвания от него контрол над бенефициентите. Произволно се избират от картотеката на контролиращото лице досиета на оператори и се проверява цялата документация. Проверява се дали в инспекционните доклади за извършване на инспекция са включени минималните изисквания за контрол, съгласно Дял IV на Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008. Подробно се изследват докладите от инспекцията, проследява се дали е извършвана минимум по една пълна инспекция на място, дали са подписани от инспектирания оператор на биологичното производство. Разглеждат се издадените сертификати и приложените санкции при установени нарушения на правилата на биологичното производство. Проверява се дали производителите на биологични продукти са се възползвали от допустими дерогации и дали са спазени процедурите за получаването им. Лицата по надзора отбелязват и описват в чек-лист за надзор всички установени несъответствия в офиса на контролиращото лице.
- Посещение на произволно избрани оператори, за оценка на извършваната инспекция от инспектора на проверяваното контролиращо лице.

В края на всяка надзорна проверка се изготвят заключения, в които се описват откритите несъответствия, дават се указания и се определят срокове за тяхното отстраняване. Копие от заключенията се предоставя на контролиращото лице. При следваща надзорна проверка се проследява дали несъответствията са били отстранени.

Докладите от надзорните проверки през годината се обобщават и след одобряване от министъра на земеделието и храните, се изпращат до Европейската комисия.

V. Планове за действие в непредвидени случаи и взаимопомощ

1. Контролни системи за здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях

1.1. Контингенс планове

Дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” е изготвила контингенс планове, одобрени с Решение 2007/24/ЕС, за следните заболявания:

- шап по чифтокопитните животни;
- класическа чума по свинете;
- инфлуенца по птиците;
- нюкясълска болест по птиците.

Освен това са изготвени контингенс планове за следните болести:

- син език по преживните животни;
- спонгиформна енцефалопатия по говедата;
- пролетна виремия по шарана;
- хеморагична септицемия по пъстървата.

1.2. Многогодишни програми за надзор на заразните болести

Изготвени са програми за надзор, одобрени с Решение на ЕК 2010/712, за следните заболявания:

- Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии
- Син език
- Класическа чума по свинете
- Инфлуенца и нюкясълска болест по птиците
- Салмонелоза по птиците
- Салмонелоза по пуйките
- Орална ваксинация на лисици срещу Бяс

От 2011 г. е разработен план за ликвидиране и контрол на болестта шап при възприемчиви видове животни в югоизточна България. Програмата е одобрена с Решение 493/2011/ЕК от 05.08.2011 г.

2. Контролна система за храни, хигиена на храните и ГМО

2.1. Храни

Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) разработи Процедура за действия при получаване на незадоволителни резултати спрямо микробиологичните критерии за безопасност на храните, одобрена със Заповед РД 11-1136/20.09.2011 г. на Изпълнителния директор на БАБХ. Тази процедура е изготвена въз основа на следната нормативна база:

- Закон за храните, чл. 16а. (1), (2), чл. 17, чл. 20, чл. 20 "а" и "б", чл. 21 "а";
- Закон за ветеринарномедицинската дейност, чл. 252, чл. 253 и чл. 240
- Регламент (ЕО) № 178/2002, чл. 14, чл. 17, чл. 18, чл. 19
- Регламент (ЕО) № 852/2004, чл. 1 т. "а", "б", "г", "е", чл. 3, чл. 4 т. 3 "а";
- Регламент (ЕО) № 2073/2005, чл. 7;
- Регламент (ЕО) № 882/2004, чл. 1, чл. 54;
- Регламент (ЕО) № 854/2004, чл. 4, чл. 9;
- Регламент (ЕО) № 1069/2009;
- Инструкция за действие при доказване на зоонози и техните причинители, посочени в Приложение I на Наредба № 9 от 28.01.2006г. за мониторинг на зоонозите при профилактиката, ограничаването и ликвидирането им.

В процедурата са разписани действията при положителни или съмнителни резултати, предприемани от лабораториите към Областните дирекции по безопасност на храни (ОДБХ), операторите на храни и корективните мерки, които трябва да бъдат предприети от компетентните органи. Тези мерки включват и изпращане на съобщение по Система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF) в случай, че продуктът е напуснал пределите на страната или несъответствието се отнася до продукт, който е получен от друга държава-членка на ЕС или трета страна. В зависимост от сериозността на ситуацията Директорът на ОДБХ свиква кризисния екип при ОДБХ. Членовете на екипа разглеждат конкретния случай и в зависимост от анализа и оценката на риска, вземат решение за предприемане на допълнителни мерки.

В случай на необходимост Директорът на ОДБХ уведомява директорите на останалите ОДБХ за извършване на епизоотично проучване или възбраняване на партии от суровини и храни на тяхна територия. При съмнение за взрив от хранително заболяване, се уведомяват органите на районните здравни инспекции (РЗИ) за

извършване на епидемиологично проучване и Директора на дирекция “Контрол на храните” при ЦУ на БАБХ.

Министерство на здравеопазването изготвя Наредба, в която ще бъде регламентирана процедура за взаимодействие между лекуващ лекар, Министерство на здравеопазването (Районна здравна инспекция – РЗИ) и съответната структура на БАБХ (ОДБХ).

От м. ноември 2011 г. е в сила Оперативния план за действие при извънредни ситуации, свързани с инциденти с храни (контингенс план), разработен от дирекция “Контрол на храните” при БАБХ, който е законово съобразен с Регламент (ЕО) № 178/2002, Регламент (ЕО) № 882/2004 и Закона за храните. Чрез Оперативния план за действие при извънредни ситуации (контингенс план) се определят мерките, редът за съобщаване, проучване и действие когато се установи, че суровини и храни от неживотински и животински произход, материали, предназначени за контакт с храните, хранителни добавки и добавки за храни излагат на сериозен пряк или косвен риск здравето на хората, който няма вероятност да бъде предотвратен, отстранен или намален до приемливо ниво чрез съществуващите законови разпоредби с цел установяване на причините, довели до възникването му и предприемане на незабавни действия от компетентните органи. В Оперативния план за действие при извънредни ситуации са заложили задълженията на производителите и търговците на суровини и храни от неживотински и животински произход, материали, предназначени за контакт с храните, хранителни добавки и добавки за храни и на компетентните органи.

Канали и процедури за обмен на информация между заинтересованите страни

Със създаване на БАБХ се създадоха добри възможности за взаимодействие между различните контролни органи, с което се обхващат всички нива на хранителната верига. Осъществява се ефективен обмен на информация на централно, регионално ниво, граничните пунктове и лабораториите.

Когато кризата засяга или има опасност да засегне и храните, произведени от животни, които са били хранени с опасни фуражи, служителите от ЦУ на БАБХ или съответната ОДБХ, които са отговорни за контрол на фуражите, уведомяват КХ или служителите от ОДБХ, отговорни за контрол на храните за съответната опасност и предоставят цялата налична информация, до която имат достъп по случая. Информация се обменя чрез:

- телефон – стационарен и мобилен;
- e-mail;
- факс;
- поща;
- чрез директен контакт.

2.2. Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

Министерство на здравеопазването има изготвен общ **план за управление на кризи** в областта на храните, контролирани от органите на официален контрол.

Планът предоставя на органите на ДЗК процедури за незабавно реагиране при кризисна ситуация, свързана с храни с оглед да се осигури защита на общественото здраве. Той определя ролите, отговорностите и координацията между органите на ДЗК при управлението на кризи с храни, с оглед предприемането на бързи, навременни и ефективни мерки.

На регионално ниво при възникването на взрив от хранително заболяване съответната РЗИ и ОДБХ действат съгласно Наредба № 9 от 17 ноември 2011 г. за реда за съобщаване, проучване и регистриране на взрив от хранително заболяване и реда за

вземане на проби при провеждане на епидемиологичното проучване и Стандартна оперативна процедура.

3. Контролна система за внос на храни от животински произход

3.1.Планове за действие в непредвидени случаи

При възникване на непредвидени случаи и усложнена епизоотична обстановка в трети страни, ГИП действат съгласно взетите от компетентния орган решения и инструкциите за борба с различните инфекциозни заболявания.

Процедурите, които трябва да се следват и мерките, които трябва да бъдат взети в случай на сериозен инцидент, касаещ продуктите от животински и неживотински произход, се описват в контингенс плановете. Възможните заплахи, които трябва да бъдат взети под внимание, както и съпровождащите ги мерки могат да бъдат идентифицирани посредством събираната информация от рутинния контрол или от външни източници като например известяване по системата RASFF на ЕС. Планът съдържа отговорностите на компетентните лица в случай на инцидент.

Обхватът на контингенс плановете покрива:

- описание на планираните кризисни мерки, които трябва да бъдат предприети, за да се гарантира, че компетентните власти са готови да реагират ефективно, навреме, координирано и по подходящ начин на кризисна ситуация по отношение на безопасността на храните, фуражите и животните;
- описание на процедурите на кризисно управление, които трябва да бъдат следвани в случай, че компетентните власти открият или са известени за сериозна заплаха по отношение на живите животни или продуктите от животински произход;
- конкретизиране на отговорностите на официалните лица и правната база по отношение на действията, които трябва да бъдат предприети.

3.2.Сътрудничество и взаимопомощ

В съответствие с чл. 4 (5) на Регламент (ЕО) № 882/2004 за осигуряване на ефективна координация между компетентните органи има изготвени инструкции, с които се уреждат сътрудничеството, координацията и обмяна на информация при извършването на граничния контрол. Организацията във връзка със сътрудничеството между институциите и оказването на взаимопомощ включва:

- мерки за гарантиране на съответствието с оперативните критерии от Регламент (ЕО) № 882/2004;
- работа съгласно подписана от ръководствата на БАБХ при МЗХ и Агенция “Митници” към МФ “Инструкция за взаимодействие” между двете ведомства по отношение на контрола на търговските пратки. Оперативното взаимодействие между органите на БАБХ, Агенция ”Митници“ и Главна Дирекция “Гранична полиция” се осъществява на териториален принцип от съответните териториални структури на трите ведомства.
- работа съгласно подписана от ръководствата на Българската агенция по безопасност на храните, Агенция „Митници“, Главна дирекция „Гранична полиция“, „Български пощи“ ЕАД, Главна дирекция “Гражданска въздухоплавателна администрация”, Главна дирекция „Автомобилна администрация”, Държавно предприятие „Национална компания железопътна инфраструктура”, оператори на международни експресни куриерски услуги инструкция за взаимодействие по

отношение контрола на личния багаж на пътниците.

Съгласно инструкциите за взаимодействие, периодично експерти от централните управления на компетентните органи се събират и анализират резултатите от контрола и обмена на информация, а също така и изготвят указания към ГИП за усъвършенстване на контрола върху вноса и транзита. Процедурите за обмен на информация имат за цел осигуряването на постоянен поток на информация по контролната дейност на компетентните органи, с което се гарантира постигане на целите на многогодишния план.

4. Контролна система за фуражи и хранене на животните

4.1. Административни органи

При възникване на съмнение или е налице доказателство за наличие на сериозен риск за здравето или живота на животни или хора, консумирали суровини или храни от животински произход при условие, че рискът произтича от фуражи се предприемат действия в съответствие с оперативен план за действие при извънредни ситуации, които произтичат от фуражи.

http://babh.government.bg/bg/actualno-department-feed-control&article_id=230.html

При възникване на кризи с фуражи, административните органи, които участват в разрешаването на кризата са:

- Министерство на земеделието и храните (МЗХ), чрез дирекция “Здравеопазване на животните и безопасност на храните” и чрез Националната контактна точка по системата RASFF за храни и фуражи
- Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ), чрез:
 - дирекция “Контрол на фуражи” - на централно и на областно ниво чрез контактните точки по системата RASFF за храни и фуражи, в частта за фуражи;
 - дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” и съответният отдел в областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) – когато животни са поели фураж, който не отговаря на изискванията за безопасност;
 - дирекция “Граничен контрол” (ГК) – чрез граничните инспекционни пунктове има отношение към изпълнението на оперативния план в случай, че се касае за внесени фуражи или храни, пренасочени за храна на животни;
 - дирекция “Контрол на храните” – когато кризата засяга или има опасност да засегне хора след консумация на суровини или храни от животински произход, добити от засегнати животни; когато от засегнати животни са добити суровини и/или храни, както и в случай че те са достигнали краен потребител или кризата е свързана с храни от растителен произход, които са пренасочени за хранене на животни и са последвали същите ефекти.
 - дирекция “Контрол на ветеринарномедицински продукти” – когато кризата е възникнала поради незаконно третиране на животни с медикаментозни фуражи или ВМП, в нарушение на разпоредбите на ЗВД и подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането му, които касаят задължения на собствениците на животни, събирателни пунктове, кланици, търговци на едро или дребно с ВМП, на ветеринарни лекари, които обслужват обект, в който се намират засегнатите животни, или на производители на медикаментозни фуражи;
 - дирекция “ПРЗТ” РЗ, КППЗ

- дирекция “Лабораторни дейности” – когато се налага спешно изследване на взети проби, когато в системата на агенцията няма акредитирана лаборатория, в която да се изследват взети проби, организира изпращането им в подходяща лаборатория.

4.2. Правомощия и отговорности

4.2.1. Задължения на ЦУ на БАБХ

Изпълнителният директор на БАБХ може да бъде информиран за спешен случай, свързан с фураж, чрез националната контактна точка в МЗХ по системата RASFF или от регионална структура на БАБХ, както и по друг начин.

1. Изпълнителният директор на БАБХ, чрез дирекция “Контрол на фуражи”, при получаване на информация от директор на ОДБХ за случай, който представлява сериозен пряк или косвен риск за здравето на животни или хора, произтичащ от фураж, който е реализиран на територията на друга държава-членка, както и когато фураж е изнесен в трета страна, в зависимост от сериозността на ситуацията и пазара, на който са реализиран фураж, предприема една или повече от следните мерки:

- а) свиква националния кризисен център;
- б) уведомява министъра на земеделието и храните за предприетите мерки, когато това се налага;
- в) уведомява министъра на здравеопазването, когато е необходимо;
- г) уведомява обществеността, чрез средствата за масова информация, когато фураж, който представлява сериозен риск е разпространен до многобройни крайни получатели и липсва друга възможност за спешното им информиране;
- д) изпраща съобщение до националната контактна точка по Системата за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF) в МЗХ, когато това се налага;
- е) уведомява компетентните органи на държавите членки за предприемане на временни защитни мерки, в случай че партидата е реализирана на територията на друга/и държави членки;
- ж) уведомява компетентните органи на трети страни, в случай че партидата е изнесена в трета страна;
- з) официално информира Европейската комисия в случай на необходимост от предприемане на спешни мерки;
- и) уведомява браншовите асоциации, при необходимост;
- й) публикува в Интернет страницата на МЗХ ежедневна информация;
- к) всяка друга подходяща мярка.

2. Всички действия по т.1 се предприемат при стриктно спазване принципите на прозрачност, като следва да се прилага и стратегия за обмяна на информация.

3. Националният кризисен център:

- а) отговаря за събирането и оценката на цялата информация и за намиране на възможности за възможно най-ефективно и бързо предотвратяване, отстраняване или намаляване до приемливо ниво на риска, възникнал от фуражи;
- б) може да иска съдействие от всяко ведомство, организация или фирма, чийто професионален опит смята за необходим за ефективното управление на кризата;
- в) информира обществеността за рисковете и за предприетите мерки;
- г) събира, обобщава и анализира информацията от регионалните кризисни центрове;
- д) осъществява връзка със съответните референтни лаборатории;
- е) поддържа връзка с Постоянния ветеринарен комитет по хранителната верига и здравеопазването на животните и Европейския орган по безопасност на храните;

ж) поддържа връзка със собственици на обекти, в които са произведени, съхранявани или предлагани фуражи.

4. Членовете на националния кризисен център са на разположение в рамките на работния ден, а при необходимост в почивните дни се осъществява дежурство.

5. В случаите когато фуражи са напуснали територията на страната, кризисният център е в тясна връзка, предоставя пълна информация и оказва научна и техническа помощ на сформираното кризисно звено на Европейската комисия, държавата членка или третата страна.

6. Изпълнителният директор на БАБХ най-малко веднъж годишно провежда симулативни упражнения за справяне със случай на криза.

7. Националният кризисен център се свиква по преценка на изпълнителния директор на БАБХ и в случаите, в които фуражи са напуснали територията на страната или съществува необходимост от предприемане на национални мерки.

4.2.2. Задължения на ОДБХ

Директорът на ОДБХ определя състава на кризисния център за съответния регион.

ОДБХ предприема действия съгласно настоящия оперативен план, когато:

- е постъпил сигнал или информация от собственик на фураж, собственик на животновъден обект, ветеринарен специалист, отговорен за обекта, както и в резултат на официален контрол;

- сигналът е постъпил от друга ОДБХ или ЦУ на БАБХ.

1. Когато директорът на ОДБХ има основание да се приеме, че фураж, който произхожда от страната, от друга държава-членка или е внесен от трета страна на територията на Р. България, представлява сериозен пряк или косвен риск за здравето на животни, респективно – хора и няма вероятност рискът да бъде предотвратен, отстранен или намален до приемливо ниво чрез съществуващите законови разпоредби, той незабавно (без излишно забавяне) предприема една или повече от следните мерки:

- а) свиква регионалния кризисен център, в чийто състав може да има и лица от регионални административни органи, извън системата на БАБХ, които притежават нужните знания, умения и законова компетентност, напр. ЦОР.

Кризисният център:

- идентифицира фуража, определя опасностите и анализира риска;
- проучва източника на възникване на риска;
- поставя фуража под възбрана – спира пускането на пазара и употребата на фуража;

- контролира действията на оператора, относно изтеглянето на фуража от пазара;
- контролира конкретните условия за съхранение и реализация на фуража, който е въвел оператора;

- при необходимост организира вземането на проби за лабораторен анализ;
- разпорежда предприемане на мерки за обезвреждане или унищожаване на фуража;

- предприема административни мерки спрямо производителя или търговеца;
- уведомява изпълнителния директор на БАБХ и директора на дирекция „Контрол на фуражи“ за предприетите действия във връзка с кризата;

- съгласува с директора и изпраща съобщение до компетентната контактна точка по Системата за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF) от дирекция „Контрол на фуражи“ към ЦУ на БАБХ.

2. Когато обектът, от който произхожда фуражът (произведен, съхраняван и пр.)

се намира извън територията на ОДБХ, на чиято територия е установен рискът, директорът на първата ОДБХ съобщава незабавно всички необходими данни на друга/и ОДБХ, на чиято територия е обектът на произход или е разпространен фуражът, с цел провеждане на проучване на място.

3. Директорът на ОДБХ отговаря за организацията и работата на регионалния кризисен център.

4. В случай на необходимост и когато са обхванати населени места в цялата страна, със заповед на изпълнителния директор на БАБХ се формира екип, в който се включват експерти, инспектори и официални ветеринарни лекари от дирекция „Контрол на фуражи“, „Здравеопазване и хуманно отношение към животните“, „Контрол на храни“, НДНИВМИ и/или други структурни звена на агенцията и извън нея.

5. При провеждане на проучването, регионалният кризисен център:

- а) изяснява цялостно конкретния случай и неговото развитие;
- б) установява дали животни са поели проблемния фураж;
- в) организира вземане на проби от фуража и в съответния обект;
- г) осъществява връзка с лабораториите и организира правилното транспортиране на взетите проби по най-бързия начин;
- д) привлича допълнително експерти на БАБХ или външни специалисти за участие в проучването, в случай на необходимост;
- е) предприема необходимите спешни оперативни мерки за отстраняване на причините, довели до възникването на сериозен риск, както следва:

- извършва обстойна хигиенна проверка на обекта, от който произхожда фуражът – обекта на добив, преработка, съхранение, транспортиране или продажба;
- издава писмено предписание за поставяне под възбрана на фуражите, за които има съмнение, че представляват сериозен риск;
- издава писмени предписания за провеждане на необходимите мероприятия в обектите;
- съставя актове за констатирани административни нарушения;
- прави предложение до директора на ОДБХ за издаване на разпореждане за спиране на част от дейността или на цялата дейност на обекта, станал причина за възникване на сериозен риск, до отстраняването на причините за това.

ж) на основание на данните от извършеното проучване, резултатите от лабораторните изследвания и данните от извършените проверки потвърждава или отхвърля случая като представляващ "сериозен риск";

з) изготвя протокол за цялото извършено проучване.

6. Членовете на регионалния кризисен център са на разположение в рамките на работния ден, а при необходимост – в почивните дни се осъществява дежурство.

7. В ОДБХ се съхранява цялата документация от проучването.

8. Директорът на ОДБХ уведомява изпълнителния директор на БАБХ и директора на дирекция „Контрол на фуражи“ за всички случаи, които представляват сериозен пряк или косвен риск за здравето на хората, произтичащ от фураж, независимо дали се касае за риск, който е предотвратен на територията на съответната ОДБХ или се е наложило да бъде уведомен директор на друга/и ОДБХ.

9. Директорът на ОДБХ провежда симулативни упражнения за справяне в случай на криза най-малко веднъж годишно. Резултатите от упражненията се документират и директорът взема мерки в случай, че са констатирани пропуски в организацията, което също подлежи на документиране.

4.2.3. Задължения на производители и търговци на фуражи, собственици на животновъдни обекти

1. Съгласно законодателството по фуражите, производителите и търговците на фуражи (операторите) са отговорни за хигиената и безопасността на фуражите. Те са длъжни да изготвят, въведат и валидират система за проследяване на фуражите, с които работят. Системата за проследяване се прилага при възникване на риск, свързан с фуражи.

2. Когато оператор е внесъл, получил, произвел, преработил, обработил, транспортирал, разпространил или употребил за храна на животни фураж, от който се добиват суровини и/или храни за консумация от хора, и е възникнало съмнение или има доказателство, че фуражът представлява сериозен пряк или косвен риск за здравето на животни и/или хора, незабавно (без излишно забавяне) уведомява за това директора на ОДБХ, на чиято територия се намира рисковият фураж.

3. Едновременно с уведомяването по т. 2, операторът стартира процедурата за блокиране и изтегляне на фуража от пазара с оглед да се ограничи разпространяването му.

4. Когато фуражът е достигнал до краен потребител (до животновъден обект), производителят или търговецът по т. 1 информира за причините за изтеглянето на фуража от пазара, за да може потребителят да предприеме незабавни мерки от своя страна.

5. В случаите по т. 2 производителите и търговците на фуражи са длъжни да:

а) не възрепятстват сътрудничеството на други лица с компетентните органи, когато то е насочено към предотвратяване, намаляване или отстраняване на възможния (произтичащия) от фураж риск;

б) оказват съдействие на ОДБХ за предприемане на действия за избягване или намаляване на риска за здравето на животните и здравето на хората, произтичащ от фураж, тяхна собственост.

Забележка: Когато обстоятелствата по т. 1 бъдат установени от ветеринарен лекар, регистриран да следи здравословното състояние на животните в животновъден обект, той незабавно уведомява директора на ОДБХ, респективно ЦУ на БАБХ. Той предприема мерки в случай, че фуражът не е под непосредствен контрол на посочените административни органи.

4.3. Организация и взаимовръзки

Информация или уведомление за възникнал риск може да постъпи от:

- всички нива на организационната структура на БАБХ;
- производител, търговец на фуражи или собственик на животновъден обект (операторите във фуражния сектор);
- националната контактна точка по системата RASFF в МЗХ;
- Министерство на здравеопазването.

Движението на информацията/уведомяването се извършва двупосочно по веригата.

Информация се обменя чрез:

- телефон – стационарен и мобилен;
- e-mail;
- факс;
- поща;
- чрез директен контакт.

5. Контролна система за продукти за растителна защита (ПРЗ) и остатъци

Сключено е Споразумение за взаимодействие между БАБХ и Агенция митници.

С постановление № 180 от 1 август 2005 г. е създаден Съвет за координация и обмен на информация между органите, осъществяващи контрол на пазара на стоки, към министъра на икономиката, енергетиката и туризма. Постановлението е прието на основание чл. 105, ал. 2 от Конституцията на Република България. Съветът осигурява координацията в дейността на държавните органи, осъществяващи контрол на пазара на стоки, и обмена на информация между тях. Изпълнителният директор на БАБХ е член на Съвета.

Съветът има следните функции и задачи:

1. изготвя предложения и взема решения по отношение на координацията и обмена на информация, във връзка с контролната дейност и ефективното прилагане на нормативните актове, свързани с контрола на пазара на стоки;

2. обсъжда и предлага решения на въпроси, поставени при контактите на административните органи с потребителските сдружения, браншовите организации на търговците и производителите;

3. планира извършването на съвместни проверки от контролните органи, съобразно тяхната компетентност, които се провеждат след съгласуване със съответните ведомства;

4. дава препоръки за сключване на споразумения за взаимодействие между контролните органи.

Съветът взема решения за провеждане на тематични комплексни проверки от различните компетентни органи, като резултатите се отчитат на заседанията на съвета. Целта на тематичните контролни проверки е чрез координация на действията на повече органи да се надхвърлят индивидуалните компетенции, да се постигне по-голям ефект от контрола и да се повиши доверието и сигурността на потребителите. Разработват се процедури за координацията на действията и обобщаване на резултатите.

6. Контролна система за здраве на растенията

6.1. Правни разпоредби

Член 4 от Регламент (ЕО) № 882/2004 изисква компетентните органи да разполагат с планове за действие в непредвидени случаи и да са готови да ги изпълнят при настъпване на спешен случай. Член 13 от Регламент (ЕО) № 882/2004 изисква от държавите-членки да изготвят оперативни планове за действие при непредвидени случаи, като определят мерките, които следва да се приложат незабавно, когато се установи, че фуражите или храните представляват сериозен риск.

Членове 4 и 13 не се прилагат по отношение на растителната защита, а еквивалентни изисквания за планиране на действията при непредвидени случаи не съществуват.

Дирекция „РЗККППЗ” при БАБХ разполага с план за действие в непредвидени случаи при възникване на огнище или поява на вредители по растенията, в който са описани правилата за действията, които трябва да бъдат предприети. В насоките за наблюдение на определени вредители има позоваване на мерките, които трябва да се предприемат в случай на положителни проби и възникване на огнище. Тези мерки са съгласувани с ЦЛКР, която играе активна роля в разработването на конкретни указания за мерките, които следва да бъдат предприети. В случай на извънредни ситуации може да се свика консултативен съвет, предоставящ техническа експертиза

и научни съвети по фитосанитарни въпроси, с цел управление на риска в случай на възникване на огнище на вредители във фитосанитарния сектор.

Планът дава общите правила за действия: създаване на оперативен щаб за ръководство, координация и контрол, разпределение на задачите и формиране на екипи за изпълнението им, изготвяне на конкретни мерки, свързани със събиране на информация за разпространение на вредителя и гостоприемници, пътища за навлизане, вероятен източник на зараза, проучване на свързани партии, ограничаване на заразената партида/площ, определяне на демаркационна зона, унищожаване на заразената партида/продукция, документиране на процеса.

Диагностика и идентификация на вредители се извършва в Централна лаборатория по карантина на растенията, която е референтна лаборатория за растително здравни анализи. Разходите по организиране, прилагане, изпълнение и контрол на мерките по обследване, ограничаване и унищожаване на огнище/вредител са от бюджета на БАБХ. В случаите, при които се изплаща компенсация на засегнатите производители, Министерът на земеделието и храните утвърждава мероприятията по унищожаване на база доклад от БАБХ.

БАБХ разработва и прилага мониторингови програми за наблюдение на карантинни вредители при овощни видове, лозя, картофи, ягоди и малини, зеленчукови видове, оранжерии, разсадници и градински центрове за цветя и декоративни растения, *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte, *Phytophthora ramorum*. Тези програми се актуализират ежегодно. В тях са включени конкретни програми за прилагане на мерки при огнища и поява на *Synchytrium endobioticum*, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum*, *Globodera rostochiensis* и *Globodera pallida*, *Diabrotica virgifera*, листоминиращи мухи от под *Liriomyza*, *Phytophthora ramorum*.

VI. Разпоредби за одит от компетентните органи

1. Българска агенция по безопасност на храните

В изпълнение на изискването на чл.4, пар.6 на Регламент (ЕО) № 882/2004, в БАБХ е изградена система за извършване на вътрешни одити.

Съгласно чл. 25 от Устройствения правилник на БАБХ, приет с ПМС № 35 от 14.02.2011 г., обн. ДВ бр. 15 от 18.02.2011 г., като одитното тяло, което планира, организира, извършва и документира вътрешните одити е посочена дирекция „Управление на качеството“от ЦУ на БАБХ.

Дирекция „УК“ има следната структура и йерархична подчиненост:

Съгласно правилника, дирекция „Управление на качеството“:

- Планира, организира, извършва и документира одитите на официалния контрол, осъществяван от Агенцията, съгласно изискванията на чл. 4 т. 6 от Регламент 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните.
- Разработва, поддържа и спазва документираните процедури за планиране, извършване, последващи действия и управление на одитите.
- Изготвя проекти на заповеди, процедури и други документи, свързани с дейността ѝ.

Цялостният процес на одит на официалния контрол (планиране, организиране, осъществяване, документиране и последващи действия) е базиран на принципите и правилата, регламентирани в Решение на Комисията 2006/677/ЕС създаващо насоките, които определят критерии за извършването на одити съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004 и БДС EN ISO 19011/2005 “Указания за провеждане на одит на системи за управление на качеството и околната среда“.

Основните цели на системата за вътрешни одити са:

- Да провери съответствието на компетентния орган с изискванията на законодателството в областта на храните, фуражите, здравето на растенията, здравето на животните и хуманното отношение към животните.
- Да потвърди съответствие с планирани мерки, за да се гарантира, че официалният контрол се извършва както е планирано, и че се следват всички инструкции или насоки, които са дадени на екипа извършващ проверките;
- Да оцени ефективното изпълнение на планираните мерки;

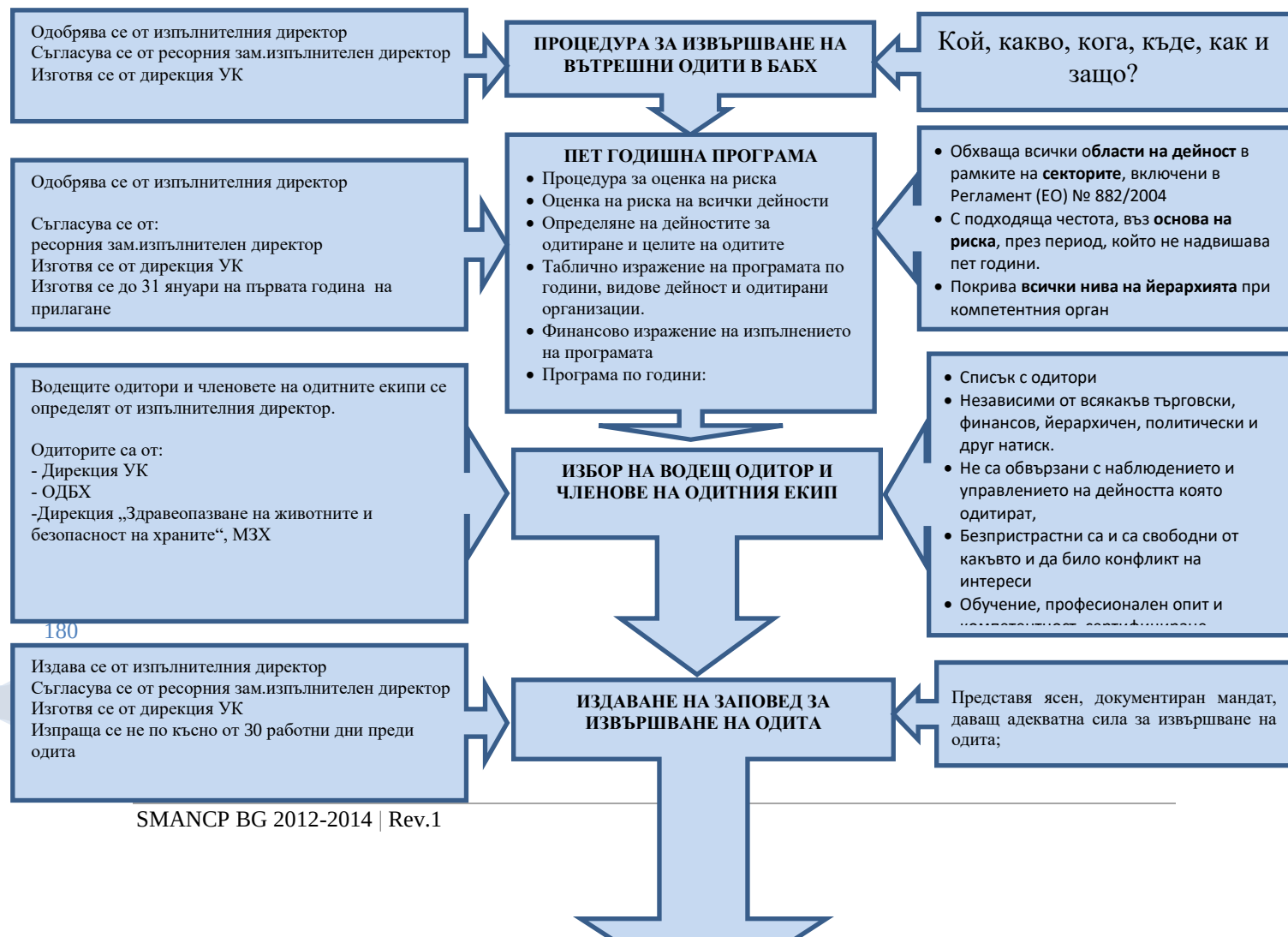
- Да оцени дали планираните мерки са подходящи за постигане целите на Регламент (ЕО) № 882/2004, и по-специално Единния многогодишен национален контролен план;
- Да идентифицира области за подобрене и повишаване на ефективността в системата за официален контрол.

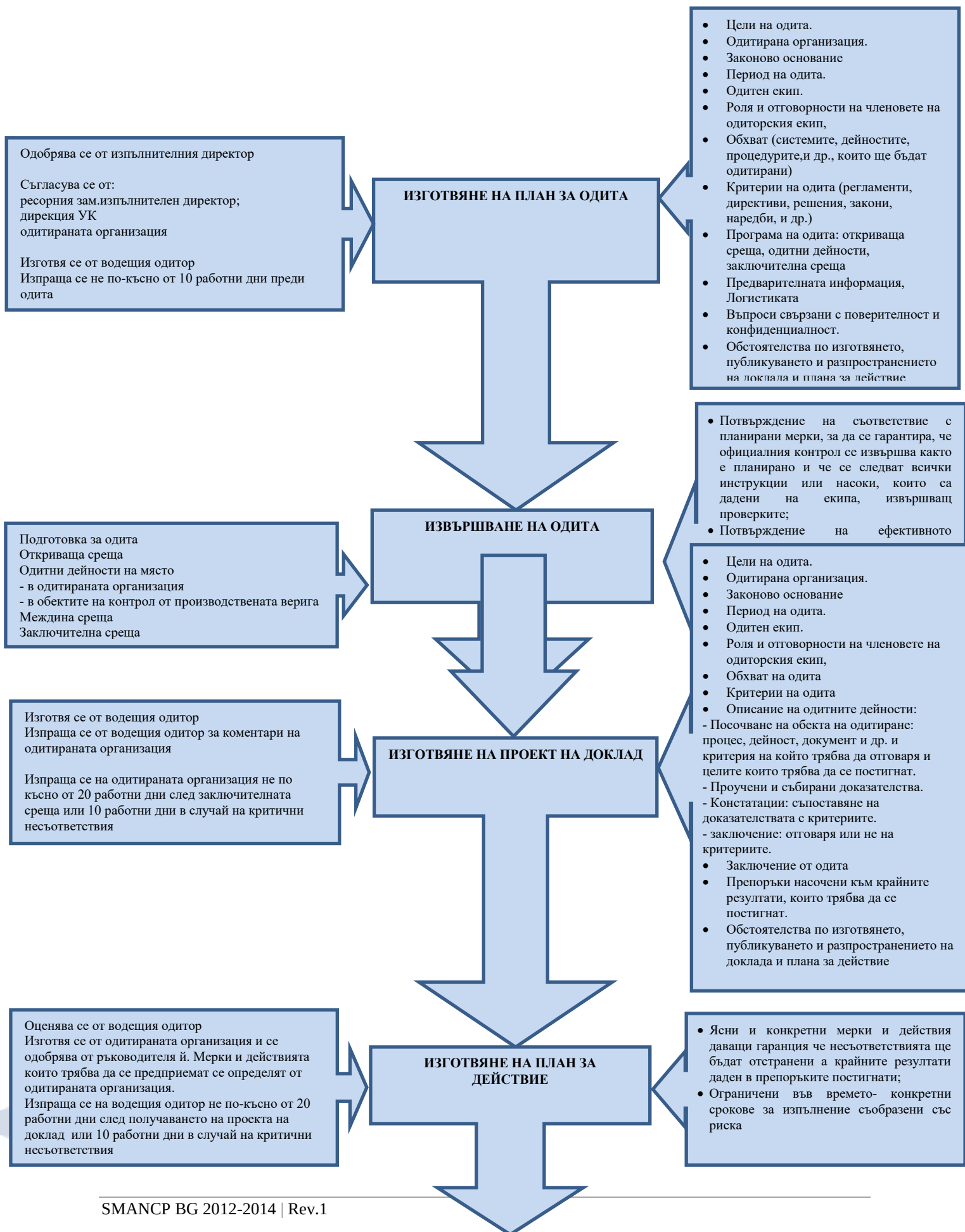
Системата за вътрешни одити съдържа следните документи изготвени от дирекция „Управление на качеството“ и одобрени със заповед на Изпълнителния директор на БАБХ:

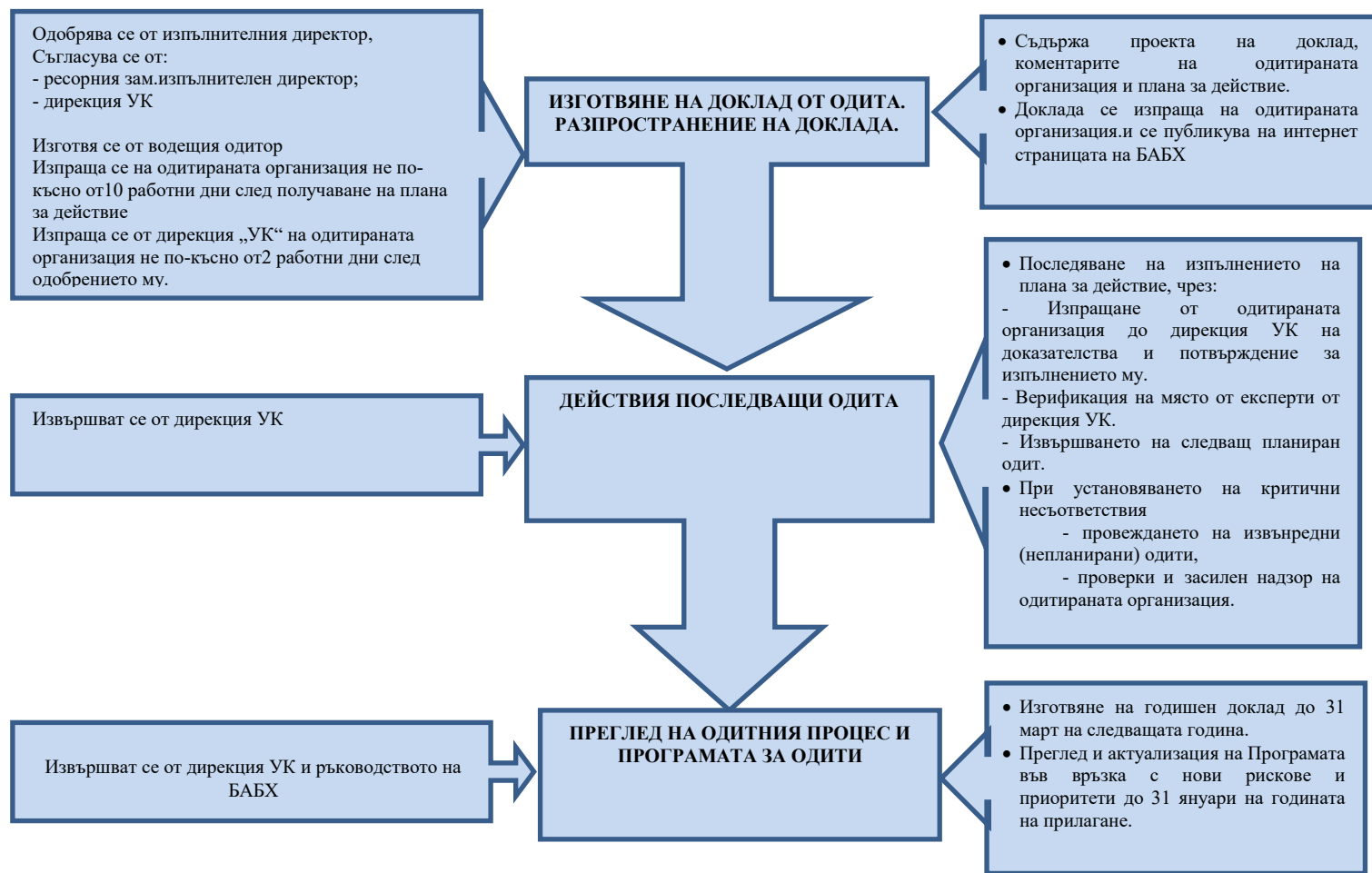
- Процедура за извършване на вътрешни одити в БАБХ, съгласно чл. 4, т. 6 на Регламент (ЕО) № 882/2004;
- Петгодишна програма за вътрешни одити на БАБХ съгласно чл. 4, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и чл. 27а от Директива 2000/29/ЕК за 2011 г.;
- Образец на план на одит;
- Образец на формуляр за несъответствие;
- Образец на Проект на доклад на одит;
- Образец на План за действие;
- Образец на Доклад от одит;
- Образец на Декларация за липса на конфликт на интереси на членове на одитната комисия и технически експерти.

Всички документи свързани със системата за вътрешни одити са публикувани на интернет страницата на БАБХ на следните електронни адреси:
<http://www.babh.government.bg/bg/actualno-department-qa.html>
и
<http://www.babh.government.bg/bg/examples-qa.html>

Съгласно Процедурата, системата за вътрешен одит има следната организация:

1.1.Изготвяне на пет годишна програма за одити.

Програмата обхваща адекватно всички свързани области на дейност и всички свързани с това компетентни органи в рамките на секторите, включени в Регламент (ЕО) № 882/2004 при подходяща честота, въз основа на риска, през период, който не надвишава пет години. Програмата покрива и всички нива на йерархията при компетентния орган.

БАБХ извършва официален контрол в следните области на дейност от сектори, включени в Регламент (ЕО) № 882/2004 и Директива 2000/29/ЕО:

- Здраве на растенията.
- Официален контрол при употребата и пускането на пазара на препарати за растителна защита и торове.
- Официален контрол при производство, търговия и пускане на пазара на фуражи.
- Официален контрол в животновъдните обекти. Здравеопазване на животните.
 - Регистрация на животновъдни обекти.
 - Идентификация на животните. Система ВЕТ ИС.
 - Програми за надзор на заболяванията по животните (зоонози и болести по животните).
 - Държавни профилактични програми.
- Официален контрол при употребата и пускането на пазара на ветеринарномедицински продукти.
- Официален контрол за хуманно отношение към животните.

- Отглеждане и транспорт - при отделните видове животни.
- Клане и умъртвяване.
- Официален контрол при производството и предлагането на пазара на храни от животински произход.
 - Месо от копитни животни.
 - Птиче месо и месо от лагоморфни.
 - Месо от дивеч.
 - Мляно месо, месни заготовки и месни продукти.
 - Мляко и млечни продукти.
 - Риба и рибни продукти.
 - Живи двучерупчести мекотели.
 - Жабешки бутчета и охлюви.
 - Яйца и яйчни продукти.
 - Обработени стомаси, черва, желатин и колаген.
 - Пчелен мед.
- Официален контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.
- Официален контрол при производството и предлагането на пазара на храни за кърмачета и детски храни.
- Официален контрол при заведения за обществено хранене и обекти за търговия на дребно с храни.
- Граничен ветеринарномедицински контрол.
 - Внос и транзит на храни от животински произход.
 - Внос, износ и транзит на живи животни.
 - Внос и транзит на фуражи.
 - Внос и транзит на странични животински продукти. Събиране и обезвреждане на отпадъците от международен превоз.
 - Личен багаж и домашни любимци.
 - Официален контрол при внос на храни от неживотински произход.
- Официален контрол на странични животински продукти и производни продукти, предназначени за консумация от човека.
- Официален контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храни, ензими и ароматизанти в храните, пушилни кондензати.
- Официален контрол при производството и пускането на пазара на материали и предмети, предназначени за контакт с храните.
- Официален контрол на замърсители в храните и остатъчни вещества от пестициди.
- Лабораторна дейност.

Следните звена от структурата (йерархията) на БАБХ подлежат на вътрешен одит:
- 28 - те областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ).
- Следните дирекции от специализираната администрация на централно ниво:
 - Дирекция "Координация и контрол".
 - Дирекция "Растителна защита и контрол на качеството на пресни плодове и зеленчуци".
 - Дирекция "Продукти за растителна защита и торове".
 - Дирекция "Здравеопазване и хуманно отношение към животните".
 - Дирекция "Контрол на ветеринарномедицински продукти".

- Дирекция "Контрол на храните".
 - Дирекция "Лабораторни дейности".
 - Дирекция "Граничен контрол".
 - Дирекция "Контрол на фуражи".
 - Дирекция "Обучение и квалификация".
 - Специализираните структури
- Тези звена и структури в процедурата се наричат одитирани организации (структури).

Програмата е изработена, като е извършена оценка на риска на всяка една област на дейност на официалния контрол и е постигнат баланс между изискването за 5 години да се покрият всички нива от йерархията на компетентния орган по всички области на дейност и изискването честотата на одитиране да е основана на оценката на риска.

Рискът е вероятността, дадено събитие да се случи или да има информация, че се случва и да окаже неблагоприятно въздействие за постигането на целите. Рискът в рамките на системата за официален контрол е определен като вероятност от това:

- Да не се изпълнят изисквания на законодателството, включително и насоки и мерки разписани в инструкции, процедури, заповеди, мониторингови програми и програми за надзор, Единен многогодишен национален контролен план (ЕМНКП).
- Да не бъдат констатирани несъответствия от служителите отговорни за установяване на съответствието с изискванията на законодателството.
- Да не се предприемат адекватни и ефективни мерки при установяване на несъответствие.
- Да не бъдат констатирани несъответствия от служителите отговорни за верификацията на контрола.

Оценката на риска преминава през следните етапи:

- Идентифициране на риска. Източници на информация за риска.
- Определяне на вероятност на риска. Фактори свързани с вероятност на риска.
- Въздействие на риска.

Определени са следните източници на информация за риска:

- Доклади от мисии на FVO.
- Доклади от предходни одити.
- Доклади от верификация на контрола.
- Жалби и сигнали на граждани, правителствени и неправителствени организации и институции.
- Възникнали кризисни ситуации, включително съобщения по RASFF.
- Многогодишния национален план за контрол и докладите за изпълнението му.

Определени са следните фактори свързани с вероятността на риска:

- Промяна в структурата или организацията на ръководството на одитираната организация.
- Промяна във финансовите средства или начина на финансиране.
- Промени в законодателството, инструкции и процедури.
- Национални цели, приоритети и политика, и настъпили промени в тях.
- Брой и вид на дейност на бизнес оператори под контрола на съответната структура.
- Изпълнение на мерките предприети във връзка с извършените одити на FVO и вътрешните одити.

Определени са следните видове въздействия на риска:

- Върху здравето на хората, животните и растенията.
- Икономическо въздействие (причиняване на финансови щети на компетентния орган, държавния бюджет, или сектор от производствената верига) или (забрана за внос, износ или търговия).
- Върху престижа на компетентния орган пред медии, правителство, консуматори, бизнес оператори.
- Върху имиджа на компетентния орган пред международни организации и институции: Европейска комисия, компетентни органи по безопасност на храните на други държави и др.
- Върху процедурите, структурата или организацията на компетентния орган

Оценката на риска представлява функция от степента на вероятност на риска и степента на въздействие на риска.

Степента на вероятност на риска се определя от информацията за това колко често се случва и от факторите оказващи влияние на риска да се случи и се оценява по тристепенна скала:

- Ниска (1)
- Средна (2)
- Висока (3)

Степента на въздействие на риска се определя от тежестта на неблагоприятните последици при отделните видове въздействие със следното приоритизиране:

- Здраве на хора, животни и растения;
- Икономическо;
- Имиджа и престижа на компетентния орган;
- Организацията на компетентния орган.

и се оценява по тристепенна скала:

- Ниска (1)
- Средна (2)
- Висока (3)

Вероятност	Сериозност		
Ниска (1)	1	2	3
Средна (2)	2	4	6
Висока (3)	3	6	9
	Ниска (1)	Средна (2)	Висока (3).

На база оценката рисковете се категоризират като:

Нисък-

Среден-

Висок-

За нисък риск се определят дейности на официалния контрол, при които оценката на риска, изчислена таблично е 1 или 2. При нисък риск с оценка 1 съответната област на дейност не се включва в одитната програма. При нисък риск с оценка 2 съответната област на дейност не се включва в одитната програма или се

включва в одитната програма, като се обхващат не по - малко от 5 % от одитираните организации отговарящи на критериите.

За среден риск се определят дейности на официалния контрол, при които оценката на риска, изчислена таблично е 3 или 4. При среден риск с оценка 3 съответната област на дейност се включва в одитната програма, като се обхващат не по - малко от 10 % от одитираните организации отговарящи на критериите.

При среден риск с оценка 4 съответната област на дейност се включва в одитната програма, като се обхващат не по - малко от 25 % от одитираните организации, отговарящи на критериите.

За висок риск се определят дейности на официалния контрол, при които оценката на риска, изчислена таблично е 6 или 9. При висок риск с оценка 6 съответната област на дейност се включва в одитната програма, като се обхващат не по - малко от 50 % от одитираните организации, отговарящи на критериите. При висок риск с оценка 9 съответната област на дейност се включва в одитната програма, като се обхващат не по - малко от 75 % от одитираните организации, отговарящи на критериите.

Следните критерии се използват при избор на одитирани организации на регионално ниво:

- Установени несъответствия, свързани с рисковете при компетентния орган, при проведени одити на FVO.
- Установени несъответствия, свързани с рисковете при компетентния орган, при извършена верификация от ЦУ на БАБХ.
- Жалби и сигнали в съответната област на дейност от граждани, правителствени и неправителствени организации, и институции свързани с бизнес оператори или официалния контрол провеждан на територията на съответната одитирана организация.
- Възникнали кризисни ситуации, включително съобщения по RASFF свързани с бизнес оператори или официалния контрол провеждан на територията на съответната одитирана организация.
- Брой и капацитет на бизнес операторите в съответната област на дейност на територията на одитираната организация.

За всяка област на дейност включена в одитната програма се определят одитираните организации на регионално ниво, които отговарят на тези критерии. От определените организации приоритетно се избират до съответния процент тези, които по критерия имат по-голям брой и с по-голям капацитет обекти от хранителната верига в съответната област.

Когато при определянето на одитираните организации на регионално ниво, се установи, че няма организации, които да отговарят на тези критерии, но са налице фактори свързани с вероятност на риска, които показват висока степен на вероятност, одитираните организации се избират по критерия брой и капацитет на бизнес операторите в съответната област на дейност на територията на одитираната организация.

На централно ниво са определени следните критерии при избор на одитирани организации:

- Установени несъответствия свързани с рисковете при компетентния орган в съответната област на дейност при проведени вътрешни одити от дирекция „УК“ или одити от FVO, включително и степента на изпълнение на мерките предприети във връзка с тези одити.

- Жалби и сигнали в съответната област на дейност от граждани, правителствени и неправителствени организации, и институции свързани с бизнес оператори или официалния контрол.
- Възникнали кризисни ситуации, включително съобщения по RASFF свързани с бизнес оператори или официалния контрол.

Целта на одита се определя от информацията за риска, като се избират тези специфични дейности на официалния контрол от съответната област на дейност, за които има констатирани несъответствия. Когато са установени несъответствията в няколко специфични дейности се извършва цялостна оценка на системата за официалния контрол в съответната област на дейност.

Програмата за одити има следната структура:

- Процедура за оценка на риска.
- Оценка на риска на всички дейности.
- Определяне на дейностите за одитиране и целите на одитите.
- Таблично изражение на програмата по години, видове дейност и одитирани организации.
- Финансово изражение на изпълнението на програмата.
- Цели на програмата
- Програма по години:
 - Одитирана организация.
 - Цел на одита.
 - Период на одита (месец).

1.2. Избор на одитен екип

За да бъдат спазени всички изисквания в т.ч и на Процедурата, са разписани критериите за определяне на подходящ екип от одитори и технически експерти за всеки отделен одит. Един от критериите е квалификацията на одиторите. Одиторите са сертифицирани за вътрешни одитори на системи за управление на безопасността на храните съгласно БДС EN ISO 22000:2006 или БДС EN ISO 19011:2004, а за лабораторната дейност БДС EN ISO/IEC 17025.

От значение при избора са и управленски/организационни умения, специфични технически познания и умения в съответната област, лични качества, образование, работен стаж и опит, обучение и опит на одитора.

Определена е численост на одитния екип, който се състои най-малко от един водещ одитор и един одитор. Одитният екип може да бъде подпомогнат от един или няколко технически експерта. Водещите одитори и членове на одитните екипи могат да бъдат само одитори от дирекция „УК“ или одитори от други дирекции на ЦУ на БАБХ; одитори от ОДБХ; одитори от дирекция „ЗЖБХ“ в МЗХ, включени в списък, одобрен от изпълнителния директор на БАБХ. Списъкът включва задължително и информация за образование, сфера на компетентност, работен стаж и опит, и преминали обучения.

Одиторите от дирекция „ЗЖБХ“ при МЗХ, които следва да се включат в списъка, са определени със заповед No. РД 09-688 от 4 май 2012 г. на министъра на земеделието и храните.

Водещият одитор, членове на одитния екип и технически експерти се определят от изпълнителния директор на БАБХ по предложение на дирекция „УК“ и се избират съобразно целта на одита, тяхната компетентност, образование, квалификация и опит.

Одитният екип се определя така, че да е независим от всякакъв търговски, финансов, йерархичен, политически и друг натиск, който може да повлияе на неговата преценка или на резултата на одитния процес. Одиторите в одитния екип се избират така, че да не са обвързани с наблюдението и управлението на дейността, която

одитират, да са безпристрастни и да са свободни от какъвто и да било конфликт на интереси. Одиторите не трябва да одитират области или дейности по контрола, за които пряко отговарят.

Техническите експерти се определят така, че да са независими от всякакви търговски, финансов, йерархичен, политически и друг натиск, който може да повлияе на тяхното експертно мнение. Не се използват технически експерти от одитираната организация.

Липса на търговски, финансов, политически и друг натиск се осигурява със Закона за държавния служител, Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, като се попълва декларация по чл. 12, т. 2 от закона.

Преди изготвянето на заповедта за извършване на одит се попълва декларация по образец за конфликт на интереси и за конфиденциалност от номинираните водещ одитор, членове на одиторския екип и технически експерти.

1.3. Издаване на заповед за извършване на одита.

За да се представи ясен документиран мандат, даващ адекватна сила за извършване на одитите, всеки одит започва със заповед на изпълнителния директор на БАБХ за извършването му. Уведомяването на одитния екип и одитната организация за предстоящите одити става с изпращане на заповедта от Дирекция „УК” на одитния екип, техническите експерти и одитираната организация.

Когато одита се извършва само на организация на регионално ниво, заповедта се изпраща и до съответната дирекция на централно ниво, която методически ръководи областта на дейност, която се одитира.

1.4. Изготвяне на план за одита.

Един от задължителните етапи в процеса на вътрешен одит е изготвяне на план за одита. Целта на плана е да се определят и координират одитните дейности, като се детайлизират в зависимост от сложността на целта на одита, с достатъчна гъвкавост за да могат да се направят промени. Планът се изготвя от водещия одитор, приема се от ръководителя на одитираната организация, съгласува се от дирекция „УК”, ресорния зам. изпълнителен директор и се одобрява от изпълнителния директор на БАБХ. Целта на съгласуването и одобрението на плана е да се гарантира, че ще се постигнат целите на одита като се оценят следните критерии:

- Форма на плана (по образец).
- Обхват (включени ли са всички необходими дейности, документи, процеси и др, които трябва да се одитират, за да се изпълни целта на одита).
- Критерии (посочени ли са правилните критерии).
- Избор на обекти от производствената верига (избрани ли са подходящи обекти по отношение брой, вид на дейност и оценка на риска).
- Програма на одита (достатъчно детайлна ли е).
- Разпределение на времето (времето за отделните дейности оптимално ли е разпределено).

Плана за одита включва:

- Цели на одита.
- Одитирана организация.
- Законово основание за одита и номер на заповедта за одита.
- Период на одита.
- Одитен екип.
- Технически експерти.
- Роля и отговорности на членовете на одиторския екип, техническите експерти и придружаващите ги лица.

- Обхват и критерии на одита.

Обхватът включва (системите, дейностите, процедурите, документите, процесите и др, които ще бъдат одитирани).

Критериите на одита включват всички документи за позоваване, с които ще се съпоставят доказателствата - (регламенти, директиви, решения, закони, наредби, заповеди, процедури, инструкции, указания, Единен многогодишен национален контролен план и др.).

Обхватът се определя така, че да изпълни целта на одита, като се прилага хоризонтален, вертикален или комбиниран подход. При хоризонталния подход се избират основни изисквания и дейности от Регламент (ЕО) №178/2002, Регламент (ЕО) № 882/2004 или стратегически цели от ЕМНПК. При вертикалния подход се избират специфични изисквания и дейности от Регламент (ЕО) № 854/2004, Регламент (ЕО) № 1/2005, Регламент (ЕО) № 183/2005, Регламент (ЕО) № 1069/2009, Директива 97/78/ЕО и др.

В програмата на одита са включени и етапите на откриваща среща, одитни дейности, заключителна среща.

1.5. Извършване на одита.

Одитът започва с изискване и проучване на предварителна информация. Целта е да се проучат по-голяма част от документите и записите преди същинския одит, така че да се осигури повече време за потвърждаване на място, както и по-добре да се планират одитните дейности на място. Обемът и вида на предварителната информация се съобразява с целта и обхвата на одита.

Следващ етап, съгласно Процедурата, е проучване и потвърждаване на място в одитираната организация. Този етап започва с откриваща среща на одиторския екип с ръководството на одитираната структура.

На място в одитираната организация се потвърждават събраните доказателства и направените констатации от проучването на предварителната информация, като за някои аспекти се правят и допълнителни проучвания. С цел да се оцени ефективността и до каква степен са постигнати планираните резултати, одита включва и наблюдение на действащо изпълнение на място на официалния контрол.

Основната цел на всеки одит е насочена към:

- Потвърждение на съответствие с критериите на одита.
- Потвърждение на съответствие с планирани мерки, с цел да се представят гаранции, че официалният контрол се извършват както е планирано.
- Потвърждение дали официалния контрол ефективно изпълнява планираните мерки.
- Оценка дали планираните мерки са подходящи за постигане целите на Регламент (ЕО) № 882/2004 и по-специално Единния многогодишен национален контролен план.

След извършване на одитните дейности, одитният екип по ръководството на водещия одитор прави преглед и анализ на резултатите и сформира констатациите и заключения от одита. За целта доказателствата от одита се оценяват спрямо критериите на одита за да се направят констатациите от одита. Заключенията от одита се правят въз основа на направените констатации, като показват съответствие или несъответствие с критериите на одита и са насочени към съответствие с планираните мерки, ефективността на изпълнение и постигането на поставените цели и целите на Регламент (ЕО) № 882/2004.

Извършването на одита завършва със заключителна среща. На заключителната среща водещият одитор представя констатациите и заключенията от одита. Констатациите се представят точно, ясно и безпристрастно, като се обсъдат с

одитираните. Представят се положителните страни на одитираната организация, както и констатираните несъответствия и тяхната степен на тежест - критично (значително) и некритично (незначително). Одитираната организация се запознава с обстоятелствата по изготвянето и разпространението на доклада от одита.

1.6. Изготвяне на проект на доклад от одита.

След извършването на одита водещият одитор изготвя Проекта на доклад по образец, който дава пълен, точен, цялостен и ясен запис от извършените дейности и включва следните елементи:

- Цели на одита.
- Одитирана организация, наименование и адрес.
- Номер на заповедта за одита.
- Период на одита.
- Обхват и критерии на одита (съобразно плана за одит).
- Водещ одитор и членове на одитния екип. Технически експерти.
- Описание на одитния процес.
- Заключение от одита.
- Препоръки от одита.

Проекта на доклад се изпраща от водещия одитор на одитираната организация, за коментари заедно с план за действие по образец.

1.7. Изготвяне на план за действие с препоръки от одита.

Плана за действие се изготвя от одитираната организация и съдържа препоръките на одитния екип и предприетите и планирани и ограничени във времето корективни и превантивни мерки на одитираната организация.

Мерките описват какво точно, кога и от кого е направено или ще бъде направено, така че да се гарантира, че несъответствията ще бъдат отстранени, а крайния резултат от препоръките постигнат. Това също така включва и гаранции, че несъответствията няма да има възможност да бъдат допускани в бъдеще.

1.8. Изготвяне на окончателен доклад и разпространение на доклада.

Окончателният доклад включва всички реквизити на проекта на доклад, плана за действие и коментарите на одитираната организация. Окончателният доклад от одита се съгласува от дирекция „УК” и ресорния зам. изпълнителен директор и се одобрява от изпълнителния директор на БАБХ.

Съгласуването и одобрението цели:

- Да се провери дали доклада е изготвен по утвърдения образец и дали съдържа всички необходими реквизити.
- Да се провери дали несъответствията са правилно формулирани и дали са правилно посочени критериите и изискванията, които не са изпълнени.
- Да се провери дали са достатъчни доказателствата за констатираните несъответствия и дали заключенията са правилно формулирани съобразно констатациите.
- Да се провери дали са подходящи препоръките и дали правилно са оценени коригиращите и превантивни действия.

Одитът е завършен, когато всички дейности, описани в плана на одита са изпълнени и доклада от одита е разпространен.

След одобрението на доклада, същият се публикува на интернет страницата на БАБХ.

1.9. Действия последващи одита.

Последващите действия включват проследяване на изпълнението на плана за действие от дирекция „УК”, чрез:

- Изпращане от одитираната организация на доказателства и потвърждение за изпълнението му.
- Верификация на място от експерти от дирекция „УК“ и дирекция „КК“.
- Извършването на следващ планиран одит.
- При установяването на критични несъответствия последващите действия включват провеждането на извънредни (непланирани) одити, проверки и засилен надзор на одитираната организация.

1.10. Преглед на одитния процес и програмата за одити.

Съгласно Процедурата ежегодно до 31 март дирекция „УК“ изготвя обобщен доклад за извършените одити от предходната година. Докладът се одобрява от изпълнителния директор и се изпраща до всички структури в БАБХ. Докладът се изготвя по области на дейност и съдържа следните компоненти:

- Брой заложили одити в програмата.
- Брой извършени одити.
- Брой одити, които не са били извършени и причини за отменянето им.
- Брой извършени одити извън програмата и причини за извършването им.
- Установени несъответствия.
- Отправени препоръки към одитираните организации на регионално и централно ниво.
- Изпълнение на мерките от плановете за действие.
- Положителни констатации и установени добри практики.

В този период дирекция „УК“ извършва преглед на програмата за одити, като се извършва нова оценка на риска на всички области на дейност и се отчита степента на изпълнение на целите на програмата и при необходимост се извършва актуализация на програмата.

Дирекция „УК“ съхранява всички записи за всеки одит и ги архивира на всеки 5 години.

**ПЕТ ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ВЪТРЕШНИ ОДИТИ НА БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ПО
БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
СЪГЛАСНО ЧЛ. 4, ПАРАГРАФ 6 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 882/2004 И ЧЛ. 21 ОТ ДИРЕКТИВА 2000/29/ЕК
2012 – 2016 ГОДИНА**

№	ОДИТИРАНА ОРГАНИЗАЦИЯ	ЦЕЛ НА ОДИТА	ПЕРИОД НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОДИТА/МЕСЕЦ
2012 г.			
1.	ОДБХ – Велико Търново ОДБХ - Търговище	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС.	април
2.	ОДБХ – Силистра ОДБХ – Смолян	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	април
3.	ОДБХ – Добрич ОДБХ – Разград	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	май
4.	ОДБХ – София град	Оценка на системата на официалния контрол при търговията на дребно с храни и заведенията за обществено хранене. Оценка на лабораторната дейност.	май
5.	ОДБХ – Плевен	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	юни
6.	ОДБХ – Плевен	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и торове.	юни
7.	ОДБХ - Пазарджик	Оценка на системата на официалния контрол при изпълнение на	юли

		програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Салмонелоза и Нископатогенна инфлуенца по птиците.	
8.	ОДБХ – Стара Загора	Оценка на системата на официалния контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Салмонелоза и Нископатогенна инфлуенца по птиците.	юли
9.	ОДБХ – Бургас	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Шап и КЧС.	юли
10.	ОДБХ – Варна	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. КЧС.	юли
11.	ОДБХ – Монтана ОДБХ – София област	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Кокошки носачки и бройлери.	август
12.	ОДБХ - Бургас ОДБХ – Варна	Оценка на системата на официалния контрол при внос на храни от неживотински произход. Граничен ветеринарномедицински контрол. Внос и транзит на храни от животински произход. Внос, износ и транзит на живи животни. Внос и транзит на фуражи. Внос и транзит на СЖП. Фитосанитарен контрол.	септември
13.	ОДБХ – Благоевград	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях. Оценка на лабораторната дейност.	октомври
14.	ОДБХ- Шумен	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. КЧС.	октомври
15.	ОДБХ – Хасково ОДБХ - Ямбол	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Шап и КЧС.	ноември
16.	ОДБХ –Ловеч ОДБХ- Пловдив	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати.	декември
2013 г.			
1.	ОДБХ – Ловеч ОДБХ – Стара Загора	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	февруари

2.	ОДБХ – Бургас ОДБХ – Варна	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	февруари
3.	ОДБХ – Велико Търново ОДБХ – Пловдив	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	март
4.	ОДБХ – Кюстендил ОДБХ – Кърджали	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	март
5.	ОДБХ – Сливен ОДБХ – Ямбол	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС	април
6.	ОДБХ – Пазарджик ОДБХ - Габрово	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати.	април
7.	ОДБХ – Търговище ОДБХ – Шумен	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	май
8.	ОДБХ – Хасково	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и торове..	май
9.	ОДБХ – София област	Оценка на системата на официалния контрол при внос на храни от неживотински произход. Граничен ветеринарномедицински контрол. Внос и транзит на храни от животински произход. Внос, износ и транзит на живи животни. Внос и транзит на фуражи. Внос и транзит на СЖП. Фитосанитарен контрол.	май
10.	ОДБХ – Монтана	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и	юни

		торове.	
11.	ОДБХ – Благоевград	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	юни
12.	ЦЛХИК	Лабораторна дейност.	юни
13.	ОДБХ – Перник	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	юни
14.	ОДБХ – Добрич	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Туберкулоза	юли
15.	ОДБХ – Кърджали	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Бруцелоза.	юли
16.	ОДБХ – Бургас ОДБХ – Варна	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти, живи двучерупчести мекотели. Оценка на системата на официалния контрол при търговията на дребно с храни и заведенията за обществено хранене.	юли
17.	Д. „ГК“	Граничен контрол.	юли
18.	ЦЛВСЕЕ	Лабораторна дейност.	юли
19.	ОДБХ – Кюстендил	Оценка на системата на официалния контрол при внос на храни от неживотински произход. Граничен ветеринарномедицински контрол. Внос и транзит на храни от животински произход. Внос, износ и транзит на живи животни. Внос и транзит на фуражи. Внос и транзит на СЖП. Фитосанитарен контрол.	август
20.	ОДБХ – Видин ОДБХ - Враца	Оценка на системата на официалния контрол замърсители в храните, на остатъчни количества от пестициди. Национална мониторингова програма	август

21.	ОДБХ – Габрово ОДБХ – Плевен ОДБХ – Сливен НДИНВМИ	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. ТСЕ.	септември
22.	ОДБХ – Стара Загора	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Кокошки носачки и бройлери.	септември
24.	ОДБХ – Силистра	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Коня, свине, телета и овце.	септември
25.	ОДБХ – София град ОДБХ – Хасково	Граничен контрол. Личен багаж и домашни любимци.	септември
26.	ОДБХ – Смолян ОДБХ – Ямбол	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти, живи двучерупчести мекотели. Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на яйца и яйчни продукти.	октомври
27.	Д „КХ“ ЦУ на БАБХ	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти.	октомври
28.	ОДБХ – Търговище	Оценка на системата на официалния контрол при употребата и пускането на пазара на ВМП. Изпълнение на Националната мониторингова програма за контрол на остатъци от ВМП.	ноември
29.	ОДБХ – Велико Търново ОДБХ – Пловдив	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни за кърмачета и детски храни.	ноември
30.	ОДБХ – Варна ОДБХ – Враца ОДБХ – Шумен	Оценка на системата на официалния контрол при странични животински продукти и производни от тях.	ноември
31.	ОДБХ – Благоевград ОДБХ – София област	Оценка на системата на официалния контрол при търговията на дребно с храни и заведенията за обществено хранене.	декември
32.	ОДБХ – Силистра ОДБХ – София град	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	декември
2014 г.			

1.	ОДБХ - Сливен	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	февруари
2.	ОДБХ – Разград ОДБХ – София област	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	февруари
3.	ОДБХ – Габрово	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях. Лабораторна дейност.	февруари
4.	ОДБХ – Враца	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни. Лабораторна дейност.	март
5.	ОДБХ - Шумен	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	март
6.	ОДБХ – Търговище ОДБХ - Русе	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	март
7.	ОДБХ – Пловдив	Оценка на системата на официалния контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Салмонелоза и Нископатогенна инфлуенца по птиците.	март
8.	ОДБХ – Кюстендил ОДБХ - Пазарджик	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	април
9.	ОДБХ – София град	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни за кърмачета и детски храни.	април
10.	ОДБХ - Ловеч	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни	април

		проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	
11.	ОДБХ – Стара Загора	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и торове.	май
12.	ОДБХ – Монтана	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Туберкулоза	май
13.	ОДБХ – Видин ОДБХ – Кърджали	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати.	май
14.	ОДБХ – Добрич ОДБХ- Силистра	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати	юни
15.	ОДБХ – Ямбол	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и торове.	юни
16.	ОДБХ – Плевен	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на яйца и яйчни продукти.	юни
17.	ОДБХ – Варна ОДБХ - Бургас	Граничен контрол.Личен багаж и домашни любимци.	юни
18.	ОДБХ – Хасково	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Бруцелоза.	юли
19.	ОДБХ - Монтана	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, контролни директиви и	юли

		решения на ЕК.	
20.	ОДБХ – София област	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС.	септември
21.	ОДБХ – Велико Търново	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Конс, свине, телета и овце.	септември
22.	Д „КХ“ ЦУ на БАБХ	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	септември
23.	ОДБХ – Пловдив	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти, живи двучерупчести мекотели.	септември
24.	ОДБХ – Стара Загора	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	октомври
25.	ОДБХ - Кърджали	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти, живи двучерупчести мекотели.	октомври
26.	ОДБХ –Благоевград ОДБХ - Пазарджик	Оценка на системата на официалния контрол замърсители в храните, на остатъчни количества от пестициди. Национална мониторингова програма.	октомври
27.	ОДБХ - Видин	Оценка на системата на официалния контрол при внос на храни от неживотински произход. Граничен ветеринарномедицински контрол. Внос и транзит на храни от животински произход. Внос, износ и транзит на живи животни. Внос и транзит на фуражи. Внос и транзит на СЖП. Фитосанитарен контрол.	октомври
28.	ОДБХ - Добрич	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с	ноември

		фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	
29.	ОДБХ - Силистра	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС.	ноември
30.	ОДБХ - Търговище	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Коня, свине, телета и овце.	ноември
31.	ОДБХ – Плевен Д „КФ“ ЦУ на БАБХ	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	ноември
32.	ОДБХ - Варна	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на яйца и яйчни продукти.	ноември
33.	ОДБХ – Смолян	Оценка на системата на официалния контрол при търговията на дребно с храни и заведенията за обществено хранене.	декември
34.	ОДБХ – София град.	Оценка на системата на официалния контрол при внос на храни от неживотински произход. Граничен ветеринарномедицински контрол. Внос и транзит на храни от животински произход. Внос, износ и транзит на живи животни. Внос и транзит на фуражи. Внос и транзит на СЖП. Фитосанитарен контрол.	декември
2015 г.			
1.	ОДБХ – Велико Търново ОДБХ – Монтана	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	февруари
2.	ОДБХ – Кърджали ОДБХ - Ловеч	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	февруари
3.	ОДБХ – Пазарджик	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Кокошки носачки и бройлери.	март
4.	ОДБХ – Добрич ОДБХ – Хасково	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни. Лабораторна дейност.	март
5.	ОДБХ – Плевен	Оценка на системата на официалния контрол при производството и	март

	ОДБХ - Шумен	предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях. Лабораторна дейност.	
6.	ОДБХ – Кюстендил ОДБХ – Разград	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати.	април
7.	ОДБХ – София град ОДБХ – София област	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и торове.	май
8.	ОДБХ – Видин ОДБХ - Силистра	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Туберкулоза	май
9.	ОДБХ – Бургас	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	май
10.	ОДБХ – Смолян ОДБХ – Стара Загора	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати.	май
11.	ОДБХ – Варна	Лабораторна дейност.	май
12.	ОДБХ – Търговище	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и торове.	юни
13.	ОДБХ - Сливен	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи. Лабораторна дейност.	юни
14.	Д „ЗХОЖ“ ЦУ на БАБХ	Здравеопазване на животните.	юни
15.	ОДБХ – Ловеч ОДБХ - Ямбол	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	юни
16.	ОДБХ - Пловдив	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС.	юли
17.	Д „КХ“ ЦУ на БАБХ	Оценка на системата на официалния контрол при търговията на дребно с храни и заведенията за обществено хранене.	септември
18.	ОДБХ – Враца	Оценка на системата на официалния контрол при производството и	септември

	ОДБХ - Габрово	пускането на пазара на яйца и яйчни продукти.	
19.	ОДБХ –В.Търново	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	септември
20.	ОДБХ –Стара Загора ОДБХ - Шумен	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	октомври
21.	ОДБХ - Силистра	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти, живи двучерупчести мекотели.	октомври
22.	ОДБХ - Бургас	Оценка на системата на официалния контрол замърсители в храните, на остатъчни количества от пестициди. Национална мониторингова програма.	октомври
23.	ОДБХ – София област	Оценка на системата на официалния контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Салмонелоза и Нископатогенна инфлуенца по птиците.	октомври
24.	ОДБХ - Смолян	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС.	октомври
25.	ОДБХ – София град	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на	ноември

		животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС.	
26.	ОДБХ – Пазарджик ОДБХ – София град	Оценка на системата на официалния контрол при употребата и пускането на пазара на ВМП. Изпълнение на Националната мониторингова програма за контрол на остатъци от ВМП.	ноември
27.	ОДБХ - Разград	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Конс, свине, телета и овце.	ноември
28.	ОДБХ – Видин ОДБХ - Русе	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти, живи двучерупчести мекотели.	ноември
2016 г.			
1.	ОДБХ - Пловдив ОББХ- Враца	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	февруари
2.	ОДБХ – Монтана ОДБХ – Пазарджик	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	февруари
3.	ОДБХ –Добрич ОДБХ – Разград	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	март
4.	ОДБХ – Благоевград ОДБХ –София град ОДБХ - СтараЗагора	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	март
5.	ОДБХ – София област	Граничен контрол. Личен багаж и домашни любимци.	март
6.	ОДБХ - Кърджали	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на фуражи.	април
7.	ОДБХ – Варна	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	април
	ОДБХ - Кюстендил	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на месо от копитни животни, месо от дивеч, мляко и	май

		продукти от тях, птиче месо и продукти от тях.	
8.	ОДБХ – Ямбол	Оценка на системата за официален контрол при изпълнение на програмите за надзор на заболявания по животните и ДПП. Туберкулоза и Бруцелоза.	юни
9.	НДИНВМИ	Лабораторна дейност.	юни
11.	ОДБХ – Сливен ОДБХ - Враца	Оценка на системата на официалния контрол при пускането на ПРЗ и торове.	юни
	ОДБХ – Перник ОДБХ - Русе	Оценка на системата на официалния контрол при производството и предлагането на пазара на храни от неживотински произход и композитни храни.	юни
12.	ОДБХ – Разград	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	юни
	ОДБХ - София	Оценка на системата на официалния контрол за хуманно отношение към животните при отглеждане и транспорт. Коня, свине, телета и овце.	юли
	ОДБХ - Габрово	Оценка на системата на официалния контрол при употребата и пускането на пазара на ВМП. Изпълнение на Националната мониторингова програма за контрол на остатъци от ВМП.	август
13.	ОДБХ – Търговище	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати.	септември
14.	ОДБХ – София област	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на яйца и яйчни продукти. Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на риба и рибни продукти, живи двучерупчести мекотели.	септември

15.	ОДБХ – Видин ОДБХ - Русе	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	септември
	ОДБХ – Кърджали ОДБХ - Сливен	Оценка на системата на официалния контрол замърсители в храните, на остатъчни количества от пестициди. Национална мониторингова програма.	септември
16.	ОДБХ – Пазарджик	Оценка на системата за официален контрол при регистрация на животновъдните обекти, идентификация на животните и въвеждане на данните в информационна система ВЕТ ИС.	октомври
17.	ОДБХ – София град	Оценка на системата на официалния контрол при производството и пускането на пазара на хранителни добавки, добавки в храните, ензими и ароматизанти, пушилни кондензати.	октомври
18.	ОДБХ – Габрово	Оценка на степента на съответствие на документацията и документооборота в областта на фитосанитарния контрол съгласно Методическите указания за прилагане на Наредба №1 от 27.05.1998г. за Фитосанитарен контрол, Наредба №68 от 16.05.2006г. за фитосанитарни проверки на внасяните от трети страни растения и други продукти осъществявани на места различни от определените за въвеждане на територията на Европейската общност и нормативната уредба свързана с фитосанитарния контрол, Директива 2000/29, Контролни директиви и решения на ЕК.	октомври
19.	ОДБХ – Пловдив ОДБХ – Стара Загора	Оценка на системата на официалния контрол замърсители в храните, на остатъчни количества от пестициди. Национална мониторингова програма.	ноември
20.	Д „ЛД“ на ЦУ на БАБХ	Лабораторна дейност.	ноември

2. Министерство на здравеопазването

Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

Съгласно чл. 4, параграф 6 от Регламент (ЕО) 882/2004, компетентните органи извършват вътрешни одити или могат да организират извършването на външни одити, и предприемат необходимите мерки предвид резултатите от тях, за да гарантират изпълнението на целите на регламента. Одитите подлежат на независимо подробно разглеждане и се извършват по прозрачен начин.

Съгласно чл. 28а от Закона за храните, компетентните органи провеждат вътрешни одити и организират при необходимост външни одити. Одитите се провеждат при спазване на изискванията за независимост и прозрачност. Въз основа на резултатите от одита компетентните органи предприемат мерки, за да осигурят постигането на целите на Регламент 882/2004/ЕС на Европейския парламент и Съвета. В изпълнение на тази разпоредба, компетентните органи по официален контрол към МЗ извършват одити в своите структури и се подлагат на външни одити.

Изготвена е Програма за извършване на одити на дейността по ДЗК на храни, извършван от РЗИ в съответствие с насоките, определени с Решение на ЕК 667/2006.

В изпълнение на програмата в органите на официален контрол към МЗ се извършва вътрешен одит два пъти годишно. Обхватът на одитите е постигането на целите на Регламент 882/2004 за официалните проверки. Вътрешния одит се извършва съгласно Заповед на Главния държавен здравен инспектор, която се изготвя ежегодно и включва екипа от одитори, темата на одит, инспекциите, които ще бъдат одитирани и периода, през който следва да се извърши одита. Екипът за вътрешен одит включва специалист от МЗ и специалист от РЗИ различна от одитираната.

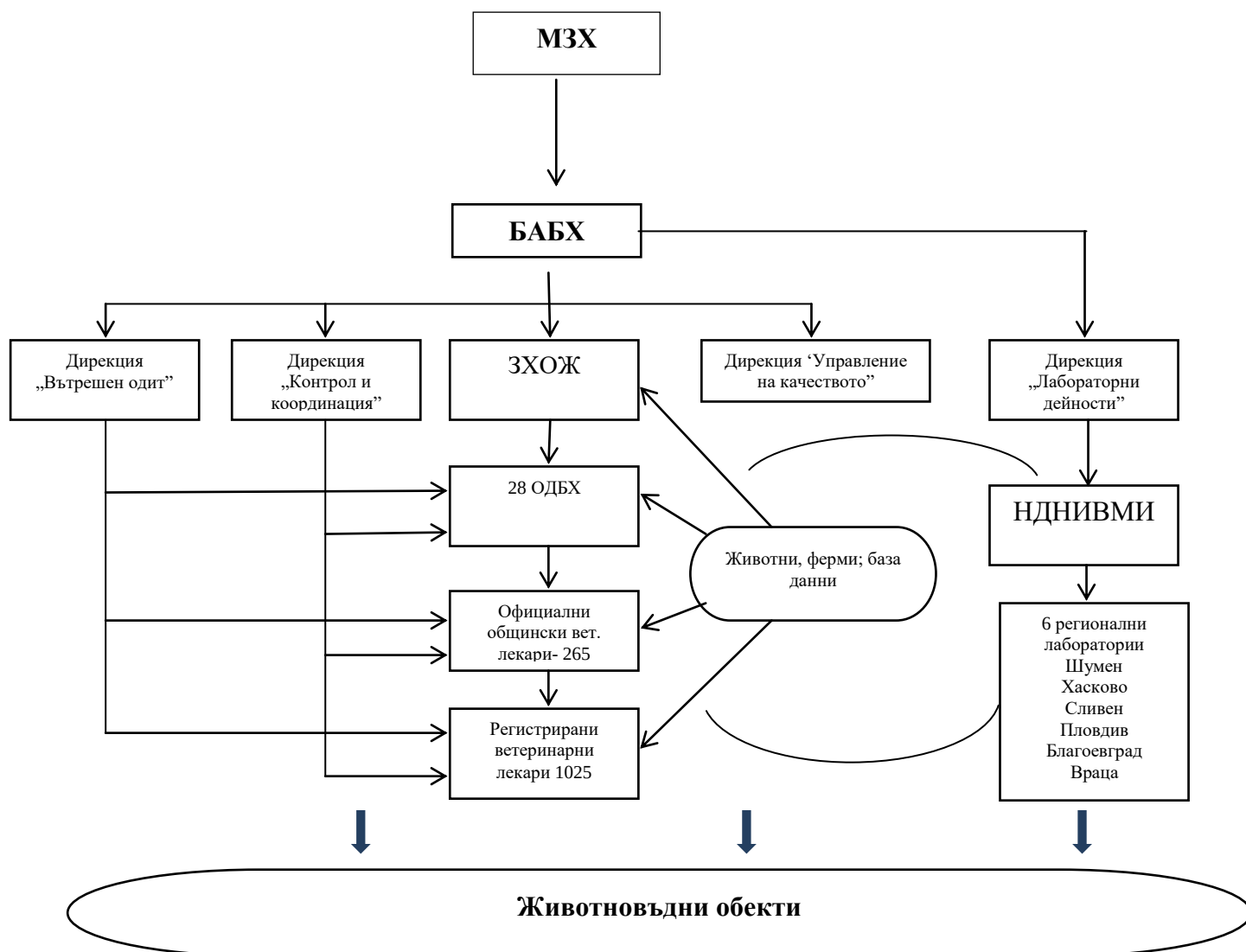
РЗИ подлежат и на външни одити за постигане целите на Регламент 882/2004. Одитите се провеждат от институция, сертифицирана да извършва външни одити.

Планиран брой одити за периода 2010-2014 г.:

Вид на одита	2012 г.	2013 г.	2014 г.
- вътрешен	2	2	2

VII. Мерки за гарантиране на съответствието с оперативните критерии от Регламент (ЕО) № 882/2004

1. Контролна система за здравеопазване на животните

Централният компетентен орган по здравеопазване на животните е Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Държавната политика по здравеопазване на животните и хуманно отношение се ръководи от Дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” (ЗХОЖ), която се ръководи от директор, трима началник отдела и 16 ветеринарни експерти.

Територията на страната е разделена на 28 Областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ). Във всяка ОДБХ има длъжност началник отдел “Здравеопазване на животните”, който осъществява контрол по здравеопазването на животните в съответния регион. В своята дейност той се подпомага от ветеринарни инспектори.

Контролът по здравеопазването на животните на общинско равнище се осъществява от официални ветеринарни лекари – общо 265 човека. Р България е разделена на 1025 ветеринарни участъка (ВУ), в които работят регистрирани в ОДБХ лекари на частна ветеринарна практика, които участват за изпълнение на мерките в държавната профилактична програма и издаването на ветеринарномедицински документи за придвижване на животни на територията на страната. Контрола върху тяхната дейност се осъществява от общинските ветеринарни лекари.

Задълженията на дирекция “ЗХОЖ” са следните:

1. изготвя:

а) държавната профилактична програма и списъка на заразните болести по чл. 118, ал. 1 ЗВД;

б) програмите за надзор върху заразните болести;

2. методически ръководи дейността на териториалните звена към БАБХ по изпълнение на мерките, предвидени в програмата, списъка и програмите за надзор върху заразните болести;

3. разработва и предлага за утвърждаване от генералния директор програми за профилактика и ерадикация на болестите по животните и предпазване на хората от зоонози;

4. изготвя схеми за дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастация и ги представя на Изпълнителния директор за утвърждаване;

5. изготвя програми за опазване на околната среда от вредните въздействия на животновъдството;

6. контролира дейността на обектите за обезвреждане на странични животински продукти и продукти, получени от тях;

7. организира и координира дейността в системата на БАБХ по осъществяване на контрола при изхранване на селскостопанските животни с протеини от животински произход;

8. събира и обобщава месечните отчети на териториалните звена към БАБХ за извършените профилактични мероприятия при изпълнение на държавната профилактична програма и програмите по т. 1;

9. събира и обобщава тримесечните отчети на териториалните звена за прегледаните и лекуваните от ветеринарни лекари, които упражняват ветеринарномедицинска практика, животни;

10. планира и организира доставките на имунологични ВМП, необходими за изпълнение на държавната профилактична програма и на програмите за надзор върху заразните болести;

11. изготвя необходимите документи за обявяване на болестите по чл. 47 от ЗВД пред Световната организация за здравеопазване на животните (СОЗЖ);

12. уведомява чрез компютърната система за спешно обявяване на болести (ADNS) държавите - членки на ЕС, за констатираните болести;

13. изготвя и представя доклади до Европейската комисия и до компетентните органи на държавите - членки на ЕС, за епизоотичната обстановка в страната;

14. регистрира и обявява по реда на чл. 124 от ЗВД констатираните на територията на страната заразни болести;

15. изготвя и изпраща ежемесечно международен и вътрешен бюлетин за обявените в страната заразни болести на териториалните звена към БАБХ и вътрешен бюлетин на ФАО, СОЗЖ и СЗО;

16. изготвя становища при съгласуване на проекти на нормативни актове и отговори по постъпили запитвания, свързани с дейността й;

17. изготвя и участва в изготвянето на проекти на нормативни актове, свързани с дейността ѝ;
18. разработва програми за предотвратяване и ликвидиране на последствията при кризи, които могат да нанесат или са нанесли щети на животновъдството;
19. контролира провеждането на карантината на внесени животни;
20. организира, координира и методически ръководи дейността по хуманно отношение към животните в териториалните звена на БАБХ;
21. контролира спазването на ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти, хуманното отношение към животните и зоохигиенните параметри при отглеждане на животни в тях;
22. контролира идентификацията на животните и регистрацията на животновъдните обекти;
23. методически ръководи контрола при производство, транспортиране, съхраняване и употреба на медикаментозни фуражи по отношение на тяхната безопасност;
24. дава становища по заявленията за издаване на разрешителни за внасяне и изнасяне на обектите по чл. 184, ал. 1 от ЗВД;
25. води регистри на:
 - а) издадените лицензи за превоз на животни;
 - б) животновъдните обекти;
 - в) ветеринарните участъци;
 - г) обектите по чл. 26, ал. 1 от ЗВД;
26. методически ръководи и контролира прилагането на мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по животните;
27. участва в организирани от ЕС работни срещи по здравеопазване на животните, хуманно отношение към тях, идентификация на животните, регистрацията на животновъдните обекти;
28. обменя информация чрез информационните системи на ЕС - за проследяване на търговията с животни, суровини и храни от животински произход (TRACES) и за спешно обявяване на болести (ADNS).

Регистрация на фермите, идентификация на животните и контрол на движението

Стопанства, които отглеждат селскостопански животни са регистрирани в централната база данни (Ветис).

Националната система за идентификация и регистрация на животните изисква идентификация на всички видове животни с индивидуален номер. Частно практикуващите официални ветеринарни лекари са отговорни за маркиране и регистриране на животните и осигуряване на месечни данни за ОБЛ, които влизат в централната база данни.

Всяко движение на животни в страната трябва да бъде придружено с ветеринарномедицинско свидетелство, което се издава от частнопрактикуващите ветеринарни лекари, като движението се регистрира и в централната база данни. Паспорти се издават за едрите преживни и еднокопитни. Всички стопанства са задължени да водят регистри на земеделското стопанство за всяка промяна в числеността на стадото се отразява в базата данни от частнопрактикуващите ветеринарни лекари.

Системата за регистрация на превозни средства и превозвачите за животните е разработена в съответствие с изискванията на Регламент 1/2005/ЕО. Националните регистри на одобрените превозни средства за кратки и продължителни пътувания са публикувани на уеб сайта на БАБХ (<http://www.babh.government.bg/en/registers.html>).

Лаборатории

Националният диагностичен ветеринарномедицински институт в София е специализиран орган на БАБХ за диагностиката и изследователски дейности в областта на здравето на животните.

Конфликт на интереси

Лицата заемащи публични длъжности в т.ч всички официални ветеринарни лекари, осъществяващи контрола за хуманно отношение към животните, са държавни служители и ежегодно подписват декларация за конфликт на интереси в съответствие със Закона за предотвратяване на конфликт на интереси

2. Контролна система за храни и хигиена на храните

Официалния контрол трябва да се провежда, чрез използване на следните методи определени в Регламент (ЕО) № 882/2004: проверка (верификация), инспекция, мониторинг, одит, вземане на проби за лабораторно изпитване и да включва най-малко следните обекти (теми) изброени в *Приложение №4* към настоящия документ.

За да се осигури ефективност на извършвания официален контрол, при посещенията в предприятията се обхващат няколко обекти (теми), включително и вземане на проби за лабораторен контрол.

Документирането на извършения официален контрол в чек-лист, протокол и доклад трябва да включва и използваните методи за контрол и обектите (темите) на контрол.

Директорите на ОДБХ организират извършването на официален контрол на следния принцип:

- Със заповед се определят официалните ветеринарни лекари, които ще извършват постоянен контрол за всяка кланица, птицекланица, предприятия за дивеч и складовете под митнически контрол.

- За всички други обекти отпада задължението да се определя със заповед контролиращия ги инспектор.

- Предприятията, обектите (темите) на контрол и инспекторите, които ще извършват контрола се определят по възможност минимум веднъж на шест месеца, съгласно разработения годишен план за извършване на инспекции и одити от началник отделите «Контрол на храните», съгласувано с директорите на ОДБХ. *Вж. Приложение №5.*

Разпределението и ротацията се осъществяват според физическите и финансовите възможности на ОДБХ.

- Началник отделите «Контрол на храните», съгласувано с директорите на ОДБХ изготвят писмено графика за контрол, който включва името и регистрационния номер на предприятието, официалния ветеринарен лекар или инспектора, който трябва да извърши контрола и обектите (темите) на контрол.

- датите и часовете на проверките и инспекциите не се определят предварително, за да се спази принципа на изненада и внезапност.

- при определянето на инспекторите, които ще извършват контрола, се спазва ротационния принцип, така че контрола в едно предприятие да не се извършва само от един и същи инспектор или един и същи инспекционен екип.

- при необходимост могат да се формират инспекционни екипи от двама инспектори.

- извършения официален контрол да се отчита веднъж седмично на началник отдел "КХ".

- в ОДБХ се води досие за всяко предприятие, което включва протоколите и докладите от извършения официален контрол и всички официални документи издадени във връзка с дейността на предприятието.

- всеки официален ветеринарен лекар или инспектор се запознава с досието на предприятието, преди да извърши официалния контрол.

- в случаите, в които инспектор е издал нормативен документ (предписание и др.), контрола по изпълнението му се извършва от същия инспектор издал документа.

- в ОДБХ се води отчетност за издадените предписания и сроковете за изпълнението им.

За постигане на целите на Регламент (ЕО) № 882/2004 и с цел верификация на официалния контрол, началниците на отдели "Контрол на храните" извършват проверки най-малко веднъж годишно върху дейността на официалните ветеринарни лекари и инспектори. Проверките задължително се документират, като окончателното заключение включва препоръки за официалния ветеринарен лекар или инспектор, както и препоръки по отношение на тяхното обучение. Годишните програми за обучение на официалните ветеринарни лекари и ветеринарни инспектори са разработени въз основа на препоръките, направени в резултат на извършените проверки. Годишният план за официалния контрол на официалните ветеринарни лекари и годишната програма за извършване на вътрешни проверки, извършвани от ръководителите на отдели "Контрол на храните" са включени в Инструкцията за изпълнението на Многогодишния национален план за официален контрол /вж. Приложение №5 и Приложение №6/.

Мерки и верификационни процедури, предприемани от дирекция "Контрол на храните" при ЦУ на БАБХ, с цел постигане на съответствие с оперативните критерии на Регламент (ЕО) № 882/2004

В предприятия, в които по време на мисии на ГД САНКО са констатирани несъответствия или в които вследствие на редица нарушения на законодателството компетентният орган е предприел преценка на риска и от степен нисък или среден риск са преминали в степен висок риск, също така предприятия, които са обект на повтарящи се нотификации по системата RASFF, комисия от дирекция "Контрол на храните" извършва проверка на място, с цел оценка на ефективността на корективните мерки, предприети от официалния контрол в предприятието.

Преразглеждане и коригиране на националните планове за контрол.

Националните планове за контрол се коригират по следните причини:

- Въвеждане на ново законодателство в страната;
- Промяна в структурата и организацията на компетентните органи в областта на храните;
- При възникнали нови болести и други здравни рискове;
- В резултат от провеждания официален контрол;
- В резултат на дадени препоръки при проведени мисии на ГД САНКО.

Промени в утвърдената годишна програма за регулярност на контрола в обектите могат да бъдат направени:

- когато е необходимо да се предприемат спешни действия за решаване на възникнал проблем на териториално ниво;
- за изпълнение на специфични действия, разпоредени от съответното ведомство. В този случай те са задължени да предоставят на ведомството информация за резултата от

проведените специфични действия по начина, под формата и в срока, в който са им поискани.

Честотата на контрол задължително се променя /увеличава/ в следните случаи:

- При епидемиологична обстановка и/ или промяна на епизоотичната обстановка;
- Установени съществени несъответствия при извършения контрол;
- При незадоволителни резултати от лабораторни анализи по отношение критериите за безопасност на храните;
- При религиозни празници, свързани с консумация на специфични храни;
- При сигнали и жалби;
- При констатирани несъответствия при извършения контрол и мисии на FVO.

3. Контролна система за внос на храни от животински произход

3.1. Безпристрастност, качество и последователност на официалния контрол

Проверките се извършват без предварително оповестяване, съгласно член 3(2) на Регламент (ЕО) № 882/2004. Провеждат се при спазване на принципите, залегнали в Кодекса за поведението на служителите в държавната администрация. При необходимост, в инспекциите вземат участие и представители на други контролни органи.

Контролната дейност на БАБХ и на дирекция „Граничен контрол” се основава на принципа на прозрачността, като за целта на интернет страницата на Агенцията е осигурена достъпна информация за всички заинтересовани лица.

3.2. Конфликт на интереси

Всички инспектори, осъществяващи контрол, са държавни служители. Съгласно Закона за държавния служител, всеки държавен служител до 31 март декларира писмено пред органа по назначаването всеки търговски, финансов или друг делови интерес, който той или свързани с него лица имат във връзка с функциите на администрацията, в която работи.

3.3. Достатъчно на брой подходящ квалифициран и опитен персонал

Дирекция „Граничен контрол” разполага с висококвалифициран опитен персонал за осъществяване на граничния контрол, осигурен с необходимите средства за своята работа.

3.4. Съществуване и използване на документираните процедури

За осигуряване на качество и проследяемост на контролната дейност са разработени, утвърдени от изпълнителния директор на БАБХ и се използват унифицирани документи, като констативни протоколи, доклади от проверка, протоколи за вземане на проби, актове за административни нарушения.

Всички ОДБХ трябва да използват:

- Методите и унифицираните документираните процедури за контрол при извършване на проверка;
- Документираните инструкции;
- Документираните процедури/инструкции за вземане на проби;

- Всички документи, свързани с работата на граничните инспектори трябва да се поддържат в актуално състояние и да бъдат в наличност.

3.5. Водене на документация

- При всяка проверка експертите от дирекция „Граничен контрол” съобщават основанията за проверката. При поискване от инспектирания длъжностното лице представя копие от заповедта на изпълнителния директор на БАБХ.
- Експертите, извършващи проверката изготвят доклад, в който се отразяват резултатите от нея.
- При констатиране несъответствия с изискванията се правят предписания със срок за отстраняването им.

3.6. Преразглеждане и коригиране на националните планове за контрол

Дирекция “Граничен контрол” при БАБХ регулярно осъвременява националния контролен план в светлината на възможни нови развития, отчитайки фактори като:

- ново законодателство;
- поява на нови заболявания или рискове за здравето;
- значителни промени в структурата, управлението или начина на действие на националните компетентни власти;
- резултатите от извършвания официален контрол на национално ниво;
- резултатите от извършвания официален контрол на ниво Европейски съюз в съответствие с изискванията на чл. 45 на Регламент (ЕО) 882/2004;
- всяко изменение на насоките посочени в чл. 43 на Регламент (ЕО) № 882/2004;
- научни открития.

3.7. Планирани дейности за 2012 - 2014 година

За периода на действие на националния контролен план, дирекция „Граничен контрол”, ГИП заедно с другите компетентни власти ще продължат да работят за осигуряване на ефективна система за официален граничен контрол на вноса и транзита на живи животни, храни и фуражи.

В *Приложение № 7* към настоящия план са посочени данни за внесените продукти от животински произход, фуражи, живи животни и взети проби за периода 01.01 – 30.09.2011 г.

Приложения № 8, № 9 и № 10 съдържат прогнозни обобщени данни за очакван внос през ГИП съответно за 2012 г., 2013 г. и 2014 г.

Приложение № 11 представя Годишен план за определяне на остатъци в проби внос от трети страни в България за 2012 - 2014 година. План за вземане на проби от фуражи на ГИП през 2012 - 2014 година е посочен в *Приложение № 12* към настоящия документ.

Дейностите, които ще претърпят допълнително развитие за времето на действие на този план са:

1. подобряване на координацията и сътрудничеството с другите компетентни власти;
2. изработване на процедури съвместно с другите компетентни власти, които ще гарантират там, където е необходимо изпълнението на всички изисквания на Регламент (ЕО) № 882/2004 (чл.5);
3. участие при доусъвършенстването и подобрението на контингенс плановете с цел съответствието им на всички изисквания на Регламент (ЕО) № 882/2004 (чл.13);

4. участие в разработването на контролни процедури по прилагането на всички изисквания на Регламент (ЕО) № 882/2004 (Анекс II, Глава II);

5. при наличие на финансов ресурс ще се пристъпи към техническото изпълнение на връзка между Агенция “Митници” и БАБХ за осигуряване на достъп на служителите от Дирекция “Граничен контрол” при ЦУ на БАБХ и граничните ветеринарни пунктове до митническата информационна система БИМИС, както го изискват чл. 6 и 7 на Регламент (ЕО) № 136/2004 и чл. 5 и 6 на Регламент (ЕО) № 282/2004;

6. актуализиране на инструкцията за взаимодействие с Агенция “Митници” за повишаване ефективността на граничния контрол при въвеждане на търговски пратки.

7. изготвяне на наръчник за гранични ветеринарни проверки на фуражи.

8. преразглеждане и коригиране на системата на наблюдение и контрол на ГИП, с оглед навременното откриване и отстраняване на пропуските, в съответствие с изискванията на чл. 8/3/ от Регламент (ЕО) № 882/2004.

9. включване на санкции в новия проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност, целящи подобряване на процедурата по предварително известяване на пристигането на пратките на ГИП съгласно изискванията на чл. 54 и чл. 55 на Регламент (ЕО) № 882/2004, както и санкции за лица, пренасящи продукти от животински произход за лична консумация от трети страни съгласно изисквания на Регламент (ЕО) № 206/2009.

10. Изготвяне на Инструкция във връзка с изискванията на чл. 3/3/ на Решение на Комисията 2004/292/ЕО относно въвеждането на системата TRACES и за изменение на Решение 92/486/ЕИО.

11. Вземане на мерки за отстраняването на всички пропуски по отношение на сградите, оборудването, хигиената и процедурите на всички ГИП, за да могат те да отговарят на изискванията, съгласно Решение 2001/812/ЕО, Директива 91/496/ЕИО и Директива 97/78

План за вътрешни одити за 2012 – 2014 година

За периода 2012 – 2014 година на всеки ГИП и входящ пункт се предвижда да бъдат извършени по две проверки за всяка година.

План за обучение през 2012 - 2014 година:

- Разработване от страна на дирекция „Граничен контрол” на програма за обучение на граничните ветеринарни инспектори, свързана с изискванията при контрола на вноса и транзита на фуражи и вземането на проби по Регламент (ЕО) № 669/2009, Регламент (ЕО) № 1152/2009, Регламент (ЕС) № 212/2010, Регламент (ЕС) № 878/2010, Регламент (ЕО) № 1829/2003 и Закона за генетично модифицираните организми.

- Организиране на обучение съвместно с Министерство на околната среда и водите и Агенция “Митници” по отношение контрола на вноса на защитени видове от дивата флора и фауна живи животни по CITES.

- Провеждане на обучение съвместно с Агенция ”Митници” и Главна дирекция “Гранична полиция” относно въвеждането на търговски пратки с продукти от животински произход, живи животни и фуражи.

- Провеждане на обучение на граничните ветеринарни инспектори по въпросите на транзита, реимпорта, пренасочването и отхвърлянето на пратки;

- Всяко организирано обучение ще се оценява посредством формуляри за обратна връзка и ще се провежда на каскаден принцип. В края на всяка година ще се прави общ

преглед на програмите за обучение, който да послужи за определяне на приоритетите за следващата година.

4. Контролна система за фуражи и хранене на животните

Компетентният орган за упражняване на официален контрол по фуражите, съгласно Закона за фуражите (ЗФ) и Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) е БАБХ.

4.1. Права и задължения на компетентните органи

Компетентният орган имат право:

1. на свободен достъп до всички предприятия за производство, преработка, дистрибуция и употреба на фуражи, както и до транспортните средства;
2. да изисква сведения и документи, свързани с производството, преработката, дистрибуцията и употребата на фуражи и да получават копия от тях;
3. да взема проби за лабораторни анализи;
4. да дава предписания при констатиране на нарушения на нормативни актове със срок за отстраняването им, без да дават указания за начина на отстраняване;
5. да спира временно една или няколко от дейностите на предприятия за производство, преработка, дистрибуция и употреба на фуражи или на части от тях или да предприемат действия за прекратяване дейността на предприятие при установяване на нарушения по прилагането на европейското и националното законодателство в областта на фуражите;
6. да извършва мониторинг;
7. да спира реализацията на фуражи, които пряко или косвено застрашават здравето на животните или хората, и да разпореждат те да бъдат върнати, отнети, унищожени, преработени или използвани за други цели;
8. да съставя актове за установяване на административни нарушения;
9. да ограничава достъпа до предприятията под възбрана чрез удостоверителни знаци;
10. да ограничава или възбранява пускането на пазара на фуражи;
11. да предприема всякакви други действия, необходими за изпълнение на правомощията им.

Компетентният орган провежда дейностите по контрола на принципа на прозрачността, като за целта предоставя своевременно на обществеността необходимата информация, относно контролните си дейности на интернет страницата на БАБХ.

При изпълнение на своите задължения компетентният орган е длъжен да не разгласява информацията, която представлява защитена от закона тайна, станала му известна при или по повод осъществяването на неговата дейност.

Когато при официалния контрол компетентният орган установи несъответствие с нормативните изисквания предприема някои от посочените по-горе действия, взема под внимание същността на несъответствието и водената документация от производителя или търговеца на фуражи.

Компетентният орган предприема необходимите мерки за забрана на продажбата на фураж или разпорежда изтеглянето му от пазара, когато въпреки съответствието със специфичните изисквания за безопасност има основателни причини за съмнение, че фуражът е опасен.

4.2. Конфликт на интереси

Всички инспектори по официалния контрол на фуражите са държавни служители. Съгласно Закона за държавния служител, всеки държавен служител е:

1. длъжен всяка година до 31 март по образец, утвърден от министъра на държавната администрация и административната реформа, да декларира писмено пред органа по назначаването всеки търговски, финансов или друг делови интерес, който той или свързани с него лица имат във връзка с функциите на администрацията, в която работи.

2. длъжен да не участва при обсъждането, подготовката и вземането на решения, когато той или свързаните с него лица са заинтересувани от съответното решение или когато има със заинтересуваните лица отношения, пораждащи основателни съмнения в неговата безпристрастност.

В случаите по т. 2 държавният служител писмено уведомява органа по назначаването.

Съгласно Закона за държавния служител, конфликт на интереси възниква, когато държавен служител или свързано с него лице не са прекратили или са придобили след назначаването му качеството на едноличен търговец, съдружник, прокурист, член на управителен или надзорен съвет на търговско дружество, което извършва сделки или кандидатства, съответно е определен, за изпълнител по обществена поръчка, с юридическото лице, с чийто ръководител държавният служител се намира в служебно правоотношение. Това се отнася и за сключването на сделки, кандидатстването и изпълнението на обществена поръчка с търговско дружество с преобладаващо участие на юридическото лице по предходното изречение. Когато декларираният конфликт на интереси не е отстранен в двумесечен срок, той се смята за укрит.

4.3. Конфиденциалност на информацията

Съгласно чл. 7, т. 2 от Регламент (ЕО) № 882/2004, компетентният орган трябва да изисква от служителите си да не разгласяват информация, която са получили при изпълнението на служебните си контролни задължения.

Всеки служител на централно и на областно ниво подписва декларация в изпълнение на посоченото изискване.

4.4. Декларация за конфиденциалност

Инспекторите, експертите и официалните ветеринарни лекари извършващи официалния контрол на фуражите попълват Декларация за спазване на изискванията за поверителност, съгласно 45, ал. 3 от Закона за фуражите и чл. 7 от Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните. Инспекторите, експертите и официалните ветеринарни лекари декларират, че не разкриват информация, придобита при изпълнение на задълженията си, която по своето естество е предмет на професионална тайна - поверителност на процедурите за предварително разследване или разглежданите съдебни дела, личните данни, документите, обхванати от чл. 4 на Регламент (ЕО) № 1049/2001 относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, Съвета и Комисията; информацията защитена от националното законодателство и законодателството на Общността, отнасяща се по-специално до професионалната тайна; поверителността на разискванията, международните отношения и националната отбрана. При неспазване на условията на декларацията, деклараторите носят съдебна отговорност по чл. 284, ал.1 и

2 от Наказателния кодекс. Декларацията се съхранява в служебното досие на инспектора.

4.5. задължения на операторите в сектор „Фуражи”

Съгласно Закона за фуражите, операторите с фуражи, са длъжни да:

- изпълняват предписанията на компетентните органи;
- не препятстват компетентните органи при осъществяването на правомощията им;
- оказват съдействие на компетентните органи;
- не препятстват сътрудничеството на други лица с компетентните органи, насочено към предотвратяване, намаляване или отстраняване на възможния риск, произтичащ от фуражите, в съответствие с приложимите нормативни актове и процедури;
- водят документация съгласно изискванията на закона.

Официалният контрол се извършва систематично и с подходяща честота, като се имат предвид:

- установените рискове, свързани с фуражите, с тяхното производство, търговия и употреба или с процеси, дейности или действия, които могат да повлияят на безопасността на фуражите;
- водената документация от производителите и търговците на фуражи по отношение на съответствието с нормативните изисквания;
- документираните от компетентните органи данни за установени при предишни проверки несъответствия в дейността на производителя и търговеца на фуражи с нормативните изисквания;
- надеждността на извършваните от производителя или търговеца на фуражи собствени проверки в предприятието;
- всяка друга информация, която би могла да свидетелства за несъответствие.

Официалният контрол се извършва без предварително уведомяване, с изключение на одитите, за провеждането на които операторите задължително биват уведомени.

4.6. Годишни планове за контрол

Официалният контрол на фуражите се извършва съгласно годишни планове за контрол. Годишните планове за контрол се изготвят на базата на: анализ за постигане на контролни цели от предходната година, оценка на риска, произведени количества фуражи за годината, разпространение и предназначение на фуража (дали е за пазара или за собствени ферми), добавките, които се влагат във фуража, размера и типа на бизнеса.

Отчита се и:

- спазването от страна на операторите на изисквания, които са проблемни за определени видове оператори по веригата;
- произходът на фуражи – държави, от които често се констатира несъответствия при фуражите;
- надеждността на системите за самоконтрол на операторите.

При изготвяне оценката на риска се взема предвид възможността за появяване на несъответствие/отклонение и сериозността на отклонението. За определяне на вероятността, се водят бази-данни за регистрираните несъответствия. За определяне на степента на опасност се отчита сериозността от несъответствието/опасността за

здравето на хората, животните и опазване на околната среда, защита на потребителя от заблуди и измами.

Освен планирания контрол, при установяване на несъответствие, предприятието се посещава в поставения в предписанието срок, с цел да се предотврати забавяне в отстраняването на несъответствието. След изтичане срока на предписанието инспекторът извършва нова проверка и/или взема проба за показателите, за които е открито несъответствието.

4.7. Безпристрастност, качество и последователност на официалния контрол

За улесняване на експертите или инспекторите и за осигуряване на качество на контрола, се използват образци на документи, като констативни протоколи, протоколи за вземане на проби, листи за проверки, актове за административни нарушения. Обменът на информация се осъществява също чрез образци на документи.

Всички експерти или инспектори преминават обучение за постигане на нужната компетентност (виж Обучения). Когато това е необходимо, с инспекторите се обсъжда прилагането на нормативните актове, срещани затруднения и възникнали въпроси при осъществяването на контрола. Извършва се анализ за степента на изпълнение на заложените в контролния план цели, както и компетентността на инспектора по изпълнение на неговите задължения.

На централно ниво се изготвят указания за изготвяне и изпълнение на годишен план за контрол на фуражите. В тях подробно се описват, както разпределението на контрола по региони, така и начините за постигане на заложените в инспекционния план цели.

За постигане на последователност и качество на контрола са изготвени контролни процедури в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 882/2004.

За постигане на безпристрастност се прилага периодична ротация на инспекторите, което става със заповед на изпълнителния директор на БАБХ. Съблюдава се, доколкото е възможно, в одобрението на предприятията да взема участие повече от един инспектор или експерт.

Последователност на действие при несъответствие

Последователност на действие при несъответствие:

Предписание (срок за отстраняване) —————> Последваща проверка

—————> **Акт за административно нарушение**
неизпълнение

Когато компетентния орган установи, че фуражът не съответства на изискванията, предписва една или няколко от следните мерки:

1. забрана за пускане на пазара и привеждане в съответствие с изискванията, като се постави краен срок;
2. изземване от обръщение;
3. използване за други цели;
4. унищожаване.

При неизпълнение на предписаните мерки, компетентните органи разпореждат унищожаването на фуража за сметка на неговия собственик.

При системни нарушения, както и в случай на неизпълнение на предписанията на компетентния орган в срок до една година, лицата се заличават от регистрите.

4.8. Персонал

Изискванията за броя на заеманите длъжности са посочени в Устройствения правилник на компетентния орган, Единния класификатор на длъжностите в администрацията, както и в длъжностните характеристики за съответната длъжност.

4.9. Наличие и използване на документираните процедури

Официалният контрол на фуражите се извършва съгласно Указания за работа. Указанията за работа съдържат информация за начина на изпълнение на Плановите за контрол.

Организацията и действията на персонала се осъществява посредством писмени процедури. Процедурите по официалния контрол на фуражите са съобразени с тематичните области за контролните процедури, посочени в Глава II, на Приложение II на Регламент (ЕО) № 882/2004. Контролните процедури обхващат:

- регистрация на обекти от фуражния сектор и на оператори, които не задържат фуражи на склад, издаване на удостоверения за регистрация за дейност и вписване в Списък на регистрираните обекти по чл. 17, ал. 1 от Закона за фуражите, във връзка с чл. 9 от Регламент (ЕО) № 183/2005;
- одобрение на обекти от фуражния сектор и на оператори, които не задържат фуражи на склад, издаване на удостоверения за временно одобрение, продължаване на временно одобрение и одобрение за дейност и вписване в Регистъра на одобрените обекти по чл. 19, ал. 8 от Закона за фуражите, във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕО) № 183/2005;
- промяна в заявените обстоятелства по регистрацията на операторите от фуражния сектор, промяна на удостоверението за регистрация с издаване на ново и вписване на постъпилите промени в Списъка на регистрираните обекти по чл. 17, ал. 1 от Закона за фуражите, във връзка с чл. 9 от Регламент (ЕО) № 183/2005;
- промяна в заявените обстоятелства по одобрението на операторите от фуражния сектор, промяна на удостоверението за одобрение с издаване на ново и вписване на постъпилите промени в Регистъра на одобрените обекти по чл. 19, ал. 8 от Закона за фуражите, във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕО) № 183/2005;
- временно отнемане на удостоверение за одобрение на обекти и на оператори от фуражния сектор, които не задържат фуражи на склад;
- временно преустановяване на регистрация на обекти и на оператори от фуражния сектор, които не задържат фуражи на склад;
- заличаване на регистрирани обекти и на оператори, които не задържат фуражи на склад от Списъка на регистрираните обекти по чл. 17, ал. 1 от Закона за фуражите, във връзка с чл. 9 от Регламент (ЕО) № 183/2005;
- заличаване на одобрени обекти и на оператори, които не задържат фуражи на склад от Регистъра на одобрените обекти по чл. 19, ал. 8 от Закона за фуражите, във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕО) № 183/2005;
- организация на работата по контрола на фуражите;
- вземане и изпращане на проби от фуражи;
- действие на експертите или инспекторите при констатиране на несъответствие между декларираните от предприятието показатели по хранителен състав и макроеlementи и резултати от анализи на взети проби при официалния контрол на фуражите (защита на потребителя от заблуди и измами);
- действие на експертите или инспекторите при констатиране на несъответствие с индивидуалните разрешителни на добавките;

- действие на експертите или инспекторите при констатиране на съдържание на нежелани вещества, които превишават максимално допустимата концентрация;
- действие на експертите или инспекторите при констатиране на използване на забранена за използване или неразрешена за определени видове и категории животни добавка;
- процедура за взаимодействие при съмнение за трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) при преживни животни.
http://babh.government.bg/bg/actualno-department-feed-control&article_id=231.html

4.10. Съставяне на документи при осъществяване на контролната дейност

Всяка проверка/инспекция завършва със съставяне на констативен протокол (доклад). Всеки доклад съдържа: име и длъжност на инспектора, име на предприятие и отговорно лице, присъствало по време на проверката, цел на проверката, констатации, предписания, срок за отстраняване на предписанията, информация за взети проби по време на проверката и подписи и печати на инспектора или експерта, или личен щемпел на официалния ветеринарен лекар, както и на оператора. В констативния протокол се посочват констатациите и в зависимост от това дали има несъответствие, се правят предписания със срок за отстраняване в зависимост от степента на несъответствие.

Констативните протоколи се съставят в два екземпляра-един за контролирания оператор, и един за компетентния орган.

Когато се взема проба за официалния контрол на фуражите се съставя Протокол за вземане на проби в три екземпляра. Единият от екземплярите се оставя на оператора, от чийто обект е взета пробата, един екземпляр се съхранява от инспектора, взел пробата и един се изпраща до лабораторията за анализ на пробата. Всяка крайна проба се придружава с отделен протокол.

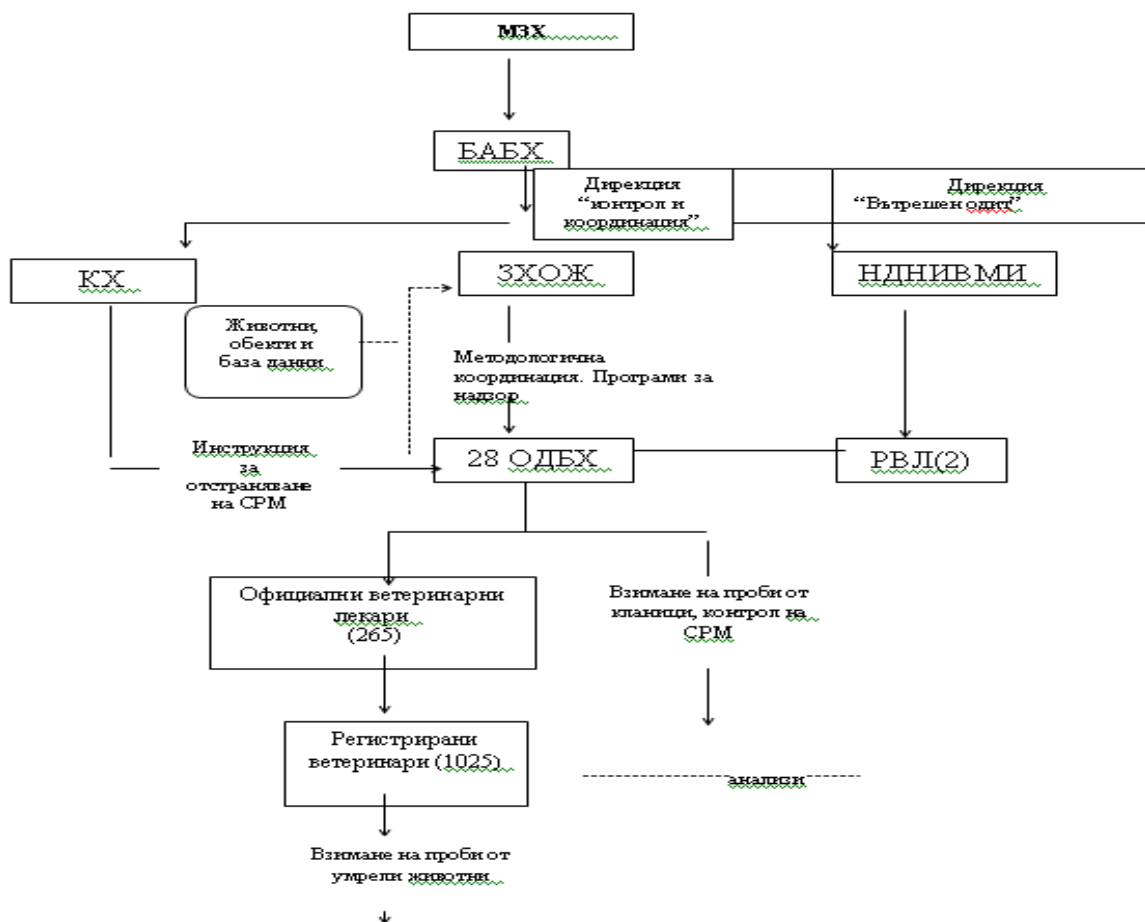
Оригиналите на резултатите от анализи на проби се изпращат до оператора, а в случай на несъответствие, ръководителят на лабораторията уведомява най-напред по телефона, а след това и по факс и писмено за установеното несъответствие. Инспекторът, който е взел пробата съхранява копие от протокола от анализ на пробата в досието на оператора.

Всеки инспектор поддържа досие на предприятията в неговия регион. В досието се съхраняват:

- заявления за регистрация/одобрение;
- копия от удостоверения за одобрение/регистрация;
- констативните протоколи от предишни проверки;
- протоколи за вземане на проби;
- резултати от анализ;
- кореспонденция, засягаща даденото предприятие;
- други документи, във връзка с упражняваната от предприятието дейност.

5. Контролна система трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) и странични животински продукти (СЖП)

5.1. Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ)

Компетентните органи

Централният компетентен орган за контрол на ТСЕ е БАБХ, като специализирана единна институция, отговаряща за осъществяването на официален контрол върху цялата хранителна верига, включително за въпроси, свързани със здравеопазването на животните. Дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните“ (ЗХОЖ) е отговорна за политика и транспониране на законодателството по ТСЕ. Тя също така издава общите инструкции и оперативни процедури по отношение на съмнителни за ТСЕ случаи и разработва планове за действие при извънредни ситуации.

В контрола на ТСЕ участват следните дирекции:

- Дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните“, отговаряща за организирането на програмата за епидемиологично наблюдение на ТСЕ и за осъществяване на контрол на място в земеделски стопанства и в цехове за преработка на СЖП, също и по отношение на правилата относно забраната за фуражи.
- Дирекция „Контрол на храните“, отговаряща за вземане на проби за ТСЕ в кланици и за осъществяване на контрол върху СРМ в кланици и транжорни и в сектора за продажби на дребно, включително в магазини за месо.
- Дирекция „Контрол на фуражите“, отговаряща за извършване на проверки/инспекции и вземане на проби за спазване на фуражните забрани за преживни и непреживни животни.

- Дирекция „Информационни системи“ към БАБХ отговаря за администрирането и поддръжката на базата данни за идентификация на добитъка.

На регионално ниво областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) провеждат всякакви видове инспекционни дейности, попадащи под отговорността на БАБХ.

Мониторинг и наблюдение на ТСЕ

Пробите за ТСЕ се взимат от официалните ветеринарни лекари в кланици или от частнопрактикуващите ветеринарни лекари във ферми в случай на мъртви животни или при клане.

Програмата за наблюдение, тестване на животни от рода на едрия рогат добитък, обхваща: всички животни над 24 месеца, умрели във фермата или по време на транспортирането, всички заклани по спешност животни над 24 месеца, всички животни на възраст над 30 месеца, предназначени за консумация от човека и всички животни над 24 месеца, открити болни при предкланичен преглед.

В рамките на пасивна програма за наблюдение, всички животни от рода на едрия рогат добитък, показващи клинични симптоми, подобни на тези на ТСЕ, независимо от възрастта им се изследват.

В рамките на програмата за наблюдение на ТСЕ за дребни преживни животни-проби от овце и кози над 18 месеца, предназначени за редовно клане и консумация от човека; мъртви овце и кози над 18 месеца и всички овце и кози, показали клинични признаци, характерни за ТСЕ, независимо от тяхната възраст.

Специфичен рисков материал (СРМ)

Мерки за контрол СРМ се прилагат от Дирекция “Контрол на храните” при ЦУ на БАБХ. В кланици и транжорни СРМ се отстранява от официалните ветеринарни лекари, отговарящи за официалния контрол в предприятията.

Специфичните рисковите материали (СРМ) от мъртви животни трябва да се събират от цялата територия на Република България и се обезвреждат в един от двата екарисажа - в Шумен и Варна, в съответствие със Заповед РД 09-137/28.02.2006, издадена от Министъра на земеделието и храните.

Пълна фуражна забрана

Общата забрана за фуражите влезе в сила през м. януари 2006 г. Има разработен годишен план за инспекцията, предоставя за вземане на проби за наблюдение на изпълнението на забраната. Насоки за изискванията за броя на пробите, които трябва да бъдат предприети, се разпространяват на ОДБХ. Всяка ОДБХ изготвя план за вземане на проби, който се изпраща обратно на централно ниво до БАБХ за одобрение.

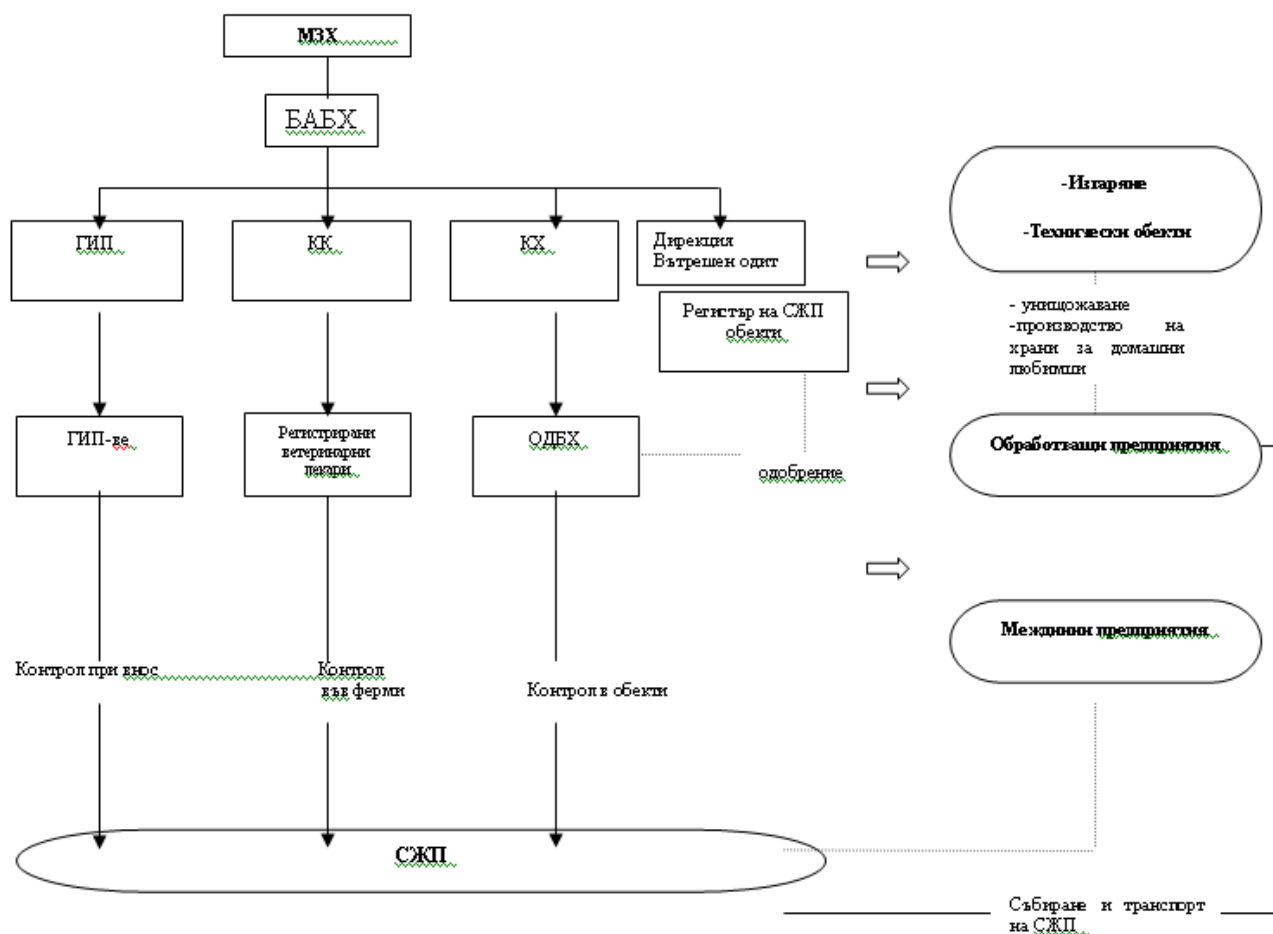
Не е имало случаи на положителни резултати в пробите, взети до момента. За всички фуражни предприятия за производство на фуражи, използваните продукти от животински произход са одобрени от БАБХ в съответствие с изискванията на приложение IV към Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета.

Лабораторен капацитет

Диагностични тестове за ТСЕ се извършват в НРЛ на НДНИВМИ в София и РДВИ във Велико Търново и Стара Загора.

Потвърждение на тестове се извършва в НРЛ на НДНИВМИ .

5.2. Странични животински продукти (СЖП)

Компетентни органи и официален контрол

Централният компетентен орган за контрол на на СЖП по цялата верига е БАБХ. Съответните дирекции, които се занимават със СЖП и производните продукти (ПрП) на централно (БАБХ) и на областно (ОДБХ) равнище, са следните:

- Дирекция „Контрол на храните“ - отговаря за инспекциите на хранителните предприятия, което включва проверките на СЖП, получени в тях. Дирекцията отговаря също така за всички предприятия за СЖП в страната, с изключение на двете преработвателни предприятия за материали от категория 1, 2 и 3 (екарисажи).
- Дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните“ - отговаря за инспекция на двете преработвателни предприятия за материали от категория 1 (екарисажи). Тя отговаря също така за извършването на проверки на всички СЖП, произведени в стопанства (например умрели животни и всички СЖП, получени след клане в стопанството), като тази задача се изпълнява съвместно с общинските ветеринарни лекари. Дирекцията извършва също така проверки на стопанства, в които се използва суроватка за хранителни цели.

Преработвателни предприятия от категория 1, 2 и 3 (екарисажите в Шумен и Варна) са контролирани ежедневно от официалните ветеринарни лекари.

Дирекция „Контрол на фуражи“ отговаря на централно ниво за обобщаването на изготвените от ОДБХ планове за контрол на употребата на животински протеини — предмет на дерогация, и указания за прилагането им. Проверките на място на областно ниво се извършват от инспектори/експерти, отговорни за официалния контрол на фуражи в съответните ОДБХ.

Във всяка ОДБХ има лице, което отговаря за събирането и изпращането на информация относно СЖП и производните продукти, до съответната дирекция на БАБХ, особено тримесечния доклад за количеството СЖП, произведено в съответната област, както и докладите, които се изготвят след специални инспекции относно СЖП в случая на хранителните предприятия. През 2009 г. и 2010 г. са били проведени общи вътрешни одити в 15 от 28-те области. Целта на тези одити е била проверка на упражняването на официалния контрол от страна на съответните областни дирекции. Въпреки че СЖП не са били конкретна цел на одитите, в тях са били включени определени проверки по темата. Според предоставената от централния контролен орган информация, през 2009 г. са проведени 85 обучения по въпросите на СЖП и 64 обучения през 2010 г.

Събиране, обработка и обезвреждане на СЖП

БАБХ е компетентният орган по прилагане на изискванията на Регламент 1069/2009.

Докладването за всяко умряло животно е задължение на операторите, частно практикуващите лекари или кмета на съответната община, който от своя страна информира или областния официален ветеринарен лекар или, ако няма връзка с него, направо преработвателното предприятие.

Материали от категории 1 и 2 се изпращат за преработка в едно от двете преработвателни предприятия за продукти от категория 1. Месокостното брашно (МКБ), което се получава от този процес, се изпраща за окончателно унищожаване чрез съвместно изгаряне в завод за цимент в съответствие с подписан договор между завода и БАБХ. Мазнините, които също се получават при преработването, се използват като гориво в предприятията или се изпращат за съвместно изгаряне заедно с МКБ. Материалите от категория 3 се събират за преработване или се изпращат за обработка и съхранение, за производство на храна за домашни любимци или за предприятия за технически продукти.

Някои предприятия за транжиране имат разрешение да отстраняват специфичния рисков материал (СРМ) от гръбначния стълб. Отстраняването на СРМ в месарници не е позволено.

Има две предприятия за олеохимични продукти, няма предприятия за биогаз или компостиране.

6. Контролна система за ветеринарномедицински продукти (ВМП) и остатъци

Контролът върху търговията с ВМП, както и употребата на ВМП във фермите се извършва съгласно Годишна инспекционна програма на БАБХ за официален контрол върху ВМП /ГИП/, която определя честотата и последователността на извършване на проверките на базата на оценка на риска. Контролната дейност на БАБХ се осъществява в предвидения в законодателството обхват и на базата на утвърдени процедури и протоколи за провеждане на инспекции. Управлението на документацията се осъществява в съответствие с утвърдените правила за документооборот в БАБХ и писмени процедури, касаещи специфични дейности.

БАБХ разполага с достатъчен брой инспектори, които извършват проверки в обектите за производство, търговия и употреба на ВМП. Инспекторите са държавни служители с подходяща професионална квалификация и са преминали допълнителни обучения по контрол на ВМП. Всеки служител е длъжен да декларира незабавно конфликт на интерес при възникването му.

Лабораторният контрол на ВМП се осъществява в специализирани лаборатории.

Правомощията на БАБХ за извършване на официален контрол на ВМП са дефинирани в Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Ежегодно се провеждат дискуссионни срещи и семинари с представители на професионалните сдружения на производителите и търговците на ВМП и практикуващите ветеринарни лекари за обсъждане на проекти на нормативни актове и текущи проблеми, свързани с контрола на ВМП.

7. Контролна система за ГМО, семена и посадъчен материал, бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

7.1. ГМО и генетично модифицирани семена и посадъчен материал

Контролът на наличие на ГМО семена се извършва по предварително изготвен график и в съответствие с утвърдената процедура за проверки, което гарантира качество, безпристрастност и последователност на официалния контрол.

Инспекторите, които извършват проверки и вземат проби са запознати и прилагат в работата си вътрешните правила на ИАСАС, където е записано, че всеки служител е длъжен да декларира незабавно конфликт на интерес при възникването му.

Лабораторията на ИАСАС е с достатъчен капацитет и е оборудвана сравнително добре за целите на извършване на лабораторни анализи за наличие на ГМО в семена. Всички проби се анализират по утвърдени методики и анонимно, с цел осигуряване на безпристрастност и качество. Законовите правомощия на ИАСАС за извършване на официален контрол са дефинирани ясно и в законодателна форма.

Стопанските субекти в сектор „Семена” са задължени по закон да оказват съдействие на контролните органи и към момента не са регистрирани случай на отказ за съдействие.

Контролната дейност на ИАСАС се осъществява в предвидения в законодателството обхват и на базата на утвърдени от изпълнителния директор писмени процедури, в които са предвидени начини за регистриране на фактите от проверките и срокове за съхраняване на документацията.

ПЛАН ЗА ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ ЗА НАЛИЧИЕ НА ГМО В СЕМЕНА И ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ ЗА ПЕРИОДА 2012 -2014 Г.

7.1.1. Обхват:

Всеки един етап от производство, заготовка, съхранение, търговия, внос и износ на семена и семена, предоставени за целите на сортоизпитването.

7.1.2. Характер на контрола:

За целите на официалния контрол при семената се предвижда мониторинг в сектора с проверки на място и вземане на проби за лабораторен анализ.

Проверките на място са по документи и включват:

- Проверка на книгите по чл.62 от Закона за посевния и посадъчния материал, където се прави кръстосана проверка на записаните в книгите партии

семена дали са от сортове, за които в Европейския каталог на сортовете растения от полски култури е отбелязана генетична модификация.

- Проверка на наличните партии семена за означение на ГМО сорт на етикета на семената.

Вземането на проби е в съответствие с правилата за вземане на проби, утвърдени от министъра на земеделието и храните в „Методика за пробовземане, анализ на чистота, кълняемост и маса на хиляда семена”. Честотата на вземане на проби е съобразена с оценката на риска за съответната култура и фирма.

Вземането на проби от партии семена за наличие на ГМО и проверките по документи се правят от оторизирани от изпълнителния директор на ИАСАС длъжностни лица – инспектори.

7.1.3. Честота на проверките:

Поне веднъж годишно за всеки регистриран производител, заготовител и търговец. Честотата е съобразена и с развитието на съответните култури и активните месеци за търговия на семена. Всеки ръководител на териториално звено на ИАСАС планира проверките на територията на съответното ТЗ самостоятелно. Обектите за проверка през календарния месец и датите за провеждане се утвърждават от изпълнителния директор в края на месеца, предхождащ проверките в утвърдената бланка.

7.1.4. Място на проверките:

На полето, в предприятията за производство на семена, в предприятията за заготовка на семена, в складове за съхранение, по време на транспорт и при внос от трети страни на местата където се съхраняват семената от внос.

7.1.5. Координация на проверките:

При внос на семена от трети страни проверките се осъществяват на база на информация за вноса, предоставена от БАБХ, както е предвидено в Закона за посевния и посадъчен материал.

7.1.6. Анализ на взетите проби:

Взетите проби от партии семена се анализират в „Централна лаборатория” на ИАСАС, по утвърдени методи.

Култура:	Брой проби за година:		
	2012 г.	2013 г.	2014 г.
Царевица	10+15	10+15	10+15
Рапица	9	9	9
Соя	1+4*	1+4*	1+4*
Общ брой проби	20	20	20

Проба се взема само ако има внос на семена, или ако на пазара се предлагат семена с произход държави-членки на ЕС.

7.1.7. Съхранение на документи:

Документите от извършените проверки и резултатите от лабораторните анализи се съхраняват в централното управление на ИАСАС за период от 5 години.

7.2. Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

7.2.1. Безпристрастност, качество и последователност на официалния контрол

За безпристрастност и качество на контрола се използват стандартни оперативни процедури за методите и техниките на официалния контрол в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) 882/2004 относно официалния контрол:

- Национална оперативна процедура (НОП) за извършване на инспекция;
- НОП за одит;
- НОП за вземане на проби от храни;
- НОП за реакция при кризи.

Стандартните оперативни процедури определят последователността на действия при констатиране на несъответствие в следния ред – предписания с определени срокове за отстраняване на несъответствието, последваща проверка за изпълнението им, административно-наказателна мярка при неизпълнение на предписаните мероприятия по чл. 30, ал. 1 т.8 от ЗХ.

При констатирани системни нарушения се предприемат действия съгласно чл. 16, ал. 2, т. 3, 4 и 5 от ЗХ.

Унифицирани са всички документи като констативни протоколи, протоколи за вземане на проби, актове за административни нарушения.

За постигане на безпристрастност се прилага периодична ротация на обектите, подлежащи на контрол от държавните здравни инспектори.

7.2.2. Конфликт на интереси

Всички инспектори по официалния контрол на храните са държавни служители. Съгласно Закона за държавния служител, всеки държавен служител е:

1. длъжен всяка година до 31 март декларира писмено пред органа по назначаването всеки търговски, финансов или друг делови интерес, който той или свързани с него лица имат във връзка с функциите на администрацията, в която работи.

2. длъжен да не участва при обсъждането, подготовката и вземането на решения, когато той или свързаните с него лица са заинтересувани от съответното решение или когато има със заинтересуваните лица отношения, пораждащи основателни съмнения в неговата безпристрастност.

В случаите по т. 2 държавният служител писмено уведомява органа по назначаването.

Съгласно Закона за държавния служител, конфликт на интереси възниква, когато държавен служител или свързано с него лице не са прекратили или са придобили след назначаването му качеството на едноличен търговец, съдружник, прокурист, член на управителен или надзорен съвет на търговско дружество, което извършва сделки или кандидатства, съответно е определен, за изпълнител по обществена поръчка, с юридическото лице, с чийто ръководител държавният служител се намира в служебно правоотношение. Това се отнася и за сключването на сделки, кандидатстването и изпълнението на обществена поръчка с търговско дружество с преобладаващо участие на юридическото лице по предходното изречение. Когато декларираният конфликт на интереси не е отстранен в двумесечен срок, той се смята за укрит.

7.2.3. Лабораторен капацитет

Компетентните органи разполагат с шест собствени лаборатории, оборудвани и функциониращи според изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025 „Общи изисквания

към компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране”. Същите засега задоволяват потребностите на официалния контрол по храните към МЗ и не се налага възлагане на лабораторна дейност на външни лаборатории.

Компетентните органи за лабораторни анализи на храни, за нуждите на официалния контрол към Министерството на здравеопазването разполагат със собствена лабораторна база за извършването на анализите, подходящо лабораторно оборудване и квалифициран персонал, преминал следдипломно обучение в специализираните научни центрове, за упражняване на контрола.

7.2.4. Персонал

Изискванията за заеманите длъжности са посочени в Устройствените правилници на МЗ и РЗИ, Единния класификатор на длъжностите в администрацията, както и в длъжностните характеристики за съответната длъжност.

Персоналът, ангажиран в официалния контрол на храните е разгледан в т. IV-Персонал, ангажиран за провеждане на официален контрол към МЗ.

7.2.5. Права и задължения на компетентните органи

Компетентните органи имат право:

1. на свободен достъп до всички обекти за производство бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, както и до транспортните средства;
2. да изискват сведения и документи, свързани с производството на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, и да получават копия от тях;
3. да вземат проби и образци за лабораторни анализи и изследвания;
4. да посочват в писмен вид конкретно установените от тях отклонения от нормативните изисквания, без да дават указания за начина на отстраняване;
5. да предлагат на държавната приемателна комисия за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България решение за отказ за приемане на обекти за производство и търговия с храни, когато установят съществени нарушения на нормите и изискванията, определени с нормативен акт;
6. да спират експлоатацията на обекти за производство бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води или на части от тях временно или завинаги при установяване нарушения на нормите и изискванията, определени с нормативен акт;
7. да извършват мониторинг;
8. да спират реализацията на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, които пряко или косвено застрашават здравето на хората, и да разпореждат те да бъдат върнати, отнети, унищожени, преработени или използвани за други цели;
9. да съставят актове за констатиране на административни нарушения;
10. да ограничават достъпа до обектите под възбрана чрез удостоверителни знаци;
11. да ограничат или забранят пускането на пазара на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;
12. да предприемат необходимите действия за гарантиране безопасността на храните и съответствие с нормативните изисквания;
13. да предприемат всякакви други действия, необходими за изпълнение на правомощията им.

Компетентните органи провеждат дейностите по контрола на принципа на прозрачността, като за целта предоставят своевременно на обществеността необходимата информация относно контролните си дейности на интернет страниците на МЗ и РЗИ.

При изпълнение на своите задължения компетентните органи са длъжни да не разгласяват информацията, която представлява защитена от закона тайна, станала им известна при или по повод осъществяването на официален контрол.

Когато при официалния контрол компетентните органи установят несъответствие с нормативните изисквания, те предприемат ефективни, съответни на нарушението мерки. Същите се налагат чрез един от посочените по-горе способи.

Компетентните органи предприемат необходимите мерки за забрана на продажбата на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води или разпореждат изтеглянето им от пазара, когато въпреки съответствието със специфичните изисквания за безопасност има основателни причини за съмнение, че храната е опасена.

Съгласно Закона за храните компетентните органи:

1. извършват официален контрол без конфликт на интереси;
2. разполагат с подходящи методи и техники като мониторинг, надзор, верифициране, одит инспекция, вземане на проби и анализ съгласно наредбите по прилагането на ЗХ;
3. разполагат със стандартни оперативни процедури, които съдържат информация и инструкции за действия;
4. разполагат с изисквания към документите, които изготвят за резултатите от контрола
5. разполагат със собствена лаборатория или имат сключен договор с лаборатория с достатъчен капацитет и квалифициран персонал за упражняване на контрола;
6. разполагат с подходящи и правилно поддържани съоръжения и оборудване;
7. разработват планове за действие в извънредни ситуации.

7.2.6. Задължения на операторите

Операторите с храни подлежат на официален контрол, базиран на риска, произтичащ от храните. Съгласно Закона за храните операторите с храни са длъжни да:

- осигуряват, контролират спазването на нормативните изисквания към храните, произвеждани или предлагани под техен контрол и по време на всеки етап на производството, преработката и дистрибуцията на храните
- длъжни са да спазват хигиенните изисквания и да прилагат добри практики на всеки етап на производството, преработката и дистрибуцията на храните
- изпълняват предписанията на компетентните органи;
- не препятстват компетентните органи при осъществяването на правомощията им;
- оказват съдействие на компетентните органи;
- водят документация съгласно изискванията на закона.

7.2.7. Наличие и използване на документираните процедури

Официалния контрол на храните се извършва съгласно стандартни оперативни процедури за методите и техниките в съответствие с изискванията на Регламент 882/2004, посочени в т. 7.2.1.

7.2.8. Водене на документация

Всяка инспекция задължително завършва със съставяне на констативен протокол (доклад). Всеки доклад съдържа: име и длъжност на инспектора, име на предприятие и отговорно лице, присъствало по време на проверката, цел на проверката, констатации, предписания, срок за отстраняване на предписанията, информация за

взети проби по време на проверката и подписи на инспектора. В констативния протокол се посочват констатациите и в зависимост от това дали има несъответствие се правят предписания със срок за отстраняване в зависимост от степента на несъответствие. Неразделна част от всеки констативен протокол е чек-листа за проверка.

Констативните протоколи се съставят в два екземпляра - един за оператора на храни и един за компетентния орган.

Когато се взема проба за официалния контрол на храни се съставя Протокол за вземане на проби в три екземпляра. Единият от екземплярите се оставя на оператора на храни, от който е взета пробата, един екземпляр се съхранява от инспектора, взел пробата и един се изпраща до лабораторията за анализ на пробата.

Резултатите от лабораторните изследвания и изпитвания се оформят в протокол за резултат от изпитване на акредитирана лаборатория. Връчването на изготвените протоколи се извършва съгласно утвърдения от действащите нормативни актове ред.

Всеки инспектор поддържа досие на подлежащите за контрол обекти, определени му със заповед на директора на РЗИ. В досието се съхраняват:

- копие от удостоверение за регистрация;
- констативните протоколи от предишни проверки;
- протоколи за вземане на проби;
- резултати от изследвания и изпитвания;
- кореспонденция, засягаща дадения обект;
- документи за наложени административни наказания;
- други документи във връзка с упражнявания държавен здравен контрол .
- контрол при нотификации по системата RASFF и в случай на възникнали кризи с храни.

8. Контролна система за внос на храни от растителен произход

8.1. Безпристрастност, качество и последователност на официалния контрол

Официалният контрол върху вноса на храни от неживотински произход с произход от определени трети страни се извършва при стриктно спазване на изискванията на регламентите и директивите на ЕС и националното законодателство, касаещо храните от неживотински произход.

За безпристрастност и качество на контрола се използват стандартни оперативни процедури за методите и техниките на официалния контрол в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол:

- Оперативна процедура (ОП) за контрол на храни от неживотински произход за остатъци от пестициди, с произход от определени трети страни;
- Оперативна процедура (ОП) за вземане на проби от ядки, сушени плодове и подправки, внос от трети страни за извършване на анализи за съдържание на микотоксини /афлатоксини и охратоксин А/.

Стандартните оперативни процедури определят последователността на действия при извършване на официалния контрол, както и при констатиране на несъответствие.

Унифицирани са бланките протоколи за вземане на проби храни от неживотински произход, вземане на проби от материали и предмети за контакт с храни, констативен протокол и протокол за извършен официален контрол.

8.2. Конфликт на интереси

Всички инспектори, осъществяващи контрол върху вноса на храни от неживотински произход са държавни служители. Съгласно Закона за държавния служител, всеки държавен служител до 31 март декларира писмено пред органа по назначаването всеки търговски, финансов или друг делови интерес, който той или свързани с него лица имат във връзка с функциите на администрацията, в която работи, по образец утвърден от министъра на държавната администрация и административната реформа.

8.3. Подходящ лабораторен капацитет

Изпитвания на храни от неживотински произход за целите на официалния контрол се извършват в Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол, лабораторията на РЗИ-гр.Плевен в структурата на Министерство на здравеопазването (по споразумение между БАБХ и РЗИ- Плевен), ЦЛВСЕЕ и лабораториите на НЦОЗА (за ГМО и материали и предмети за контакт с храни).

8.4. Достатъчно на брой подходящ квалифициран и опитен персонал

БАБХ разполага с квалифициран опитен персонал за осъществяване на контрола върху вноса на храни от неживотински произход, осигурен с подходящи съоръжения и оборудване.

8.5. Подходящи законови правомощия

Закон за храните и подзаконовите нормативни актове по прилагането му

8.6. Стопанските субекти си сътрудничат с персонала, който извършва официален контрол

Съгласно Закона за храните операторите с храни са длъжни да:

- осигуряват, контролират спазването на нормативните изисквания към храните, произвеждани или предлагани под техен контрол и по време на всеки етап на производството, преработката и дистрибуцията на храните;
- длъжни са да спазват хигиенните изисквания и да прилагат добри практики на всеки етап на производството, преработката и дистрибуцията на храните;
- изпълняват предписанията на компетентните органи;
- не пречат компетентните органи при осъществяването на правомощията им;
- оказват съдействие на компетентните органи;
- водят документация съгласно изискванията на закона.

В изпълнение на изискванията на европейското законодателство бизнес операторите са длъжни да уведомят компетентните органи преди физическото пристигане на пратката:

- на определения граничен пункт чрез надлежно попълнена първа страница на Общия документ за влизане по Регламент 669/2009г. и Регламент 1152/2009г;
- на определения граничен пункт чрез попълнено уведомление по Решение за изпълнение на Комисията от 22 декември 2011 година относно спешни мерки във връзка с неразрешен генетично модифициран ориз в оризови продукти с произход Китай и за отмяна на Решение 2008/289/ЕО;
- на контролния пункт чрез попълнено уведомление по Регламент 1135/2009 и Регламент 258/2010;
- на първия пункт на въвеждане чрез попълнено уведомление по Регламент 284/2011.

8.7. Съществуване и използване на документираните процедури

- Оперативна процедура (ОП) за контрол на храни от неживотински произход за остатъци от пестициди, с произход от определени трети страни;
- Оперативна процедура (СОП) за вземане на проби от ядки, сушени плодове и подправки, внос от трети страни за извършване на анализи за съдържание на микотоксини /афлатоксини и охратоксин А/.

8.8. Водене на документация

Официалният контрол върху вноса на храни от неживотински произход включва извършването на документални, идентификационни и физически проверки включително вземане на проби с честота, разписана в съответния Регламент.

След приключване на проверките:

- по Регламент 669/2009 и Регламент 1152/2009 официалните инспектори попълват и подпечатват втора страница на Общия документ за влизане. Когато пратката подлежи на физическа проверка с вземане на проби се попълват Констативен протокол и Протокол за вземане на проби храни от неживотински произход, предназначени за внос в ЕС;
- по Регламент 1135/2009 и Регламент 258/2010, ако пратката подлежи на физическа проверка официалните инспектори попълват Констативен протокол и Протокол за вземане на проби храни от неживотински произход, предназначени за внос в ЕС. След приключване на проверките инспекторите попълват Протокол за извършен официален контрол, където вписват решението си относно пратката;
- по Регламент 284/2011 ако пратката подлежи на физическа проверка официалните инспектори попълват Констативен протокол и Протокол за вземане на проби материали и предмети за контакт с храни. След приключване на проверките инспекторите отбелязват решението си относно пратката като попълват и подпечатват декларацията съгласно Приложение I към Регламента.

9. Контролна система за продукти за растителна защита (ПРЗ) и остатъци

9.1. Безпристрастност, качество и последователност на официалния контрол

Инспекциите се провеждат без предварително оповестяване, съгласно член 3 (2) на Регламент (ЕО) № 882/2004. Извършват се при спазване на принципите, залегнали в Кодекса за поведението на служителите в държавната администрация. При необходимост, в инспекциите вземат участие и представители на други контролни органи - Министерство на вътрешните работи, Комисията за защита на потребителите и др.

Контролната дейност на БАБХ се основава на принципа на прозрачността, като за целта на интернет страницата на агенцията е осигурена достъпна информация за всички заинтересовани лица, по отношение на разрешените за употреба продукти за растителна защита и правилното им прилагане, за опасността за здравето на фермерите, потребителите на растениевъдна продукция и за околната среда от използването на забранени за употреба продукти за растителна защита, както и резултатите от контролната дейност.

232

9.2. Конфликт на интереси

Всички инспектори, осъществяващи контрол върху продуктите за растителна

защита, са държавни служители. Съгласно Закона за държавния служител, всеки държавен служител до 31 март декларира писмено пред органа по назначаването всеки търговски, финансов или друг делови интерес, който той или свързани с него лица имат във връзка с функциите на администрацията, в която работи, по образец утвърден от министъра на държавната администрация и административната реформа.

9.3. Декларация за конфиденциалност

Инспекторите, извършващи официалния контрол върху продуктите за растителна защита попълват Декларация за спазване на изискванията за поверителност, съгласно чл. 7 от Регламент (ЕО) № 882/2004 относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните. Инспекторите декларират да не разкриват информация, придобита при изпълнение на задълженията си, която по своето естество е предмет на професионална тайна - поверителност на процедурите за предварително разследване или разглежданите съдебни дела, личните данни, документите, обхванати от чл. 4 на Регламент (ЕО) № 1049/2001 относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, Съвета и Комисията; информацията защитена от националното законодателство и законодателството на Общността, отнасяща се по-специално до професионалната тайна; поверителността на разискванията, международните отношения и националната отбрана. При неспазване на условията на декларацията, деклараторите носят съдебна отговорност по чл. 284, ал.1 и 2 от Наказателния кодекс. Декларацията се съхранява в служебното досие на инспектора.

9.4. Подходящ лабораторен капацитет

Контролната дейност върху продуктите за растителна защита се подпомага от Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол и Националният диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт (НДНИВМИ), които са в структурата на БАБХ.

9.5. Достатъчно на брой подходящ квалифициран и опитен персонал

БАБХ разполага с висококвалифициран опитен персонал за осъществяване на контрола върху ПРЗ, осигурен с подходящи съоръжения и оборудване.

9.6. Подходящи законови правомощия:

- Закон за защита на растенията и подзаконовите нормативни документи към него;
- Закон за фуражите;
- Закон за пчеларството;
- Закон за административните нарушения и наказания.

9.7. Стопанските субекти си сътрудничат с персонала, който извършва официален контрол

Търговците на ПРЗ и земеделските производители са длъжни съгласно Закона за защита на растенията и подзаконовите нормативни актове да изпълняват предписанията на компетентните органи; да не възпрепятстват компетентните органи при осъществяването на правомощията им; да оказват съдействие на контролните органи; да не възпрепятстват сътрудничеството на други лица с компетентните органи; да водят задължителната документация.

9.8. Съществуване и използване на документираните процедури

За осигуряване на качество на контролната дейност и проследяемост на инспекциите, са разработени, утвърдени от изпълнителния директор на БАБХ и се използват унифицирани документи, като констативни протоколи, доклади от проверка, протоколи за вземане на проби, актове за административни нарушения.

Всички ОДБХ трябва да използват:

- Методите и унифицираните документираните процедури за контрол при извършване на инспекция;
- Документираните инструкции за планиране на контрола;
- Процедури за инспекция за категорията на инспектираните обекти;
- Стандартизирани методи за вземане на проби;
- Документираните процедури/инструкции за вземане на проби.

Всички инструкции, стандарти или документираните процедури, доклади от инспекция и справочна литература, свързана с работата на инспекторите трябва да се поддържат в актуално състояние и да бъдат в наличност в ОДБХ.

9.9. Водене на документация

При всяка инспекция инспектиращите се легитимират и съобщават основанието за проверката. При поискване от инспектирания длъжностното лице представя копие от заповедта на изпълнителния директор на БАБХ за определяне на лицата, които извършват контрол.

- Инспекторите попълват Доклад от инспекция, в който се проверяват контролните елементи за инспектиране на проверявания обект и тяхното съответствие или несъответствие с изискванията.

- Съставят Констативен протокол, в който се отразява фактическата обстановка в обекта като цяло и се отразяват всички констатираните несъответствия. Констативния протокол съдържа: име и длъжност на инспектора, име на предприятие и отговорно лице, присъствало по време на проверката, цел на проверката, констатации, предписания, срок за отстраняване на предписанията, информация за взети проби по време на проверката и подписи и печати на инспектора и предприятието.

- При констатирано несъответствие, в зависимост от степента му, се правят предписания със срок за отстраняването им или се съставя акт за установяване на нарушение. Докладът е неразделна част от Констативния протокол. Докладът и Констативния протокол се подписват от инспектиращия екип и инспектирания.

- В случай, че в хода на инспекциите контролните органи на ОДБХ установят нередности или несъответствия извън компетенциите си, са задължени да информират съответните компетентни власти.

- При констатираните нарушения по Закона за защита на растенията контролните органи съставят Акт за нарушение. Установяването на нарушенията, издаването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания. Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на БАБХ. Актът и издаденото от наказващия орган на ОДБХ наказателно постановление се вписват в регистъра на съставените актове, който се води в ОДБХ.

- При вземане на проба от ПРЗ или растителна проба се съставя Протокол за вземане на проби, в който се описва основанието за вземане на пробите и всички идентификационни данни за пробата. Оригиналите на резултатите от анализи на пробите от ПРЗ или растителните проби се изпращат до обекта, от където е взета пробата или се връчват “на ръка” (в случай на несъответствие). Копие от протокола от анализ се съхранява в ОДБХ в досието на фирмата или земеделския производител.

- В ЦУ на БАБХ се поддържат досиета на всички фирми получили лиценз/разрешение за търговия на едро с ПРЗ, за търговия на дребно с ПРЗ, за дейностите преупаковане на ПРЗ и извършване на фумигация, обеззаразяване на площи, помещения и растителна продукция срещу вредители.

- Досиетата на контролираните земеделски производители се поддържат в съответните ОДБХ, на територията на която земеделските производители на растениевъдна продукция упражняват дейност. В досието се съхраняват констативните протоколи и доклади от проверки, протоколи за вземане на проби, резултати от анализ и всякакъв вид кореспонденция, засягаща дадения обект.

- След приключване на проверката, инспекторите вписват констативния протокол със съответните реквизити в регистъра на съставените констативни протоколи, който се води в ОДБХ и в който се отразяват резултатите от проверките при контрола на пазара на ПРЗ и торове, на територията на съответната ОДБХ.

- Въз основа на Констативните протоколи и Докладите от извършените инспекции от инспекторите в ОДБХ, Регионалният отговорник по контрола в ОДБХ изготвя съгласно чл.4, ал.8 от Наредба №104 за контрол върху предлагането на пазара и употребата на ПРЗ обобщена месечна справка за извършените инспекции от ОДБХ, представена в Excel таблица, за периода от месец януари до месец декември 2011 г., по утвърден образец.

- Справката за извършените планови проверки се изпращат ежемесечно в БАБХ, Дирекция „Продукти за растителна защита”, отдел „Контрол на продукти за растителна защита”, на e-mail: orz@nsrz.government.bg, в последния работен ден от месеца. Заедно с обобщената справка, на посочената електронна поща се изпраща (с натрупване) и регистъра на вписаните констативни протоколи, съставени за съответния период.

- При съставяне на актове за административно нарушение, в БАБХ по официален път се изпраща копие от пълната преписка към акта, заедно с придружително писмо.

- Обобщен доклад до Изпълнителния директор на БАБХ за извършените в страната инспекции (внезапни или по сигнал) се представя до 10 работни дни след получаване на докладите от ОДБХ.

Пълната документация по отношение контрола на пазара на ПРЗ се съхранява в съответната ОДБХ.

Обобщен шестмесечен и годишен аналитичен доклад за извършената контролна дейност в страната се изготвя от ръководителя на звеното по контрола в ЦУ на БАБХ и се предоставя на изпълнителния директор на БАБХ.

9.10. Документирани процедури

При осъществяване на официалния контрол по Закона за защита на растенията инспекторите прилагат процедури - “Процедура за инспекция” и бланка за “Доклад от инспекция”:

А. Процедури за контрол на предлагането на пазара на продукти за растителна защита:

- Процедура за инспекция в селскостопанска аптека (ССА) и Доклад от инспекция на селскостопанска аптека;
- Процедура за инспекция в склад за съхранение и търговия с ПРЗ и Доклад от инспекция на склад за съхранение на ПРЗ;
- Процедура за инспекция в цех за преупаковане на ПРЗ и Доклад от инспекция на цех за преупаковане на ПРЗ;
- Процедура за вземане на проби от продукти за растителна защита и Протокол за вземане на средни проби от продукти за растителна защита;

- Процедура за изземване/конфискуване на продукти за растителна защита при контролна дейност, Протокол за изземване/конфискуване на продукти за растителна защита и Протокол за предаване на иззетите/конфискувани продукти за растителна защита в склад за съхранение.

Б. Процедури за контрол върху употребата на продукти за растителна защита от земеделски производители:

- Процедура за инспекция при употреба на ПРЗ от земеделски производител и Доклад от инспекция на земеделски производител;
- Процедура за инспекция на употреба на ПРЗ за обеззаразяване на семена и Доклад от инспекция на земеделски производител;
- Процедура за инспекция при употреба на ПРЗ чрез фумигация и Доклад от инспекция на земеделски производител;
- Процедура за инспекция при употреба на ПРЗ с авиационна техника и Доклад от инспекция на земеделски производител;
- Процедура за вземане на проби от растения и растителни продукти за идентификация на използваните ПРЗ и Протокол за вземане на проби от растения и растителни продукти за идентификация на употребените ПРЗ;
- Процедура за вземане на проби от продукти от растителен произход за остатъци от пестициди и Протокол за вземане на проби от растения и растителни продукти за установяване на остатъчни количества от ПРЗ;
- План за оценка на риска при регламентирано и нерегламентирано отглеждане на генетично модифицирани висши растения в Република България за целите на контролната дейност върху тях.

Процедурите са утвърдени със Заповед № РД 11-95/21.03.2011г. на изпълнителния директор на БАБХ.

9.11. Проверка на ефективността на официалния контрол по смисъла на чл. 8, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 882/2004

Отдел „Контрол на ПРЗ и торове” към Дирекция „Продукти за растителна защита и торове” извършва вътрешни проверки/верификация на отделите „Контрол на ПРЗ и торове” и „Растителна защита” към ОДБХ, съгласно план утвърден от директора на дирекцията, най-малко веднъж на три години.

Вътрешните проверки/верификация се провеждат с цел оценка на степента на съответствие на документацията, която се води и доколко и как се изпълняват поставените цели и задачи, заложи в Националните планове за контрол на пазара и контрол върху употребата на ПРЗ, във връзка с прилагане на разпоредбите на Закона за защита на растенията и подзаконовата нормативна уредба. Проверката обхваща контролната дейност на инспекторите от ОДБХ, която осъществяват върху предлагането на пазара и употребата на ПРЗ и торове на територията на съответната ОДБХ и се извършва съгласно разработени фишове за проверка, утвърдени от директора на дирекция „Продукти за растителна защита и торове”. Фишът за проверка съдържа критериите, по които се прави оценката за съответствие. При констатиране несъответствия се попълва фиш за забележка или фиш за несъответствие, като се посочват корективни мерки и срок за изпълнението им, както и отговорно лице. След приключване на проверката се прави заключение, което се изготвя от проверяващия и се представя на началник отдела и лицата, които са одитирани. Процедурата приключва с изготвяне на доклад от проведената проверка. В случаите на установени несъответствия може да бъде проведена повторна проверка, след изтичане на срока на предписаните корективни мерки, като се оценя резултата от предприетите действия.

Резултатът може да бъде оценен на базата на представен доклад от началник отдела „Контрол на ПРЗ и торове” или „Растителна защита” на съответната ОДБХ, в който са описани предприетите действия, като в този случай не се извършва повторна проверка.

I. Цел на вътрешната проверка:

Проверка на степента на съответствие на документацията по отношение на контролната дейност върху продуктите за растителна защита и торове, осъществявани от ОДБХ.

II. Отговорности:

1. Началникът на отдел „Контрол на ПРЗ и торове” в дирекция „Продукти за растителна защита и торове” изготвя проект на план за вътрешна проверка, който има за цел:

- Да определи честотата на провежданите проверки/верификация.
- Да определи и съгласува датата на проверка:
 - с директора на дирекция „Продукти за растителна защита и торове”;
 - с началник отдела на „Контрол на ПРЗ и торове” или „Растителна защита”;
- Да се уточнят лицата, които ще присъстват на проверката.
- Да се уточнят критериите, целта и обхвата на проверката.

2. Директорът на дирекция „Продукти за растителна защита и торове” утвърждава плана за проверка.

III. Процедури на проверката:

1. Подготовка:

- Формулират се критериите;
- Изготвят се бланки за провеждане на проверката;
- Изготвя се план за проверка;

2. Провеждане - провежда се съгласно утвърдения план, попълват се бланките за проверка по съответните направления, отразява се съответната степен на изпълнение съгласно определените критерии.

- несъответствие.
- частично несъответствие (констатации).
- съответствие.

3. Заключение – след приключване на проверката се прави заключение, което се изготвя от проверяващия и се представя на началник отдела и лицата, които се одитират.

IV. Корективни мерки – дават се под форма на:

- Фиш за несъответствие.
- Фиш за забележка.

1. Определя се срок за отстраняване на несъответствието.

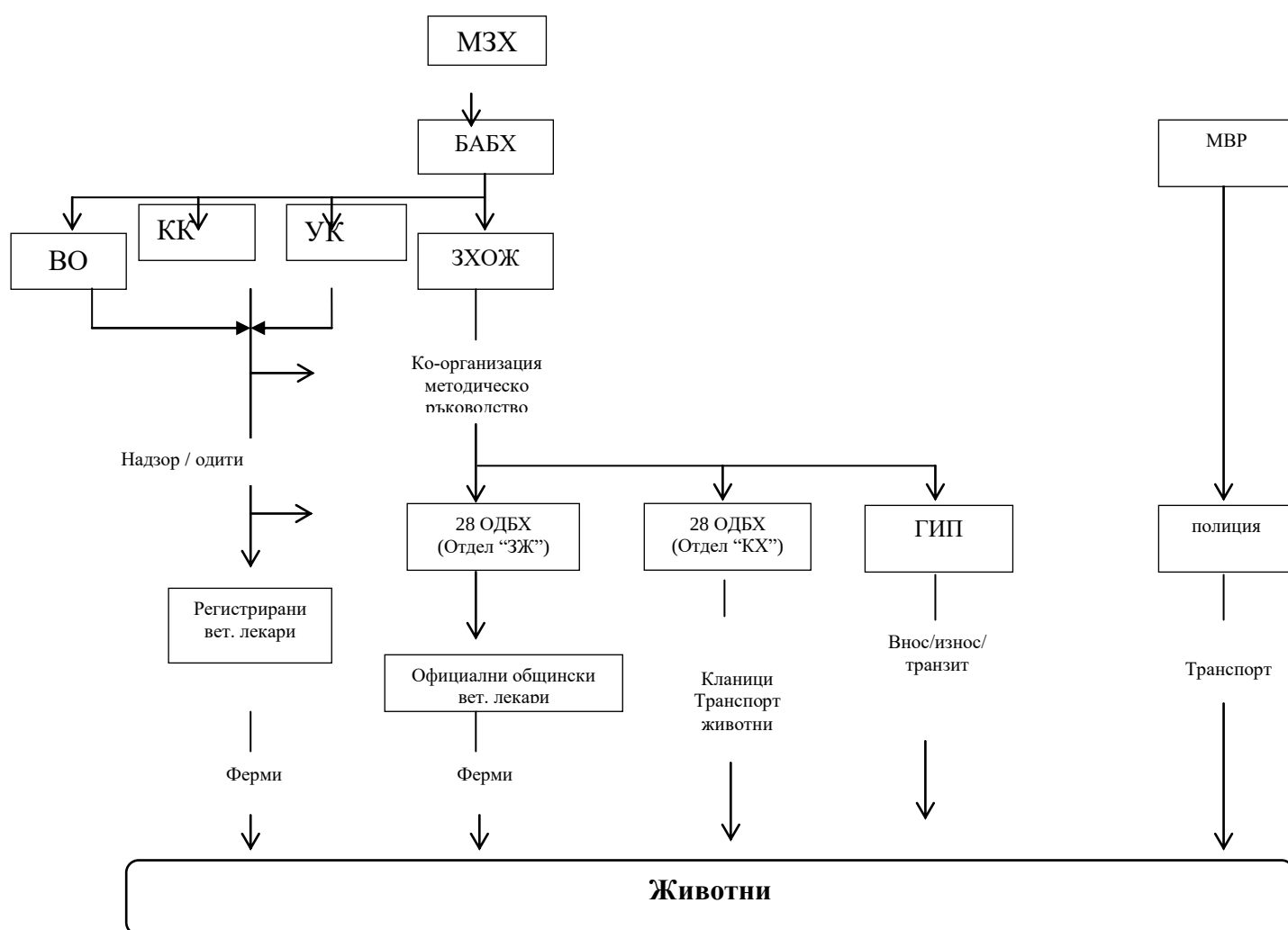
2. Посочва се отговорно лице за отстраняване на несъответствието.

3. Доказателство за предприети корективни мерки се получават чрез провеждане на повторна проверка или чрез доклад от лицето, отговорно за отстраняване на несъответствието.

V. Архивиране – Утвърденият план, бланките (фишовете), попълнени при извършването на проверката и направеното заключение се архивират в отдел „Контрол на ПРЗ и торове”, в дирекция „Продукти за растителна защита и торове”. Копие от фиша за проверка се архивира в съответната ОДБХ.

**ПЛАНИРАНИ ПРОВЕРКИ/ВЕРИФИКАЦИЯ НА ОДБХ ОТНОСНО КОНТРОЛА
ВЪРХУ ПРОДУКТИТЕ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И ДЕЙНОСТИТЕ С ТЯХ
ЗА ПЕРИОДА 2012-2014**

№	ОДБХ	2012	2013	2014
		месец	месец	месец
1.	Благоевград	Април	-	Март
2.	Бургас	Юни	-	Септември
3.	Варна	-	Септември	-
4.	Шумен	-	Септември	-
5.	Търговище	-	-	Май
6.	Велико Търново	-	Юни	-
7.	Габрово	-	Юни	-
8.	Видин	Май	-	Юни
9.	Враца	Май	-	Октомври
10.	Монтана	Май	-	Октомври
11.	Добрич	-	Юни	-
12.	Силистра	-	-	Май
13.	Кюстендил	Април	-	Март
14.	Плевен	-	Април	-
15.	Ловеч	-	Април	-
16.	Пловдив	-	-	Март
17.	Пазарджик	Юни	-	-
18.	Смолян	-	Юли	-
19.	Русе	Септември	-	-
20.	Разград	Септември	-	-
21.	София град	-	-	Април
22.	София област	-	Октомври	-
23.	Перник	-	Октомври	-
24.	Стара Загора	-	-	Септември
25.	Сливен	Октомври	-	-
26.	Ямбол	Октомври	-	-
27.	Хасково	-	Май	-
28.	Кърджали	-	Май	-

Компетентни органи

Централният компетентен орган по отношение на хуманното отношение към животните е Българска агенция по безопасност на храните. Дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” (ЗХОЖ) организира, координира и управлява дейността на 28-те областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ). Тя издава инструкции за инспекционни програми, указания, протоколи и форми за инспекции, и наръчници за земеделските стопани. Тя също така организира обучение на инспекторите, участващи в проверките за хуманно отношение към животните.

Актуализирани документи, свързани с въпросите на хуманното отношение към животните, са публикувани на уеб-страницата на БАБХ:

http://babh.government.bg/bg/actualno-department-health&article_id=107.html

Дирекция “Координация и контрол” извършва одити в рамките на ветеринарните служби на всички административни нива. Те включват одити в областта на хуманното отношение към животните.

239

Официален контрол във фермите и при клане

Планове за контрол на благосъстоянието на животните са разработени на регионално ниво и се представят на Дирекция “ЗХОЖ” при ЦУ на БАБХ за одобрение.

Проверки във връзка с хуманното отношение към животните се извършват от инспектори на ОДБХ и официалните ветеринарни лекари на ГИВП. Във всяка от 28-те ОДБХ един официален ветеринарен лекар е отговорен за въпросите на хуманното отношение към животните.

Общинският официален лекар извършва проверки по изискванията за хуманно отношение към животните.

Инспекторите по контрол на храните към ОДБХ са отговорни за извършването на проверки за хуманно отношение към животните в кланиците.

Обобщен доклад за извършени проверки на хуманното отношение към животните във всеки регион е представен от ОДБХ в Дирекция “ЗХОЖ” два пъти годишно.

Официален контрол по време на транспорт

Законът за защита на животните осигурява правната основа за полицията за извършване на контрол върху хуманното отношение към животните по време на транспорта. Изготвена е Наредба за сътрудничество и съвместни действия от ветеринарните служби и полицията, върху транспортните проверки. Извършват се систематични проверки за хуманно отношение към животните по време на транспортирането.

В ГИВП, граничните ветеринарни инспектори осъществяват контрол за спазване изискванията за хуманно отношение при транспортиране на животните, при внос, износ и транзит на животни.

Лицата заемащи публични длъжности в т.ч всички официални ветеринарни лекари, осъществяващи контрола за хуманно отношение към животните са държавни служители и ежегодно подписват декларация за конфликт на интереси в съответствие със Закона за предотвратяване на конфликт на интереси

11. Контролна система за здраве на растенията

Дирекция „РЗККППЗ” към БАБХ извършва вътрешни проверки на регионалните си подразделения съгласно план утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, проверките са в рамките най-малко веднъж на три години за всяка ОДБХ. Проверките се провеждат с цел оценка на степента на съответствие на документацията, която се води и доколко и как се изпълняват поставените цели и задачи, заложи в Работния план на дирекцията за съответната година и Годишните планове за контрол. При констатирани несъответствия се попълва фиш за забележка или фиш за несъответствие, като се посочват корективни мерки и срок за изпълнението им, както и отговорно лице. След приключване на проверката се прави заключение, което се изготвя от проверяващото лице и се представя на ръководството и лицата, които са проверявани. Процедурата приключва с изготвяне на доклад от проведената проверка.

Цел на проверката:

Проверка на степента на съответствие на документацията по отношение на контролните дейности, в областта на ФСК.

Процедури на проверката:

Подготовка:

- Формулират се критериите;
- Изготвят се бланки за провеждане на проверката,
- Изготвя се план;

Попълват се бланките за проверка по съответните направления, отразява се съответната степен на изпълнение съгласно определените критерии.

- несъответствие.
- частично несъответствие (констатации).
- съответствие.

Корективни мерки – дават се под форма на:

- несъответствие.
- забележка.

Определя се срок за отстраняване на несъответствието.

Посочва се отговорно лице за отстраняване на несъответствието.

ПЛАНИРАНИ ПРОВЕРКИ НА ОДБХ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕ НА ФИТОСАНИТАРНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ДОКУМЕНТООБОРОТ ЗА ПЕРИОДА 2012-2014 Г.

№	ОДБХ	2012	2013	2014
		месец	месец	месец
1.	Благоевград	Октомври	-	Март
2.	Бургас	Юни	-	Октомври
3.	Варна	Април		Септември
4.	Шумен	Април		Септември
5.	Търговище	Април		Септември
6.	Велико Търново	-	Юни	-
7.	Габрово	-	Юни	-
8.	Видин	Май	-	Октомври
9.	Враца	-	Април	
10.	Монтана	-	Април	
11.	Добрич	Юни		Септември
12.	Силистра	Юни		Септември
13.	Кюстендил	Февруари	-	Май
14.	Плевен	-	Април	
15.	Ловеч	-	Април	
16.	Пловдив	-	Март	
17.	Пазарджик	-	Март	
18.	Смолян	-	Март	
19.	Русе	-	Май	
20.	Разград	-	Май	
21.	София град		Април	
22.	София област	Февруари		Октомври

23.	Перник	Февруари		Октомври
24.	Стара Загора	-	Септември	
25.	Сливен	-	Септември	
26.	Ямбол	-	Септември	
27.	Хасково	-	Май	
28.	Кърджали	-	Май	

VIII. Приложения

Приложение № 1

Критерий	Класифициране и оценка на риска
I. Структура и оборудване	Висок – 7 Нисък – 2
II. Капацитет на обектите	Висок – 7 Среден – 4 Нисък – 2
III. Асортимент	Висок – 7 Нисък – 2
IV. Технология (вид на продуктите)	Висок – 9 Среден – 5 Нисък – 2
V. Произход и качество на суровините	Висок – 9 Нисък – 1
VI. Водоизточници	Висок – 7 Среден – 5 Нисък – 1
VII. Системи за самоконтрол	Висок – 10 Среден – 5 Нисък – 2
VIII. Квалификация на персонала в предприятието	Висок – 10 Среден – 5 Нисък – 1
IX. Лабораторен мониторинг	Висок – 10 Среден – 7 Нисък – 2
X. Мениджмънт на обекта	Висок – 7 Нисък – 1
XI. Сигнали по системата за бързо оповестяване (RASFF)	Висок – 10 Нисък – 0
XII. История на обекта	Висок – 7 Среден – 4 Нисък – 1

Приложение № 2

Формуляр за оценка на риска на обектите за добив, преработка, производство, преупаковане и съхранение на храни.

Оценката на значимостта на съответните критерии се извършва по 10 балната система.

Дата на попълване:	Висок риск	Среден риск	Нисък риск	Общо
I. Структура и оборудване				
II. Капацитет на обектите				
III. Асортимент				
IV.Технология (вид на продуктите)				
V. Произход и качество на суровините				
VI. Водоизточници				
VII.Системи за самоконтрол				
VIII. Квалификация на кадрите в предприятието				
IX. Лабораторен мониторинг				
X. Мениджмънт на обекта				
XI. Сигнали по Системата за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF)				
XII. История на обекта				
Общо				

Приложение № 3

Формуляр за оценка на риска на обектите за съхранение и търговия на храни от животински произход

Оценката на значимостта на съответните критерии се извършва по 10 балната система.

Дата на попълване:	Висок риск	Среден риск	Нисък риск	Общо
I. Структура и оборудване				
II. Капацитет на обектите				
III. Асортимент				
IV. Технология (вид на продуктите)	неприложимо			
V. Произход и качество на суровините				
VI. Водоеизточници	неприложимо			
VII. Системи за самоконтрол				
VIII. Квалификация на кадрите в предприятието				
IX. Лабораторен мониторинг	неприложимо			
X. Мениджмънт на обекта				
XI. Сигнали по Система за бързо съобщаване за храни и фуражи (RASFF)				
XII. История на обекта				
Общо				

МЕТОДИ НА ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ В СИСТЕМАТА НА КОНТРОЛ НА ХРАНИТЕ И ОБЕКТИТЕ (ТЕМИТЕ), ВЪРХУ КОИТО СЕ ПРИЛАГА

ПРОВЕРКА (ВЕРИФИКАЦИЯ)	ИНСПЕКЦИЯ	МОНИТОРИНГ	ОДИТ	ВЗЕМАНЕ НА ПРОБИ
1.Регламенти (ЕО) № 178/2002,852/2004,853/2004, 854/2004, 882/2004, 2073/2005, 2074/2005, 2075/2005, 2076/2005 и измененията им; 2.Млекопреработвателните предприятия от категория II и III по смисъла на Договора за присъединяване на Р.България към ЕС; 3.Хуманно отношение към животните по време на клане и по време на транспорт, съгласно Директива 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1/2005; 4.Контролни мерки за КЧС, съгласно Решение 2008/855/ЕО и Директива 2002/99/ЕО; 5.Контролни мерки за ТСЕ и скрейпи, съгласно Регламент (ЕО) № 999/2001; 6.Събиране, съхранение и предаване за обезвреждане на СЖП, съгласно Регламент (ЕО) № 1069/2009. 7. Наредба за изискванията за етиктирането и представянето на храните, 8. По отношение наличие на ГМО и етиктиране на готовите продукти, съдържащи ГМО 9.Регламент (ЕО) № 1333/2008 на Европейския	I. На предприятията за храни по отношение на: 1.Проектирането и поддържането (техническото) на помещенията и оборудването; 2.Хигиената преди започване на работа, по време на работа и след приключване на работния процес; 3.Личната хигиена на персонала; 4.Обучението на персонала, свързано с хигиенните правила и работните процедури; 5.Контрола върху вредителите; 6.Качеството на водата; 7.Температурния контрол; 8. Суровини, междинни продукти, добавки, подправки, материали предназначени за контакт с храни, миещи и дезинфекционни средства, които влизат в предприятието и организацията на самоконтрола върху тях и придружаващата ги информация. 9.Готовите продукти и придружаващите ги документи. 10.Условията за транспорт на суровини и храни. 11.Отделяне, маркиране, съхранение, транспортиране и обезвреждане на СРМ и СЖП. II.Предкланичния преглед на животните и следкланичния преглед на каркасите и хигиената на	1. Наблюдение на измервателните уреди отчитащи параметрите, при които се зашеметяват животните преди клане. 2.Наблюдение на уредите отчитащи стойностите на контролните точки и критичните контролни точки (температура на суровини, храни, хладилни камери, помещения и технологично оборудване). 3.Измерване с калибриран термометър (на официалния контрол) на стойностите на контролните точки и критичните контролни точки.	На системите за управление на безопасността на храните (ДПП и НАССР) в предприятията за храни.	1. Установяване спазването на изискванията на Регламент (ЕО) № 2073/2005 2. От сурово краве мляко за установяване на съответствието му с изискванията на Регламент (ЕО) № 853/2004 3. Спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 2075/2005 4. Спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 999/2001 5. Изпълнение на Националната мониторингова програма за контрол на остатъците. 6. При съмнение на инспектора за безопасността на храните (по отношение на биологични и химични опасности). 7. За поставяне на диагноза на животни приети за клане. 8. За спазване изискванията на Наредба № 9/16.03.2001 г. за качеството на водата. 10. За спазване изискванията на Наредба №

парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно добавките в храните и Наредба 8/2002 за изискванията към използване на добавки в храните 10.Наредба №3 от 04.06.2007г. за специфичните изисквания към материалите и предметите, различни от пластмаси, предназначени за контакт с храни 11.Наредба №2 от 23.01.2008 г. за материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни 12.Наредба №119 от 21 декември 2006 г. за мерките за контрол върху определени субстанции и остатъци от тях в живи животни, суровини и храни от животински произход, предназначени за консумация от хора 13.Наредба № 31 от 29 декември 2003 г. за норми за максимално допустимите количества на остатъци от пестициди в храните 14.Наредба 31 от 08.10.2004г. за максимално допустимите количества замърсители в храните 15. Регламент (ЕО) №1881/2006 на Комисията от 19 декември 2006 година за определяне на максимално допустимите	месодобив. III.Хуманното отношение към животните по време на транспорт, разтоварване и зашеметяване.			5/25.05.2006 г. за хигиената на храните, по отношение хигиената на контактните повърхности. 11. За прилагане на програмите за надзор на заболявания при животните (КЧС, салмонела и др.) 12. За спазване на Наредбата за изискванията за етиктирането и представянето на храните, по отношение на наличие на ГМО и етиктиране на готовите продукти, съдържащи ГМО. 13. За спазване Регламент (ЕО) № 669/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юли 2009 г. относно за засилен официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход и за изменение на Решение 2006/504 14. За спазване Наредба № 31 от 29 декември 2003 г. за норми за максимално допустимите количества на остатъци от пестициди в храните и
--	--	--	--	--

количества на някои замърсители в храните 16. Регламент (ЕО) № 669/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юли 2009 г. относно засилен официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход и за изменение на Решение 2006/504				Национална мониторингова програма за контрол на остатъци от пестициди в и върху храни от растителен и животински произход 5. За спазване Наредба № 31 от 08.10.2004 г. за максимално допустимите количества замърсители в храните
--	--	--	--	---

**ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ ОТ
ИНСПЕКТОРИТЕ ПО КОНТРОЛ НА ХРАНИТЕ
ЗА 2011 ГОДИНА**

Рег. номер	Предприятие	Брой инспекции за месец	Брой одити за година	Официален лабораторен контрол					Тематични проверки Съгласно III.2.4					
				Готови продукт и за хигиена на произво дствени я процес /за месец/	Готови продукти за безопасно ст /за месец/	Смивове /за месец/	ГМО /за година/	Вода /за година/						

**ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ВЪТРЕШНИ ПРОВЕРКИ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 4
ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 882/2004
(вътрешни одити) извършвани от началник отдел “КОНТРОЛ НА ХРАНИ “ при
ОДБХ**

Официален ветеринарен лекар/инспектор	Дейности на официалния контрол заложиени да бъдат проверени															
Име, фамилия																
Общ брой за ОДБХ/”КХ”																

Приложение № 7

**СПРАВКА
ЗА ВНЕСЕНИТЕ ПРОДУКТИ ОТ ЖИВОТИНСКИ ПРОИЗХОД, ФУРАЖИ,
ЖИВИ ЖИВОТНИ И ВЗЕТИ ПРОБИ ЗА ПЕРИОДА 01.01 – 30.09.2011 ГОДИНА**

ВИД НА ПРОДУКТА/ ЖИВОТНИ	СТРАНА ИЗНОСИТЕЛ	СТРАНА ВНОСИТЕЛ	БРОЙ ПРАТКИ	К-ВО (Т.)	БРОЙ ПРОБИ	ИЗСЛЕДВАНО ЗА	РЕЗУЛТАТ
Риба и рибни продукти	Аржентина, Канада, Китай, Чили, Индия, Мароко, Сенегал, Нова Зеландия, Перу, Тайван, САЩ, Уругвай, Хърватия, Виетнам, Тайланд, Турция, Малайзия, Тайланд, Руската Федерация, Турция, Армения	Гърция България Германия, Холандия, Дания, Полша, Швеция	5458	9152,187	40	Антибиотици Тежки метали; радионуклиди; хистамин; багрила, листерия БЗ(е)/БЗ(в)	Отрицателен
Замразени и охладени миди	Чили, САЩ	България	11	0,189	3	Антибиотици Тежки метали, Афлатоксин В1	Отрицателен
Живи охладени омари	САЩ	България	33	3,8	0	-	-
Риба – див запас	Турция	Германия, Франция	42	650	4	Б/3/в,д,е,в	Отрицателен
Риба – аквакултура	Турция, Чили, Китай, Виетнам	Германия, Холандия, Франция, Румъния, Великобритания, България	1585	17504,122	23	Б/3/е,БЗ(д) Б1/А/1/, А/6/, А/3/, Б/2/а, Б/3/а, Б/3/е	Отрицателен
Декоративни рибки	Сингапур	България	8	59262 бр.	-		-
Живи животни	Турция	България, Италия, Румъния, Холандия	173	245			
Регистрирани коне	Сърбия, Хърватия, Македония	България	15	45			
Състезателни гълъби	Сърбия	България	3	2192			
Пилешко месо и месни продукти	Китай, Израел	България	3	44,144	2	БЗ(а)/Аб	Отрицателен
Птичи субпродукти	Бразилия	България	128	3123,917	8	БЗ(а)/БЗ(в) Никарбазин, Антибиотици Тежки метали	Отрицателен
Агнешко месо	Нова Зеландия	България	2	20.948			
Субпродукти ДРД	Нова Зеландия, Австралия, Индия	България	16	142,462	1	БЗ(а)	Отрицателен
Субпродукти ГВ	Нова Зеландия	България	22	395.350	1	Тежки метали; радионуклиди	Отрицателен
Свински обвивки	Китай	България	8	105.470			
Говежди обвивки	Аржентина	България	1	19.200			
Овчи кожи	Южна Африка, Сенегал	България	19	354.003			
Говежди кожи	Южна Африка	България	12	358			
Овчи кожи	Южна Африка	България	32	609			

Свински кожи осолени	Хърватия, Македония	България	6	131,050			
Вълна	Сърбия, Косово, Македония	България, Великобритания	58	1174,229			
Млечни продукти	Израел	България	3	0.164			
Яйчен прах	Аржентина	България	3	64	1	ХОС	Отриц
Яйца за термична обработка	Албания	Румъния	1	15			
Пчелен мед	Китай	България	2	40	2	Хлорам-феникол; Антибиотици	Отриц
Лيوфилизирано пчелно млечице	Китай	България	3	100 кг			
Бомбуси	Израел	България	18	360 бр. кошери			
Ловни трофеи	Танзания, Зимбабве, Намибия	България	3	243 кг.			
Храна за пчели	Сърбия	България	1	23			
Храна за домашни любимци	Сърбия, САЩ, Турция	България	10	188,665	1	Салмонела, Афлатоксин	Отриц
Фураж за риба	Сърбия, Китай	България	8	165,970	10	Преработен животински протеин, Ентеробактерия и салмонела	Отриц
Рибно брашно	Перу	България	14	2780,04	35	Преработен животински протеин, Салмонела, Афлатоксини; ФОС	Отриц
Палмова мазнина	Шри Ланка, Малайзия	България	3	64.280	2	Тежки метали	Отриц
L-ЛИЗИН	Индонезия, Китай, Република Корея	България	37	1359	42	БЗ(в) Тежки метали	Отриц
L-ТРИОНИН	Индонезия, Китай	България	5	86	3	БЗ(в)	Отриц
Метионин	САЩ	България	5	79.260	16	БЗ(в)	Отриц
Монокалциев сулфат	Тунис	България	2	205	-		-
Дикалциев фосфат	Турция, Китай	България	3	46072	1	Б/3/в Протеин СЖ	Отриц
Минерални добавки	Турция	България	5	23068	1	Б/3/в	Отриц
Холинхлорид	Китай	България	3	49			
Ксиланаза	Индия	България	1	1.100			
Фитаза	Китай	България	3	10.000			
Колаген	Бразилия	България	1	11			
Желатин	Китай, Турция	България Германия	3	66			
Канарено семе	Канада	България	1	24	1	Афлатоксини	Отриц
Просо	Индия, Канада, Китай	България	3	66,092	2	Афлатоксин, Охратоксин	Отриц
Слънчогледово кюспе	Украйна	България	2	5000	5	Салмонела; Афлатоксини Арсен; Радионуклиди	Отриц
ХДЛ	Канада	България	1	12.150			
Цвеклови резанки	Хърватия	България	19	394	1	Афлатоксини	Отриц
Компонент за фураж	Сърбия	Кипър	1	21			

Комбиниран фураж	САЩ	България	1	17.265			
Фуражни добавки	Турция	Румъния	41	176986			

ПРОГНОЗНИ ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА ОЧАКВАН ВНОС ПРЕЗ ГИП ЗА 2012 г.

КАТЕГОРИИ ПРОДУКТИ/ ЖИВОТНИ	БРОЙ ПРАТКИ	СТРАНА НА ПРОИЗХОД
1. Продукти от животински произход		
Месо и месни продукти, месни заготовки, включително и птиче месо	55	Сърбия, Хърватия, Бразилия, Нова Зеландия, Австралия
Мляко и млечни продукти	21	Хърватия, Австралия
Яйца и Яйчни продукти	10	Аржентина – яйчен прах
Риба и рибни продукти	3225	Хърватия, Перу, Нова Зеландия, Аржентина, Канада, САЩ, Мароко, Индия, Чили, Еквадор, Тайланд, Турция, Китай, Индия, Албания
Живи омари	70	САЩ, Китай, Индия, Турция
Охладени миди	20	
Льофилизирано пчелно млечице	5	
Странични технически продукти	52	Хърватия, Сърбия, Черна Гора, Босна и Херцеговина
Аквакултури и мекотели и двучерупчести мекотели	358	Китай, Виетнам, Чили, САЩ, Турция
Други продукти	243	Южна Африка, Китай, Бразилия, Турция САЩ, Индия
	80	Македония, Албания
2. Внос на живи животни	55 20 бр. (гълъби) 260 бр. (коне) 130 бр. (циркови и екзотични животни) 50 бр. (декоративни рибки и бомбуси)	Сингапур, Израел, Руската Федерация Сърбия, Черна Гора, Хърватия, Турция
3. Фуражи от животински произход	212	Сърбия, Перу, САЩ
4. Фуражи от растителен произход	61	Сърбия, Хърватия, Канада, САЩ, Украйна, Малайзия
5. Фуражи от минерален произход	40	Китай, Тунис, Южна Корея, САЩ
ВСИЧКО	4967	

ПРОГНОЗНИ ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА ОЧАКВАН ВНОС ПРЕЗ ГИП ЗА 2013 г.

КАТЕГОРИИ ПРОДУКТИ/ ЖИВОТНИ	БРОЙ ПРАТКИ	СТРАНА НА ПРОИЗХОД
1. Продукти от животински произход		
Месо и месни продукти, месни заготовки, включително и птиче месо	65	Сърбия, Хърватия, Бразилия, Нова Зеландия, Австралия
Мляко и млечни продукти	32	Хърватия, Австралия
Яйца и Яйчни продукти	11	Аржентина –яйчен прах
Риба и рибни продукти	4200	Хърватия, Перу, Нова Зеландия, Аржентина, Канада, САЩ, Мароко, Индия, Чили, Еквадор, Тайланд, Турция, Китай, Индия ,Албания
Живи омари	90	САЩ, Китай, Индия, Турция
Охладени миди	10	
Осолени черва	5	
Странични технически продукти	65	Хърватия, Сърбия, Черна Гора, Босна и Херцеговина
Аквакултури и мекотели и двучерупчести мекотели	506	Китай, Виетнам, Чили, САЩ, Турция
Други продукти	222	Южна Африка, Китай, Бразилия, Турция, САЩ, Индия
	100	Македония, , Албания
2. Внос на живи животни	60 24 бр. (гълъби) 262 бр. (коне) 130 бр. (циркови и екзотични животни) 50 бр. (декоративни рибки и бомбуси)	Сингапур, Израел, Руската Федерация Сърбия, Черна Гора, Хърватия, Турция
3. Фуражи от животински произход	289	Сърбия, Перу, САЩ
4. Фуражи от растителен произход	92	Сърбия, Хърватия, Канада, САЩ, Украйна, Малайзия
5. Фуражи от минерален произход	48	Китай, Тунис, Южна Корея, САЩ
ВСИЧКО	6261	

ПРОГНОЗНИ ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА ОЧАКВАН ВНОС ПРЕЗ ГИП ЗА 2014 г.

КАТЕГОРИИ ПРОДУКТИ/ ЖИВОТНИ	БРОЙ ПРАТКИ	СТРАНА НА ПРОИЗХОД
1. Продукти от животински произход		
Месо и месни продукти, месни заготовки, включително и птиче месо	69	Сърбия, Хърватия, Бразилия, Нова Зеландия, Австралия
Мляко и млечни продукти	35	Хърватия, Австралия
Яйца и Яйчни продукти	13	Аржентина – яйчен прах
Риба и рибни продукти	4308	Хърватия, Перу, Нова Зеландия, Аржентина, Канада, САЩ, Мароко, Индия, Чили, Еквадор, Тайланд, Турция, Китай, Индия, Албания
Живи омари	80	САЩ, Китай, Индия, Турция
Охладени миди	20	
Странични технически продукти	70	Хърватия, Сърбия, Черна Гора, Босна и Херцеговина
Аквакултури и мекотели и двучерупчести мекотели	526	Китай, Виетнам, Чили, САЩ, Турция
Други продукти	237	Южна Африка, Китай, Бразилия, Турция, САЩ, Индия
	100	Македония, Албания
2. Внос на живи животни	70	Сингапур, Израел, Руската Федерация
	30 бр. (гълъби)	Сърбия, Черна Гора, Хърватия, Турция
	270 бр. (коне)	
	150 бр. (циркови и екзотични животни)	
	50 бр. (декоративни рибки и бомбуси)	
3. Фуражи от животински произход	321	Сърбия, Перу, САЩ
4. Фуражи от растителен произход	111	Сърбия, Хърватия, Канада, САЩ, Украйна, Малайзия
5. Фуражи от минерален произход	56	Китай, Тунис, Южна Корея, САЩ
ВСИЧКО	6516	

Приложение № 11

Годишен план за определяне на остатъци в проби внос от трети страни в
България за 2012, 2013 и 2014 г.

Категория продукти	Летище София	Варна	Бургас	Кало-тина	Капитан Андреево	Гюе- шево	Злата- рево	Брего- во
	1	2	3	4	5	6	7	8
Брой проби/ изследвани субстанции								
I категория								
Прясно месо		1 бр. А(1,3,4)	1бр. В(3)f	2 бр. А(1,3,4) В(3)f				
Субпродукти (черен дроб)		2 бр. ГВ - В(2)а, В(2)с 3бр. АГ – В(1), В(2)а, В(3)с	1 бр. ГВ- В(2)а, В(2)с 3бр. АГ – В(1), В(2)а, В(3)с					
Риба (див запас)		8 бр. хистамин– 2 пр., В(3)а– 2пр., В(3)с – 2пр., В(3)d, В(3)е–2пр.	5 бр. хистамин, В(3)с		15 бр. хистамин – 5 пр., В(3)с – 5 пр., В(3)f – 5 пр.			
Рибни продукти	2 бр. хистамин, В(3)с	5 бр. хистамин, В(3)с	2бр. В(3)а		9 бр. пр., В(3)с – 3пр., А(6)– 3 пр., В(3)е -3 пр.			
Аквакултури		7 бр. А(6), В(1), В(2)а, В(3)а, В(3)с, В(3)е	5 бр. В(3)е, В(2)а, В(3)с	2 бр. А (1)	25 бр. А (1,3), А(6),В(1), В(2)а, В(3)с, В(3)d, В(3)е			
Животински черва (обвивки)								
Яйца								
II категория								
Месо от птици		2 бр. В(3)а						
Субпродукти		10 бр. А(1,3,4); А(5);В(1);В(2)с В(3)а; В(3)с	6 бр. А(1,3,4); А(5);В(1);В(2)с В(3)а; В(3)с					
Птичи месни продукти								
Заешко месо, месо от дивеч 257/дивеч от ферми								
Пчелен мед		1 бр. В(3)f	2 бр. В(3)f	3 бр. В(1), В(3)а, В(3)b	3 бр. В(1), В(3)а, В(3)b			
Мляко и млечни								

продукти за човешка консумация								
Рибни продукти различни от споменатите в категория I, 2, двучеруп-чести мекотели					3 бр. В(3)с – 3 пр.			
Яйчни продукти			2 бр. В(3)а					
Преработен животински протеин за човешка консумация								
III категория								
Желатин								
Жабешки бутчета и охлюви					10 бр. В(3)а – 4 пр, В(3)с – 4 пр., В(3)f – 2 пр.			

Броят на пробите за 2012, 2013 и 2014 г. от съответните продукти е определен в таблиците за всеки един ГИП. Физическите проверки (пробовземането) на пратки с продукти от животински произход да се извършват съгласно изискванията на чл. 2 на Решение 94/360/ЕО, като същите не трябва да са предсказуеми за вносителите или лицата отговорни за товара. Всяка пратка (нова страна и/или предприятие на произход или нов продукт), която се внася за първи път през ГИП, трябва да бъде подложена на физическа проверка с пробовземане.

Видът и броят на пробите подлежи на корекция през годините в зависимост от вида и броя на пратките от предходната година.

План за вземане на проби от фуражи на ГИП през 2012 - 2014 година

Показатели Вид на фуража	Преработени животински протеини	Патогенни микроорганизми	Афлатоксини	Фумонизини	Дезоксиниваленол	Зеараленон	Охратоксин	T-2 + HT -2 като сбор от двата токсина	ХОС	ФОС	Олово	Кадмий	Арсен	Живак	Полихлорирани бифенили Тип диоксини (перарешени т.г.г.г.)	(генномодифицирани)	Меламин
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ФУРАЖНИ СУРОВИНИ																	
Фуражни суровини от растителен произход (например: зърнени култури, маслодайни семена/плодове, бобови семена, клубеноплодни, кореноплодни семена и плодове, продукти и странични продукти от тях)		X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X	
Соев шрот и соеви продукти		X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X		X	
Други растения, техните продукти и странични продукти (например от захарната индустрия, брашно от морски водорасли)											X		X		X		
Тревни и груби фуражи (сено, слама, люцерна)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X		
Рибно брашно (*)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Кръвни продукти	X	X															
Мазнини и масла (растителни и животински)		X							X	X					X		
Сухо мляко	X								X		X	X	X	X			X

Минерали (монокалциев, дикалциев, трикалциев фосфат и моно-дикалциев фосфат)	X											X	X	X		X	
ДОБАВКИ И ПРЕМИКСИ																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Съединения на микроелементи и премикси, изготвени на основата на фуражни добавки											X	X					
Аминокиселини (лизин, метионин, треонин, триптофан)															X		
КОМБИНИРАНИ ФУРАЖИ																	
Комбинирани фуражи за непрехватни		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X			
Комбинирани фуражи за прехватни животни	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Млекозаместители	X																X
Храни за домашни любимци		X										X	X				
Фураж за риба	X								X	X		X	X	X	X		
Комбинирани фуражи за други категории животни		X	X	X	X	X	X	X	X								

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Със знак „X” е отбелязан вида на фуражната суровина, със съответните показатели за анализ
2. При вземане на проби от продукти за храна за животни съгласно Регламент (ЕО) № 669/2009, изменен с Регламенти (ЕО) № 212/2010, Регламент (ЕС) № 878/2010, Регламент (ЕО) № 258/2010 и Регламент (ЕС) № 1099/2010 да се спазват изискванията на посочените регламенти, както и техни последващи изменения, ако има такива.
3. При вземане на проби за генетично модифицирани фуражи да се спазват изискванията на Регламент (ЕО) № 1829/2003, Регламент (ЕО) № 1830/2003, Закона за фуражите, Закона за генетично модифицираните организми и Регламент (ЕО) № 619/2011 г.
4. Проба за меламина да се взима само при съмнение.
5. При необходимост, в зависимост от броя пратки, планът за вземане на проби подлежи на корекция през годината.

УКАЗАНИЯ ЗА ВЗЕМАНЕ НА ПРОБИ ОТ ФУРАЖИ ПРИ ВНАСЯНЕТО ИМ ОТ ТРЕТИ СТРАНИ

ЦЕЛ

1. Унифициране контрола на фуражите при внос;
2. Да улесни работата на граничните ветеринарни инспектори, отговорни за контрола при внасяне на фуражи;

Официалните проби при внасяне на фуражи от трети страни се вземат от граничните ветеринарни инспектори на Граничния инспекционен пункт (ГИП), където е пристигнала пратката. Определени са следните ГИП за внасяне на фуражи:

ГИП Варна - Запад;
 ГИП Бургас;
 ГИП Калотина;
 ГИП Капитан Андреево;
 ГИП Брегово;
 ГИП Златарево;
 ГИП Гюешево.

ГИП Аерогара София – храна за домашни любимци, фуражни добавки, премикси, храна за рибки, без насипни фуражи.

Минималният брой проби за анализ, които следва да бъдат взети за целите на официалния контрол за безопасност на фуражи през 2011 г. се определя на база осъществен внос през предходни години и на принципа на оценка на риска.

Физическите проверки (пробовземането) на пратки с фуражи да се извършват съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 152/2009, Регламент (ЕО) № 882/2004, Регламент (ЕС) № 893/2010, Регламент (ЕО) № 183/2005, Наредба № 10/2009 за максимално допустимите концентрации на нежелани субстанции и продукти във фуражите, Наредба № 109 за официалния контрол на фуражите и Решение 94/360/ЕЕС за намалената честота на физическите проверки, Указания за вземане на проби от фуражи съгласно Регламент (ЕО) № 152/2009, Закона за ветеринарномедицинската дейност.

При вземане на проби от фуражи съгласно Регламент (ЕО) № 669/2009, изменен с Регламенти (ЕС) № 212/2010 и Регламент (ЕС) 878/2010, както и съгласно Регламенти (ЕС) № 258/2010 и Регламент (ЕС) 1099/2010 да се спазват изискванията на посочените регламенти, както и на техни последващи изменения, ако има такива.

При вземане на проби за генетично модифицирани фуражи да се спазват изискванията на Регламент (ЕО) № 1829/2003, Регламент (ЕО) № 1830/2003, Закона за фуражите и Закона за генетично модифицирани организми, Регламент (ЕО) № 1946/2003, ЗВД, Регламент (ЕС) № 619/2011.

Всяка пратка, която пристига от страна на произход, от която за първи път се осъществява внос, или от предприятие на произход от което за първи път се осъществява внос или съдържа нов продукт и се внася за първи път през ГИП, трябва да бъде подложена на физическа проверка с пробовземане.

Проби освен по план се взимат и при възникнало съмнение.

Проби за меламина се взимат само при съмнение.

Когато резултатите от лабораторния анализ за даден вид фураж показват стойности над установените норми, за целите на официалния контрол, като

последваща мярка се вземат проби от десет следващи пратки произведени/вносени от същия производител/вносител.

Когато се вземат проби по утвърдената мониторингова програма и пратката се освобождава за свободно обръщение в Общността, входящият ГИП е длъжен да информира чрез факс или e-mail компетентните органи в Областната дирекция по безопасност на храните по местоназначение на пратката и дирекция „Граничен контрол“ при БАБХ за взетите проби и изследваните субстанции.

ПРИНЦИПИ ЗА ПОДБОР ПРИ ВЗЕМАНЕТО НА ПРОБИ ОТ ФУРАЖИ

I. Принципи за подбор на пробите за анализ според вида фураж:

1. Преработени животински протеини - пробите се вземат от млекозаместители, рибно брашно, кръвни продукти, допълващи фуражи (биоконцентрати), комбинирани фуражи за всички видове животни, минерални суровини (монокалциев, дикалциев, трикалциев фосфат и моно-дикалциев фосфат);

2. Микотоксини (Афлатоксини, Фумонизини, Дезоксиниваленол, Зеараленон, Охратоксин, Т-2 + НТ – 2 токсини) - пробите се вземат основно от зърнени суровини и вторични продукти от тяхната преработка, маслодайни семена, продукти и вторични продукти от тях, тревни и груби фуражи, рибно брашно, комбинирани фуражи;

3. Тежки метали (олово, живак и кадмий) и арсен - пробите се вземат от зърнени суровини и субпродукти от тях, маслени суровини и субпродукти от тях, сено, слама и тревни фуражи, рибно брашно, минерални суровини, премикси и съединения на микроелементи, комбинирани фуражи, храни за домашни любимци.

4. Микробиологично замърсяване (*Salmonella* spp., *Escherichia coli*) - пробите се вземат от комбинирани фуражи за свине, птици и други видове, храни за домашни любимци, рибно брашно, суровини от маслодайни семена, маслодайни плодове и получаваните от тях продукти, зърнени суровини, тревни фуражи.

5. Фосфорорганични пестициди (ФОС) - пробите се вземат от тревни и груби фуражи, зърнени суровини, суровини от маслодайни семена, маслодайни плодове и получаваните от тях продукти, рибно брашно, мазнини, комбинирани фуражи;

6. Хлорорганични пестициди (ХОС) - пробите се вземат от рибно брашно, тревни фуражи, мазнини, комбинирани фуражи;

7. Диоксини – пробите се вземат от брашно от морски водорасли, рибно брашно, минерални фуражни суровини, мазнини, масла, тревни и груби фуражи (сено, слама, люцерна), при наличие на данни, че са сушени по изкуствен начин и в зависимост от използваното за целта гориво;

8. Фуражи съдържащи генетично модифицирани организми (ГМО) - пробите се вземат от зърнени суровини (царевица, соя, и др.) и субпродукти от тях, суровини от маслодайни семена, маслодайни плодове и получаваните от тях продукти и цвекло.

II. Принципи за подбор при вземане на проби за анализ според мястото на произход на фуражите:

A) При внасяне на фуражи от Северна Америка (САЩ, Канада, Мексико):

1. Преработени животински протеини - пробите се вземат от всяка пратка; минерални суровини /монокалциев, дикалциев, трикалциев и монодикалциев фосфат/ - всяка 10-та пратка.

2. Микотоксини - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

3. Тежки метали (олово, живак и кадмий) и арсен – пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

4. Микробиологично замърсяване (*Salmonella* spp.) - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

5. Диоксини пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

6. Генетично модифицирани организми (царевица, соя и др.) - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

7. Пестициди:

а) ХОС - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

б) ФОС, КС - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

Б) При внасяне на фуражи от Русия, Азия - Китай, Индия и др.:

1. Преработени животински протеини - пробите се вземат от всяка пратка; минерални суровини /монокалциев, дикалциев, трикалциев и монодикалциев фосфат/ от всяка 5-та пратка.

2. Микотоксини - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

3. Тежки метали (олово и кадмий) и арсен – пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

4. Микробиологично замърсяване (*Salmonella* spp.) - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

5. Полихлорирани бифенили тип диоксини пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

6. ГМО - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

7. Пестициди:

а) ХОС - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

б) ФОС - пробите се вземат от всяка 10-та пратка.

При внасяне на меден сулфат от Китай се вземат проби, от всяка пратка, за анализ за диоксини.

В) При внасяне на фуражи от Африка и Южна Америка

1. Преработени животински протеини - проби се вземат от всяка пратка; минерални суровини /монокалциев, дикалциев, трикалциев и монодикалциев фосфат/ от всяка 5-та пратка.

2. Микотоксини - проби се вземат от всяка 10-та пратка;

3. Тежки метали (олово и кадмий) и арсен – пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

4. Микробиологично замърсяване (*Salmonella* spp.) - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

5. ГМО (царевица, соя и др.) - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

6. При внасяне на зърна от зърнени култури, продукти от тях и субпродукти от тях, маслодайни семена, продукти от тях и субпродукти от тях от Сенегал и Гана проби за анализ за Афлатоксини – пробите се вземат от всяка 5-та пратка;

7. Пестициди:

а) ХОС - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

б) ФОС - пробите се вземат от всяка 10-та пратка;

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ВНОС НА ФУРАЖИ ОТ ТРЕТИ СТРАНИ

При внос на фуражи от трети страни се спазват следните изисквания:

1. Съгласно Закона за фуражите вносителят трябва да бъде вписан в списъка на регистрираните представители за внос от трети страни или съответно в регистъра на одобрените производители за внос от трети страни;
2. Допуска се внасяне от трети страни само на разрешени в ЕС фуражни добавки, получили разрешение за употреба съгласно Регламент (ЕО) № 1831/2003;
3. Допуска се внасяне от трети страни само на фуражни суровини, които са вписани в Кatalога на фуражните суровини (Регламент (ЕС) № 575/2011);
4. До 24 часа след вноса на фуражи и добавки ГИП да уведомяват БАБХ – дирекция “Граничен контрол” и съответната ОДБХ, към която е насочена внесената пратка.

Забележки:

1. Списъкът на разрешените фуражни добавки се намира на Интернет страницата на ЕК на следния линк: register feed additives 1831 – 03.pdf
2. Списъкът на регистрираните и регистърът на одобрените представители за внос на фуражи от трети страни са публикувани на Интернет страницата на БАБХ.

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ВНОС НА ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАНИ ФУРАЖИ

При внос на ГМО, предназначени за употреба като фураж, проби се вземат съгласно Актуализирания план за вземане на проби от фуражи за 2011 г. Фуражът се освобождава ако не съдържа ГМО или установеното наличие от ГМО е от вид, разрешен за търговия в ЕС и вносителят има пълна документация за местоназначение и проследяване на стоката. Лицето отговорно за пратката задължително трябва да представи лабораторен сертификат за изпитване на ГМО, издаден от акредитирана лаборатория.

Когато пробата на съдържа ГМО или установеното ГМО е разрешено в ЕС и е в количество под 0,9% няма изисквания към етикетираният. При съдържание на разрешено в ЕС ГМО над 0,9% това трябва задължително да бъде изписано на етикета в съответствие с Регламент (ЕО) № 1830/2003.

Разрешените ГМО са публикувани на Интернет страницата на Европейската комисия.

http://ec.europa.eu/food/dyna/gm_register/index_en.cfm

За ГМО фуражи, които са в процедура на разрешение или в процедура на подновяване на разрешителното е допустимо съдържание на ГМО до 0,1% и това трябва да бъде отразено върху етикета, съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) № 619/2011 на Комисията от 24 юни 2011 година за определяне на методите за вземане на проби и анализ за целите на официалния контрол на фуражите по отношение на наличието на генетично модифициран материал, за който е в ход процедура за даване на разрешение или за който разрешението е изтекло.

Съгласно определенията в чл. 2, т. 7 на Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и Съвета относно генетично модифицираните храни и фуражи: “Генетично модифициран фураж” е фураж, съдържащ, състоящ се или произведен от ГМО.

Забележки:

1. Една проба може да се изследва по всички показатели, по преценка на официалния ветеринарен лекар;
2. Определянето на това от коя пратка да се вземе проба започва след като се вземе проба от първата внесена за годината пратка.
3. Принципите за вземане на проби от фуражи за нежелани субстанции и продукти, микроорганизми и преработени животински протеини са описани в Регламент (ЕО) № 152/2009 на Комисията за определяне на методите за вземане на проби и анализ за целите на официалния контрол на фуражите, а така също и в Указанията за вземане на проби от фуражи, съгласно Регламент (ЕО) № 152/2009 за определяне на методите за вземане на проби и анализ за целите на официалния контрол на фуражите.
4. При получаване на положителен резултат от изследване на проби по безопасност на фуражите се процедира съгласно чл. 397, чл. 198 и чл. 199 от ЗВД.
5. Настоящото указание е неразделна част от Актуализирания план за вземане на проби от фуражите за 2011 г.
6. Причина за актуализация на указанията към плана за вземане на проби е повтаряемостта на страните на произход, фирмите-производители и вносители, липса на положителни резултати от взетите проби и на RASFF съобщения.